

SOLNA STAD
Stadsledningsförvaltningen
Anders Offerlind

Utställning

2015-11-18

KS/2015:220

Enligt sändlista

Solnas översiktsplan 2030 - Utställning

Kommunstyrelsen i Solna stad beslutade den 16 november 2015 att förslag till översiktsplan 2030 ska ställas ut, samt översändas till Länsstyrelsen för granskning. Revideringar som skett efter samrådet framgår av den bilagda samrådsredogörelsen.

Översiktsplanen redovisar huvuddragen i huvuddragen i mark- och vattenanvändningen och hur den bebyggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. Översiktsplanen redovisar även hur kommunen avser att tillgodose riksintressen och miljö kvalitetsnormer.

Solna stads nuvarande översiktsplan har efter kommunfullmäktiges antagande gällt sedan 2006. Den översiktsplanen är i stora delar gällande, men de senaste årens utveckling att flera nya planeringsförutsättningar har tillkommit. Solna vill därför uppdatera sin översiktsplan och tydligare visa att det är en stad i regionen som växer med ett antal utvecklingsområden i syfte att skapa en ännu mer sammanhållen, levande och trygg stad

Förslaget till reviderad översiktsplan har varit ute på samråd mellan maj och augusti 2015. Under samrådtiden har samrådsmöten genomförts vid fem olika tillfällen. Därutöver har alla som så önskat haft möjligheten att lämna synpunkter på stadens hemsida, vilket gett drygt 700 synpunkter. Inkomna synpunkter framgår av samrådsredogörelsen. Revideringar av planen efter samrådet har beslutats av styrgruppen som består av de politiska partiernas gruppledare i kommunstyrelsen.

Planförslaget ställs nu ut under tiden 23 november 2015 - 31 januari 2016 på Solnas kontaktcenter (i Solna stadshus, stadshusgången 2), på stadsbiblioteket i Solna centrum och på biblioteket i Bergshamra, under lokalernas ordinarie öppettider.

Förslaget finns även tillgängligt på <https://www.solna.se/sv/stadsbyggnad-trafik/stadsutveckling/stadsplanering/oversiktplan/> där även kartor finns bilagda.

Yttranden över utställningsförslaget ska vara oss tillhanda **senast den 31 januari, 2015** under adress:

Stadsledningsförvaltningen
Solna Stad
171 86 Solna
eller kommunstyrelsen@solna.se

Ange ärendenummer KS/2015:220 Solna Översiktsplan

Postadress	Besöksadress	Telefon	Organisationsnummer
Stadsbyggnadsförvaltningen 171 86 Solna	Stadshusgången 2 i Solna Centrum	08-734 24 33	212000-0183
E-post: karolina.gustavsson@solna.se		Telefax 08-734 23 77	Solnas webbplats www.solna.se

Samrådsredogörelse

Översiktsplan 2030 Solna stad

Samråd maj – augusti 2015

Innehåll

1. Bakgrund
2. Sammanfattning
3. Yttranden
 - Remissinstanser
 - Övriga yttranden
 - Web-dialog

1. Bakgrund

Kommunstyrelsen beslutade den 11 november 2013 att ge stadsledningsförvaltningen i uppdrag att i samarbete med stadsbyggnadsförvaltningen upprätta en ny översiktsplan utifrån inriktningen i tjänsteskrivelsen. Översiktsplanen är ett strategiskt kommunövergripande dokument som ska redovisa huvuddragen i mark- och vattenanvändningen och hur den bebyggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. Översiktsplanen redovisar även hur kommunen avser att tillgodose riksintressen och miljö kvalitetsnormer och möta upp gentemot regionala och nationella planer och mål. Kommunstyrelsen beslutade därefter den 13 april 2015, att Översiktsplan 2013 ”Samrådsversion” skulle ligga till grund för samråd.

Arbetet har letts av en politisk styrgrupp bestående av gruppledarna för de politiska partierna i kommunstyrelsen. Under den politiska styrgruppen har på tjänstemannanivå funnits en arbetsgrupp med berörda tjänstemän samt en referensgrupp bestående av förvaltningscheferna i staden.

Länsstyrelsen i Stockholms län, Stockholms läns landsting, Tillväxt- och regionplanelnämnden, grannkommuner, trafikverket samt andra myndigheter, föreningar, allmänhet m fl som är berörda av översiktsplanen har beretts tillfälle att lämna synpunkter på förslaget. Samrådet har resulterat i 60 stycken traditionella yttranden samt nära 700 yttranden i den webb-dialog, som hölls på Solnas hemsida.

Samrådet pågick under perioden 1 maj till och med 31 augusti. Handlingarna har visats på biblioteket i Solna Centrum och i Solna stadshus och samtidigt varit tillgängliga på Solna stads hemsida. Fem öppna samråd har hållits, varav två stycken vardera i Bergshamra och Solna Centrum samt ett i Huvudsta. På samråden närvarade mellan 30 - 45 personer per tillfälle. Utöver de öppna samråden har översiktsplanen varit föremål för webb-dialog på stadens hemsida, möte med fastighetsägare och företagare den 26 maj

2015 inom ramen för Frukostbrickan samt möte på Ungdomscafé med ungdomar. Information om samrådet har skett via annonsering i lokaltidningar, annonsplacering och skärmar på allmän plats samt riktad information på facebook.

Föredragning har även gjorts i byggnadsnämnden den 16 juni 2015.

2. Sammanfattning

Yttranden i korthet

Yttranden har inkommit från myndigheter, företag, privatpersoner och intresseföreningar och synpunkterna har berört såväl formella brister kopplat till lagkrav som översiktsplanens intentioner och avvägningar. De yttranden som har inkommit tar i huvudsak upp följande frågor:

- Tillägg och korrigeringar avseende riksintressen och ny lagstiftning.
- Förtydliganden avseende grön- och kulturvärden, grundvattenförekomster samt åtgärder kring miljö kvalitetsnormer.
- Justeringar av kartmaterial avseende avgränsning av områden med blandad bebyggelse såsom Bergshamra, Solna Business Park och Arenastaden.
- Nationalstadsparkens värden anses ottydligt beskrivna.
- Nybyggnation på gröna områden utifrån att all grönska behövs och att byggnation istället bör ske på baksidor, ödeplatser och dåligt skötta platser.
- Utnyttja marken bättre: bygg och bygg med hög kvalitet.
- Utveckla och tillgängliggör grönområden och vatten.
- Förstärkt kopplingar till andra stadsdelar och kommuner.
- Komplettering avseende olika intressen såsom idrott, koloniträdgårdar m m.
- Ottydlighet i översiktsplanens intentioner och avvägningar utifrån vilka områden som ska bebyggas.
- Den fördjupade översiktsplanen för Västerjärva och Ulriksdalsfältet är i stora delar inaktuell.
- Överdäcka trafiklederna, göm och bullerskydda.
- Skapa bättre kommunikationer för gång- och cykel samt kollektivtrafik.
- Utöka och förbättra den offentliga servicen – skolor, idrott, lekplatser mm.

Efter genomfört samråd har de inkomna synpunkterna strukturerats och analyserats och föranlett bearbetningar av såväl text- som kartmaterial. De inkomna synpunkterna sammanfattas i denna samrådsredogörelse. Webbdialogen summeras per stadsdel.

3. Yttranden

Remissinstanser

Länsstyrelsen i Stockholms län (Lst), 150831

Länsstyrelsen anser att planförslaget generellt har ett tydligt och lättillgängligt upplägg och ser positivt på utvecklingen av ett digitalt kartverktyg som kan underlätta visningen av vad som är bestämmelser, planeringsriktlinjer och ställningstaganden gällande t ex riksintressen.

Det bör tydligare framgå att Nationalstadsparken och Mälaren med öar och strandområden är av riksintresse, enligt 4 kap, samt att Mälarbanan och Ostkustbanan som riksintresse omfattar utbyggnad av ytterligare 2 spår på respektive bana samt att riksintresset Roslagsbanan berör Solna. Lst informerar om att det pågår en översyn av riksintresset för friluftslivet som berör Ulriksdal-Haga (klart 2016) samt att den höjdbegränsande ytan kring Bromma flygplats kommer att förändras 1 januari 2016 och tillägger att planförslagets föreslagna bestämmelse om högsta byggnadshöjd bör gälla högsta totalhöjd. De påpekar även att Transportstyrelsen är mycket restriktiv till att medge undantag från höjdbestämmelser. I Solna stad finns inga riksintressen för totalförsvarets militära del som kan redovisas öppet, men det ska framgå att planer på höga objekt ska skickas till Försvarsmakten tidigt då det kan finnas riksintressen som inte kan visas öppet.

Lst ser generellt positivt på en utveckling av Bergshamra, men anser Solna stads ställningstagande gällande fördjupningen för Nationalstadsparken bör förtydligas samt förhålla sig till de riktlinjer kring bevarande, utveckling och anpassning som den fördjupade översiktsplanen anger. En begränsad bebyggelse som förtätning bör ske inom befintliga bebyggelseområden och utan negativ inverkan på landskapsbilden och upplevelsen i omgivande park- och naturmiljöer. Ett detaljplanprogram bör tas fram.

Lst har tidigare bedömt att Solna stads förslag till riktlinjer för bostadsförsörjning i Solna uppfyller lagkraven. Med en tydligare koppling mellan ÖP2030 och dessa riktlinjer anser Lst att bostadssituationen är väl beskriven, både vad gäller nybyggnad och befolkningens behov av olika typer av bostäder.

Lst ser mycket positivt på ambition att utveckla infrastrukturen för cyklister och påpekar att landstinget tagit beslut om försök med pendelbåtslinjer, varav en ska trafikera Solna strand. Lst påpekar även att en Huvudstaled i tunnel enligt en ågärdsvalstudie för ökad tillgänglighet i Solna-Sundbyberg-Bromma visar att antalet fordonskilometer ökar med en Huvudstaled i tunnel och att det är en mycket liten andel genomfartstrafik i det lokala vägnätet. Biltrafiken dagtid orsakas till stor del av inpendlare till arbetsplatser i Solna.

En tidsmässig samordning av Huvudstaleden och Mälarbanans utbyggnad är inte möjlig, men utbyggnaden av Mälarbanan anpassas för att inte omöjliggöra en ny pendeltågstation i Huvudsta på sikt.

Gällande Huvudsta kan staden med fördel utreda och visa på möjlig stadsutveckling utifrån olika infrastrukturlösningar och tidsperspektiv i en fördjupning av översiktsplanen, alternativt i ett detaljplaneprogram.

I övrigt bör det i översiktsplanen förtydligas att en utbyggnad av Solna station till en station för regionaltåg kräver ytterligare två spår och två plattformar.

Det är bra att spridningskorridorer och gröna samband ska beaktas när staden förtätas och Lst anser att kartläggning och analyser av ekologiska landskapssamband för att upprätthålla och utveckla platsbundna ekosystemtjänster samt precisering av svaga samband är mycket viktigt för efterföljande planering. Det är av särskild betydelse att de gröna kilarna hålls samman. Ett aktivt förhållningssätt till flora och fauna som präglats av historisk hävd efterfrågas.

Det är positivt att staden lyfter vikten av god tillgång till parker och grönområden, vilket även skulle kunna kompletteras med en riktlinje om avstånd till grönområde.

Det är positivt, och nödvändigt, att kommunen strävar efter att nya bryggor ska tillkomma i anslutning till befintliga anläggningar och att nya båtuppläggningsplatser ska prövas restriktivt.

Lst menar att kulturmiljölagen har stor påverkan och kan tillsammans med PBL 2:6 och 2:8 liksom 8 kap lyftas under kulturmiljöavsnittet tillsammans med tydligare koppling

till kommunens underlag. Kulturmiljöprogrammet från slutet av 1980-talet bör revideras. Kartan över kulturmiljöer saknar förtydligande av objektens kulturhistoriska status. Översiktsplanen bör förtydliga hur staden avser att aktivt skydda värdefull bebyggelse i samband med stadsutvecklingsprojekt och ange principer för bevarandeåtgärder inom detaljplanering. Stadens syn på antikvarisk kompetens i planprocesserna bör också nämnas. Lst rekommenderar en hänvisning till RAÄ digitala fornminnesinformations-system (FMIS) för att tydliggöra fornminnena.

Lst beskriver det uppdrag som Svenska kraftnät har avseende Stockholms ström och underlag som finns där och förutsätter att Solna stad i planering och projektering samarbetar med ledningsägaren och beaktar rekommendationer gällande skyddsavstånd.

Lst saknar en karta över risker med transportleder för farligt gods, farliga verksamheter inklusive bensinstationer, ytor som hotas av översvämning m.m. Lägsta rekommenderade grundläggningsnivå bör framgå såväl som att staden beaktar att de geotekniska förhållandena och markstabiliteten kan komma att påverkas av ett förändrat klimat. Översiktsplanen bör tydliggöra hur Solna stad avser arbeta med riskhänsyn gällande nyexploatering intill lederna för farligt godstransporter, de skyddsavstånd som Lst rekommenderar för ny bebyggelse samt att staden vid avsteg genom olika skyddsåtgärder visar att marken är lämplig för ändamålet. Under hösten 2015 väntas Lst rekommendationer förtydligas i en ny praxis och beslut fattas om Solnavägens och Enköpingsvägens status som sekundära transportleder för farligt.

Vid överdäckning av rekommenderade vägar anser Länsstyrelsen att riskhänsyn behöver uppmärksammas särskilt och staden behöver beakta behov av omledningsvägar samt att överdäckningar innebär såväl tekniskt komplicerade som ekonomiskt kostbara lösningar. En överdäckning av Europavägar och större leder kräver samarbete med Trafikverket, Lst mfl.

För att möjliggöra viss utveckling av vägar och järnvägar och minska risker vid olyckor och överskridande av riktvärden för exempelvis luftkvalitet behövs ett byggnadsfritt avstånd mellan väg/järnväg och ny bebyggelse. Länsstyrelsens beslut om utökad byggnadsfritt avstånd enligt 47 § väglagen ska också beaktas i bygglov och detaljplaner. Se Trafikverkets yttrande för mer information.

Miljö kvalitetsnormer (MKN) för vatten är bindande och översiktsplanen bör förtydliga hur man avser att jobba med att förbättra vattenkvaliteten i de vattenförekomster vars avrinningsområden påverkas av staden. Områden som förväntas öka utsläppen, eller fortsätta släppa ut samma mängder av förorenande ämnen, motverkar en förbättrad vattenkvalitet och därmed att MKN uppnås. Att undantag har getts för vissa vatten gällande årtal när MKN ska uppnås, beror på att det tar tid för vattenkvaliteten att förbättras trots att åtgärder genomförts. Lst anser även att statusen för de grundvattenförekomster som rör Solna stad bör framgå av översiktsplan.

Stora infrastrukturanläggningar gör Solna väldigt bullerutsatt, vilket kräver ett aktivt arbete med bebyggelseutformning och åtgärder kring själva bullerkällan för en god stadsmiljö. Planförslaget anger kortfattat hur bullerproblematiken kan lösas, men Lst anser dock det kan tydliggöras ytterligare hur staden ska hantera bullerfrågan i efterföljande planering.

Den 2 januari 2015 skedde ändringar i miljöbalken och plan- och bygglagen med syfte att underlätta bostadsbyggandet i bullerutsatta områden utan att riskera påverkan på människors hälsa och i april 2015 beslutade regeringen om en förordning som innehåller nya riktvärden för utomhusbuller från spår-, väg- och flygtrafik vid bostadsbyggnader. Lst upplyser även om nya vägledning för industribuller och annat verksamhetsbuller som Naturvårdsverket och Boverket tagit fram.

De konflikter som kan uppstå i en förtätad stadsmiljö mellan önskan om en hög exploatering och barns behov behöver synliggöras och hanteras och staden bör ha en strategi för att säkra barn och ungas behov vad gäller tillgång till utemiljö, utformning av utemiljön, säkra skolvägar, buller och luftkvalitet. Viktiga aspekter i detta sammanhang är storleken på bostads- och förskolegårdar, sol- och skuggförhållanden, vegetation och terräng, liksom integrationen mellan olika ytor.

Förvaltningens kommentarer

Översiktsplanens texter har förtydligats eller kompletterats enligt följande:

- Förtydliganden har gjorts avseende riksintressens omfattning samt vad som skyddas enligt 4 kap MB.
- Förtydliganden har gjorts för Bergshamra avseende fördjupad översiktsplan, angivande av riktlinjer samt att ett program ska upprättas.
- Tydliggjort kopplingen mellan översiktsplan och riktlinjer för bostadsförsörjning.
- Angett ett möjligt bryggläge för pendelbåt vid Solna strand.
- Justerat texten om Huvudstaleden i tunnel samt Mäljarbanan.
- Tydliggjort kravet på perrong och spår för att göra Solna station till regionalstation.
- Justerad texten avseende gröna kilar och historisk hävd.
- Ny text har lagts till om vilket regelverk som kulturkartorna har som grund samt antikvarisk kompetens och bevarandeåtgärder i planering. Kulturmiljölagen och PBL:s avsnitt om kulturmiljöer har lyfts fram.
- Tydliggjort kopplingen till RAÄ:s fornminnesinformation (FMIS) samt stadens egna underlag.
- Ny text har lagts till och kartan justerats avseende kraftförsörjning.
- Ny text har lagts till avseende riskavstånd m m. Karta avseende farligt gods avvaktar beslut från länsstyrelsen.
- Nytt textavsnitt har lagts till om överdäckning avseende svårigheter, behov av omlidningsvägar samt samarbete med trafikverket, länsstyrelsen m fl.
- Texten har justerats avseende MKN med åtgärder.
- Status för grundvattenförekomster anges.
- Ny text har lagts till avseende buller inklusive uppdatering till ny lagstiftning.
- Ny text har lagts till om god utemiljö.

Stockholms läns landsting - TRN 150623

Trafik och regionplanenämnden (TRN) anser att förslaget till översiktsplan ligger i linje med RUFS 2010, har en lättillgänglig struktur och håller sig på en övergripande och strategisk nivå. För att lättare kunna läsa helheten är det önskvärt att huvudinriktningen i de fördjupade översiktsplanerna och andra planeringsdokument redovisas mer utförligt. TRN anser att staden bör utveckla strategier för att säkra olika kvalitéer och funktioner i staden, antingen i översiktsplanen eller kommande planering. Det behöver utvecklas hur man säkrar de svaga sambanden i Järvakilen, klimatanpassning och vattenkvalitetsfrågor. Det är positivt att ett digitalverktyg tas fram.

Mark- och vattenanvändning geografiskt:

Bergshamra: Positivt att kompletterande bebyggelse föreslås nära tunnelbana. En eventuell förlängning av tunnelbanan utreds vidare inom ramen för Sverigeförhandlingen och om förlängning blir aktuell behöver busstrafiken ses över.

Arenastaden: Nämnden delar beskrivningen av Solna stad/ Arenastaden som framtida viktig knutpunkt och ser möjligheten för regionaltrafik som intressant. ÖPN kan tydligare visa hur kapaciteten för gc kring Arenastaden kan ökas.

Nya Ulriksdal och Järvastaden har delvis goda möjligheter till bra kollektivtrafik och i första hand bör exploatering ske i kollektivtrafikhöga lägen. Gatunätet bör planera så framtida lokal eller genomgående busslinjer blir möjligt.

Skytteholm och Solna Centrum: Solnavägen som stadsgata är positivt men det är angeläget att det inte sker på bekostnad av framkomligheten för kollektivtrafiken. Begreppet stadsgata behöver dock inte vara synonymt med gatuparkering och begränsande hastigheter, vilket ofta leder till sämre framkomlighet.

Haga och Hagastaden: I samband med landstingets arbete med regional miljöstrategi för vatten har uppmärksamats frågan om reservvatten till Nya Karolinska sjukhuset där Solna stad, landstinget och Stockholms stad bör ha fortsatt dialog.

Huvudsta: TRN ser positivt på en utveckling med en större kompletteringsbebyggelse i Huvudsta. Huvudstaled i tunnel återfinns i RUF 2010, vilket dock ny pendeltågstation inte gör. En ny station bedöms inte heller som aktuellt i dagsläget.

Mark- och vattenanvändning tematisk

Bostäder: Antaget bostadstillskott om 800 lägenheter per år stämmer med nivån i redovisning från 2012.

Transport och trafik: Stombusstråken bör ritas in på plankartan vid sidan av den spårbundna kollektivtrafiken som en utgångspunkt för planeringen. Kollektivtrafikstråket på Solnavägen och Frösundaleden behöver ha eget mittplacerat utrymme på Solnavägen och Frösundaleden. Åtgärder behöver även göras för att öka kollektivtrafikens attraktivitet. De framkomlighetsproblem som finns för kollektivtrafiken beror på såväl genomfartstrafik som trafik med målpunkter i Solna. Bland annat finns stora problem på Frösundaleden och Solnavägen. Landstingets beslut om pendelbåtlinjer berör Solna strand och TRN förutsätter att kommunen ordnar ett bryggläge där. Solnas ambition med förbättrat cykelnät är positivt och förutsätter att stadens cykelplan utgår från och pekar ut de regionala cykelstråken i staden.

Näringsliv: Ambitionen med goda förutsättningar för företagsetableringar är bra för länets fortsatta tillväxt. Mellankommunal samverkan krävs för att säkra att även ytkrävande och störande verksamheter får platser så att långa transporter undviks.

Vattenkvalitet och klimatanpassning: Det saknas ett samlat grepp om hur staden ska jobba med klimatanpassning och det framgår av hållbarhetsbeskrivningen att vattenkvaliteten riskerar att försämrats. Översiktsplanen bör kompletteras med ett kapitel om klimatanpassning och utförligare beskrivningar om hur god vattenkvalitet ska säkras.

Grönstruktur: Det är av särskild betydelse att de gröna kilarna hålls samman. Markanvändningskartan bör kompletteras med de svaga samband som anges i RUF 2010. Särskilt viktigt är det svaga sambandet vid Bergshamra då staden planerar bebyggelse i området och eventuell tvärbana.

Förvaltningens kommentarer

Utställningsförslaget har kompletterats med:

- Sammanfattande beskrivningar av de fördjupade översiktsplanerna.
- Textavsnitt om grönområden, svaga samband och vattenkvalitet m m.
- En digital trafikarta.
- Angett ett möjligt bryggläge för pendelbåt vid Solna strand i kartan för mark- och vattenanvändning.

Flera av frågorna som TRN lyfter kommer att hanteras i samverkan med andra kommuner och i kommande detaljplaner.

Trafikverket 150710

Trafikverket (TRV) förutsätter att planens intentioner är i överensstämmelse med Stockholmsförhandlingen 2013. Solna är med 74 000 arbetsplatser en viktig målpunkt och de regionala vägarna måste ha en god framkomlighet, vilket blir än viktigare med den höga befolkningstillväxten. Regionkartan borde kompletteras med tydligare kommungräns.

TRV anser att tillväxten på personbilstrafik behöver begränsas och framkomlighet för cykel och buss prioriteras. Framkomligheten i det primära vägnätet behöver prioriteras (koll- och nyttotrafik) vilket innebär att anslutningar från lokala vägnätet behöver begränsas. TRV efterfrågar ett helhetsgrepp på trafiksituationen som belyser Solna stad med omland och redovisar vad Huvudstaled i tunnel jämte andra åtgärder får för konsekvenser.

Det bör framgå i text och karta att riksintresset järnväg även omfattar Solna och Ulriksdals stationer och framtida utbyggnadsbehov med ytterligare 2 spår på Mälar- och Ostkustbanorna. Roslagsbanan bör lyftas fram som riksintresse i karta och text (sedan maj 2015). Riksintressena för kommunikationsanläggningar bör kompletteras med byggnadsfria områden i anslutning till motorvägar och ramper och Lst:s beslut om utökat byggnadsfritt avstånd enligt 47§ väglagen bör framgå.

TRV påpekar att en förutsättning för Solna station att ta emot regionaltrafik kräver ytterligare två spår och två plattformar. En nordlig tunnelbaneuppgång vid Arenastaden kräver ett intrång i järnvägsfastigheten vilket TRV är tveksam till.

TRV anser att riksintresset för luftfarten bör förtydligas med att hela ytan väster om den prickade röda linjen omfattas av höjdbegränsningen (högsta totalhöjd) samt påpekar att den höjdbegränsande ytan får en annan cirkulär utsträckning från 1 januari 2016. Medgivande för höga byggnader är i princip endast en teoretisk möjlighet.

TRV bedömer att en förtätning i Huvudsta bör vara möjlig med nuvarande regelverk även utan en tunnel. Huvudstaleden är en kommunal angelägenhet och enligt genomförd resvaneundersökning är det inte mycket genomfartstrafik i Huvudsta.

TRV anser att det inte går att tidsmässigt koppla ihop utredningsarbetet för Huvudstaled i tunnel med det av regeringen redan beslutade riksintresset Mälarbanan då de ligger i olika skeden. Inom Mälarbansprojektet tas höjd så att en station i Huvudsta ej omöjliggörs. Mälarbanan trafikeras utöver av pendeltåg och fjärrtåg även av regionaltåg och viss godstrafik.

En överdäckning av Bergshamraleden bör utredas i samverkan med Trafikverket.

TRV uppmärksammar att Solna tillsammans med Sundbyberg har näst lägst bilinnehav (319/1000 inv) efter Stockholm (299/1000 inv)

Kartredovisning av regionala och lokala cykelstråk och möjligt läge för båtpendling saknas.

Arlandalänken och Huvudstaleden bör ha olika rubricering i kartan då den ena är ett riksintresse och den andra en kommunal huvudväg.

TRV påpekar att miljö kvalitetsnormer luft överskrids främst längs med E4:an och beskriver de åtgärder som de har genomfört.

TRV efterfrågar ett helhetsgrepp på trafiksituationen som belyser Solna stad med om-land och redovisar vad Huvudstaled i tunnel jämte andra åtgärder får för konsekvenser.

Förvaltningens kommentarer

I översiktsplanen konstateras att genomfartstrafiken är Solnas största miljöutmaning. Trafiken ger upphov till buller, förorening av luft och vatten, samtidigt som den skapar barriärer och medför framkomlighets- och trafiksäkerhetsproblem. Förvaltningen välkomnar en nära samverkan med trafikverket och andra berörda kommuner för att hantera problemen, som trafiken ger upphov till. Samarbetet om åtgärdsvalsanalysen kopplat till Huvudstaleden i tunnel är ett steg i denna riktning.

Utställningsförslaget har kompletterats med:

- Ett förtydligande av regionkartan med tydligare kommungräns.
- En digital trafikarta som även redovisar lokala och regionala cykelstråk samt läge för båtpendling.
- Mer utförlig beskrivning av avstånd gentemot väg och järnväg.
- Ett förtydligande av riksintresset för järnväg och luftfart.
- En beskrivning av påverkan av en regional station vid Solna station samt nordlig uppgång vid Arenastaden.
- Ett förtydligande av Mäljarbanans trafikering.
- En justering av texter avseende koppling Mäljarbanan och Huvudstaled i tunnel.
- Förtydliganden om samarbete med trafikverket, länsstyrelsen m fl vid överdäckning.
- En justering av bilinnehavet.
- Mark- och vattenkartan har kompletterats med båtpendling, Arlandalänken lyfts fram som riksintresse och på mark- och vattenkartan har den tillsammans med Huvudstaleden beteckningen "Framtida huvudled i tunnel".
- En komplettering av texter om miljö kvalitetsnormen för luft.

Storstockholms brandförsva SSBF 150629

SSBF saknar tydliga strategier för olycksriskhantering eller kommunal räddningstjänst och efterfrågar identifierade riskkällor som del av miljöbedömning. Riskhantering är nära förbundet med övergripande planering och vid val av utvecklingsområden bör tydliggöras förhöjd risknivå alternativt redovisa rimliga lösningar med hänsyn till nuvarande och framtida olycksrisker.

SSBF vill att översiktsplanen ska redovisa tillgång till kommunal räddningstjänst och möjligheten att genomföra räddningsinsatser vid vissa typer av planerad bebyggelse (undermarksanläggningar och större arenor) då hänsyn kan behöva tas ur ett mer övergripande perspektiv.

Riskhanteringen bör hanteras i översiktsplanen istället för enskild detaljplan. Räddningstjänstens framkomlighet då Solnavägen blir lokalgata och Enköpingsvägen kommunal huvudgata bör klargöras.

Riskfylld verksamhet bör kompletteras med Euromaint Rail Heltågsverkstad AB i anslutning till Hagalunds bangård. SSBF lyfter även fram att av de 12 bensinstationer som ligger i kommunen ligger 2 stycken utmed vägar som inte tillhör det rekommenderade vägnätet för farligt gods.

SSBF påpekar att i Solna tar årligen ca 15-20 personer sitt liv och att god fysisk planering och åtgärder såsom stängsel, hinder för hoppning, skyltar med nummer till sociala stödorganisationer kan förebygga suicid.

Förvaltningens kommentarer

Det har skett en komplettering avseende Euromaint Rail Heltågsverkstad AB i anslutning till Hagalunds bangård. Övriga synpunkter har inte haft någon påverkan på översiktsplanen som produkt, men hanteras och beaktas inom stadens löpande planering och riskhantering.

Försvarsmakten, 150820

I Solna kommun finns inga öppet redovisade riksintressen för totalförsvarets militära del, men höga objekt kan påverka riksintresset för totalförsvaret negativt. Försvarsmakten lämnar förslag på text om höga hus och ett påpekande om att försvarsmakten bör kontaktas tidigt i plan- och bygglovsärenden som omfattar höga hus.

Karlbergs slott med omgivningar är viktigt för Försvarsmakten för att även i fortsättningen kunna genomföra Sveriges officersutbildning.

Förvaltningens kommentarer

Riksintresseavsnittet har kompletterats med text om behovet av att skicka planer med höga hus på remiss till Försvarsmakten. Karlbergs slott är markerat som institution i översiktsplanen.

Svenska kraftnät, 150813

Svenska kraftnät informera om den övergripande utredningen avseende ny struktur för Stockholmsregionens elnät. Därutöver anförts att för att säkerställa att Svenska kraftnäts magnetfältspolicy uppfylls ska ny bebyggelse där människor vistas varaktigt placeras minst 80 meter från 220 kV-ledning och att de i sina egna beräkningar utgår bolagets magnetfältspolicy om 0,4 mikrot Tesla. Vidare konstaterar de att kartan över riksintressen kan uppdateras med en mer detaljerad lokalisering och erbjuder sig att bidra med kartunderlag på begäran.

Förvaltningens kommentarer

Riksintressena är uppdaterade med utgångspunkt från nytt kartunderlag. Staden samarbetar med kraftbolagen i samband med nya planer. Avstånd mellan ny bebyggelse och kraftledningar, vilka i stor utsträckning ligger tunnelförlagda, utreds i samband med kommande detaljplaner.

Sjöfartsverket 150831

Sjöfartsverket saknar någon form av resonemang kring möjligheterna att bedriva transport av gods och personer till/från Solna på de vattenvägar som omger Solna. Vattentransporter har med en generellt sett hög energieffektivitet potential till att avlasta landinfrastrukturen och bidra till en minskad klimatpåverkan från transportsektorn. Det är viktigt att framtida möjligheter inte byggs bort för omlastning/bytespunkter där gods och passagerare kan skifta från ett trafikslag till ett annat. Vattennära mark är ofta attraktiv för t ex bostadsändamål, men ur ett regionalt perspektiv är även viktigt att befintliga anläggningar får finnas kvar och att framtida mindre omlastningspunkter kan komma till.

Förvaltningens kommentar

Kartan har kompletterats med möjlig plats för båtpendling, vilken tillsammans med

övriga större bryggområden mot Mälaren kan utvecklas till framtida mindre omlastningspunkter. Solna stad är positiv även till kollektivtrafik på sjön.

Sollentuna kommun 150817

Sollentuna anser att kopplingen mellan nationalstadsparken och södra Sollentuna kan stärkas samt att placeringen av regionaltågstopp och utbyggnad av tunnelbanan behöver studeras vidare gemensamt i regionen.

Förvaltningens kommentarer

Synpunkterna bedöms inte påverka översiktsplanens utformning och kan hanteras i fortsatt samarbete mellan kommunerna.

Stockholms stad, stadsbyggnadsnämnden 150827

Stadsbyggnadsnämnden är i huvudsak positiv till förslaget och konstaterar att de delar som främst berör Stockholm är det gemensamma arbetet för att skapa ett sammanhängande stadsutvecklingsområde i Hagastaden med en blandning av olika funktioner samt en Huvudstaled i tunnel. Förslaget om en tunnelförläggning är inte nytt och hur trafiken ska begränsas i området kring Solna, Sundbyberg och Bromma är föremål för utredning genom Trafikverket. I samband med en eventuell remisshantering av en sådan utredning återkommer staden.

Förvaltningens kommentar

Synpunkterna bedöms inte påverka på planförslaget.

Sundbybergs stad 150827

Sundbyberg konstaterar att övergripande målsättningar och strategier har förbättrat översiktsplanen som planeringsdokument. Det finns flera gemensamma mål och förutsättningar för ett ökat samarbete kring strategiska frågor. Omvandlingen av Enköpingsvägen till stadsgata, projektet för Mäljarbanan/Sundbybergs station och flytt av ÅVC till Rissne, tillgänglighet längs med Ballstaviken kan läggas till områden med mellankommunalt samarbete, liksom nya mötesplatser, gärna för barn och ungdomar.

Sundbyberg delar uppfattningen att Solna strand och Solna Business Park kan knytas ihop med Sundbybergs Centrum och stadsutvecklingsprojektet Sundbybergs nya stadskärna samt önskar ett framtida samråd angående trafikfrågor.

En förlängning av tunnelbanan mot Bergshamra ska inte omöjliggöra en eventuell tunnelbaneförlängning i nordvästlig riktning mot Järva och Sundbyberg. Kommunerna behöver samarbeta med trafikförvaltningen i SLL för att ta fram ett gemensamt program för kollektivtrafikförsörjningen.

Sundbyberg samarbetar gärna om mobility management och om utveckling av det regionala cykelvägnätet samt en gemensam översyn hur behovet av mer hållbara drivmedel, inklusive laddningsstationer, kan tillgodoses. Vad gäller parkeringsbehovet är det otydligt huruvida även befintliga fastigheter ska lösa det parkeringsbehov som fastigheten genererar. Enköpingsvägen borde inte längre klassas som primär transportled för farligt gods.

Genomförandet av översiktsplanen kan trots dagvattenåtgärder medföra färre grönytor som fördröjer och renar dagvattnet och därmed minskar föroreningsbelastningen. Det är angeläget att det mellankommunala samarbetet kring vattenvård fortsätter. Sundbyberg anser att de biologiska och rekreativa värdena hos Järvakilen bör säkras genom restriktiv bebyggelse. Beskrivningen av föreslagna utvecklingsområden inom Kungliga nationalstadsparken behöver utvecklas och synliggöras även i kartan för stadens mark-

och vattenanvändning. Sundbyberg har påbörjat utredningsarbete för det mellankommunala grönstråket Råstasjön- Lötsjön och vill inte att översiktsplanen ska föregripa frågan om ett gemensamt naturreservat. Stora Ursvik kommer att bebyggas inom Edsvikens tillrinningsområde, vilket behöver förtydligas.

Arvid Nordquist HAB:s är klassificerad som farlig verksamhet. På grund av närheten till tätbebyggt område i Sundbyberg är kunskap om vad risken utgör och krav på säkerhetsåtgärder önskvärt. Ett tydligare kartunderlag avseende framtida mark- och vattenanvändning m m är vore behjälpligt för planens läsbarhet, t ex är Huvudstaledens nedgrävda sträckning otydlig. Slutligen konstaterar Sundbyberg att det behöver förtydligas att Friends Arena är nationalarena endast för svenska herrlandslaget i fotboll.

Förvaltningens kommentarer

Solna och Sundbyberg har i vissa delar vuxit in i varandra och Solna välkomnar fortsatt arbete kring kommunövergripande frågor som trafik, gemensamma stråk, vattenfrågor m m. I övrigt kan förvaltningen konstatera att Huvudstaledens nedgrävning är så tydligt angiven som kan vara i översiktsplanen i detta tidiga skede. Nationalstadsparkens planförutsättningar beskrivs mer utförligt i den fördjupade översiktsplanen. Texten om Råstasjön-Lötsjön har, i utställningsförslaget, förtydligats och Sundbyberg har lagts till under Edsvikens tillrinningsområde.

Skanova 150727

Skanova har inga synpunkter på översiktsplanen som sådan men påpekar att Solna är en prioriterad kommun för fibersatsning, att Skanova jobbar för en effektiv telekommunikation samt att det är betydelsefullt för Skanova att komma med tidigt i planarbetet.

Förvaltningens kommentar

Synpunkterna föranleder ingen förändring av planförslaget.

Politiska partier

Miljöpartiet 150831

Miljöpartiet delar i huvudsak de övergripande utgångspunkter och målsättningar som redovisas, men anser att förslaget är svepande och saknar tydligare mål. Bristen på medborgardialog har medfört att endast en begränsad del av befolkningens erfarenheter fångats upp. En utökad dialog hade engagerat fler och givit bättre beslutsunderlag.

Förslaget har en bristande analys och det framgår inte hur målen infrias. Hållbarhetsbedömningen väcker flera målkonflikter och dokumentet skulle kunna tydliggöra huvudinriktningarna i andra planeringsdokument, inte minst de fördjupade översiktsplanerna. Miljö- och hållbarhetsperspektivet måste vävas in och få en större roll. De barriärer som Solna svarar för bör kartläggas och det bör framgå vilka åtgärder som kan göras. Det bör även vara tydligare skrivningar om samhällsservice i den fysiska planeringen.

Pågående trafikstudie bör inarbetas i ÖPn. Mp konstaterar vidare att Huvudstaled i tunnel är en kostsam lösning som skulle öka total biltrafik i Solna och Bromma då större delen av trafiken på gatunätet i Solna har start eller mål i staden. Staden bör arbeta för minskad bilism till förmån för kollektivtrafik samt gång- och cykeltrafik t ex med informationskampanjer och incitament för andra färdmedel än bil. Mp vill tydliggöra målet att cykling ska utgöra 20 procent av alla arbetsresor år 2030 och lyfter fram betydelsen av infrastruktur för cyklister och fotgängare och vill utveckla tre typer av cykelleder: snabb cykelstrada, separat cykelbana samt cykel och gångväg.

Mp välkomnar ambitionen att exploatera i goda lägen, men anser att detta kräver en fördjupad analys och strategi i förhållande till hållbarhetsfrågorna. Med Solnas begrän-

sade yta bör tydliga prioriteringar avseende vilka grönområden som ska utvecklas och bevaras respektive byggas bort. Ekosystemtjänster bör tas hänsyn till tidigt för att ge förslag på åtgärder. Nybyggnation bör i första hand gå till bostäder med låga p-tal i kollektivtrafiknära lägen. Solnas byggnation bör gå i den nära stadens förtecken. Hårdgjord yta tas i anspråk i första hand så att viktiga grönytor bevaras. Mp instämmer i stora delar kring var man kan bygga och konstaterar att det bör byggas fler smålägenheter, lägenheter för barnfamiljer, LSS-bostäder och sociala lägenheter i olika upplåtelseformer. Fokus på nybyggnation får inte heller överskugga värdet av service och underhåll i befintligt bestånd.

Miljöperspektivet är för knapphändig beskrivet och det bör bättre framgå hur Solna verkar för måluppfyllelse av nationella och europeiska mål kring minskade klimatutsläpp och energieffektivisering. MP efterfrågar mer mätningar och åtgärdsförslag för förorenad mark, luft, buller och vatten såväl som reviderad dagvattenstrategi samt hårdare krav på byggherrar. Angeläget att inleda ombyggnad av dagvattenledningar redan 2016 för att säkerställa att inget dagvatten går ut orenat senast 2027. Solna behöver ordentliga badplatser och badvattenprover. Mp saknar riktlinjer för hur de viktiga gröna kilarna ska hålla samman och förstärkas och anser att planerna för Råstasjön är otillfredställande. Inom strategin för hållbar miljö ska staden ha en öppenhet för alternativa energikällor och föregå med gott exempel med solceller på egna fastigheter. En mer omfattande strategi behövs för miljö, klimat och hållbarhet.

Förvaltningens kommentarer

Synpunkterna bedöms i huvudsak stödja samrådsförslagets inriktning. I övrigt kan konstateras att översiktsplanens strategier kommer att förtydligas i diverse kommande planer. Det gäller exempelvis den kommande cykelplanen, riktlinjerna för bostadsförsörjningsplanen och grönplanen. Avsikten är att området vid Råstasjön ska bli naturreservat. Utifrån den av kommunfullmäktige antagna miljöpolicyn med tillhörande miljöstrategi kommer stadens miljöarbete att utvecklas.

Folkpartiet 150830

Folkpartiet ser det som viktigt att staden har en tydlig vision över hur staden skall utvecklas till 2030 och instämmer i stort med samrådsmaterialet. Förtydliganden för översiktsplanen utöver vad som finns i samrådsförslaget är:

- Solna respekterar de gröna kilarna och stadens naturområden och parker utvecklas och förbättras kontinuerligt.
- Solna har utvecklats till en framstående cykelstad och är ett föredöme när det gäller tillgänglighet, trygghetsfrämjande och brottsbekämpande åtgärder.
- Parker, grönområden och ytor för idrott, kultur och fritid har getts utrymme i den växande staden. Solna är en betydande idrotts- och kulturstad.
- De bostäder och hus Solna skapar har höga krav på estetisk utformning.
- Enköpingsvägen skall utformas som en stadsgata med träd och plats för cykel.
- FP Solna prioriterar tunnelbana före spårvagn.
- Ställningstagande om kollektivtrafik på vatten saknas.
- Solna skall genomföra en naturmiljökartläggning.
- Sjövägen skall stängas av för ett större sammanhängande grönområde.
- Det skall skapas badplatser vid våra sjöar (Brunnsviken) och stränder.
- Positivt med nya energislag i Solna och att Solna tillsammans med företag och Solnaborna jobbar med energisparåtgärder.
- Förskolor och skolor t.o.m. mellanstadiet skall i princip finnas i alla stadsdelar.

- Fotbollsplaner och multisporthallar skall finnas i många stadsdelar medan ishallar, simhallar, bandybanor medan övriga lokaler koncentreras till några platser.
- Ett kulturhus skall placeras i Solna Centrum.

Förvaltningens kommentarer

Synpunkterna bedöms inte påverka översiktsplanens utformning, eftersom de bedöms stödja samrådsförslagets inriktning.

Centerpartiet 150831

Centerpartiet är i det stora hela positiv till förslagets intentioner. Övergripande mål och strategier har en bra inriktning, men kan spetsas till och har följande sammanfattande tillägg.

När Solna stad säljer bör det ske till fler än en aktör inom samma område för att få in fler aktörer och höja de kvalitativa och arkitektoniska detaljerna.

De strategiska målen för kommunikation och trafik kan utvecklas mer och bör knytas ihop med mål om att förtäta och utveckla områden med bostäder och arbetsplatser. Det bör finnas en strategi att skapa en kollektivtrafik som utnyttjas i alla riktningar under större delen av dygnets timmar. Gång- och cykelnätet borde lyftas och sammanlänkas med närliggande kommuner.

Målet bör vara att all dagvattenhantering ska bidra till en förbättring av recipienternas vattenkvalité. Tydliggör planen vad gäller gröna värden och stadsdelsparkernas storlek och geografiska avgränsning samt markering av framtida utvecklingspotential för natur- och parkvärden, t ex Råstasjön och Huvudsta strand. Även viktigt att säkerställa att spridningsvägar och biologiskt svaga samband inte försämras. Ge byggherrarna incitament för att jobba med grönytefaktor.

Önskvärt att tiden för samråd varit något längre och bra med synpunkter via nätet även om det finns utrymme för ännu större kreativitet framöver.

Förvaltningens kommentarer

Förtydliganden har gjorts gällande parker och grönområden. I övrigt bedöms inte synpunkterna påverka översiktsplanens utformning, eftersom de i huvudsak bedöms stödja samrådsförslagets inriktning.

Vänsterpartiet 150831

Angeläget med ny översiktsplan eftersom mycket har hänt sedan nuvarande översiktsplan antogs av kommunfullmäktig. Instämmer i mycket i förslaget, men vill bidra med följande synpunkter över vad som framgår av förslaget till översiktsplan 2030.

Problematiskt med den höga andelen bostadsrätter. Komplettera med hyresrätter och stoppa försäljning av hyresrätter. Genom att använda klimatsmarta material (såsom massiv trä) och flexibla/sänkta p-tal kan staden ta hänsyn till miljön och samtidigt sänka byggkostnad och sluthyra. Säkerställ cykel, gång och kollektivtrafik vid varje nybyggnation.

Säkra att byggtreprenörer inte använder skadliga kemikalier och tillse enklare och mer lättåtkomliga system för återvinning och avfallssortering. Bidra med aktiva åtgärder som stöd till bilpooler och möjliggör för stadens anställda att ha tjänste- eller låncyklar. Nya mätningar av partikelhalter bör göras och utred vilka vägar som är tänkbara för dubbdäcksförbud. Hela Bergshamraleden bör överdäckas.

Det saknas en skarpare text om hur planarbetet tar hänsyn till ekosystemtjänster och ansvarar för sällsynta och hotade arter. Solna måste bli bättre på att integrera miljöperspektivet vid planering, beslut och uppföljning. Naturreservat för Råstasjön bör tydliggöras i strategi och vision och det kommunala reservatet ska inte inkräkta på strandskyddet. Lyft hellre mer miljövänliga alternativ än flyget när stadens strategiska läge och kommunikationer tas upp.

Det bör framgå att det ska finnas en kommunal skola i varje stadsdel. Fler seniorboenden med hyresrätt och lägre sluthyra bör eftersträvas med lägre hyra, t ex genom påbyggnader.

Ett tydligare kartunderlag hade underlättat för läsaren. Vp efterfrågar fler riktade insatser för barn och ungdomar samt en vision om hur staden tänkt använda barn- jämställdhets och tillgänglighetsperspektiven i stadens utvecklingsstrategi.

Förvaltningens kommentarer

Avsikten att inrätta ett naturreservat vid Råstasjön har förtydligats. Även kartunderlagen har förtydligats. I övrigt bedöms inte synpunkterna påverka översiktsplanens utformning, eftersom de i huvudsak bedöms stödja samrådsförslagets inriktning.

Socialdemokraterna i Solna 150831

Socialdemokraterna instämmer i huvudsak med översiktsplanen men lyfter ett antal punkter som de anser saknas som hör till översiktsplanen.

Planprocessen Solna som stad måste se över och utveckla formerna för tidig medborgardialog när det gäller stadsdelsutvecklingen och tidigt ge medborgarna möjlighet att ge synpunkter på planer.

Det förpliktigar att Solna lyfter fram inte bara ekonomisk och miljömässig hållbarhet utan också social hållbarhet. En analys av socialt hållbart Solna saknas som grund för hur vi ska bygga Solna starkt för framtiden. En hjärtefråga för en kommun i ständig utveckling är att det ska finnas en kommunal skola i varje stadsdel.

Det saknas en analys i översiktsplanen om konsekvenserna av Solnas brist på hyresrätter samt bristande vilja att bygga hyresrätter. 50/50 bör vara riktmärke för hyresrätter i förhållande till andra boendeformer. Blandade boendeformer i alla stadsdelar bidrar även till att öka den sociala Vi vill att Solna satsar på att bygga kombo-boenden för äldre som många gånger upplever ofrivillig ensamhet och för yngre personer som kan sänka sina boendekostnader.

Socialdemokraterna förordar trafikutredning för alla trafikslag för att långsiktigt kunna fatta kloka och hållbara beslut som löser flera av Solnas trafikutmaningar.

Byggnation ska ske främst på redan exploaterad mark och på områden som inte har stora naturvärden. Vi ser gärna mer av gröna tak och gröna väggar i stadsutvecklingen.

Solna behöver bygga ut antalet idrottsanläggningar t ex den tredje ishallen och den nya simhallen. Solna behöver även scener för konstlivet och allmänna mötesplatser i alla stadsdelar där medborgares olika behov av möten tillgodoses, t.ex. fritidsgårdar, parker, samlingslokaler och badplatser.

Socialdemokraterna – Huvudsta 150827

Instämmer i stort och har nedanstående synpunkter utöver vad som framgår i översiktsplanen eller Socialdemokraterna i Solnas svar:

- Utred förbättrad kollektivtrafik i Huvudsta.
- Huvudstafältet ska bevaras och gröna stråk och kilar värnas.
- Möjliggöra stadsodling och planera nya träd när träd falls.

- Mark för kolonilotter, återvinningsstationer.
- Håll trottoarerna öppna.
- Bryt inte av gång- och cykelstråk.
- Gräv ner järnvägen i Huvudsta och frigör ytor för byggnation samt minska buller.
- Närtrafiken behöver utvecklas.
- Stoppa cykelvägen vid Huvudsta strand.
- Hitta ersättningsväg för cyklarna i stället för gångvägen förbi Byparken.
- Skolor, förskolor och fritidshem planeras in i utvecklingsarbetet.
- Fler 70+boenden med rimliga hyror.
- Toaletter vid naturbadet vid Huvudsta strand.
- Brist på samlingsplatser för ungdomar i Huvudsta.
- Trafikdagvattnet rinner ut orenat i Ulvsundasjön.

Socialdemokraterna i Bergshamra 150830

Har nedanstående synpunkter utöver vad som framgår av översiktsplanen och Socialdemokraterna i Solnas svar:

- Den fördjupade översiktsplanen för nationalstadsparken är oklar.
- Diskussion om prioritering mellan tvärbana och tunnelbana saknas.
- Staten bör stå för en stor del av kostnaden för Bergshamravägen är riksintresse varför staten bör stå för en stor andel av kostnaden.
- Målsättningar för allmänt hållna, t ex avseende nya kontors- och affärslokaler kontra inkommande trafik.
- Mer hyresrätter för första boende. Signalisten bör vara med i planeringen och få mark tilldelat.
- Bergshamravägen bör överdäckas i sin helhet.
- Konkretisering avseende kompletteringsbebyggelse i Bergshamra och tankarna för Sörentorp saknas.
- Lyft fram Överjärva gård och icke kommersiella mötesplatser. Viktigt med bad.
- Befintliga skolor bör ingå i strategin.
- Kompletterande information om miljö kvalitetsnormer och buller efterfrågas.
- Ta fram alternativ för hållbarhetsbedömningen.

Förvaltningens kommentarer

Kompletterande information om miljö kvalitetsnormer och buller har lagts till. Detaljerade synpunkter på planeringen av enskild bebyggelse hanteras vid framtagandet av detaljplaner. I övrigt bedöms inte synpunkterna påverka översiktsplanens utformning, eftersom de i huvudsak bedöms stödja samrådsförslagets inriktning.

Bergshamrapartiet 150831

Varför inte behålla ÖP 2006 och revidera och komplettera med det som tillkommit eller förändrats, t ex Arenastaden, Hagastaden och nya tunnelbanan.

Den fördjupade översiktsplanen för nationalstadsparken bör i större omfattning arbetas in i översiktsplanen och då framförallt avseende överdäckning av hela Bergshamravägen och skydd av kulturmiljöer. Sörentorp bör få en redovisning hur/ vad som ska hända och där finns möjligheter att bygga ett nytt bostadsområde anpassat till Nationalstadsparkens restriktioner.

Den östra delen av Bergshamra koloniområde bör ligga utanför blandad stadsbebyggelse. Vattentornet och Bergshamra Centrum bör tillkomma som kulturmiljöer. Ekens-

berg kan tas bort som kulturmiljö då den är ersatt av en pastisch. Jakobsdal är felplacerat på kartan.

Bullerkartan och luftföroreningskartorna är inaktuella och nya mätningar bör göras.

Felaktig information om åldrande befolkning. Kungshamras 500 lägenheter redovisas inte konsekvent i statistiken.

Solna har en dålig cykelmiljö och det saknas visioner om nyanlagda cykelstråk. Den spårbundna trafiken bör utvecklas genom en södra uppgång vid Ulriksdals station samt ny station på Roslagsbanan i Stocksundstorp/Sfären.

Hållbarhetsbedömningen visar att ÖP2030 är sämre för de mjuka värdena såsom natur, kultur och hälsa, vilket slår extra hårt för Bergshamra som ligger i Nationalstadsparken.

Förvaltningens kommentarer

Solna stads vilja är, genom uppdraget i kommunstyrelsen, att uppdatera översiktsplanen. Översiktsplanens ställningstagande att fortsätta bygga i centrala och kollektivtrafiknära lägen och knyta samma stadsdelar medför även att vissa gröna ytor kommer att bebyggas. Denna fråga kommer, liksom frågorna om kultur och hälsa, att behöva hanteras inom ramen för kommande detaljplanering. Förvaltningens bedömning är att Bergshamra har goda förutsättningar för en hållbar utveckling avseende de mjuka värdena genom sitt läge i nationalstadsparken med absolut närhet till stora natur- och kulturmiljöer.

I övrigt har följande justeringar gjorts i utställningsförslaget:

- Texten har förändrats för att skapa en bättre spegling mellan översiktsplanen och den fördjupade översiktsplanen, vilken redovisar mer detaljer.
- Överdäckningen har förtydligats.
- Kulturbebyggelsen inom nationalstadsparken är beskrivna i den fördjupade översiktsplanen.
- Jakobsdals läge är korrigerat och Ekensberg borttaget från kulturmiljökartan.
- Gränsen för framtida blandad bebyggelse justerad för överensstämmelse med den fördjupade översiktsplanen bl.a. så att Bergshamra koloniområde ligger utanför.
- Textavsnitten kring buller och luft har justerats.
- Texten om Bergshamras befolkning är justerad.
- Strategierna för cykel beskrivs under trafikavsnittet och kommer ytterligare att konkretiseras i den kommande cykelplanen. Stråken är markerade på den nya digitala trafikkartan.

Fabege 150831

Arenastaden Riksintresse för bangård i konflikt med gällande detaljplan för kvartersmark för centrum och handel inom kvarteret Pyramiden. Det bör tydliggöras vad som gäller i de delar där Föp och förslaget på översiktsplan skiljer sig åt. Mer konsekvent användning av Framtida blandad stadsbebyggelse respektive Blandad stadsbebyggelse.

Solna Business Park. Utbredningen av utvecklingsområdet Solna Business Park har begränsats i förhållande till översiktsplanen från 2006: parkering och naturområde intill kv Yrket/Frösundaleden, befintlig vägramp vid järnväggatan/ Ekensbergsvägen, Ekensbergsvägen /Gränsgatan Framtida blandad bebyggelse istället för vägsträcka utan benämning. Cykel längsmed järnvägen bör redovisas om ett möjligt regionalt stråk.

Förvaltningens kommentarer

Kartorna för såväl Arenastaden (gränssnitt kvartersmark/bangårdsområde) som Solna Business Park (mot Frösundaleden respektive väggrampen m m) har blivit korrigerade. I ett förändringsskede med pågående byggnation och redan detaljplanelagda områden som inte är färdigbyggda är gränsdragningen mellan ”Framtida blandad bebyggelse och ”Blandad bebyggelse” svår. Användningsbestämmelserna bedöms visa stadens viljeinriktning i perspektivet till år 2030.

Norrenergi 150828

Norrenergi konstaterar att översiktsplanen fungerar såväl som ett inriktningsdokument för stadens utveckling som en vägledning för en hållbar utveckling. Bolaget ser en möjlighet att bidra till att realisera strategin med system för hållbar värme och kyla och lösningar för värmeåtervinning. I en tät stadsstruktur kommer fjärrvärmen och fjärrkylans egenskaper väl till pass som resurseffektiv försörjning. Bolaget deltar gärna i övergripande samarbete.

- Fjärrkyla produceras i Solnaverket och bör lyftas fram på motsvarande sätt som fjärrvärme och ha egen rubrik.
- Fjärrkylproduktion i Frösunda med frikyla från Lilla Värtan, kapaciteten kan behöva utökas.
- Värmeväxlarstation inom Karolinska i samarbete med Fortum finns med i framtidsbild.
- Planera för fortsatt hög anslutningsgrad.
- Ökade värmebehovet i nybebyggelse vägs upp av energibesparingar.
- Inga krav på ny mark för lokalisering av ny anläggningar.
- Ta med Norrenergis värmeproduktion pga bränslelager i riskfylld verksamhet.
- Ur bullerhänseende kan vara möjligt att bygga nära Solnaverket.

Förvaltningens kommentarer

Texten har kompletterats avseende fjärrkyla samt lagts till under riskfylld verksamhet.

Signalisten 150828

Signalisten konstaterar att det är viktigt att ÖPn inte motverkar bra idéer och förslag till byggande utan möjliggör förtätning.

Platser där de ser möjligheter att bygga är t ex området norr om Frösundaleden vid Förvaltarvägen och invid Gränsgatan närmast Sundbyberg.

Under framtidsbild Råsunda bör framhållas bättre koppling mot Sundbyberg.

Signalisten noterar att tyst sida kan motverka byggande av smålägenheter för t ex ungdomar.

Förvaltningens kommentarer

Översiktsplanens benämningar ”Blandad stadsbebyggelse” och ”Bostadsbebyggelse” omöjliggör inte kompletteringsbebyggelse med bostäder. Råsundas koppling mot Sundbyberg tydliggörs i avsnittet om Råsunda.

Svenska kyrkan 150826

Svenska kyrkan upplåter mark med tomträtt inom Hagalunds arbetsplatsområde och är positiv till utveckling av detta område med många nya bostäder och flera arbetsplatser och vill understryka betydelsen av en ny station i nästa etapp av tunnelbaneutbyggnaden

och förutsätter att Vattenfalls planer för ombyggnad av regionledningsnätet beakta utvecklingen av Hagalund.

Förvaltningens kommentarer

Ingen påverkan på planförslaget. Sträckningen av den nya tunnelbanan skapar förutsättningar för en station i Hagalunds arbetsplatsområde.

Järvastaden AB 150824

Förutsätter att översiktsplaneringen ger utrymme för alla de förändringar av Föpen som skett och pågår. Den fördjupade översiktsplanen för området är inaktuell i kommande delar då flera nya perspektiv påverkar stadsplaneringen såsom hur bebyggelsen förhåller sig mot Enköpingsvägen, en mer stadslig karaktär på bebyggelsen, tillräckligt stor exploatering för att skapa förutsättningar och underlag för kommersiell service mm. Nya vägsträckningar och korsningar kommer som en följd av vikten att minska barriärer.

Förvaltningens kommentarer

Förvaltningen delar Järvastaden AB:s synpunkter. Den fördjupade översiktsplanen för Västerjärva och Ulriksdalsfältet aktualiseras därför inte.

Jernhusen 150824

Bolaget är övergripande positiv till översiktsplanen, men har i huvudsak nedanstående synpunkter.

Bra att hela Hagalundsdepån inklusive verkstäder markerats som riksintresse då den måste kunna fortsätta att utvecklas i syfte att hantera ökad efterfrågan på tågfordonsunderhåll. Jernhusen är medveten om barriäreffekten, men ställer sig positiv till en dialog kring hur depåns utveckling kan förenas med stadens ambitioner.

Jernhusen äger norra entrén till Solna station, vilken har förutsättningar att bli en station för regionalståg. Solnas ambition att förtäta och utveckla är positiv men det är viktigt att det även säkerställs att det blir enkelt att lokalisera sig.

Förvaltningens kommentarer

Synpunkterna får ingen påverkan på planförslaget.

BRF Bladet 150827

I mångt och mycket är tankarna om kompletterande bostadsbebyggelse, utveckling av närservice, förbättrad stadsmiljö och nya stråk goda och kan lämnas utan erinran. Det är svårt att utläsa t ex var komplettering av bebyggelse ska ske.

Angeläget med en överdäckning i sin helhet.

Kompletterande bebyggelse bör inte gå ut över vegetation som tjänar som luftrenare i synnerlighet i närheten av Bergshamravägen.

Brf Bladet erinrar om propositionen om nationalstadsparken och att byggnadsområdena inte får utvidgas, men väl kompletteras om kompletteringarna inte medför skada på områdets natur- och kulturvärden.

Sammantaget finns starka skäl att behålla de små naturområden med naturmark som finns kvar.

Förvaltningens kommentarer

Texten i översiktsplanen om Bergshamra har kompletterats för att bättre spegla den fördjupade översiktsplanen. Ett programarbete har påbörjats för Bergshamra som fort-

sättning på det arbete som påbörjades inom ramen för Bergshamrastrategin. Arbetet kommer att ske i dialog med medborgare och verksamma i Bergshamra. I det fortsatta programarbetet kommer det klargöras omfattning och placering av eventuell ny bebyggelse.

Vattenfall 150812

Vattenfall understryker behovet av att förstärka elnätet och elkraftsmatningen inom kommunen. En ny transformatorstation behöver etableras i södra Solna. Vattenfalls behov av ytor för nya eller befintliga nätanläggningar ska beaktas.

Vid exploatering av nya områden skall hänsyn tas till befintliga nätanläggningar så att nya vägområden och bebyggelse placeras på betryggande avstånd. Hänsyn skall tas till befintliga nätanläggningar så att förändring av markanvändning eller marknivå inte sker

Lös egendom och anläggningar ska placeras så att drift- och underhållsarbeten inte försvåras.

Förvaltningens kommentarer

Texten om kraftledningar har justerats. I övrigt bedöms inte synpunkterna påverka planförslaget.

Yimby 20150831

Yimby anser att Solna bör planera för ett ökat byggande som är mer än 800 lägenheter per år. Bebyggelsen bör vara tät, åtminstone 1500 invånare per kvadratkilometer, vilket för Solna motsvarar ca 150 000 invånare.

Trafikleder kan omvandlas till stadsgator och järnvägsytor bör kunna byggas över och tillskapa markyta. Kopplingarna till Stockholms innerstad bör bli fler och här har bangårdsområdet i Hagalund en nyckelfunktion. Stockholms innerstads vidare tillväxt i Hagastaden bör fortsätta och Solnavägen kan utvecklas till en stadsgata och binda samman Stockholms innerstad med området runt Solna Centrum samt Råsunda, Hagalund och Arenastaden.

Norra Solna Bergshamra kan förtätas och få bättre förbindelser med Solna C. Enköpingsvägens omvandling till en stadsgata lämnar utrymme för mer bebyggelse. Lokalt Centrum för Ulriksdalsfältet och eventuell utveckling av Bagartorpsringen i anslutning till Ulriksdals station. Arenastaden bör få ytterligare bostäder och knytas ihop bättre med Råsunda. Planerad bebyggelse i Frösunda längs Kolonnvägen bör fullföljas inklusive förlängning av Målbron.

Centrala Solna Ytterligare bebyggelse kan ske i korsningen Solnavägen/ Frösundaleden inkluderande förbättra framkomligheten för cyklister. Sänk parkeringsnormen tack vara välförsörd kollektivtrafik. Solna Business Park och Solna strand bör kompletteras med bostäder. Hagalund skulle med förtätning bli en angenämare plats och få bättre underlag för service. Existerande planer för biliaområdet bör fullföljas.

Södra Solna: Södra Huvudsta lämpar sig väl för kompletterande bebyggelse, tex längs med Storgatan i avsnittet korsningen mellan Huvudstagatan fram till Frösundaleden.

Kopplingar och stråk Yimby beskriver ett antal korsningar och stråk som skulle kunna förbinda olika delar av Solna med varandra samt Solna och Stockholm, tex vid Pampas, över Hagalunds bangårdsområde samt över västra delen Karlbergsområdet för att möjliggöra att parken kopplas ihop med staden.

Trafik Motorvägsreservatet mellan Pampas och Järva krog bör upphävas och Huvudsaleden får stor regional betydelse när Brommafältet blir en ny viktig stadsdel. Två alternativ beskrivs. Ekelundsvägen skulle kunna smalnas av och möjliggöra ny bebyggelse

och Oskarsrovägen skulle kunna kopplas ihop med Storgatan och skapa genare gatu- förbindelser mellan Sundbyberg och Huvudsta. Arenastadslinjen bör dras via Solna Centrum, vilket möjliggör ny station i det framtida Tomtebodan. Cykeltrafiken bör prioriteras.

Grönytor Yimby delar analysen att det är grönytors kvalitet snarare än utbredning som är avgörande hur de upplevs och används och nämner strandpromenaden runt Råsta som ett bra exempel.

Förvaltningens kommentarer

Förvaltningens bedömning är att nybyggnation med 800 lägenheter per år är en långsiktig hållbar nivå. Hagalunds bangårdsområde är strategiskt beläget, men samtidigt ett riksintresse, vilket såväl juridiskt som tekniskt och ekonomiskt gör det svårt att bygga.

Föreningen ett levande Hagalund 150820

Instämmer i stort med översiktsplanen och förslagen till strategier, men tillägger:

- Behov av trygghetsboende med rimlig hyresnivå.
- Lämplig blandning av boende och arbetsplatser är bra.
- Konstaterar att ”stadsdelens karaktärsdrag” inte har varit utgångspunkt för Hagalundsstrategin och ser med intresse fram emot att större hänsyn tas i det fortsatta planeringsarbetet. Kulturmiljön är viktig att bevara.
- Stadsdelen behöver såväl samhälls- som kommersiell service men framför allt ytor och lokaler för kultur-, idrotts och fritidsaktiviteter.
- Biliaområdet borde lyftas fram i översiktsplanen.
- Bra att planering av offentlig service sker samordnat med stadsplaneringen. Avfallshandlingen och effektiv brandbekämpning är viktiga frågor.
- Samarbete med lokala aktörer kommer att krävas i det fortsatta arbetet.

Förvaltningens kommentarer

I huvudsak bedöms synpunkterna stödja samrådsförslagets inriktning. Ett programarbete har påbörjats för Hagalund som fortsättning på det arbete som påbörjades med Hagalundsstrategin och arbetet kommer att ske i dialog med medborgare och verksamheter i Hagalund. De detaljerade synpunkterna kring planeringen hanteras inom ramen för framtagandet av enskilda detaljplaner.

Naturskyddsföreningen Solna Sundbyberg 150831

Generellt Solna bör ha som mål att bygga fler bostäder och samtidigt bevara och utöka grönområden samt en förbättrad folkhälsa.

Miljöaspekter behöver tydligare lyftas fram och stärkas för att nå en hållbar utveckling. Jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv saknas och alla kommuninvånare bör ha tillgång till närmiljö, och hälsosam livsmiljö och möjlighet till mobilitet.

Fler kommuner än Solna bör ta ett ansvar för inflyttningen och Solna bör växa hållbart i en takt som staden mäktar med. Att bygga tätare tycks vara en förenklad tolkning att nå riksdagens 16 miljömål.

Solna bör sätta upp mätstationer för buller och luftkvalitet. Hastighetsnivåerna bör sänkas och vissa gator kan stänga av helt för biltrafik och enkelriktas. Bygg ut och prioritera infrastruktur för kollektivtrafik, gångtrafikanter och cykel och ta samtidigt bort

parkeringsplatser för bilar. Prioritera gång och cykelbanor vintertid. Minska biltrafiken istället för dyrbara satsningar med tunnlar och överdäckningar.

Solnas grönområden ska inte minska, träd ska planteras i tätbebyggda områden och ambitionen inför 2030 ska vara att främja och öka den biologiska mångfalden. Spridningssamband ska förstärkas och en konkret plan för detta bör finnas i ÖP. Råstasjön måste bevaras i sin helhet.

Överjärva gård är inte bara ett välbesökt mål utan även föremål för naturundervisning och ett generationsprojekt och bör skyddas och utvecklas som kulturmiljö.

ÖP2030 saknar utredning eller bedömning om hur stora grön- och rekreationsområden som invånarna behöver och det är uppenbart att grönområden med en befolkningstillväxt på 25 procent måste bevaras och utvecklas. ÖPn undviker frågan om klimatanpassning. Extrema vattenstånd bör tas med i planeringen och områden som kan beröras bör utredas och markeras på kartan. Strandskyddet vid Råstasjön och bäcken och övriga kuster och vattendrag ska bevaras.

ÖP2030 behöver kompletteras avseende miljö kvalitetsnormer, regelbundna mätningar mm. Sanera förorenade områden som gamla deponin vid Arenastaden.

Ytterligare hårdgjorda ytor riskerar att skapa översvämningar. Dagvattnet riskerar att påverkas negativt av exploatering och förtätning. Grönytor behöver tas tillvara för ekosystemtjänster. Trafikens påverkan på vattenkvaliteten behöver beaktas i planeringen.

Miljöprogram bör så snart som möjligt ersättas av ett ambitiöst och stadsövergripande styrdokument. Solnas ambition ska vara en hållbar stad där minskad användning av resurser finns som målsättning och en jämnare fördelning av negativa återverkningar. Oklart hur ÖP2030 kan säga att invånarnas hälsa inte ska försämrats och även oklart hur folkhälsan ska mätas och följas upp.

Förvaltningens kommentarer

Översiktsplanen strategier tar upp viljan att såväl möta efterfrågan på att leva, bo och verka i Solna som att tillvarata och utveckla Solnas park-, natur och kulturmiljöer. Det handlar exempelvis om åtgärder för att tillföra gröna värden i en växande stad. Översiktsplanen har kompletterats med textavsnitt om klimatpåverkan och lägsta höjd för bebyggelse. Därutöver har texten om miljö kvalitetsnormer kompletterats.

Förbundet för Ekoparken 150831

Förbundet för Ekoparken redovisar ett stort antal synpunkter som berör nationalstadsparken:

- Tydligare beskrivning av nationalstadsparken som riksintresse efterfrågas.
- Ambitionen att överbrygga barriärer bör även omfatta Berghamravägen genom nationalstadsparken. Att eliminera barriäreffekter av E4 och Ostkustbana bör ges hög prioritet. Åtgärder bör vidtas för att bygga bort barriäreffekter avseende spårreservat längs Bergshamravägen.
- Staden bör förtätas utan att ianspråkta grönområden och spridningskorridorer bör stärkas i planeringen. Förbundet avstyrker ”viss kompletteringsbebyggelse i Sörentorp” och ingen ytterligare bebyggelse bör ske i Sörentorp och Frösundavik.
- Överdäckning av hela E18, inte bara de östra delarna.
- Ballongberget bör inte bebyggas ytterligare.
- Stjärnhusens (i Bergshamras) miljö är särskilt känslig också för bebyggelse i dess närhet. Grova tallar och träd får inte tas ned.
- Ny bebyggelse i Ulriksdal inkräktar på Järvakilen.

- Kartan bör korrigeras så att Blandad bebyggelse inte inkräktar på Bergshamra koloniområde.
- Stallmästargårdens miljö ska bevaras och Solna bör ta initiativ till samarbete med Stockholm för en värdig entré till nationalstadsparken.
- Ambitionen bör vara att skapa god vattenkvalité i Brunnsviken.
- Ambition bör finnas att minska bullerstörningarna i nationalstadsparken kraftigt.
- De gröna korridorerna där Råstasjön ingår bör ses som en viktig länk till Brunnsviken.
- Hagakullen: spännande möjlighet för tävling med landskapsarkitekter.

Förvaltningens kommentarer

- Översiktsplanen är en övergripande plan och många av de synpunkter som lyfts fram hanteras i den fördjupade översiktsplanen som ska fortsätta att gälla och lyfts fram som en kort sammanfattning i det justerade utställningsförslaget.
- Texten har justerats avseende Sörentorp och Bergshamra för att spegla den fördjupade översiktsplanen bättre.
- Inom ramen för Hagastadens programarbete pågår arbete tillsammans med Stockholm som också omfattar en bättre entré till parken.
- Förbättrad förbindelse mellan Karlberg och Stallmästargården hanteras inom det fortsatta arbetet för Hagastaden.
- Kartan avseende gränsdragning för Framtida blandad bebyggelse är justerad så att Bergshamra koloniområde ligger utanför.
- Bullerstörningarna från europavägarna hanteras av trafikverket.
- Avsikten är att området vid Råstasjön ska bli naturreservat.
- Hagakullen ligger på mark som ägs av Statens fastighetsverk.

Solna SAM 150830

Viktigt att planeringen för ytor och anläggningar för såväl organiserad som spontanidrott samordnas med stadsutvecklingen, men var är ambitionerna. Motsvarande inriktning för idrotten saknas som finns för kulturlivet.

Formuleringar om att utnyttja befintliga anläggningar ger sken av oförståelse för hur trångt det är idag. Ytterligare isyta och ny simhall är behövda kvalitetsförstärkningar. Bra att det framgår att det planeras för fotbollsplaner och idrottshallar i anslutning till skolor i samband med stadsutvecklingen. Solna SAM vill framhålla behovet av ambition och vilja som ger ledning inför framtiden både till dagens och kommande kommuninvånare med ett växande invånarantal.

Förvaltningens kommentarer

Mark- och vattenkartan har kompletterats med ett lager för idrott med Solnahallen och Skytteholms- och Bergshamra idrottsplatser samt vid Råsta motionsgård. Utöver detta inrymmer såväl kvartersmark som grönområden ytor som används för idrottsändamål.

Nätverket Rädda Råstasjön 150830

Råstasjön är lättillgänglig och nyttjas av tiotusentals solnabor, sundbybergsbor och tillresande. Det är inte acceptabelt att mindre grönområden/ närnatur kommer att behövas i anspråk. Bostadsbyggnation är positivt, men det måste ske på ytor som redan är hårdgjorda. Solnas återstående grönområden ska bevaras och utvecklas.

Tiopunktlista avvisa planförslaget, ingen ny bebyggelse utmed Råstasjön, hela skogsområdet ska bevaras intakt, upprätthåll strandskyddet, Råstasjön som naturreservat,

prioritera natur och rekreationsvärden, bevara rödlistade arter, bostadsbebyggelse bör ske på annan plats, värna barns och ungas rätt till naturområde och återställ i möjligaste mån den gröna kilen Järvafältet- Lötsjön- Råstasjön- Nationalstadsparken.

Beakta klimatförändringarna och återplantera träd, buskar och gröna ytor kring Råstasjön. Ytterligare exploatering och hårda ytor minskar möjligheten att ta upp dagvatten och medför större översvämningrisk.

Ta fram en konkret och tidsatt åtgärdslista för att göra Råstasjön till ett naturreservat.

Förvaltningens kommentarer

Kommunfullmäktige har antagit en detaljplan som möjliggör byggnation av 600-700 lägenheter i Arenastaden. Avsikten är även att inrätta ett naturreservat vid Råstasjön. Om Sundbyberg fattar samma beslut sammanlänkas området med området kring Lötsjön.

Haga-Brunnsvikens vänner 150831

Haga Brunnsvikens vänner lyfter fram behovet av en förbindelse mellan Karlberg och Stallmästargården och att hotellet vid Stallmästaregården inte omnämns trots att det ligger i ett viktigt hörn som bör samplaneras med Stockholm.

De konstaterar att Brunnsviken skall ha god ekologisk status 2021 och att det saknas i texten att stadskulturlandskapet ska utvecklas såväl som beskrivning av det fysiologiska värdet av att se och uppleva gröna miljöer. Det finns inte heller något tydliggörande av behovet av odlad mark eller hur man ska locka besökare till Solnas rekreationsområden. Något som skulle behövas är bullerdämpning för tysta miljöer.

Bergshamra koloniområde bör markeras som bevarande istället för framtida blandad bebyggelse. I Föp för nationalstadsparken nämns Bergshamraleden och Tivoliområdet i nationalstadsparken som utvecklingsområden.

Konstaterar att varje ny byggnad som byggs vid eller i nationalstadsparken skall tillföra något.

Förvaltningens kommentarer

Översiktsplanen är en övergripande plan och huvuddelen av synpunkterna hanteras i den fördjupade översiktsplanen som ska fortsätta att gälla. Det görs en sammanfattande beskrivning av den fördjupade översiktsplanen i det justerade utställningsförslaget.

En förbättrad förbindelse mellan Karlberg och Stallmästargården hanteras inom det fortsatta arbetet för Hagastaden.

Bullerstörningarna från europavägarna hanteras av trafikverket.

Kartan avseende gränsdragning för ”Framtida blandad bebyggelse” är justerad så att Bergshamra koloniområde ligger utanför.

Bergshamra koloniförening 150828

Föreningen utgår från att kartan är felritad och att ingen del av Bergshamra koloniområde skall vara huvudsakligen bostäder.

Föreningen ställer sig positiv till en gång- och cykelbro över Ålkistan och framför kostnadsreducerande tekniska lösningar, dels genom argumentation för en lägre bro samt dels i form av möjligheten att bredda järnvägsbanken till att inrymma en cykelväg.

ÖP 2030 tar upp bullerfrågan i staden p.g.a. alla kommunikationsleder, men utan att nämna buller från Roslagsbanan, vilket redan idag är ett problem. Det kommer dessu-

tom att förvärras med ökad tågtäthet och förlängd tvärbana till universitetet. Föreningen föreslår att Solna stad och Stockholms stad kraftfullt verkar för att det byggs ett bulerplank utmed denna del av Roslagsbanan i samband med att gång- och cykelbron byggs.

Förvaltningens kommentarer

Kartan avseende gränsdragning för ”Framtida blandad bebyggelse” är justerad så att Bergshamra koloniområde ligger utanför. I övrigt görs bedömningen att synpunkterna inte föranleder någon förändring i utställningsförslaget.

Koloniträdgårdsförbundet 150830

Koloniträdgårdsförbundet beskriver koloniverksamheten och den tillgång den är som en del i grönstrukturen, men även för folkhälsa, integration och trivselvärden i stadsbygden. Verksamheten främjar ekologisk livsstil och biologisk mångfald i staden och bidrar på flera andra sätt till ett långsiktigt hållbart samhälle.

Förbundet anser att planen dels borde ha en beskrivning av befintliga koloniområden och deras betydelse för miljö och grönstruktur i de olika stadsdelarna, dels borde redovisa nya odlingsområden i närheten av de nya förtätade bostadsområdena.

Koloniträdgårdarna beskrivs endast genom att Bergshamras koloniområde nämns. Det finns fler koloniträdgårdar såväl inom riksintresset (Ulriksdals koloniträdgårdar och Kvarnvetens koloniträdgårdar som utanför (Hagalunds koloniträdgårdsförening) som borde lyftas fram och få en egen kartmarkering. Hagalunds koloniområde hamnar nu inom blandad stadsbebyggelse.

Det saknas helt en beskrivning av boendeområdenas närhet till grönområden och tillgång till odlingsytor/trädgårdar för alla boende som så önskar. Förbundet lyfter fram att det är fullt möjligt att utveckla koloniträdgårdsodlingar till att utgöra korridorer med en intensivare och rikligare naturmiljö och i längden billigare parkanläggning än vad en av kommunen normalt skött parkmiljö kan erbjuda.

Förbundet konstaterar med förvåning att den absolut mest intressanta och äldsta delen av Bergshamra koloniområde ligger inom Framtida blandad bebyggelse. Viktigt att i detta sammanhang betona att kolonisterna i området gärna ser att gång- och cykelvägarna över Älkistan förbättras och att deras koloniområde inte på något vis förhindrar att stranden kan utgöra en härlig parkmiljö för alla invånare.

Förvaltningens kommentarer

- Koloniverksamheten inom nationalstadsparken beskrivs i den fördjupade översiktsplanen. Kartan har korrigerats så att Bergshamra koloniområde ligger utanför ”Framtida blandad bebyggelse”.
- Benämningen ”Blandad bebyggelse” kan inrymma såväl hus som parker och koloniträdgårdar.

Svenska turistföreningen 150828

Flera av Solnas grönområden behöver skyddas för framtiden, men endast ett nytt naturreservat nämns, det kring Råstasjön. En lista på 12 större grönområden som behöver långsiktigt skydd tas upp (inkl kartbilaga):

1. Råstasjön,
2. Stenhuggeriskogen,
3. Huvudsta- Västra skogen,
4. Sörentorp- Kaninholmen,

5. Ulriksdalsåsen (utvidgning av reservatet)
6. Igelbäcken (utvidgning av reservat)
7. Bergshamraskogen
8. Bockholmen- Stocksundstorp
9. Tivoli. Södra Bergshamra (ev kulturresevat)
10. Frösundavik- Annelund
11. Stora Frösunda skog
12. Hagaparken (ev kulturresevat)

STF avslutar med att påpeka att Solna har stora möjligheter att i det pågående samarbetet kring handlingsprogrammet "Aldrig långt till naturen" förslå nya resevat.

Förvaltningens kommentar:

Områdena ingår till stor del i nationalstadsparken eller är på annat sätt framlyfta i översiktsplanen som viktiga grönområden. Avsikten är att inrätta ett naturresevat vid Råstasjön.

Privatpersoner

Ingemar Härneskog 150818

Ambitionsnivån för bostadsbyggande bör sänkas. Solna bör fortsatt bygga bostäder men de befintliga områdena måste få bevara sin karaktär och de som bor i områdena måste få inflytande. Många gröna områden måste bevaras obebyggda för att staden långsiktigt ska vara attraktiv.

Hagalund är redan tätt bebyggt men i höga hus istället för slutna kvarter. Hagalundsstrategin bör skrotas då den innebär en extrem exploatering. De boende vill inte ha bättre service till priset av försämrad utsikt, mindre grönska samt mindre sol på gårdarna. Yttranden föreslår istället en begränsad komplettering om 300-500 lägenheter på t.ex. Sunnanskolan samt på befintlig centrumbyggnad.

Förvaltningens kommentarer

Ett programarbete har påbörjats för Hagalund som fortsättning på det arbete som påbörjades med Hagalundsstrategin och arbetet kommer att ske i dialog med medborgare och verksamma i Hagalund. Detaljerade synpunkterna kring planeringen hanteras senare inom ramen för framtagandet av enskilda detaljplaner.

Tom Wall 150827

I ÖP 2006-2025 är Bergshamra koloniförenings område markerat som "Sammanhängande kulturhistoriskt värdefull miljö", i FÖP Nationalstadsparken är området utpekade som "Bevarandeområde med kultur- och naturvärden". I förslaget för ÖP 2030 är på kartan det kulturhistoriska värdet raderat. Istället finns hela koloniområdet vid Ålkistan utpekade som "Framtida blandad stadsbebyggelse". Området bör bevaras.

Förvaltningens kommentarer

Kartan är justerad så att Bergshamra koloniområde ligger utanför "Framtida blandad bebyggelse".

Ingrid Windahl 150831

Råsunda med sin stadsmiljö ska vara modell för hela Solna, enligt ÖP 2030. Men Råsunda är i själva verket en förstad av samma karaktär som Gröndal, Aspudden och centrala Sundbyberg. Man har rivit en del av den gamla bebyggelsen i Solna vilket är synd

eftersom varierade områden med synliga årsringar är intressantare. Bygatans gårdar är exempel på bra gårdsmiljöer som inte är kvarterstad.

Bebyggelsen på Jonstorpsvägen kan inte förvandlas till slutna stadskvarter. Bostäderna kan fördubblas till 400 men inte fyrdubblas till 800. Inte bra att kompensera byggnationen vid Råstasjön med nya hus på Jonstorpsvägen/Alphyddevägen. Råstasjön bör bevaras men det betyder inte att de boende är för föreslagen förtätning.

I norra delen av kvarteret Paprikan där det finns en industritomt med flisning av träd, bör det kunna byggas höga hus som kan matcha elvavåningshusen i Nybodaparken. Stenhuggeriskogen bredvid Oskarsrogatan kan bebyggas. Byggnation på kvarteret Lagern bör komma igång först.

Solna kommun bör ta större hänsyn till barnens livsmiljö i sin planering. Särskilt när det gäller trafik.

Förvaltningens kommentarer

Förvaltningen tar till sig de goda exemplen och förslagen som lyfts fram. Detaljerade synpunkter på planeringen av enskild bebyggelse hanteras inom ramen för framtagandet av enskilda detaljplaner. Avsikten är att området vid Råstasjön ska bli naturreservat.

Jerker Widengren 150830

Solnas ambition att öka antalet invånare med 25 % fram till 2030 genom en omfattande byggnation är överdriven. Det kommer oundvikligen medföra att grönområden minskar eller försvinner samt att trycket på resterande rekreationsområden kommer att öka, mer buller och avgaser och de små möjligheterna till naturkontakt och ro kommer att minska ytterligare.

Ingen förtätning vid Råstasjön. I avsaknad av en ordentlig opartisk och kompetent utredning av folkhälsoeffekterna samt av hållbarheten av ett fortsatt byggande måste översiktsplanen underkännas. Det är ett mycket viktigt område för motion och rekreation.

Ställer sig bakom yttrandet från Naturskyddsföreningen Solna/Sundbyberg.

Förvaltningens kommentarer

Översiktsplanens strategier tar upp viljan att såväl möta efterfrågan på att leva, bo och verka i Solna som att tillvarata och utveckla Solnas park-, natur och kulturmiljöer. Ambitionen är att staden ska växa hållbart i en takt som staden och solnaborna mäktar med utifrån ett ekonomiskt, miljömässigt och socialt perspektiv. Avsikten är att området vid Råstasjön ska bli naturreservat.

Bo Bergman 150826

Balanserad utveckling mot de stora värden som finns i Bergshamras grönområden. Slå vakt om den uppskattade boendemiljön i Södra Bergshamra. Lyssna på de boende vad gäller att bevara de stora värden som präglar boendemiljön idag. Om nya grönområden anläggs är det viktigt att vara noga med underhållet.

Den stora tomten på Kvarteret Axet bör bebyggas. Områden på båda sidor av Carl-Malmstens väg vid dess ingång från Barks väg kan bebyggas samt området i anslutning till nuvarande ICA Nära.

Ett eller flera 5-våningshus utmed Carl Malmstens väg mellan brf Fröet och brf Bladet är inte acceptabelt. Dels vad gäller dess påverkan på nuvarande boendemiljö inom området, dels då ett stort antal parkeringsplatser skulle försvinna. Parkering är en bristvara i området. Förslagen fortsättning med ett promenadstråk samt parkområde söder om Bergshamra är oacceptabel eftersom det kräver att bostadsrättsföreningen brf Bladets mark då tas i anspråk.

Det är angeläget att förbättra kommunikationerna mellan Bergshamra och övriga delar av Solna eftersom Råsunda och Huvudsta ligger långt bort och är svåra att nå.

Förvaltningens kommentarer

Ett programarbete har påbörjats för Bergshamra som fortsättning på det arbete som påbörjades inom ramen för Bergshamrastrategin. Arbetet kommer att ske i dialog med medborgare och verksamma i Bergshamra. Detaljerade synpunkter på planeringen av enskild bebyggelse hanteras vid framtagande av detaljplaner.

Susann Sigward 150830

Huvudstaleden i tunnel vore positivt och en sedan länge efterlängtd utveckling.

Bra att bevara grönområdet längs Ulvsundasjön. Yttranden hoppas att byggnation sker på icke gröna ytor och att den natur som finns kvar i sluttningarna mellan Armégatan/Storgatan och promenadvägen läng Ulvsundasjön också bevaras. Positivt med förslaget i anslutning till tunnelbanestationerna istället.

Förvaltningens kommentarer

I huvudsak bedöms synpunkterna stödja samrådsförslagets inriktning. Detaljerade synpunkter på planeringen av enskild bebyggelse hanteras inom ramen för framtagandet av detaljplaner.

Eva Lockner och Bernt Bergström 150831

Råstasjöns andningshål är viktigt. Strandskyddet ska respekteras, tillfälligt ianspråktagna ytor ska återställas. Inga hårdgjorda ytor vid Råstasjön. Kärrmarken är värdefull för avrinning.

Ställer sig bakom yttrandet från Naturskyddsföreningen Solna/Sundbyberg.

Förvaltningens kommentarer

Kommunfullmäktige har antagit en detaljplan som möjliggör byggnation av 600-700 lägenheter i Arenastaden. Avsikten är att området vid Råstasjön ska bli naturreservat.

Elin Stenberg 150830

Det saknas beskrivning om hur staden arbetar med att minska bullret från främst trafiken. Åtgärdsprogram? Saknar mer text om hur man tänker kring buller när det byggs nytt. Det saknas information om att det nu för nya planer är den nya bullerförordningen som gäller och inte avstegsfallen.

Det saknas information om hur staden vill arbeta för att förbättra luftkvaliteten, främst partiklar från trafiken. Miljökvalitetsmålen och inte bara miljökvalitetsnormerna bör nämnas. Det saknas även information om hur Solna arbetar för att förbättra vattenkvaliteten.

Förvaltningens kommentarer

Avsnitten i översiktsplanen om buller, luft och vatten har kompletterats.

Peter Maripuu 150831

Naturreservat kring Råstasjön och Lötsjön. Sjöarna bör bevaras då de är mycket värdefulla bostadsnära rekreativsområden.

Stäng av Sjövägen. Det skulle ge en stor positiv effekt på naturområdet eftersom vägen idag skär mellan två rekreativsområden. Att fåglar, djur och människor skulle kunna röra sig fritt utan ett ständigt mullrande av biltrafik i bakgrunden vore mycket positivt. Det finns andra vägar färdigställda.

Förvaltningens kommentarer

Avsikten är att området vid Råstasjön ska bli naturreservat. Om Sundbyberg fattar samma beslut sammanlänkas området med området kring Lötsjön.

Lena Mattsson 150831

Bygg på hårdgjorda ytor, inte på grönområden. Forskning visar att tillgången till parker och grönområden har stor betydelse för människors hälsa och välmående. Solna bör ha som mål att bygga fler bostäder och samtidigt bevara och utöka grönområdena, samt en förbättrad folkhälsa.

Bebygg inte Råstasjön. Området bör tillsammans med Lötsjön och Madenbäcken göras till ett interkommunalt naturreservat. Den stora översvämningsrisken som finns vid Råstasjön bör beaktas då ytterligare hårdgörande av grönområdet kan öka risken ytterligare.

Sjövägen klarar inte den ökning av trafikflödet som färdigställandet av Mall of Scandinavia kommer att medföra. Trafiken har ökat dramatiskt de senaste åren. Det redan fattade beslutet om att stänga av Sjövägen bör verkställas.

Enligt FÖP Arenastaden skulle följande åtgärder genomföras:

- Grönområdet runt Råstasjön och Lötsjön kopplas ihop och återställs genom att Sjövägen stängs av för trafik.
- En stadsdelspark anläggs i anslutning till arenastråkets koppling ner mot Råstasjön.
- Frösundaleden omvandlas till en stadsboulevard och dess karaktär av genomfartsled dämpas.
- Framkomligheten på Vintervägen in mot arenan minskas för att reducera genomfartstrafiken på dessa huvudvägar.
- Gång- och cykelvägnätet i området ges högre genhet, kontinuitet och trygghet och att nya gång- och cykelvägar, dimensionerade för att klara stora gångflöden och som är inbjudande, anläggs mellan arenan och tunnelbanestationerna vid Solna centrum och Näckrosen.

Ingen av dessa åtgärder är genomförda. Solna kommun behöver ändra fokus och se till de befintliga Solnaborna som vill ha kvar och utöka befintliga grönområden samt minska genomfartstrafiken i kommunen.

Förvaltningens kommentarer

Översiktsplanen tar upp strategier för att såväl möta efterfrågan på att leva, bo och verka i Solna som att tillvarata och utveckla Solnas park-, natur och kulturmiljöer. Det

handlar exempelvis om åtgärder för att tillföra gröna värden i en växande stad. Ambitionen i den fortsatta utvecklingen av Arenastaden är att koppla ihop Arenastaden bättre med omgivande stadsdelar såsom Råsunda och Solna centrum. Avsikten är även att inrätta ett naturreservat vid Råstasjön.

Ingrid Fröjd Andersson 150815

Låt varje område i Solna utvecklas efter sina specifika egenskaper, förutsättningar och möjligheter. Hagastaden med stadslig utbyggnad, Järvastaden med stadslig struktur, Arenastaden får modern storstadsstruktur, Solna centrum förtätas genom att områden i och omkring Råsunda stadion ianspråktas.

Bergshamra bör utvecklas till en by i staden. En oas mellan motorväg och stadsbebyggelse där småskalighet med kolonistugor, hagar med betande får, fruktträd och bärbuskar förstärker intrycket av bykänsla.

Förvaltningens kommentarer

I huvudsak bedöms synpunkterna stödja samrådsförslagets inriktning. Detaljerade synpunkter på planeringen av enskild bebyggelse hanteras inom ramen för framtagandet av enskilda detaljplaner.

Nina Vetter 150831

60-talshus byggda efter grannskapsprincipen med öppna gårdar ska inte omgärdas av stadsbebyggelse med stora huskroppar i stadskvarter med slutna gårdar. Bygg gärna stadskvarter, men på platser där de passar in. De fem hus vid Storgatan och Göran Perssons väg är dåliga exempel.

De fornminnen som finns i Solna bör skyddas. Så har inte alltid varit fallet och i ÖP 2030 finns ingen information om detta.

De grönområden som i ÖP 2030 kallas "gröna ytor med lägre kvalitet" är älskade småskogar och gamla träd som de boende uppskattar högt och hellre vill se än stora huskroppar intill sitt boende.

Förvaltningens kommentarer

Översiktsplanen tar upp strategier för att såväl möta efterfrågan på att leva, bo och verka i Solna som att tillvarata och utveckla Solnas park-, natur och kulturmiljöer. Detaljerade synpunkter på planeringen av enskild bebyggelse hanteras inom ramen för framtagandet av detaljplaner. I översiktsplanen har kulturavsnittet kompletterats, bl a med en koppling till riksantikvarieämbetets sammanställning över fornminnen.

Ann Häggmark-Bell 150828

Översiktsplanen syftar till att bygga bort barriärer och länka ihop Solna. Yttranden menar att det är motsatsen som skett under de senare åren. Det är svårt för cyklister, föräldrar med barnvagn och personer med funktionsnedsättningar att ta sig mellan stadsdelarna. Som det ser ut idag är Solna bilisternas stad.

Trots att en stark folkopinion vill se ett stopp på byggande vid Råstasjön riskerar området fortfarande att "tas i anspråk" för mer byggnation eftersom 700 bostäder planeras här. Yttranden menar att översiktsplanens formulering "... beslutat utreda förutsättningarna för att skapa ett gemensamt naturreservat med Sundbyberg" är en formulering som inte förpliktigar. Om staden ska fortsätta växa bör det ske på annan mark, f.d. in-

dustriområden eller mark som blir byggbar efter rivningar. De få grönområden som Solna ännu har får inte tas i anspråk. Gör ett verkligt naturreservat av Råstasjön och stäng Sjövägen.

Formuleringar som att ”Det planeras för en ny simhall...” i Översiktsplan 2030 är för vaga och klingar ihåligt när ingenting händer. Simhallen vid Vasalund har fått förfalla och nu går invånarna till Sundbyberg för att simma. Barn och ungas perspektiv saknas i Solna. Om Solna ska fortsätta vara en idrottsstad måste det till flera fotbollsplaner, simhall m.m. Detsamma gäller skolorna. Särskilt i Järvastaden behövs en skola.

Förvaltningens kommentarer

Översiktsplanen adresserar Solnas problematik med barriärerna, som finns i Solnas stadsmiljö och tar upp strategier för att försöka minska dessa, skapa nya kopplingar och länka ihop de olika stadsdelarna. Syftet är att skapa en bättre och mer sammanhållen stad. Beträffande detaljplanen i Arenastaden konstaterar förvaltningen att kommunfullmäktige har antagit en detaljplan, som möjliggör byggnation av 600-700 lägenheter i Arenastaden. Avsikten är även att området vid Råstasjön ska bli naturreservat.

Jost Assman 150815

Bergshamraleden bör överdäckas från OK i väst till Björnstigen i öst. Enbart så kan man minska ljud och luftföroreningar, minska barriären mellan norra och södra Bergshamra samt skapa markresurser för framtida bostadsbyggande. Förutsättningar för en större överdäckning är goda nu när tvärbanan ska byggas. Överdäckningen fanns redovisad i ÖP06, i Grönplanen och ÖP för Nationalstadsparken som godkändes av kommunfullmäktige 2008. Politiker och tjänstemän har inte redogjort för de boende att ”Strategi för framtida utveckling av Bergshamra” skulle ligga till grund för ÖP 2030. Solna har inte redovisat några ändringar, motiveringar eller samrådsmötesprotokoll efter samrådsmötet som hölls på biblioteket.

Yttranden föreslår ett antal kompletteringar och tillägg avseende mål och strategier som berör Bergshamra:

- Parkmark redovisad i gällande detaljplan för stadsdelen Bergshamra är genom lagen i Nationalstadsparken undantagen för framtida bebyggelse för att inte minska grönytor i Nationalstadsparken.
- Solna kommun bör sträva mot att den planerade bostadsbebyggelsen ska bestå till ungefär 75 procent av hyresrätter.
- Förtätning bör inte ske på parkmark och större sammanhängande grönytor. Här borde även finnas förslag hur man möter framtida servicebostäder, förskolor och integration.
- T-banelinjen ifrån Arenastaden bör sammanbindas med Bergshamra. Även tvärbanan från Solna Station bör kopplas ihop med Bergshamra och Universitetet för att förstärka tvärförbindelsen i kollektivtrafiknätet för hela Storstockholmsregionen. En ny hållplats vid Roslagsbanan inrättas i Bergshamra.
- Kundunderlag för Bergshamras centrumläggning skulle öka om Bergshamras status höjs till trafikknutpunkt där man byter mellan olika trafikmedel. Bostadsbyggandet kunde ökas om man överdäckar Bergshamraleden.
- ”Bygga bort barriärer genom att överdäcka Bergshamraleden E18”
- ”.. skapa förutsättningar för en till omgivningen och Nationalstadsparken anpassad markutnyttjande. Bostadskompletteringen bör ske varsamt och med stor omsorg och hänsynstagande till intilliggande bebyggelse.”

- Samordna planeringen - Komplettera biblioteksbyggnaden med en samlingslokal för 300 personer som kan samutnyttjas med kyrkan och andra stadsdelsaktiviteter.
- Vårda stadsmiljön genom en omsorgsfull trafikseparering och planering, underhåll, renhållning och skötsel. Planerar för en mindre bilparkering i anslutning till Bergshamra arena.
- Om Bergshamraleden överdäcks minskar luftföroreningar och hälsoskadligt buller. Enligt ÖP 2006 behövs förbättrande åtgärder för Bergshamra.
- Tvärbanan förlängs från Solna station via Bergshamra till Universitetet och Tunnelbanan sammanlänkas med den röda linjen till Bergshamra. En ny station för Roslagsbanan byggs i Bergshamra i anslutning till södra Bergshamras Tunnelbaneuppgång. Busstrafiken mellan Danderyds sjukhus och Karolinska universitetssjukhuset måste förtätas. En ny runtgående busslinje krävs för att sammanlänka B-hamra med Ulriksdal, Bagartorp, Ritorp, Frösunda och Hagalund.
- Gång och cykelbananätets planering prioriteras vid trafikknutpunkterna E8/E18 och E4/E18
- Utöka kraven på gröna tak och fler solpaneler i hela kommunen. Utforma gröna parkeringsplatser.
- Skapa varierande och goda upplåtelse- och boendeformer.
- Verka för och planera att tvärbanan förlängs till Universitetet via Bergshamra och tunnelbanan från arenastaden via Bagartorp, Ulriksdal till Bergshamra. Verka för en ny hållplats vid Roslagsbanan i Bergshamra.
- Busstrafiken mellan Danderyds sjukhus och Karolinska universitetssjukhuset måste förtätas. En rundgående busslinje krävs för att sammanlänka Bergshamra med Ulriksdal, Bagartorp, Ritorp, Frösunda och Hagalund.

Förvaltningens kommentarer

Ett programarbete har påbörjats för Bergshamra som fortsättning på det arbete som påbörjades inom ramen för Bergshamrastrategin. Inom ramen för programarbetet kommer många av de synpunkter som lyfts fram i yttrandet att behandlas. Arbetet kommer att ske i dialog med medborgare och verksamma i Bergshamra. Detaljerade synpunkter på planeringen av enskild bebyggelse hanteras vid framtagande av detaljplaner.

Lennart Carlson 150831

Yttrandet framför kritik mot det sätt som kvartersstaden framhålls som stadsbyggnadsideal och menar att det inte är stadskvaliteter som efterfrågas av de som ska bo i husen utan centrala lägen med bra kommunikationer är det viktigaste. Förkortade resvägar ger mer fritid. Det är skillnad på ytter- och innerstad och utanför stadskärnan bör det hellre byggas högre hus för att inte ta grönytor i anspråk. Hellre bygga högt och utnyttja marken effektivt.

Också grönska som människor enbart passerar på vägen till tunnelbanan, köpcentret eller arbetsplatsen är värdefull eftersom ingen extra tid går åt för att komma dit. Enligt dagens planering menar yttranden att man när man har tid och är ledig ska promenera till någon park eller annat grönområden som inte ligger för långt bort, istället för att uppleva det gröna varje dag på vägen dit man har ärenden.

Enligt Spacescape (som har tagit fram bl.a. utvecklingsstrategin för Hagalund) utnyttjas marken lika bra med kvartersbebyggelse som med punkthus och därför bör man bygga kvartersbebyggelse eftersom det också har andra fördelar. Enligt yttranden stämmer detta inte vid så höga exploateringsstal som behövs för att lösa bostadskrisen. Ju tjockare byggnaderna är, desto bättre utnyttjas marken. Yttranden menar också att mindre och

äldre bostadshus kan ersättas med nya som är större. Förslag på byggnader som bör ersättas med större är bostadshusen norr om Karolinska Sjukhuset, nära Solnavägen samt vid västra sidan av Solnavägen vid Fogdevreten.

Kommunerna måste samarbeta för att lösa bostadskrisen i Stockholm. Det gäller särskilt kommunerna nära innerstaden.

Hagalund är ett grönt område och det är ingen fördel för de boende med nya hus efter gatan. Det blir bullrigare, mörkare och mindre grönt. Om politikerna säger att de ska göra en åtgärd för att det ska bli bättre för de boende men gör det av andra orsaker och så blir det sämre, minskar förtroendet för politikerna. Detta har hänt i t.ex. Husby och riskerar att ske i Hagalund.

Yttranden menar att det vore positivt att bygga fler stora lägenhetshus där man kan inrymma många olika typer av lägenheter, främst små för studenter, anställda på företag och andra som vill flytta till stadens mer centrala lägen. Yttranden redovisar ett antal förslag på hur tjockare byggnader på upp till 35 x 50 meter kan planeras för att få in många små bostäder, vilket skulle bland annat kunna sätta igång flyttkedjor och på sikt lösa bostadsbristen i Stockholm. Det exemplifieras med en ny byggnad vid ett sjukhusområde, ca 10 våningar hög, och med mått ca 25*45 som har 20 lägenheter per våning.

Förvaltningens kommentarer

Översiktsplanen tar upp strategier för att såväl möta efterfrågan på att leva, bo och verka i Solna som att tillvarata och utveckla Solnas park-, natur och kulturmiljöer. Detaljerade synpunkter på planeringen av enskild bebyggelse hanteras vid framtagande av enskilda detaljplaner.

Ett programarbete har påbörjats för Hagalund som fortsättning på det arbete som påbörjades med Hagalundsstrategin och arbetet kommer att ske i dialog med medborgare och verksamma i Hagalund.

Kristian Funk 150827

Även med den nya Ulriksdalsskolan kommer behovet av platser i förskolor, högstadiet samt gymnasie att öka i takt med befolkningsökningen i området. Den nya skolan i Järvastaden kan vara kraftigt underdimensionerad från början och behov för lokaler för årskurs 7-9 kommer att uppstå snart.

Det behövs mer plats för spontan och organiserad idrott i Nya Ulriksdal och Järvastaden. Förslagsvis kan dessa innehålla ytor för parkourbana, fotbollsplaner, tennisbanor och moderna utegym.

I Nya Ulriksdal och Järvastaden behövs spännande stadsodlingar, gemensamma grillplatser och liknande.

Den starka befolkningstillväxten i området kommer att medföra ett stort behov av goda kommunikationer till Arenastaden, Sundbyberg, Bergshamra m.m. Översiktsplanen bör redovisa tydliga beskrivningar för hur området ska utvecklas och knytas ihop med Enköpingsvägen. Fler kommunikationsalternativ än buss borde beredas plats. Det kan i framtiden bli aktuellt med andra kollektivtrafikslag. En förläggning av tvärbanan från Solna station genom Arenastaden och vidare genom Järvastaden till Ulriksdal station eller en spårvagn längs med Enköpingsvägen mellan Rissne och Bergshamra är exempel.

Förvaltningens kommentarer

Nya Ulriksdal och Järvastaden är två viktiga stadsutvecklingsområden, som växer fram i Solna. I dessa, liksom i andra områden i staden, är översiktsplanens strategi att samordna planeringen för stadsutvecklingen med planeringen för utbyggnad av samhällsservice såsom förskola, skola och fritid. Översiktsplanen redovisar också strategier för en fortsatt utbyggnad av kollektivtrafiken.

Ake Sjöstedt 150831

Solna bör utveckla sina metoder för medborgardialog för att få en större representativitet bland de som får komma till tals. Möten bör hållas i lämplig lokal på en tidpunkt som är passande. Mötena bör vara välstrukturerade på ämnesområden och det krävs en mötesledning som ser till att så många som möjligt får komma till tals.

Solna stad bör i sin planering ha lika stor respekt för Nationalstadsparken som Stockholms stad och undvika all exploatering i parken. Bergshamra gränsar direkt till Danderyd och Stockholm. Arbets-, inköps- och fritidsresor görs snarare till nämnda kommuner än till andra delar av Solna. Det gör att Bergshamraborna inte borde vara så intresserade av en konstlad anknytning till andra delar av Solna.

Tunnelbanans röda linje fungerar bra. Eventuellt kan den gula linjen förlängas mot Täby. Roslagsbanan bör få en ny station i Bergshamra. I dagsläget har Roslagsbanan ingen station i Solna. Bergshamraborna borde inte vara intresserade av att dra tvärbanan genom stadsdelen utan prioriterar hellre tunnelbanan eftersom en sådan dragning kan inkräkta på utrymmet för andra trafikslag. Busslinje 508 bör trafikeras hela dagen. Kommunikationerna med Danderyds sjukhus är viktiga eftersom många Bergshamrabor söker sig dit.

Bergshamraleden medför problem med buller och luft. Ett huvudintresse bör vara att förbättra funktionen och genomströmningen. Med bättre genomströmning och förbättrad avgasrening på fordonen bör avgasbelastningen minska. Förslaget om en överdäckning är bra, men skulle medföra en obetydlig bullerminskning om man ser till hela Bergshamra. Eftersom en överdäckning inte kan finansieras genom byggnader ovanför av säkerhetsskäl bör investeringsmedlen gå till mer angelägna ändamål som påverkar trafikmiljön till det bättre t.ex. trafikplatsen vid Järva krog.

Effektivare bullerdämpning genom kontorsbyggnader på båda sidor av Bergshamraleden. Liknande smala kontorsbyggnader som i Inverness, Danderyd.

Det råder stor bostadsbrist och Solna bör bygga bostäder, men i den takt man bygger nu blir inte allt genomtänkt och följdproblem uppstår. Danderyd och Lidingö bör också bygga.

Bebyggelse mellan stjärnhusområdet och Kungshamra liksom förtätning inom stjärnhusområdet bör avvisas eftersom området är en del av Nationalstadsparken och bör bevaras. Att placera bebyggelse utmed Björnstigen vore att göra ett ingrepp på arkitekternas ursprungliga plan. Boende i stjärnhusfastigheterna som nyss köpt loss marken är besvikna.

Ny bebyggelse förutsätter också nya gator och parkeringar som kommer att inkräkta på grönytor. Under etableringsfasen finns risk att ytterligare grönytor skövlas.

Solna bör satsa mer på Bergshamraskolan. Solnas elever söker sig till andra skolor som det är idag och det ger Bergshamra ett dåligt anseende för barnfamiljer som annars kan vara intresserade av att flytta till Bergshamra.

Parkeringsplatserna vid torget behövs för verksamheterna och service. Alla kan inte gå och cykla. Tas parkeringsplatser bort väljer fler andra alternativ som t.ex. Mörby centrum.

Förvaltningens kommentarer

Ett programarbete har påbörjats för Bergshamra som fortsättning på det arbete som påbörjades inom ramen för Bergshamrastrategin. Inom ramen för programarbetet kommer många av de synpunkter som lyfts fram i yttrandet att behandlas. Arbetet kommer att ske i dialog med medborgare och verksamma i Bergshamra. Detaljerade synpunkter på planeringen av enskild bebyggelse hanteras inom ramen för framtagandet av detaljplaner.

Linda Bell och Johan Wallin 150828

Solna har byggt mycket och snabbt. Kommunen bör bli bättre när det gäller vad som byggs, hur det byggs och var man bygger. Bör vara mer fokus på bostäder. Stärk kompetensen inom arkitektur m m. Bygg bara på hårdgjorda och ianspråktagna ytor som gamla industriområden eller nedlagda verksamheter. Bevara grönytor.

Solna bör sträva mot ökad hälsa och välmående bland befolkningen. Det innebär att stora satsningar bör göras på grön- och rekreationsområden samt fokus på gång och cykeltrafik. Samma gäller för barnperspektivet som bör ökas och den inriktning mot biltrafiken som Solna har haft exkluderar barn. De behöver säkra och trygga miljöer för lek och spontanidrott förutom lättillgängliga grönområden för rekreation.

Översiktsplanen bör i högre grad belysa hur Solna kan bidra till att ställa om till ett hållbart samhälle. Vissa miljöområden nämns i ÖP men exempelvis bör en konkret plan för energieffektivisering av det befintliga byggnadsbeståndet finnas.

De utvecklingsidéer som lanserades i den och som har genomförts samt inte genomförts. Några åtgärder som genomförts är de som underlättar för främst biltrafiken. Samtidigt har inte utvecklingen av grön- och rekreationsområden genomförts. Nedan är exempel på åtgärder som bör ha genomförts enligt FÖP Stationsområdet.

Grönområdet runt Råsta-Lötsjön kopplas ihop genom att stänga Sjövägen. Stadsdelspark anläggs vid arenastråkets koppling mot Råstasjön. Framkomligheten på Vintervägen bör minska. Nya gång- och cykelvägar mellan arenan och tunnelbanestationerna vid Solna centrum och Näckrosen samt flera andra satsningar på gång- och cykeltrafiken i kommunen.

Området kring Råsta och Lötsjön bör bevaras och utvecklas varsamt främst genom utökade kopplingar till andra grönområden. Ta bort Sjövägens sträckning i väster och inrätta ett mellankommunalt naturreservat runt Råsta- och Lötsjön. Här skulle också rymmas trivsamt parkmiljö, blomsterängar och möjlighet för att delar av redan hårdgjorda ytor kan bevaras och utvecklas för skejt, inlines och parkour.

Rusta Vasalundshallen och Rusta simhallen till modernt skick och bygg ut den med en del särskilt anpassad för simundervisning. Idrottsplatsen utanför Vasalundshallen bör renoveras. Det välkomnas en yta för friidrott utomhus. När den inte används av föreningar kan den användas för spontanidrott, vilket behövs i den här delen av Solna.

Näckrosparken är illa omhändertagen, sliten, fantasilös och omodern. Den bör utvecklas till en innehållsrik och inkluderande närpark för lek, spel, trivsel och samvaro. Anlägg helt ny lekplats med modern och tilltalande utrustning. Skapa förutsättningar för naturlek, skapa vackra planteringar och trivsamma sittplatser, anlita konstnärer att smycka parken, jobba med spännande ljussättning istället för bara trygghetsskapande belysning.

Solna kommun bör ta ansvar för att göra Sjövägens gaturum vackert, inbjudande och mer passande till befintlig arkitektur. Ett exempel på åtgärd är att byta ut gatubelysning-

en till en med mer småskalig gatukaraktär. Trottoarerna bör utformas för att signalera gångtrafikanternas självklara plats. Cykelbanor bör vara tydligt avgränsade från gångbanorna. För biltrafiken behövs bara en fil med några platser för möten.

Stråket i Råsunda är i grunden en mycket vacker plats. Trafiksituation förstör attraktiviteten. Ta bort västligt körfält i nord-sydlig riktning och gör östligt körfält dubbelriktat. Anslut torget till trottoaren som löper mellan Råsundavägen och Stråkvägen. Taxiuppställningen bör flyttas och torget expanderas söderut med en tydlig avgränsning mot gatan i söder. Detta skulle öka torgets attraktivitet.

En väl tilltagen och inbjudande cykelbana bör anläggas längs Råsundavägen. Hälften av det utrymme där det finns bilparkeringar kan tas i anspråk. Separering kan förtydligas med planteringar mot befintligt körfält och cykelbanan kan få karaktär av en "esplanad". Antalet korsningar bör göras litet istället för dagens 20. Det är för många utfarter till Råsundavägen. Enkelrikta några av gatorna.

Upplåt icke byggbara ytor på kommunal mark för stadsodling. Vackert och nyttigt samt bra för gemenskap. Biodling på taken är ett annat alternativ. Förutom biologiska värden kan det också stärka den sociala gemenskapen i bostadsområdena. Privat finansierad trädplantering kan marknadsföras som minnesgåvor av Solna stad. Ängsblommor som särskilt främjar pollinerande insekter bör planteras på vägrenar, mindre gräsytor och mellanrum i tätbebyggda områden.

Genomför utlovade förbättringar i t.ex. grönstruktur. Solna saknar kapacitet att driva utvecklingsprojekt med undantag för storskalig förortsbebyggelse och väginfrastruktur för främst biltrafik. Politikerna tar beslut om andra viljeyttringar men kontrollfunktionerna brister. Konsekvensen blir att medborgarna inte får vad som utlovas vilket skadar förtroendet för de demokratiska processerna i staden.

Förvaltningens kommentarer

Översiktsplanens strategier behandlar såväl viljan att möta efterfrågan på att leva, bo och verka i Solna som att tillvarata och utveckla Solnas park-, natur och kulturmiljöer. När staden växer kommer vissa gröna ytor att behöva tas i anspråk. När det sker ska i första hand hänsyn tas till behovet av de regionala spridningskorridorerna och de mellankommunala gröna sambanden. Avsikten är att området vid Råstasjön ska bli naturreservat. Om Sundbyberg fattar samma beslut sammanlänkas området med området kring Lötsjön. I övrigt är inriktningen att parker och andra grönytor ska ingå som naturliga delar i planeringen av stadsmiljön. Den kommande grönplanen kommer att innehålla tydligare strategier för hur stadens parker ska utvecklas.

Beträffande frågan om kommunal service är översiktsplanens strategi att samordna planeringen för stadsutvecklingen med planeringen för utbyggnad av samhällsservice såsom förskola, skola och fritid.

Detaljerade synpunkter på planeringen av enskild bebyggelse eller enskilda gatumiljöer hanteras vid framtagandet av detaljplaner.

Sverker Torell 150830

Solna öppnar för att krympa och sälja viktiga delar av kommunens gröna områden. Det kommer att bli svårt att fortsätta den förväntade utbyggnaden av Solna utan att inkräkta på de park- och naturområden som bedöms nödvändiga för barnens och folkhälsans skull. Solna bör inte bygga på sina grönområden av ekonomiska motiv eftersom de har långsiktiga, över decennier verkande positiva effekter.

ÖP30 värnar inte närparkerna utan bara slottsparkerna som redan är starkt värnade av andra intressen. Det står att ytans storlek inte är så viktig men att tillgängligheten är det.

ÖP30 uppmärksammar inte möjligheten att med hjälp av bostadsnära parker hopfoga stadsdelar. Enligt ÖP30 får exempelvis inte östra Råsunda någon stadsdelspark i strid mot regeln att en sådan ska finnas lättillgänglig. Ska parken hållas i beredskap om bygget vid Råstasjön förbjuds? ÖP30 tycks föreslå att då ett barriärbildande bakgårdsområde istället för en hopknytning av stadsdelarna med byggnader längs Dalvägens syd-sida. Detta bör inte genomföras. I ÖP30 försummas grönplanen. I andra utredningar ägnas närparkerna stor uppmärksamhet. De är av stor vikt för trivsel och såväl fysisk som psykisk hälsa.

Skytteholmsparken och Vasalundsparkerna har kvaliteter av strategisk betydelse. Här är det möjligt att knyta ihop stadsdelar. Skytteholmsparken är idag mest en barriär men har potential att bli den populäraste platsen i Solna. Här behövs investeringar i form av restaurang/café, promenadvägar, pulkabacke, minidjurpark och estetiskt tilltalande utformning. Parken skulle kunna knyta ihop Solna centrum med Skytteholm och göra hela Solna behagligare och mer attraktivt som helhet.

Vasalundsparken måste värnas mot bebyggelse eftersom det saknas natur och park i östra Råsunda i högre grad än i alla andra stadsdelar. Upprustad skulle den länge vanskötta Vasalundsparken bli ett smycke för Arenastaden som skulle länkas ihop med östra Råsunda. Det skulle också skapa mer trivsel, friska människor, mötesplatser, naturupplevelser mm.

I hållbarhetsbedömningen står att Solna alltid kommer att ha en övervikt av unga vuxna och att familjerna lämnar Solna efter några år eftersom de har fått barn. Det konstateras bara att Solna behöver bygga större lägenheter och inte att de också måste förbättra uppväxtvillkoren för barn m m. Insikten/kunskapen om detta är en brist i ÖP30.

Förvaltningens kommentarer

Översiktsplanens strategier behandlar viljan att såväl möta efterfrågan på att leva, bo och verka i Solna som att tillvarata och utveckla Solnas park-, natur och kulturmiljöer. När staden växer kommer vissa gröna ytor att behöva tas i anspråk. När det sker ska i första hand hänsyn tas till behovet av de regionala spridningskorridorerna och de mellankommunala gröna sambanden. I övrigt är inriktningen att parker och andra grönytor ska ingå som naturliga delar i planeringen av stadsmiljön. Den kommande grönplanen kommer att innehålla tydligare strategier för hur stadens parker ska utvecklas.

Klas Lindblom 150830

Strategin om fortsatt bostadsbyggande på i första hand områden som har god kollektivtrafikförsörjning är bra. Staden bör dessutom reservera mark för tunnelbanestation i Hagalunds industriområde för att möjliggöra omvandling till bostäder. Det är positivt Solna planerar för spårbunden trafik mellan Solna station och Bergshamra. Mark bör reserveras för att kunna förlänga tunnelbanan ytterligare.

Cykelnätet behöver utvecklas med bredare och betydligt säkrare cykelbanor. Cykelvägnätet behöver utvecklas med bredare och betydligt säkrare tunnelbanor vilket kommer att ta mer mark i anspråk och måste därför tas med i den strategiska markanvändningen.

Planens inriktning kring dagvatten vid ny bebyggelse är bra. Det behöver dock planeras för fler dagvattendammar för att ta hand om tillflöden från de stora vägarna så att inte tungmetaller når sjöar och vattendrag.

Förvaltningens kommentarer

I huvudsak bedöms synpunkterna stödja samrådsförslagets inriktning.

Benjamin Wiss 150831

Det kraftigt tilltagande bullret från järnvägen behöver åtgärdas. Alternativa lösningar är att gräva ner spåren, en lägre hastighetsgräns, trädplantering på den östra sidan. Tågen som åker förbi Ritorp håller dubbla hastigheten jämfört med till exempel Karlberg, som har ett liknande utsatt läge.

Förvaltningens kommentarer

I översiktsplanen konstateras att trafiken ger upphov till buller, föroreningar av vatten och luft samtidigt som den skapar barriärer i stadsmiljön och trafiksäkerhetsproblem. I planen konstateras också att överdäckning kan vara ett sätt för att komma till rätta med problemen samt att det kräver samarbete med Trafikverket, Länsstyrelsen och berörda kommuner.

Runo Carlsson 150826

Positivt att utveckla Bergshamra men utvecklingen måste balanseras mot de stora värden nuvarande grönområden har. Inom Södra Bergshamra finns områden att bebygga, ex. på Kv Axet. Även områden på båda sidor om Carl Malmstens väg vid dess ingång från Barks väg samt området i anslutning till nuvarande Ica Nära lämpar sig väl för byggnation.

Bebyggelsen med ett eller flera 5-våningshus utmed Carl Malmstens väg mellan brf Fröet och brf Bladet är totalt oacceptabelt. Möjlighet finns att anlägga lekpark och parkytor söder om utan att göra dessa ingrepp. Bevara den uppskattade boendemiljön i Bergshamra genom att slå vakt om de stora värden som präglar boendemiljön idag.

Förvaltningens kommentarer

Ett programarbete har påbörjats för Bergshamra som fortsättning på det arbete som påbörjades inom ramen för Bergshamrastrategin. Inom ramen för programarbetet kommer många av de synpunkter som lyfts fram i yttrandet att behandlas. Arbetet kommer att ske i dialog med medborgare och verksamma i Bergshamra. Detaljerade synpunkter på planeringen av enskild bebyggelse hanteras inom ramen för framtagandet av detaljplaner.

Harald Gyllensvärd 150831

E18 genom Bergshamra är ett problem, som behöver åtgärdas genom överdäckning. Även den västra sidan av IF-huset behöver överdäckas, eventuellt bullerplank. Buller är inte bra för hälsan.

Istället för att förtäta inom Bergshamra med nya byggnader så borde man satsa på skola och förskola. Det lockar yngre familjer till området mer än vad ökad förtätning gör. Ökad förtätning kan istället göra att barnfamiljer flyttar därifrån eftersom området tappar i attraktivitet för deras behov. Det finns klara negativa aspekter när det gäller mer förtätning.

En tätare kollektivtrafik kan vara negativt för folkhälsan eftersom fördelarna med att cykla inte blir lika stora jämfört med att åka kollektivt. I ett regionalt perspektiv är det tveksamt om fördelarna med tvärbana till Bergshamra överstiger kostnaderna. Bergshamra har idag bra kollektivtrafik. Det borde satsas mycket mer på cykelbanor eftersom det är mer hållbart.

Förvaltningens kommentarer

Ett programarbete har påbörjats för Bergshamra som fortsättning på det arbete som påbörjades inom ramen för Bergshamrastrategin. Inom ramen för programarbetet kommer de frågor som lyfts fram i yttrandet att behandlas. Arbetet kommer att ske i dialog med medborgare och verksamma i Bergshamra. Detaljerade synpunkter på planeringen av enskild bebyggelse hanteras inom ramen för framtagandet av detaljplaner.

Webb-dialogen

Genom webb-dialogen har framkommit synpunkter på översiktsplanen. Det har även inkommit en mängd synpunkter som inte kan hanteras inom översiktsplanen såsom skötsel och underhåll av allmän plats och kommunala anläggningar, utformning och tillgänglighet av offentlig miljö på detaljerad nivå, konkreta förslag på kommersiell service samt busslinjer och kollektivtrafikens drift. Dessa synpunkter sammanställs för sig och överlämnas till stadens styrelser och nämnder för att kunna ligga till grund för verksamhetsutveckling.

Arenastaden

Bevara Råstasjön Ett tiotal synpunkter pekar på att strandskyddet vid Råstasjön bör respekteras enligt ÖP s.62 och att det därför inte bör byggas några bostäder runt Råstasjön. Några av dessa vill se området som naturreservat. Flera anser att ytterligare bostäder vid Råstasjön kommer att vara negativt för ekosystemet samt göra området mindre attraktivt som rekreatiosområde. Dessutom pekar man på den planerade förtätningen i övriga delar i Solna och att det därför behövs grönska, rekreationsområden och frisk luft. En yttrande pekar på att det som står i föregående översiktsplan kring gröntor inte har genomförts, men att planerna kring bebyggelse har fullföljts. Ytterligare synpunkter kring Råstasjöns bevarande och utveckling är att Arenastaden bör skärmas av mot sjön för att minska belastning vid evenemang, riva upp olovligt anlagda Nisses stig och återställ grönska. En synpunkt är också att de fem höghusen framför arenan kan byggas men att resten bör bli naturreservat.

Service som saknas I Arenastaden saknas enligt en yttrande en bättre mataffär eftersom att många äldre bor i området men kan inte ta sig till Solna C. En ny, större och vackrare tennishall har också kommit in som önskemål.

Förtäta med bostäder Ett tiotal synpunkter har också kommit in som uttrycker en positiv syn på att bygga bostäder enligt den bearbetade detaljplanen längs Råstasjön. En av dem pekar på att där inte finns några särskilda naturvärden.

De pekar på att det behövs fler bostäder och att där finns utrymme att bygga i en bra bullerskyddad miljö nära t-bana. Utan bebyggelse menar ett yttrande att området skulle förfalla. Andra platser att bygga på är enligt ett yttrande Vintervägen för att skapa liv i området mellan Arenastaden och Råsunda. Två yttranden tycker att Arenastaden bör bli ordentligt tät med högs hus, service och folkliv och tunnelbana. Sammanfattningsvis vill de att Solna ska bygga mer stad så att det inte känns öde på kvällar och nätter.

Järnvägsdepåns framtid En synpunkt har inkommit om att det inte är rimligt att ha en järnvägsdepå så nära centrala staden.

Förvaltningens kommentarer:

Översiktsplanens inriktning är att Arenastaden ska vara en levande stadsdel med en blandning av bostäder, arbetsplatser och service. Med Friends Arena och Mall of Scandinavia är inriktningen också att området utvecklas till ett besöksmål. Med Mall of Scandinavia kommer serviceutbudet med bl a mataffärer att öka. Ambitionen är också att skapa bättre kopplingar mellan Arenastaden, Råsunda, Hagalund och Solna centrum.

Kommunfullmäktige har antagit en detaljplan, som möjliggör byggnation av 600-700 lägenheter i anslutning till Råstasjön i Arenastaden. Avsikten är att området vid Råstasjön ska bli naturreservat.

Hagalunds bangårdområde ingår i riksintresset för järnväg.

Bergshamra

Överdäcka Bergshamraleden En överdäckning av Bergshamraleden får stöd av mer än 20 inlämnade synpunkter. Dessa uttrycker också att man vill överdäcka mer, helst hela Bergshamraleden, när arbetet ändå ska genomföras. Man pekar på att det skapar mark för förtätning av bostäder och att bullerproblematiken minskar. En yttrande pekar på att bullersänkande åtgärder bör genomföras redan i ett tidigare skede.

Ökad byggnation till följd av en överdäckt Bergshamraled binder ihop norra och södra Bergshamra och motiverar en förlängning av tvär- eller tunnelbana, enligt en yttrande. Två yttrande pekar på att en del av överdäckningen bör bli vilt-övergång med natur, buskar och träd.

Tvärbanans förlängning Fler än fem inkomna synpunkter uttrycker en positiv syn på att bygga ut tvärbanan till Bergshamra. Det skulle binda samman Bergshamra med resten av Solna. En yttrande menar dessutom att tvärbanan bör dras vidare över spårvägsbron till Mörby hållplats.

Två inkomna synpunkter menar att det skulle gå fortare att dra tunnelbanan vidare från Arenastaden till Bergshamra. En av dessa redovisar att man då även kan betjäna Haga norra, Frösunda, Ritorp, Ulriksdal innan den går vidare via södra delen av Stocksundstorp och Ekhagen/Lappis till Universitetet och vidare till norra Djurgårdsstaden och Ropsten.

En synpunkt kring att öppna en tunnelbaneuppgång som vetter mot Nationalstadsparken har inkommit.

Annan infrastruktur Flera synpunkter gällande tunnlar har inkommit. Fyra synpunkter föreslår att gräva ner E18 från Bergianska till Danderyd. Man föreslår också en tunnel mellan E18-Bergshamra-Solna-Huvudsta-Bromma flygplats. Flera pekar på vinsterna med mindre köer, effektivare och miljövänligare. En yttrande vill inte öppna Bergshamra Allé för genomfartstrafik eftersom att tryggheten kan försvinna. En yttrande vill ha direktbuss till Solna C.

Bygg stora bostäder för familjer Fler än tio inkomna synpunkter redovisar en positiv syn på byggande och förtätning. Merparten pekar på att det behövs större bostäder för familjer eftersom de har svårt att hitta lämpliga bostäder i Bergshamra idag. Radhus eller större lägenheter är alternativ. En lämplig lokalisering enligt fem yttranden är längs Björnstigen. Fler barnfamiljer i området påverkar närservice och skola positivt tycker två yttranden. En yttrande skriver att kommunen bör förtäta enligt framtagna strategi för Bergshamra. En annan menar att det är spännande att det händer någonting i Bergshamra men att det är viktigt att förändring sker varsamt. Man pekar också på att det är viktigt att fräscha upp vissa befintliga delar när man ska förtäta.

Kontorshuset på klipporna mot Brunnsviken och Telia-huset på Björnstigen bör rivas och lämna plats för nya bostäder enligt fyra inkomna synpunkter. Bygg bostäder längs vattnet för ökad tillgänglighet till fina vattenområden.

Andra enstaka inkomna synpunkter är att det finns utrymme för nya bostäder kring centrum samt att Stocksundstorp är dåligt utnyttjat. Att kommunen bör bygga hyresrätter och göra Bergshamra energineutralt. Man kan börja med fastigheterna på torget när de ska stambytas. En yttrande menar att man ska ta fram gammalt förslag om småskalig tilläggsbebyggelse som smälter in väl och ökar området attraktivitet.

Ingen förtätning Fler än tio synpunkter som är negativa till förtätning i Bergshamra har inkommit. De pekar i huvudsak på att förtätning inte bör ske för nära den befintliga

bebyggelsen eftersom det riskerar de gröna värden som är unika för Bergshamra samt medför trafikproblem med sämre luft, mer trafik och färre parkeringsplatser. Om gröna oaser försvinner så förstörs boendemiljön så om man måste förtäta bör det göras var-samt. Flera inkomna synpunkter uttrycker att Bergshamras attraktivitet bygger på den fina blandningen mellan hus och miljö. Ett särskilt område som två yttranden lyfter fram är ett planerat flervåningshus mellan Barks väg och Carl Malmstens väg. En byggnation här skulle enligt dessa bland annat förvärra rådande parkeringsproblematik.

Några alternativ till förtätningen lyfts också fram i enstaka synpunkter. Att göra om kontorshus till bostäder, bygga enstaka punkthus eller att bygga nya småstäder t.ex. halvvägs mot Uppsala, då man kan planera bra förbindelser från början.

Andra enstaka synpunkter som inkommit menar att Bergshamra koloniområde och Tivoli udde bör vara med på kartbeskrivningen över ”Sammanhängande kulturhistoriskt värdefull miljö” i nya översiktsplanen 2030, att det bör finnas fler öppningar till Bergianska trädgården samt att ett smalt parkstråk på Roslagsbanans gamla banvall som leder till en utsiktspunkt vid gamla brofästet bör anläggas.

En synpunkt som inkommit föreslår att behålla de gröna stråk som finns för barn att nå parken öster och västerifrån. Norrifrån bör ett utbyggt grönstråk följa den smala grönytan med ekarna mellan Barks väg och Carl Malmstens väg.

Gång- och cykelkopplingar Fler än fem inkomna synpunkter vill att kommunen ska bygga fler gång- och cykelbroar för bättre förbindelser. Framst över Ålkistan, men även över till Stocksund. Det bör där finnas en gångbro som knyter ihop Skogen/Ången/Mörby Centrum med Bergshamra. Dessa förbindelser kan ha en roll i den regionala cykelplanen också. Det bör även bli enklare att gå mot Bockholmen.

Två yttranden vill smalna av Björnstigen för bil men bredda cykelbanan och trottoaren. En vill skilja cykelpendlare från gångtrafikanter i gång- cykelstråken i Bergshamra för barnens säkerhet.

Renovering och underhåll Fler än fem synpunkter kring renovering och underhåll har inkommit. De syftar främst på Bergshamraskolan, Bergshamra IP och löparbanorna och bättre belysning. Två yttranden tycker att det är ett bra förslag att rusta upp centrum och göra det lite mer stadsmässigt och tryggt.

Ökad service Synpunkter kring önskad service i Bergshamra innehåller förslag om beachvolleybollplaner tillsammans med eller istället för lekplatsen i södra Bergshamra där äldre och ungdomar kan spela tillsammans, en stor mataffär, kanotstall, en fullstor friidrottsbana med 6 banor runt, forskarbostäder samt att göra biblioteket till ett lokalt medborgarkontor med mer inslag av medborgardialog.

Bergshamras identitet Fler än fem synpunkter som menar att man borde utnyttja Bergshamras natur- och vattennära läge har inkommit. De föreslår att profilera Bergshamra som ett ”nära stan” utflyktsmål för människor som vill gå, fika, cykla, åka skridskor i ett vackert kultur- och naturlandskap, en badplats, kommunal strand och bryggpromenad med plats för bänkar och badgäster. Här är också ett bra läge för ett café.

Förvaltningens kommentarer

Under 2014 har Solna stad tagit fram en strategi för utvecklingen av Bergshamra. Inriktningen är att skapa förutsättningar för kompletterande bostadsbebyggelse och utveckling av närservicen i stadsdelen. Även förbättringar av stadsmiljön och kollektivtrafiken samt nya stråk mellan norra och södra Bergshamra är viktiga inslag i utvecklingen. Genom en överdäckning av Bergshamravägen är ambitionen att binda ihop södra och norra Bergshamra. Ett programarbete har påbörjats för Bergshamra som fortsättning på det arbete som påbörjades inom ramen för Bergshamrastrategin. Inom ramen för pro-

gramarbetet kommer de frågor som lyfts fram att behandlas. Arbetet kommer att ske i dialog med medborgare och verksamma i Bergshamra. Detaljerade synpunkter på planeringen av enskild bebyggelse hanteras vid framtagande av detaljplaner.

Frösunda och Ritorp

Simhall och andra aktiviteter Tio synpunkter har inkommit som tycker att en ny simhall vore positivt. En av dessa föreslår också att den innehåller rackethall med möjlighet att spela squash, badminton och tennis. Det saknas också festlokaler i Frösunda.

Biltrafik på Gustav III Boulevard Enligt tre yttranden finns det en oro att den nya bron över järnvägen ska göra Gustav III boulevard full av bilköer och en genväg till E4:an. En yttrande föreslår att stänga Frösunda port för biltrafik och släpp bara igenom bussar, gående och cyklister. Trafikmiljön kring Frösunda bör minskas enligt två yttranden eftersom den idag är farlig för barn.

Bättre kommunikationer Enstaka synpunkter kring bättre kopplingar och kommunikationer i Frösunda har inkommit. Bland dessa finns förslag om en bro över Kolonnvägen med koppling till pendeltågsstationens norra uppgång, vilket bör innebära möjligheten att gå via en bro/ramp utan trappsteg från Frösunda upp till pendeltågsstationens norra uppgång, en uppgång för tunnelbanan vid både Frösunda norra och södra. Man menar att det är bra med de nya broarna, eftersom man har dåliga anslutningar idag.

Skapa nya och bevara befintliga gröna områden Fler än fem yttranden pekar på vikten av att bevara och utveckla befintliga grönområden. Ett nytt fint och tillgängligt grönområde utanför det privata området bör också tillskapas enligt ett yttrande. Det är viktigt att inte nagga på de gröna ytor som finns för tilläggsbebyggelse eftersom små skogsdungar, parker och gräsytor är viktiga.

Hyresrätter och stadsmiljö En synpunkt som har inkommit menar att enkla billiga hyresrätter för befintlig befolkning bör byggas istället för bostadsrätter. En annan saknar småskalig stadsmiljö att strosa i och menar att arenaområdet är motsatsen till detta.

Förvaltningens kommentarer

Översiktsplanens intention är att Frösunda i huvudsak ska bevara sin karaktär. Kompletterande bebyggelse och bättre stråk kan bli aktuellt för att knyta ihop området mot Ritorp, Arenastaden och mot Stora Frösunda till Frösundaleden. Detaljerade synpunkter på planeringen av enskild bebyggelse hanteras vid framtagandet av detaljplaner. Ett planarbete pågår för att knyta ihop Västra Frösunda, med Arenastaden genom kompletteringsbebyggelse och en bro över Kolonnvägen med koppling till pendeltågsstationens norra uppgång. I övrigt följer Solna stad utvecklingen av trafiksituationen i Frösunda och Ritorp.

Haga och Hagastaden

Ingen förtätning på bekostnad av gröna områden Två yttranden pekar på att förtätningen är för hög, att nuvarande utsikter förstörs och efterfrågar mer grönt, träd och rabatter.

Platser att bygga på Fler än fem inkomna synpunkter uttrycker en positiv syn på förtätning i Haga och Hagastaden. Flera menar att innerstaden bör växa in i Solna och att det är bra med mer stadsliv i området. Enligt två yttranden finns här möjlighet att bygga på höjden och skapa blickfång. Det har inkommit förslag om att exploatera Haga Södra då området har ett bra läge med närhet till stad och natur. Ett annat förslag är att Hagastaden bör växa norrut, samt att bygga vid Biliatomten ner mot Arenastaden. En synpunkt

menar att Solnavägen har enorm potential och att man genom att bygga här kan bygga ihop Solna med Stockholm.

Förslag på typer av bostäder Dessa är fler större bostadsrätter och bostäder som kan lösa frågan om framtida specialisering inom näringslivet och locka utländska specialister till företag. Det har också funnits ett förslag om tilläggsbebyggelse i Solna Kyrkby som bland annat innebar förflyttning av Solnadals vårdshus samt sex radhus, vilket enligt en yttrande var ett bra förslag.

Utveckling av Hagaparken Fler än tio yttranden menar att det finns en stor potential i utveckling av Hagaparken. Förslagen innehåller caféer med uteserveringar, mer ordnade badplatser, bättre belysning och en toppstuga på Hagakullen och fler sittmöjligheter vid vattnet.

Två yttranden föreslår att rensa och klippa lite längs vattnet så man kan se ut mer över vattnet, men utan att förstöra för naturlivet, att förbättra vattenkvaliteten i Brunnsviken samt att ytan som tas i anspråk för kyrkogård är en barriär och bör på sikt minskas. En yttrande vill se förslaget om en ekodukt mellan Hagaparken och Karolinska.

Bullerproblematik Fler än tio yttranden pekar på att det finns ett problem med buller i Haga och Hagastaden. För att komma till rätta med detta föreslås bullerplank längs med E4:an. Det skulle också öka naturupplevelsen i Hagaparken eftersom man idag hör bilarna ända in i parken. På sikt bör vägen överdäckas läng Hagaparken, enligt en yttrande.

Två yttranden stödjer förslaget om att omgestalta Solnavägen till en stadsgata med lägre trafiktempo. Här är det viktigt med varierande arkitektur och fortsatt till Råsundavägen så även tomten efter Råsunda stadium kan höra dit.

Ökade gång- och cykelmöjligheter Fler än fem inkomna synpunkter pekar på att det behövs bättre cykelmöjligheter i samtliga stadsdelar och att de befintliga behöver skötas bättre. Några förslag på förbättringar i cykelnätet är att cykel och gångvägen från Karolinska och Norra Station till hagmarker görs planskild från bilvägar, gärna bro över trafiklederna att cykelleden som går mellan E4 och Hagaparken bör gå parallellt med E4 hela vägen in till Norrtull som den tidigare gjort. Fler förslag är att Solnavägen får en ordentlig gång- och cykelväg med gröna inslag och utan hinder till Vasastaden samt en ordentlig gång- och cykelväg utan hinder från Solna C till Hagaparken.

Service som saknas I Haga och Hagastaden saknar en yttrande främst livsmedelsbutiker. I fyra inkomna synpunkter föreslås att kommunen anlägger en strand vid Brunnsviken nedanför Frösunda (vid SAS) samt fik, toalett och liten kiosk. Ett förslag inkom om ett utegym på någon del av gräsmattan vid tennisbanorna.

Förvaltningens kommentarer

Översiktsplanens strategier tar upp viljan att såväl möta efterfrågan på att leva, bo och verka i Solna som att tillvarata och utveckla Solnas park-, natur och kulturmiljöer. Inriktningen för Hagastaden är, utifrån den fördjupade översiktsplanen, att knyta samman Solna och Stockholm och skapa en levande stadsmiljö med en blandning av bostäder och lokaler för vård, utbildning, forskning och företagande. Inriktningen är också att skapa bättre kopplingar och entréer till nationalstadsparken. Ett program för utvecklingen av Norra Hagastaden är för närvarande föremål för samråd. I det arbetet läggs stort fokus på att skapa en gång- och cykelvänlig stadsmiljö.

Överdäckningen av E4/E20/Norra länken under Hagastaden mot Karlberg innebär att förutsättningarna för minskade barriärer och störningar är goda.

Hagalund

Ja till förtätning i "Blåkulla" I Hagalund är förtätning en viktig fråga. Fler än tio yttranden stödjer en förtätning i Hagalund. En menar att det kan bygga bort en blåsig och ödslig känsla men den nya bebyggelse bör inte ha samma proportioner som Blåkullahusen utan att vara riktiga kvarter. Ett förslag inkom också om att bygga även kontor i Hagalund för aktivitet över hela dygnet. Flera yttranden menar att ny, tätare och mer attraktiv bebyggelse medför mer service i området. Mer stad, liv och rörelse.

Gestaltningen är viktig i Hagalund enligt flera yttranden. Inspiration får gärna hämtas från gamla Hagalund (sekelskifte). Småskaliga byggnader på fyra våningar med lokaler på bottenplan är ett förslag, charmiga flerbostadshus i olika kulörer med trevliga butiker är ett liknande. Merparten av de som är för förtätningen tycker att Hagalund skulle bli trevligare med nya byggnader mellan husen i olika höjder och stilar och mer promenadvänlighet och småskalighet. En viktig punkt enligt flera yttranden är att befintliga värden som ljus och tillgänglighet måste beaktas när man bygger nytt i Hagalund. En yttrande menar att det är viktigt att ge någonting tillbaka till de boende i stadsdelen om man bygger nytt. Merparten av de inkomna förslagen syftar till att rusta upp, utveckla och investera i Hagalund på ett hållbart och genomtänkt sätt.

Det är främst bostäder som föreslås i Hagalund med blandad upplåtelseform med tyngdpunkt på fler bostadsrätter. En lämplig plats för förtätning är enligt en yttranden längs bilgatan mitt i området då den inte upplevs trevlig och domineras av parkeringsplatser som kan bebyggas med bostadshus med butiker i bottenvåning. Byggnaderna kan enligt en annan yttrande fortsätta ner emot ett framtida resecentrum vid Solna station.

I motsats till de som önskar mer småskalighet finns också två förslag att bygga högt och nyttja marken effektivt för fler antal bostäder, i syfte att bevara grönområdena. Två yttranden föreslår också att riva Blåkulla och ersätta med nya byggnader i 5-6 våningar. Ytterligare två yttranden pekar på att det vore lämpligt att bygga runt Hagalund och öster om Hagalund istället för i området.

Ett övrigt förslag är att återuppbygga de rivna husen i kvarteret Odin för bostäder eller andra ändamål som café eller kulturell verksamhet, att återskapa ett eller ett par hus från gamla Hagalund, samt att bygga ihop Hagalund med gamla Råsunda.

Utveckling av arbetsplatsområdet och andra områden Fler än tio yttranden menar att det vore positivt att bygga bostäder på Hagalunds arbetsplatsområde. Här finns förslag om bostäder med affärer, restauranger och service i markplan. Ett förslag har inkommit om att äldre villalikhande byggnader bör inkluderas i den nya stadsdelen.

En yttrande menar att det är viktigt för kommunen att vara specifik kring vilka arbetsplatser som kan rymmas om bostäder ska kunna byggas i området. Det är nödvändigt för kommunen att identifiera vilken tillgång Hagalunds arbetsplatsområde är för staden eftersom här finns en möjlighet att dra nytta av resurser som redan finns i området och inkludera verksamheter och yrkesgrupper som annars riskerar att trängas ut vid bostadsetablering. Ett exempel på en hållbar lösning är att tillverkning av t.ex. byggmaterial till bostäderna utmed tunnelbanan kan göras lokalt i Hagalund arbetsplatsområde.

Övriga områden som föreslås möjliga för förtätning av två yttranden är slutningen mellan Hagalund och arbetsplatsområdet, Bilias område vid Haga norra och längs Solnavägen in till city, den stora tomten mellan Hagalund och Haga norra, bakom Willys och där befintlig skola finns, Huvudsta strand, Hagaparken, Västra skogen och Råsunda.

Kollektivtrafik I tre synpunkter föreslås att det bör göras fler stationer på nya tunnelbanan. En av dessa menar också att en framtida tunnelbanestation kan ges en nordlig uppgång som med bergbana eller rulltrappa leder upp till Hagalundsplatån. Två yttranden pekar på att det vore bra med en stationsbyggnad i uppgången från Solna station, samt att när det finns pendel, bussar, T-bana och tvärbana vore det bra att koppla samman alltihop då det behövs en bättre koppling mellan olika trafikslag inomhus.

Upprustning I fler än 15 synpunkter poängteras vikten av att rusta upp Blåkulla till det yttre. Det är viktigt för att de boende ska trivas i området. Flera uttrycker att det är viktigare att rusta de byggnader som redan finns än att förtäta med nya. Några förslag är att byta ut gamla material och modernisera fasaderna på ett hållbart sätt. Två yttranden föreslår att måla om husen i olika färger och mosaik.

I översiktsplanen anses Blåkulla kulturhistoriskt värdefullt vilket en yttrande starkt motsätter sig.

Andra platser och byggnader som behöver rustas enligt enstaka yttranden är Sunnanskolan, runt vattentornet, nedgången till pendeltågen vid Solna station, den gamla entrén till Solna station vid Frösundaleden, parkerna i området, Solna Centrum och Sunnangården. I centrum har det inkommit ett förslag om att måla byggnaderna i en samstämmig färg.

Ett förslag har inkommit om att bygga en rulltrappa till Hagalund.

Nej till förtätning Över 20 av de synpunkter som inkommit uttrycker en mycket negativ syn på förtätning i Hagalund. Ytterligare runt 10 synpunkter kritiserar det sätt som strategin för Hagalund föreslår att ny bebyggelse placeras på, eftersom man menar att Hagalunds grönområden och parker byggs igen och de boendes utsikt förstörs.

Över 16 av de inkomna synpunkterna menar att kommunen bör lyssna mer på de boende angående motståndet mot förtätning i Hagalund. Merparten upplever inte att planerna har föregåtts av en dialog i ordets rätta bemärkelse utan har mer följt marknadens intressen.

Fler än fem synpunkter framhåller också de grundläggande idéerna för hur bostadsområdet Blåkulla en gång planlades. Särskilt syftas det på ljusa och luftiga lägenheter med fin utsikt och mycket grönska mellan husen. De yttrande framhåller att förtätningen inte får ske på bekostnad av dessa värden och det som gör Hagalund till ett fantastiskt ställe att bo på. En yttrande pekar också på Blåkullas kulturhistoriska värden som majestätiska landmärken av högt kulturhistoriskt värde och av nationell betydelse. Flera yttranden vill inte att ny byggnation ska ske för nära befintliga bostadshus utan bevara området som det är nu med fria ytor och stora grönområden mellan husen. En yttrande vill inte heller se någon förtätning längs Hagalundsgatan. Två yttranden menar att bostäder är positivt men dess täta placering är det inte.

Fyra synpunkter har inkommit som beskriver att det redan finns närservice i området varför mer service inte är ett argument för mer förtätning. En av dem menar att de planerade affärerna ändå inte kommer att kunna konkurrera med Solna C och Friends Arena.

Två yttranden ser inte heller att ny byggnation på Biliaområdet eller mellan Bilia och kyrkogården vore positivt eftersom det skulle medföra mer avgaser och trafikbuller i en redan dålig luftmiljö runt Förvaltarvägen. En yttrande menar att det är bra att utveckla området men bygga på ett sätt som ändå bevarar parkkänslan. En yttrande vill bevara bakgården bakom huset på förvaltarvägen.

Det har också kommit in ett förslag om att bygga upp huset som brann istället för nya hus samt en uppmaning till kommunen att bättre räkna med allt som kommer med förtätning som ökad trafik och behov av skolor.

Bättre gång- och cykelvägar Fler än fem synpunkter pekar på att cykelvägarna i området bör förbättras. Särskilt cykelvägar till skolor i Hagalund bör vara säkra och enkla. En yttrande menar också att det finns ett behov av ett cykelnät mellan alla stadsdelar i Solna. Det går inte att cykla längs E4:an till exempel.

En yttrande menar att det är svår framkomlighet idag, speciellt vid vägbygget Kolonnvägen samt Bilia Frösunda eller E4 Frösunda mot Vittra. En yttrande pekar på att i samband med nybyggnationen på Rättarvägen måste en tillräckligt bred gångbana längs fasaden finnas. Denna väg är en skolväg för de barn som kommer med pendeltåg för vidare promenad till skolor i Frösunda. En annan synpunkt som inkommit beskriver att Cykelvägen från Råsundavägen mot Stockholm är en labyrint.

Andra enstaka förslag som inkommit är att låta gångbroarna vara kvar och skapa fler fina gröna vägar när man ska gå och cykla till Hagaparken.

En synpunkt är också att det vore bra om man kunde se kyrkan bättre eftersom det är en av de gamla byggnader som finns kvar. Yttranden menar att om man vill ha en intressant led från Solna station till Solna centrum bör man kunna se kyrkan från leden. Gärna belysa kyrkan nattetid så att det blir ett blickfång i området.

Infrastruktur Fler än fem synpunkter uttrycker en vilja att överdäcka Frösundaleden kring centrum alternativt att den bör ledas bort, smalnas av eller bullerskyddas. Leden bör inte gå genom centrala Solna. En yttrande föreslår att Frösundaleden blir en snygg stadsgata med fina rondeller, blomster och träd. En rad med träd föreslås placeras i mitten av gatan mellan Bilia och Solnavägen.

Två yttranden menar att det vore bra att överdäcka också all tågräls genom Solna. Enstaka synpunkter är fler uppgångar på nya tunnelbanan, bättre kollektivtrafik till Hagalund samt att ta bort trafiksepareringen.

Service som saknas Två synpunkter har inkommit om ett bibliotek och ett café. Två synpunkter om att utveckla Hagalunds centrum och göra det större med mer affärer, mer närservice och bättre kommunikationer. En yttrande föreslår en saluhall i området.

En yttrande föreslår att bygga upp Hagalundskolan igen, alternativt bygga om Sunnan. Ett förslag finns också om att göra om grusplanen till en konstgräsplan.

Förvaltningens kommentarer

Under 2014 har Solna stad tagit fram en strategi för utvecklingen av Hagalund. Inriktningen är att skapa förutsättningar för kompletterande bostadsbebyggelse och utveckling av när servicen i stadsdelen. Även förbättringar av stadsmiljön och kollektivtrafiken samt bättre kopplingar mellan Hagalund, Solna centrum och Solna station är viktiga inslag i utvecklingen. Ett programarbete har påbörjats för Hagalund som fortsättning på det arbete som påbörjades inom ramen för Hagalundsstrategin. Inom ramen för programarbetet kommer många av de frågor som lyfts fram i synpunkterna att behandlas. Arbetet kommer att ske i dialog med medborgare och verksamma i Hagalund. Detaljerade synpunkter på planeringen av enskild bebyggelse hanteras vid framtagande av detaljplaner.

Huvudsta

Bevara Huvudstas karaktärsskapande grönområden Fler än tio synpunkter har inkommit som uttrycker en vilja att värna Huvudstas grönområden och inte planera någon ny byggnation på dessa. En yttrande pekar särskilt på att det är viktigt att bevara de stora träden i Huvudsta eftersom de är viktiga för människors välbefinnande. Några syn-

punkter pekar också särskilt på att gröna ytor med låg kvalitet också är attraktiva för de som valt att bo i Huvudsta, att man har valt att bosätta sig i Solna tack vare gröna värden och dessa därför inte bör byggas bort. Istället för att bygga på grönområden av sämre kvalitet bör de göras om till finare rekreationsområden, enligt en synpunkt.

Om det ska förtätas på vissa områden är det viktigt att se hur gröna områden kan värnas och förbättras i samband med förtätningarna, enligt en synpunkt. Det är också viktigt med kvaliteten på byggnaderna och dess estetiska värden om man ska förtäta på gröna områden, enligt en synpunkt.

Tre av de inkomna synpunkterna menar att Västra skogen bör bevaras. Andra grönområden som bör bevaras enligt enstaka yttranden är grönstråket vid Ulvsundasjön, Alphyddevägen/Jonstorpsvägen, sluttningarna längs Johan Enbergsvägen eftersom det inte passar in i miljön, resterna av Ingentingskogen, Råstasjön och Huvudsta strand. En yttrande pekar också på vikten av att bevara transportvägarna för djurlivet.

Övriga enstaka synpunkter är att inte bygga nära trafiklederna eftersom det medför dålig hälsa, man kan tänka på grönområden som skydd för hälsan samt att inte bebygga grönområden på grund av trygghetsaspekten utan då är det viktigare att jobba med dessa rädslor.

Positivt med förtätning Fler än 20 av de inlämnade synpunkterna redovisar en positiv syn på förtätning i Huvudsta. Tre synpunkter menar att här bör byggas stad med mer stadslika gator. En yttrande beskriver att det innebär att smalna av gator, bygga bort barriärer, etablera lokaler i bottenvåningarna, variation i gatuplan och mer småskalighet.

Fler människor medför mer trygghet och det är viktigt att bygga hållbart med god arkitektur för att motverka bostadsbristen, enligt enstaka yttranden. En yttrande beskriver att förtätning är acceptabelt men föreslår att man kan bygga hus i park och inte bara stadskvarter samt att det bör ske med stor försiktighet och känsla. Husen bör vara vackra och tidlösa och smälta in i miljön. Kommunen bör kräva kvartersform och anpassning till befintliga miljön, enligt en annan yttrande.

Tre yttranden menar att förtätning är positivt om det byggs på parkeringsplatser eller vid Motorborgen. Förtätningen längs gamla tvätteritomten/Centrum/T-bana/Huvudstaleden/Norrbyvägen är bra, tycker en yttrande.

Bygg på vägparter, parkeringsytor och mindre gräsparter i anslutning till eller mellan bilväg, parkering mm. Men bygg inte på grönområden. Förtäta på områden som är nära industri och kommunikationer, för att ytterligare öka befolkningsunderlaget. Enstaka synpunkter är också att det bör byggas radhus och hyresrätter.

Andra platser som är lämpliga för förtätning är enligt enstaka inlämnade synpunkter mellan Bygatan och Storgatan, längs Storgatan, längs Banvägen till Huvudstaleden, nedanför Jungfrudansen, vid Jonstorpsvägen om det medför ny tunnelbaneuppgång, i slänten/Västra Skogen, på Jungfrudansen samt höga punkthus på kvarteret Paprikan, Storgatan bredvid Bygatan bort till Huvudstaleden, på gräspartiet närmast Huvudstaleden efter Huvudstabron, väl ljuddämpade hus tätt mot Huvudstaleden, motorvägsrampen vid Huvudstaleden som nu är bebyggd med studentbostäder kan bebyggas med ordentliga bostäder hela vägen ner efter järnvägen, Solna strand, Framnäsbacken/Oskarsrosgatan, båda sidor om Huvudstaleden, postterminalen, sjösidan mellan Västra skogen och pampas samt längs med Huvudstafältet.

En av de inlämnade synpunkterna pekar på att kommunen bör öka bebyggelsen kring Huvudstafältet i kombination med upprustning av området, att det bör bli en självklar plats för idrottsaktiviteter för alla åldrar. Yttranden uppmanar också kommunen att inte glömma bort parkeringsplatser, barnomsorg och skola vid förtätningen samt att bevara

den insprängda grönskan mellan bebyggelsen och de gång- och cykelstråk som går genom Huvudsta.

Två inlämnade synpunkter pekar på att Västra skogens centrum behöver byggas och rustas. Enstaka synpunkter som inkommit föreslår också att genom ny bebyggelse läka ihop Solna strand och Huvudsta, samt att bygga centralt med närhet till rekreationsområden.

Dra nytta av det vattennära läget Fler än tio yttranden lyfter fram det vattennära läget som en av Huvudstas främsta kvalitéer och föreslår att kommunen ska satsa på att utveckla den delen av Huvudsta med badplats, bryggor, trädäck, strandpromenad samt en riktig strandpark öster om de nybyggda bostäderna på Huvudsta strand och minimal biltrafik nere vid vattnet hela vägen in i Karlberg slottspark. En yttrande föreslår att köpa villorna och inrätta ett strandcafé. En yttrande föreslår att bygga bryggor och badplatser men inte så exploaterat som Huvudsta strand.

En yttrande föreslår att rusta upp strandpromenaden och skogspartiet nedanför Alphyddevägen/Jungfrudansen.

Tre yttranden föreslår att kommunen bör utveckla strandområdet längs Huvudsta strand och Pampas varsamt, med viss bebyggelse men fokus på rekreation, samt utreda möjligheter att utöka byggområden mot Huvudstaleden, Tritonvägen och Oskarsroskatan. En av dessa menar att det är bra med förtätning men att områdets karaktär med många insprängda närparker och gröna stråk bör bevaras.

Infrastruktur och kommunikationer Fem inkomna synpunkter beskriver vikten av att få till en pendeltågsstation i Huvudsta, då det är viktigt för Huvudstas fortsatta utveckling. Tre yttranden stödjer idén om en ny tunnelbaneuppgång. Fyra inkomna synpunkter pekar på vikten av att kollektivtrafiken generellt förbättras för att minska mängden biltrafik som rör sig genom Huvudsta idag.

Tre yttranden menar att parkeringsnormen bör sänkas och befintliga platser göras tillgängliga enbart för de boende samt förslag om att införa boendeparkeringar. En yttrande menar att parkeringsplatser saknas för de boende.

Fler än fem yttranden beskriver en oro för att mer bebyggelse medför mer trafik till en redan dålig trafiksituation. De pekar på att mer trafik innebär sämre luft, buller och en otrygg gatumiljö. Tre områden som pekas ut som dåliga trafikmiljöer är infarten till Huvudsta, Armégatan samt utanför Storgatan. Två förslag inkom om att göra om Solnavägen och Huvudstaleden till stadsgator.

Fler än fem yttranden menar också att en utbyggnad av Huvudstaleden i tunnel vore positivt samt att byggandet borde komma igång inom kort. En annan yttrande menar att i väntan på att Huvudstaleden läggs i tunnel bör genomfartstrafiken ledas genom gamla returpapper vid bangården i Tomteboda.

En yttrande menar att kommunen bör kräva av Trafikverket att inte bara lägga en Huvudstaled i tunnel utan att även att Essingeleden dras i tunnel under Karlbergs slott istället för nuvarande dragning.

Två av de inkomna synpunkterna föreslår att det vore bättre att också lägga ner järnvägen under mark eftersom de godståg som kommer att köra där medför stora bullerproblem.

I tre av de inkomna synpunkterna finns förslag om fler och bättre gång- och cykelförbindelser, att en separat bana för cykel borde finnas på fler ställen, att cykelstråket bör förbättras på Armégata, en gångbana från Skytteholm via Huvudsta till Kungsholmen och en bro över till skolan i höjd med Lundagatan.

Service som saknas Tre yttranden har inkommit med förslag om ett kulturellt centrum med teater, konsthall eller annan kommunal plats för kultur som ett Folkets. En yttrande pekar på behovet av mer plats för skolor.

Förvaltningens kommentarer

I översiktsplanen är Huvudsta utpekad som ett av Solnas stadsutvecklingsområden. En större kompletteringsbebyggelse i Huvudsta förutsätter dock en utbyggnad av en Huvudstaled i tunnel. Huvudsta bedöms i övrigt vara väl lämpat att utveckla med viss kompletteringsbebyggelse, i första hand med nya bostäder men även med arbetsplatser. Med ny bebyggelse förbättras underlaget för service. Inriktningen är att grönstråket längs med Ulvsundasjön och vidare längs med Bällstaviken ska bevaras och utvecklas. Ny stadsbebyggelse ska samspela med parker och överstora gaturum ska omvandlas till stadsgator. Ambitionen är också att förbättra kollektivtrafikmöjligheterna med öppning av ytterligare en tunnelbaneuppgång från Västra Skogens tunnelbaneuppgång. Även utbyggnad av en pendeltågsstation i anslutning till utbyggnaden av Mäljarbanan finns med i översiktsplanen.

Nya Ulriksdal och Järvastaden

Fler än 15 yttranden pekar på vikten av att bevara grönområden, parkerna och mycket av den naturliga miljön. Några föreslår också att inte bara bevara utan också utveckla och utöka de gröna områdena som finns av hänsyn till barnen och naturen. En yttrande uppmanar också kommunen att inte glömma värdet i att kunna ströva i grönområden. Några förslag är fler kommunala lekplatser och grönytor samt mer träd och mysiga parker istället för bostäder.

Fem yttranden är negativa till att bygga på gräsytan vid "Mulle Meck". En föreslår istället att utveckla ytan med fotbollsplan, grillplats, träd och buskar för att skapa en naturlig samlingsplats.

Bygg bostäder och koppla ihop stadsdelar Ett tjugotal av de inkomna synpunkterna är positiva till förtätning med nya bostäder. Ett flertal av dessa ser förtätning med nya bostäder som bra sätt att länka samman stadsdelarna. Två yttranden föreslår hyresrätter för unga och de som vill kunna bo kvar i Solna utan de ekonomiska möjligheterna att köpa en bostad. En yttrande menar att de nya bostäderna bör vara exklusiva och marknära med unik karaktär eftersom området har bra förutsättningar för det. En yttrande föreslår att kommunen gör en överdäckning av Ulriksdals station med en livsmedelsbutik och annan närservice och ett par våningar med studentlägenheter.

Ett förslag är att bättre koppla samman Arenastaden med Råsunda och Solna C. Annan lämplig förtätning enligt inkomna synpunkter är att bygga ihop Ritorp med Frösunda och nya Ulriksdal, 600-700 lägenheter vid Evenemangsgatan/Råsta strandväg, Frösunda, längs Dalvägen, längs Vintervägen och Östervägen mot Solna centrum, på spårhallarna. Att riva militärförråden i Järvastaden och bygga tillfälliga studentbostäder, längs Enköpingsvägen, att bygga en våning till på de hus som planeras uppe vid gamla återvinningscentralen, att bygga fler bostäder i Arenastaden, i Ulriksdal, att bygga tätt på naturreservatet vid Igelbäcken och spara en del som anlagd park samt att Bagartorp skulle behöva en ordentlig förtätning för att lägga grund för mer service, handel och folkliv.

En yttrande är positiv till förtätning men pekar på att kommunen bör slå vakt om de sociala funktioner som måste medfölja som skolor, dagis och fotbollsplaner.

Medparten av de inlämnade synpunkterna menar att förtätningen bör bestå av bostäder eftersom det finns ett stort behov av nya bostäder. Bostadsrätter, hyresrätter, radhus och stora lägenheter för familjer efterfrågas.

Bättre kollektivtrafik Fler än fem inkomna synpunkter vill se en förlängning av tunnelbanan från Arenastaden till Järvastaden. En föreslår att den gula T-banan borde dras mot Järva krog, Bergshamra, Danderyd och Täby.

Fler än tio yttranden menar att det finns stora brister i kollektivtrafiken till och från området idag. Det har inkommit flera förslag om bättre bussförbindelser, bussfiler, en ny linje till city, att förlänga busslinjen så att den vänder vid Brotorp samt att tvärbanan bör ledas via Solna station genom Frösunda och vidare till Bergshamra. En yttrande menar att översiktsplanen saknar satsningar på trafik och kollektivtrafiklösningar. En yttrande tycker inte att pendeltåget bör nedprioriteras.

Det har inkommit fler än tio olika förslag om förbättringar i kollektivtrafiknätet. Dessa är en tunnelbanestation till Frösunda vid ishallen, en ny utgång på södra sidan av Ulriksdals station, att öppna upp tunnelbanan vid Kymlinge, en ny uppgång från Ulriksdals pendeltågstation vid norra Ritorp, ny uppgång för bättre kommunikation Ritorp/Frösunda/Råstahem och att bygga en hiss för funktionshindrade vid Signalbron.

Trafikplanering Fler än fem yttranden föreslår att en överdäckning av spårområdet bör utredas då det skulle ge en bättre stadsmiljö samt en mer sammanhållen stad. Det skulle också ge utrymme att bygga exempelvis en ishall.

Två yttranden menar att det är en dålig trafiksituation när arenabesökare åker på lokalgator för att leta parkeringsplatser. Två yttranden menar också att det råder en mycket dålig trafiksituation för barnen och att fartgupp och hinder för bussarna skulle öka säkerheten.

Två yttranden menar att man inte bör stänga Sjövägen för Solnaborna. Andra enstaka förslag som inkommit är att bygga en bilväg under spåren mellan Ulriksdal och Järvastaden för att underlätta lämning av barn, att det är svårt att ta sig från området till Solna C då man måste åka E4 och där är det ofta kö, att området mellan stationen och bagartorpsringen/torget måste anläggas på ett bättre sätt. Det måste finnas bättre avfarter vid E18 och vägar dimensionerade för framtida bebyggelse. En yttrande menar att den förbjudna genomfarten skärmar av de som bor i Järvastaden.

Trafiken Tre synpunkter har inkommit som samtliga innehåller förslag på hur busskuren Järva Krog bör hanteras. Förslagen är att ljudisoleras busskuren och flytta den från dess otrygga placering ner på gräset och göras större eftersom 20-25 personer använder busskuren.

Två yttranden menar att det bör byggas en ny ingång till pendeltåget vid Ulriksdal.

Andra enstaka förslag gällande trafiken i Ulriksdal är att ansluta Enköpingsvägen till Galoppvägen istället för den tillfälliga infarten via Vallgatan, att ta fram en miljöpåverkan för boende längs E4 vid Järva krog samt att bygga bättre och tydligt markerade cykelbanor och gångbanor.

Bättre framkomlighet för gång- och cykel Fler än tio inkomna synpunkter pekar på vikten av en bättre cykelplanering med tryggare cykelvägar, separerade cykelbanor och bättre framkomlighet. Två yttranden pekar särskilt på bättre tänk för cykelpendlare och en regional cykelbana. En belyser särskilt att det bör vara tryggt att gå och cykla till skolan. En menar att det behövs fler sammanhängande cykelstråk utan att fotgängare och cyklister tvingas ihop.

Det har inkommit flera förslag om förbättringar i cykelvägnätet. En cykelanslutning till Friends Arena/Mall of Scandinavia via Gustav III Boulevard, bättre framkomlighet för

fotgängare på gångväg ner till hissen vid Solna station, bättre gångväg till Arenastaden, enklare att ta sig mellan Frösunda och Arenastaden, Cykelbana på Boulevarden för Frösundaborna, en rejäl cykelbana längs Gunnarbovägen, särskilt vid ett farligt parti vid hemköp, fler övergångar över spårområdet mellan Råstahem och Arenastaden, att göra större vägar mer attraktiva för gångtrafikanter och Enköpingsvägen till stadsgata genom att smalna av den.

Service som saknas Det har inkommit tio förslag om en ny simhall i området samt fler än fem förslag om nya idrottsplatser/idrottshallar/planer.

Andra förslag som inkommit är en ny matbutik och bättre restauranger (på rätt sida av pendeln), utegym, pulkabacke, ishall utbyggnad av portalen/planket, grillplatser, elljus-spår, frisbeegolf, hundrastplats i Ritorp, fritidsgård, skridskobana på Edsviken, orienteringsbanor, mer nattliv i Arenastaden, postkontor, barnkläder, cykelverkstad, bankomat, musikskola, fler aktiviteter för barn, bageri, ett torg i Järvastaden med bibliotek, apotek, vårdcentral och torghandel som kunde bli en naturlig samlingspunkt för alla boende i området. En yttrande menar att särskilt Södra Ritorp behöver mer aktiviteter för barn.

Ökad takt på Samhällsservice och skolor Fler än tio synpunkter som har inkommit pekar på vikten av att samhällsservicen hänger med i byggtakten. De menar att det inte finns tillräckliga skolor, förskolor och andra platser för barn. Fem yttrande föreslår en kommunal skola med högstadium i området.

Underhåll och utveckling av befintlig miljö De förslag som inkommit kring upprustning av området är bättre belysning vid vägen mot Kista, uppfräschning av området kring Sjövägens norra del, bättre väg för barnen vid Fridenborgsvägen och under pendeltåget där de får trängas med cyklister och andra, bättre väg till skolan i Järvastaden, att rusta området runt Ulriksdals station med uppgång mot Bagartorp.

Tre av de inkomna synpunkterna innehåller förslag om att se till att belysning och buskage hålls i bra skick i områdets grönska samt att Ulriksdals station får ett lyft med bättre belysning.

Två förslag har inkommit där lösningar för placering av "Rödingarna" föreslås. Förslagen är att de två vid golfbanan placeras bredvid Ulriksdalsskolan och fungera som fritidsgård, att de befintliga järnvägsbostäderna samt de som står på golfbanan bör införas i planerad bebyggelse i Ulriksdal samt att de passar som ungdomsbostäder eller förskola och skulle göra bebyggelsen mindre enhetlig och mer varierad.

Förvaltningens kommentarer

Nya Ulriksdal och Järvastaden är två viktiga stadsutvecklingsområden, som växer fram i Solna. Inriktningen är att områdena ska bli attraktiva stadsdelar med blandad bebyggelse. I dessa, liksom i andra områden i staden, är översiktsplanens strategi att samordna planeringen för stadsutvecklingen med planeringen för utbyggnad av samhällsservice såsom förskola, skola och fritid. Översiktsplanen redovisar också strategier för en fortsatt utbyggnad av kollektivtrafiken. Detaljerade synpunkter på planeringen av enskild bebyggelse hanteras vid framtagande av detaljplaner.

Råsunda

Bevara kulturmiljö och utveckla grönska Fler än femton inkomna synpunkter menar att det är viktigt att bevara Råstasjön och skydda området från framtida exploatering. Tre yttranden vill att ett naturreservat ska skapas. Tre yttranden menar att området kan bevaras och utvecklas som rekreationsområde med bänkar och ett café.

Fler än fem inkomna synpunkter har inkommit som pekar på vikten av att bevara Råsundas kulturella särprägel och ta hänsyn till den gamla känslan och färgskalan vid

nybyggnation. En yttrande föreslår att kommunen ska ta fram riktlinjer och bidrag till boende och företag för att vårda kulturarvet när de renoverar. En pekar särskilt på värdet i att bevara Sveriges enda homogena stadskärna i jugendstil.

En synpunkt menar att det är bra att ta hänsyn till kulturmiljön men också viktigt att ta hänsyn till störres sammanhängande park- och naturområden som ÖP06 gör, men som saknas i ÖP30.

De förslag som har inkommit kring utveckling av gröna områden är att utveckla närparkerna, skapa och upprätthåll en bra underhållsplan för Råsundas närparker, öka stadsodling, fler fina lekparker, att rusta upp Vasalundsparken för att koppla ihop Arenastaden och Råsunda, att skapa en vegetationsridå mot Dalvägen och ett grönt rum med sittplatser och små caféer som de mötesplatser som ÖP30 vill skapa, bevara gräsplanen utanför "Mulle Meck" och utveckla med fotbollsplan och grillplatser.

Fem inkomna synpunkter vill ha fler gröna områden i Råsunda och att kommunen gärna kan satsa på att utveckla något mer grönområde för vuxna och barn. Fyra yttranden vill riva upp Sjävägen och istället förstärka det gröna sambandet mellan Råstasjön och Lötsjön. Ett förslag finns om parkourpark och utegym på den gröna länk som då bildas.

En synpunkt är att de utpekade stadsdelsparkerna i Lilla Frösunda och Hagalund finns på orealistiska avstånd bakom barriärer och är därför inte tillgängliga. Andra enstaka förslag är att bevara polishuset och att rena Lötsjön samt att främja biologisk mångfald genom att satsa mer på stadsodling.

Underhåll av befintlig miljö Tre synpunkter innehåller förslag om att asfaltera gatorna i Råsunda. Fyra yttranden har också inkommit om ökad belysning på Råsundavägen och i parken, vid cykelvägar och i hela Råsunda.

Andra enstaka förslag om upprustning som inkommit är att rusta upp lekparker mellan husen, att rusta upp Vasalundshallen, att återställa och rusta miljön Kring södra långgatan vid mötet med Frösundaleden, att rensa upp i Maria Wines park, att underhålla och rusta Vireberg, att rusta upp Näckrosparken, bygga staket kring lekplatser likt Skytteholmsparken samt att rusta upp skolor och förskolor

En synpunkt har också inkommit om att tunneln under Frösundaleden bör förfinas gällande yttskikt, formspråk och belysning.

Bygg med hänsyn Fler än tio av de synpunkter som inkommit menar att man kan förtäta med bostäder i Råsunda om det görs i en lämplig stil som passar in i Råsundas gamla bebyggelse och att nya byggnader bör planeras och utformas varsamt så att Råsundas karaktär bibehålls. Två yttranden menar att det finns potential för att förtäta med affärs- och kontorslokaler i bottenplan samt att det är viktigt för en levande stadsdel.

Fler än fem av de inkomna synpunkterna är positiva till nybyggnation vid Råstasjön. Merparten menar att det är ett bra läge för attraktiva bostäder med bra kollektivtrafikförbindelser och att man samtidigt kan göra området kring sjön trevligare och mer levande vilket kan gynna de boende och de som vill nyttja befintliga naturstråk.

Tre av de synpunkter som har kommit in föreslår att förstärka hela Solnas stadskaraktär och bygga ihop Råsunda med andra stadsdelar med kvartersbebyggelse samt att låta Råsunda växa ihop med Stockholm genom bebyggelse utmed Solnavägen. Dessa nya kvarter, menar en yttrande, kan tillföra mer liv/fik/trevliga restauranger.

Andra platser för förtätning som inkommit som enstaka förslag är att bygga bostäder mellan Sjävägen och Näckrosvägen i suterräng, att bygga ihop Råsunda med Arenastaden och bygga ihop Arenastaden med omkringliggande områden, att bygga om Gräns-

gatan till stadsgata med nya bostadskvarter på båda sidor, bygga bostäder i Näckrospar-ken, att bygga bostäder på Solna business parks gräns mot Grängsgatan, att bygga bostä-der vid gamla Brandstationen i gammal Råsundastil. En yttrande föreslår att Råsunda bör skapa skyddande barriärer mot Arenastaden

En yttrande föreslår att kommunen ändra detaljplanen för villaområde till område med flerbostadshus och låt marknaden sköta ombildningen. En yttrande påpekar potentialen i att inreda fler lägenheter i vindsvåningar med takkupor och balkonger i Råsunda. Öv-riga enstaka synpunkter är att riva polishuset, att inte bygga lamellhus eller punkthus samt att satsa på bättre tillgänglighet.

Kopplingar och länkar i gång- och cykelvägnätet Fler än tio inkomna synpunkter menar att Råsunda men också hela Solna behöver bli en cykelvänligare kommun där en bättre cykelplanering sätter fotgängare och cyklister i centrum. Enligt ett flertal behövs bättre gång- och cykelvägar både i Råsunda och mellan Råsunda och andra stadsdelar samt till grönområden som Hagaparken. En yttrande pekar också på att Sundbyberg och Solna bör samarbeta om vissa sträckningar.

Sex yttranden menar att Råsundavägen behöver bra och breda cykelbanor. Ett förslag är att skapa en dubbelriktad cykelbana i mitten av Råsundavägen samt plats för trottoar-er för fotgängare och uteserveringar också.

Andra bristfälliga länkar i gång- och cykelvägnätet är enligt enstaka synpunkter Solnavä-gen, mellan Stockholm och Frösundaleden som är hårt trafikerad, mellan Solnavägen och Råsunda där ingen naturlig cykelförbindelse finns, gångväg och trappa från Öster-vägen upp till Charlottenburgsvägen samt korsningen Frösundaleden/Solnavägen som blev sämre för gående och cyklister efter Tvärbanan. En yttrande menar att Solna kommun bör samarbeta med Sundbyberg om anslutningen mellan Råsundavägen och Tulegatan för att få till cykelbanor, trottoarer och utrymmen för uteserveringar.

Minska trafikflöden genom området Det har inkommit fler än fem yttranden med för-slag på hur genomfartstrafiken i Råsunda kan minskas. Dessa är etablering av fartkame-ror på lokalgator där det är hastighetsgräns 30, farthinder och tyst asfalt på Råsundavä-gen, att stänga av eller enkelriktade smågator mot Råsundavägen, att göra Råstavägen en-kelriktad, att smalna av Råsundavägen för att få bort biltrafiken från stadskärnan samt att stänga av några gator för biltrafik samt att gömma de stora vägarna.

En synpunkt har kommit in om att ta bort parkeringen på Råsundavägen och ordna cykelbanor i båda riktningarna istället. Två yttranden menar att det borde finnas fler parkeringsplatser och vara fri parkering på kvällar och helger.

Två synpunkter uttrycker en oro för att det ska bli ökad trafik i området när Mall of Scandinavia öppnar. En yttrande menar att det är bra att förstärka kopplingarna mellan Råsunda och Mall of Scandinavia, gärna med en ny busslinje. En yttrande menar att buss 515 bör göras om till spårväg.

Mer service Det har kommit in 13 yttranden som föreslår att fler bra restauranger, caféer, uteserveringar och krogar som har öppet till 03 borde etableras i centrala Rå-sunda. Ett förslag har också kommit in om en ny större simhall.

Förvaltningens kommentarer

Inriktningen är att Råsunda i huvudsak ska bevaras till sin karaktär. Vid eventuell kom-pletterande bebyggelse ska hänsyn tas till den sammanhängande och kulturhistoriskt intressanta miljön i Råsunda. Ambitionen är att förstärka kopplingarna mellan Råsunda, Arenastaden och Solna centrum.

Vidare är översiktsplanens inriktning att parker och gröna områden ska ingå som natur-liga delar i planeringen av stadsmiljön. Även tillgången till bra gång- och cykelstråk ska

säkerställas i planeringen. Översiktsplanens strategier avseende parker och grönområden samt cykel kommer att förtydligas i kommande cykelplan och grönsplan.

Skytteholm och Solna centrum

Bevara och behåll Sju stycken av de synpunkter som inkommit är negativa till ny bebyggelse längs Solnavägen. Två av dessa vill bevara den natur som finns längs Solnavägen samt inte omvandla den till stadsgata eftersom man menar att trafiksituationen då kommer att förvärras.

Två yttranden vill bevara Skytteholmsparken som stadspark eftersom att det är viktigt med gröna områden. En yttrande vill ta bort fotbollen och skapa större stadspark.

Förbättra för gång- och cykel Fyra yttranden pekar på att cyklister bör prioriteras mer i den nya planen samt att det borde bli tryggare och säkrare att cykla. En yttrande menar att alla skolor borde omges av otrafikerade cykelvägar i vid omkrets

Fem av de inkomna synpunkterna tycker att en omvandling av Solnavägen vore positivt. Tre av dessa vill smalna av Solnavägen till en stadsgata och en yttrande föreslår bättre cykelförbindelser längs Solnavägen.

Två yttranden föreslår att göra gågata av Centralvägen och öppna upp för marknader och liknande. Även Skytteholmsvägen föreslås bli bilfri enligt en yttrande. En trottoar bör byggas längs med Huvudstagatan, enligt en yttrande. Ytterligare förslag som inkommit som enstaka synpunkter är att skilja mer på trafikströmmar för att undvika farliga situationer, skapa planskilda cykelbanor samt ramper i trappor för barnfamiljer, särskilt i Hanneberg.

Infrastruktur och kollektivtrafik Två av de inkomna synpunkterna pekar på att det vore positivt att överdäcka Frösundaleden vid Solna centrum eftersom bullernivån är för hög idag plus att kommunen vinner mark. En yttrande tycker inte om de stora vägarna som löper genom staden. En yttrande menar att farligt gods bör ledas på andra vägar eftersom det är mycket folk i området.

Tre yttranden har inkommit som har olika förslag om att flytta busstorget. Förslagen är att göra om busstorget till salutorg utan bussar, att flytta bussar närmare Frösundaleden/Solnavägen samt att flytta busstorget till parkeringen vid Statoil och bygg parkering under bussterminalen. Ytterligare enstaka förslag som har kommit in kring trafiksituationen är att smalna av Solnavägen skulle innebära ytterligare trafikchaos, en pendeltågstation på gränsen till Huvudsta, en pendeltågstation mellan polisstationen och Huvudstagatan, att järnvägen via Ankdammsgatan bör gå i tunnel när breddningen sker.

Bygg gärna bostäder centralt Fler än tio av de inlämnade synpunkterna är positiva till förtätning av främst bostäder men också vissa verksamheter i Solna centrum. Tre yttranden vill se en skyskrapa vid Solna centrum som ett landmärke för att markera citykärnan. Där kan rymmas både bostäder och hotell.

Förslagen placering är bakom busstorget, på Slaktarbacken bakom Solna centrum, på busstorgets fontän med omnejd. En yttrande vill se tät och hög bebyggelse med många hyresrätter och billigare lägenheter. En yttrande vill se mer varierad arkitektur med träbyggnader och en yttrande vill se att kommunen bygger stadsmässigt. Det har kommit enstaka förslag om villor på taken och fler radhus samt att bygga varierat så stadsrummet passar fler.

Tre synpunkter uttrycker förslag om att skapa en tät stadskärna och stadsgata på Solnavägen med fler bostäder, tätare bebyggelse, parker mellan husen, breda cykelbanor, trottoarer, samt lokaler i markplan. Tre yttranden beskriver att Solna centrum, torg, Statoil och tillhörande parkering bör rivas och ersättas med ett fint torg med modern galleria

med fina uteserveringar, vatten och höghus som stadshus samt bilparkering under mark.

Andra platser som i enstaka inkomna förslag har utpekats som lämpliga för bostadsbebyggelse är Solnavägen/Sundbybergsvägen/Hedvigsdalsvägen, en rad med hus utefter Huvudstagatan som skärmar av parken mot gatan, en rad med hus längs Frösundaledens sida mot Skytteholmsfältet där befintliga verksamheter kan inrymmas, omkring Solnahallen, bostäder och stadspark på Huvudstafältet, på parkeringen nedanför Slaktarbacken, längs med Solnavägen mellan stadshuset och viadukten samt på parkeringen mellan Skytteholm och Huvudstafältet efter järnvägsviadukten.

Två yttranden om att det är bra att komplettera med kontorshus och arbetsplatser har inkommit. En lokalisering som föreslås är Hedvigsdalsvägen/Järnvägen.

Två yttranden har inkommit om att kommunen bör bygga ett kulturhus. Ett förslag är att biblioteket bör byggas ut.

Underhåll och utveckla befintlig miljö i Solna centrum Tio synpunkter har inkommit där det gemensamma temat är att rusta upp och utveckla Solna centrum. Enligt dessa behövs Solna C rustas upp och rensas, både i parker och på torget med snyggare skyltar, fler butiker, fräschare miljö, färre trafikleder och fler stadsgator, att rensa upp skogsdungen mellan tunnelbanan och centrum. En yttrande beskriver att Solna C behöver ett lyft och nytänk som skapar ett härligt torg.

Ett förslag har inkommit om att den sidan av centrum som är mot Frösundaleden borde få en ny entré som kan kopplas ihop med torget på andra sidan.

Andra förslag på utveckling av Solna C är mer nöjen, fler MC-parkeringar, fler ambitiösa restauranger, att flytta systembolaget från centrum, bio och simhall, ett stort gym samt att renovera tunnelbaneuppgångarna. Enligt två inkomna synpunkter bör kommunen rusta upp skolorna och skolgårdarna istället för att bygga nytt.

Förvaltningens kommentarer

Översiktsplanens inriktning är att Solna centrum ska utvecklas till en tydligare stadskärna med hjälp av kompletterande bebyggelse och nya trafiklösningar. Det offentliga stadsrummet ska framhävas tydligare och dagens centrumbebyggelse byggas ihop med omgivande områden för att öka stadsmässigheten, tillgänglighet och trygghet. Längs Solnavägen finns möjlighet att komplettera med både bostäder och arbetsplatser och att därmed utveckla Solnavägen till en tät stadsgata. Detaljerade synpunkter på planeringen av enskild bebyggelse hanteras vid framtagande av detaljplaner.

Solna strand och Solna Business Park

Tre synpunkter menar att det vore lämpligt att bygga bostäder i Solna strand och i Solna Business Park. Ett förslag finns om att bygga bostäder med entréer mot Ekensbergsvägen samt att då smalna av Ekensbergsvägen. Ett annat förslag är att bygga på parkeringsplatserna i Solna strand och riva några av kontorshusen. En yttrande menar att Solna Business Park kan utvecklas till en blandad stadsdel som lever dygnet runt.

En synpunkt har också inkommit om bättre cykelvägar eftersom den cykelväg som finns längs Ekensbergsvägen tar slut i Sundbyberg när man ska över bron.

Förvaltningens synpunkter

Arbetsplatsområdena Solna strand och Solna Business Park goda läge gör att inriktningen är att staden önskar en fortsatt utveckling av områdena med kompletterande bebyggelse i form av bostäder.

Ulriksdal

Sörentorp har goda möjligheter för bostadsbyggande En yttrande anser att polisskolans område Sörentorp borde tas upp som framtida bostadsområde.

Bevara och utveckla gröna områden Tre yttranden motsätter sig för mycket byggnation eftersom det gröna behövs för välbefinnandet. En pekar särskilt på att grönskan i Sörentorp behövs.

Tre yttranden menar att kommunen bör satsa på att utveckla och bibehålla natur och rekreation. En av dessa menar att man bör satsa på och utveckla Sörentorp/ Ulriksdal till friluftsanläggning och göra området till länets friskvårdsanläggning. Andra enstaka förslag är att ekoparken är fantastisk men behöver ses över ordentligt och få bättre skötsel samt att det bör bli enklare för boende i Silverdal att ta sig in i nationalstadsparken.

Förvaltningens synpunkter

Ulriksdal och Sörentorp ligger i nationalstadsparken som är en viktig del i strategin att tillvarata och utveckla Solnas park-, natur och kulturmiljöer Nationalstadsparken planeringsförutsättningar beskrivs mer utförligt i den fördjupade översiktsplanen.

Översiktsplan 2030

UTSTÄLLNINGSS-
EXEMPLAR
NOVEMBER 2015

SOLNA STAD

Innehållsförteckning

Inledning
..... sid 4-9

Planeringsförutsättningar
..... sid 10-19

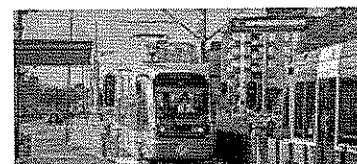
Övergripande målsättningar
och strategier
..... sid 20-31

Mark- och vattenanvändning
..... sid 32-79

Risker och miljöfaktorer
..... sid 80-89

Genomförande
..... sid 90-91

Hållbarhetsbedömning –
Sammanfattning sid 92-97

Målbron mellan Årnestaden och Hösunda

Inledning

Bakgrund

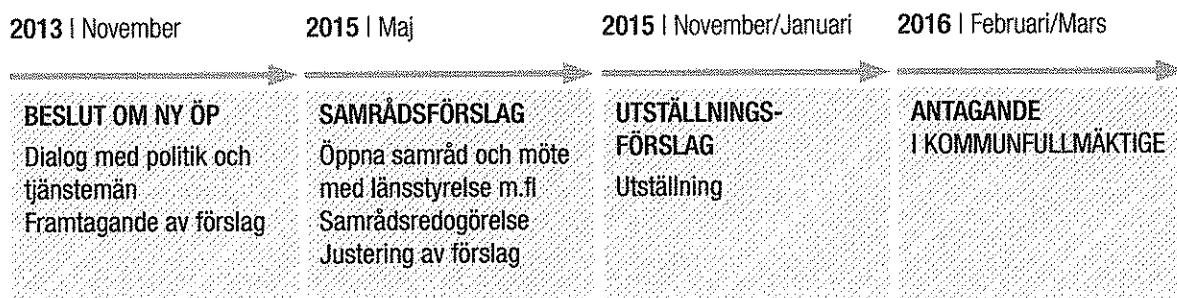
Kommuner ska, enligt plan- och bygglagen (PBL), ha en aktuell översiktsplan som omfattar hela kommunen. Översiktsplanen ska redovisa huvuddragen i mark- och vattenanvändningen och hur den bebyggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. Översiktsplanen ska även redovisa hur kommunen avser att tillgodose riksintressen och miljö kvalitetsnormer.

Förutom att uppfylla de lagkrav som ställs, fungerar översiktsplanen som ett strategiskt inriktningsdokument för stadens utveckling. Översiktsplanen tydliggör viljeinriktningen för stadens framtida utveckling i förhållande till regionplaneorgan, omgivande kommuner, länsstyrelse och exploatörer. Den fungerar också som ett gemensamt planeringsunderlag inom stadens organisation. Översiktsplanen är inte bindande, men ger vägledning vid detaljplanering och övrig utveckling av olika områden, som sammantaget ska leda till en hållbar utveckling av Solna.

Solna stads nuvarande översiktsplan antogs av kommunfullmäktige 2006. Såväl Solna stad som länsstyrelsen anser att översiktsplanen från 2006 i huvudsak fortfarande är aktuell och även fortsättningsvis kan utgöra stöd för planläggning och tillståndsgivning. De senare årens utveckling innebär dock att flera nya planeringsförutsättningar har tillkommit för Solna. Det har beslutats om nationella och regionala planer för infrastrukturens utveckling och det har genomförts ett antal arbeten i staden med olika planer, policyer, fördjupade översiktsplaner och utvecklingsstrategier. Det finns också ett behov av att knyta samman stadens övergripande målsättningar, som fastställs i verksamhetsplan och budget, med stadens inriktning för den fysiska planeringen. Även om översiktsplanen från 2006 i huvudsak är aktuell, finns därför skäl att revidera, uppdatera och modernisera planen.

Processen

Framtagandet av en översiktsplan regleras i 3 kap. PBL. När ett förslag till översiktsplan har upprättats ska kommunen samråda med länsstyrelse, andra berörda kommuner, myndigheter, intresseorganisationer och allmänhet som har intresse av förslaget. Syftet är att ge möjlighet till insyn och påverkan i frågor som handlar om kommunens framtida utveckling. De synpunkter som kommer fram under samrådet sammanställs och kommenteras i en samrådsredogörelse och därefter görs revideringar av förslaget. Det reviderade förslaget ställs sedan ut under minst två månader, och efter utställningen antas översiktsplanen av kommunfullmäktige. En gång per mandatperiod ska kommunfullmäktige ta ställning till översiktsplanens aktualitet och vid behov göra revideringar av planen eller arbeta fram ett nytt dokument.

Planeringsprocessen för Solnas översiktsplan.

Utställning

Förslaget till översiktsplan har under perioden maj-augusti 2015 varit föremål för samråd. Efter samrådet har relevanta synpunkter inarbetats i översiktsplanen, som nu är klar för utställning. Utställning sker mellan 23 november 2015-31 januari 2016. Mer information om utställningen finns på Solna stads hemsida solna.se/oversiktsplan. Synpunkter lämnas till Solna stad, Stadsledningsförvaltningen, 171 86 Solna eller kommunstyrelsen@solna.se senast 31 januari 2016. Märk kuvertet eller e-postmeddelandet med "Översiktsplan".

Organisation

Arbetet med översiktsplanen har letts av en politisk styrgrupp bestående av gruppledarna för de politiska partierna i kommunstyrelsen: Pehr Granfalk, Marianne Damström Gereben, Arne Öberg, Bernhard Huber, Samuel Klippfalk, Magnus Persson och Thomas Magnusson. Styrgruppen har haft uppgiften att fastställa struktur, process, disposition och inriktning för översiktsplanen.

Stadsdirektör Kristina Tidestav har varit föredragande i styrgruppen. På tjänstemannanivå har det funnits en arbetsgrupp med berörda tjänstemän och en referensgrupp bestående av förvaltningscheferna i staden. Sammanhållande för arbetet har varit Anders Offerlind, förvaltningschef på stadsledningsförvaltningen, med stöd av Ann-Christine Källeskog, plan- och byggchef tillika stadsarkitekt på miljö- och byggnadsförvaltningen och Stefan Eriksson från Grontmij. Hållbarhetsbedömningen har gjorts av Pernilla Troberg och Elisabeth Mörner från Iterio.

Upplägg

Utställningsversionen av översiktsplanen är indelad i två delar och en bilaga. Den första delen utgörs av det samlade skriftliga dokumentet, som beskriver processen för arbetet med översiktsplanen, planeringsförutsättningarna, stadens målsättningar och strategier för den översiktliga planeringen, förslaget till mark- och vattenanvändning samt en sammanfattning av hållbarhetsbedömningen. Den andra delen utgörs av ett digitalt kartverktyg, som tas fram för översiktsplanen och där markanvändningen redovisas. När den slutliga översiktsplanen redovisas finns även samrådsredogörelse och länsstyrelsens granskningsyttrande som underlag. Hållbarhetsbedömningen redovisas i sin helhet som bilaga.

Fördjupade översiktsplaner

Utöver ovanstående delar hör även de redan beslutade fördjupade översiktsplanerna Karolinska - Norra station, Nationalstadsparken samt Solna stationsområde till översiktsplanen. Dessa aktualitetsförklaras samtidigt som Översiktsplan 2030 antas. Den fördjupade översiktsplanen för Västerjärva och Ulriksdalsfältet är i många delar inaktuell. Stadens bedömning efter samrådet är därför att den ska utgå som en formell fördjupad översiktsplan.

Fördjupad översiktsplan för Nationalstadsparken, Solnadelen 2008

Den fördjupade översiktsplanen för Nationalstadsparken har tagits fram som stöd för tillämpningen av lagen om Nationalstadsparken. I planen redovisas de områden inom Nationalstadsparken som bör skyddas som parklandskap eller naturmark, liksom de zoner som präglas av mer omfattande bebyggelse. Riktlinjer ges för användning av mark- och vattenområden. Två utvecklingsområden föreslås; Polska Udden samt överdäckning av Bergshamravägen. Kompletteringsbebyggelse föreslås kunna ske i Sörentorp, Bergshamra, Stocksundstorp och Frösundaviks kasernområde. Vidare lyfts frågor som kräver samordning i planeringen, såsom kommunikationerna över Ålkistan.

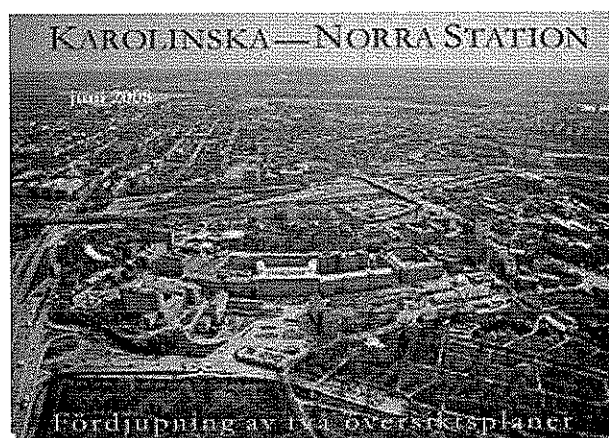
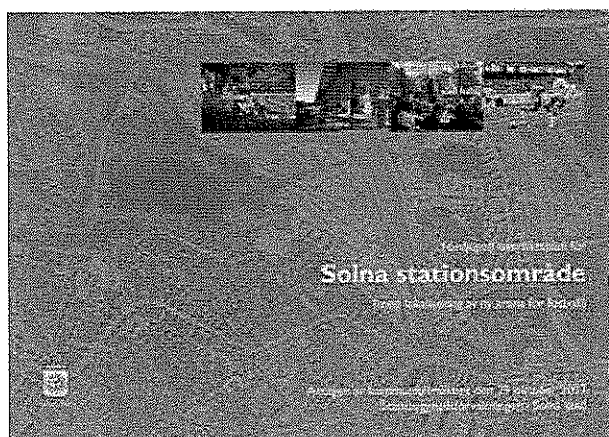
Karolinska - Norra station. Fördjupning av två översiktsplaner 2008

Fördjupningen av Solnas och Stockholms översiktsplaner innebär att Norra Länken/E4/E20 och Värtabanan däckas över från ett kvarter väster om Solnabron till Norrtullsplatsen. På stationsområdet och överdäckningen planeras för en blandad stadsbebyggelse. På Karolinska Institutets område bevaras den inre campusmiljön medan ny bebyggelse planeras i de yttre delarna bland annat mot Solnavägen. Ett nytt högspecialiserat sjukhus öster om Solnavägen kopplas till KI-området. Då inflyttning i det nya sjukhuset har skett kan östra KS-området omvandlas till en stadsmiljö med blandat innehåll, väl integrerad med innerstaden genom att befintliga gator förlängs in i området. Utvecklingen ger också möjlighet att stärka de östvästliga sambanden inom Vetenskapsstaden med bland annat Stockholms

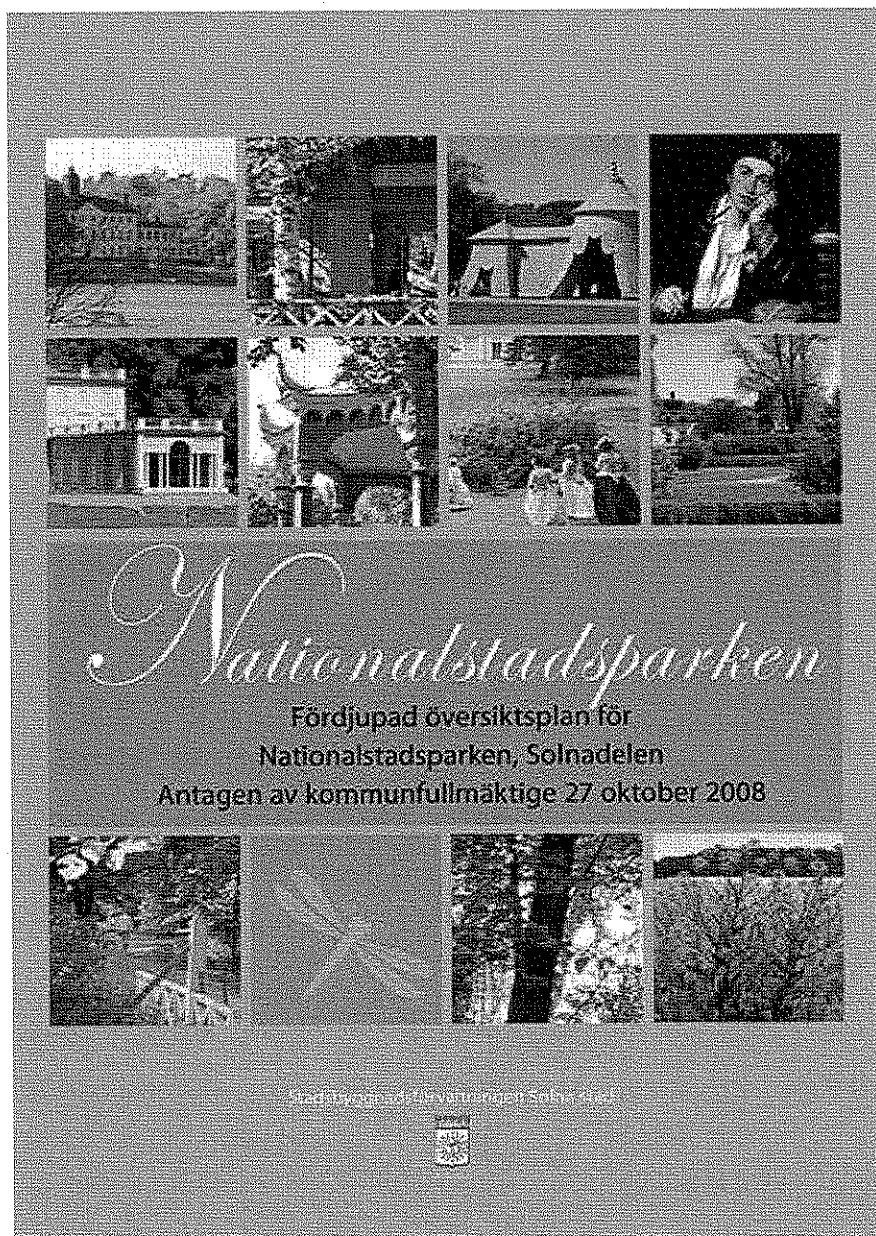
Universitet, KTH och Albanoområdet. Vård, forskning och utbildning inom Life Science bidrar tillsammans med en hög andel boende, kultur och offentligt liv till en levande stadsmiljö.

Fördjupad översiktsplan för Solna stationsområde 2007

Den fördjupade översiktsplanen för Solna stationsområde avser förändring av ett före detta industriområde med stora trafikbarriärer till en tät stad med en blandning av bostäder, arbetsplatser och service. Nationalarenan blir hjärtat i stadsdelen. Stadsdelen ansluter på ena sidan till rekreationsområdet kring Råstasjön och på andra sidan till Solna station. Natur- och rekreationsvärdena kring Råstasjön bevaras och Solna station utvecklas till en attraktiv trafiknod. Området benämns idag Arenastaden.

Fördjupade översiktsplaner i Solna stad som aktualitetsförklarar.

Fördjupad översiktsplan i Solna stad som aktualitetsförklaras.

Flygbild över Sofia.

Planeringsförutsättningar

Solnas framväxt - historia och nutid

Det som idag är Solna präglas av en lång historia. Under tidig medeltid omfattade Solna socken en stor del av det som idag utgör Stockholms innerstad. Stockholms tillkomst och utveckling ledde till att socknen successivt minskade i yta. Den nuvarande gränsen i söder mot Stockholm har gällt i stort sett oförändrad sedan 1600-talet. Under stormaktstiden på 1600-talet byggdes Ulriksdals och Karlbergs slott och under 1700-talet byggde Gustav III lustslottet Haga med dess engelska park. Runt Brunnsviken uppfördes vid samma tid ståtliga herrgårdar. Befintliga sommatorp byggdes om till luxuösa sommarresidens för kungens vänner och ämbetsmän. Bland dessa kan nämnas Ritorp, Bergshamra, Stocksundstorp, Annelund och Frösundavik.

Solna stad var kommun redan innan 1943, men då slogs municipalsamhällena Hagalund, Huvudsta, Råsunda och Lilla Alby ihop och dagens Solna fick sin huvudsakliga geografiska avgränsning. En justering av gränserna skedde 1949 då Lilla Alby överfördes till Sundbybergs stad.

Varierande bebyggelsekaraktärer

I Solna finns ett stort spektrum av arkitektoniska formspråk och i de olika stadsdelarna uppvisas vitt skilda stilideal och karaktärer. Stora delar av stadens bostads- och arbetsplatsområden är uppförda under perioden 1940-1990-talen. Därefter har utbyggnaden av helt nya och moderna bebyggelseområden pågått.

I Råsundas centrala delar dominerar nationalromantik och jugend från tidigt 1900-tal. Funktionalismen från 1930- och 40-talen finns representerad bland annat i Råsundas utkanter och på Karolinska sjukhusområdet. Folkhemstanken genomsyrar bebyggelsen i Näckrosen och Ritorp medan norra Bergshamra, Västra skogen och Huvudsta centrum är planerade och byggda enligt 1950- och 60-talens grannskapsprincip och teorier om ABC-staden (arbete, bostad, centrum). Miljonprogrammets idéer och ideal ligger till grund för bebyggelsen i Huvudsta och Hagalund, där bebyggelsen är storskalig och tidstypisk för 1960- och 70-talen. 1980- och 1990-talens postmoderna arkitektur finns företrädd i främst Agnesberg och Frösunda. Staden har således tydliga avtryck från olika tider att bevara och bygga vidare på.

Nya Ulriksdal och Järvastaden är två nya områden som byggs ut i norra Solna. I Nya Ulriksdal byggs flerbostadshus och radhus i de inre delarna av stadsdelen. Kontor och andra verksamhetslokaler byggs närmast E4/Uppsalavägen och järnvägen för att avskärma buller. Gatorna blir stadsgator med trädplanteringar och cykelbanor. I Järvastaden byggs flerfamiljshus i måttfull skala med hushöjder som varierar mellan tre och sju våningar. I delar av planområdet finns friliggande hus och området har karaktären av trädgårdsstad.

I anslutning till Solna station, som har utvecklats till en modern regional kollektivtrafikknutpunkt med tillgång till pendeltåg, tvärbana, buss och kommande tunnelbana, har under 2010-talet Arenastaden börjat växa fram. Här skapas en attraktiv och levande stadsdel med en blandning av bostäder, arbetsplatser och service. Med Friends Arena, den nya nationalarenan för fotboll och andra

evenemang, Mall of Scandinavia, Skandnaviens största köpcentrum, hotell, ett antal större och mindre företag och nya bostäder, är Arenastaden ett av Sveriges främsta utvecklingsområden.

På gränsen mellan Solna och Stockholm växer den nya stadsdelen Hagastaden fram. Här skapas en levande stadsmiljö med en blandning av nya bostäder och arbetsplatser i direkt närhet till Stockholms innerstad och nationalstadsparken. I Hagastaden byggs Nya Karolinska Solna, det nya universitetssjukhuset, och Karolinska Institutet, ett av världens främsta medicinska universitet, förstärks med nya lokaler för utbildning, forskning och företagande. Inriktningen är att Hagastaden ska utvecklas till ett av Europas främsta Life Science-kluster.

Solna i Stockholmsregionen

Solna är en stad med en egen identitet, men är också en del av den växande Stockholm - Mälarenregionen. Solna har ett centralt läge i regionen och stadens fortsatta utveckling är nära sammankopplad med regionens utveckling. Till följd av en geografisk närhet och en välutbyggd kollektivtrafik utgör Stockholmsregionen en gemensam bostads- och arbetsmarknad. Det gör att kommunerna i regionen inbördes är beroende av varandra för att åstadkomma en positiv utveckling.

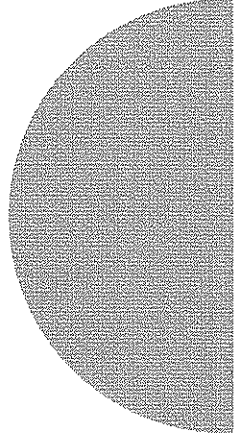
Ur ett regionalt perspektiv är Solna en knutpunkt. Staden har ett strategiskt läge med närhet till Arlanda och Bromma flygplatser och med direkt access till Europavägar (E18, E4 och E20), riks- och regionaltåg (Uppsala och Mälardalen), pendeltåg, tunnelbana, tvärbana och bussar. De två blåa tunnelbanelinjerna genom Solna, kompletteras, genom resultatet av Stockholmsförhandlingen, med en ny gul tunnelbanelinje från Odenplan till stadsutvecklingsområdena Hagastaden och Arenastaden. Den senare stationen ger möjlighet till byte mellan tunnelbana, tvärbana, buss och pendeltåg. En fortsatt utbyggnad av spårförbindelsen mot nordost förutsätts ske i framtiden.

Ur regionalt perspektiv är också Solna en betydelsefull företagsplats. Staden har 8 000 företag och drygt 74 000 arbetsplatser, vilket innebär att staden är målpunkt för ett stort antal arbetspendlare från hela regionen. Den kunskapsintensiva inriktningen på näringslivet gör, tillsammans med närvaron av ledande akademiska verksamheter som Karolinska Institutet och Karolinska Universitetssjukhuset, att Solna även spelar en roll för regionens innovations- och förnyelseförmåga. Med tyngdpunkt i området runt Karolinska Institutet och Karolinska Universitetssjukhuset finns en stor koncentration av forskning och företagande inom Life Science, som gör Solna till del av ett av Europas främsta Life Science-kluster.

Solna intar också en viktig ställning i Stockholmsregionens utbud för besökare. Friends Arena, Sveriges nya nationalarena för fotboll och andra evenemang, har ersatt Råsunda Fotbollsstadion och lockar årligen ett stort antal besökare från såväl regionen som övriga landet. I direkt anslutning till Friends Arena byggs Mall of Scandinavia, Skandnaviens största köpcentrum, som också förväntas att årligen locka ett stort antal besökare. Därutöver finns i Solna unika natur- och kulturvärden i form av nationalstadsparken och flera kungliga slott, som ytterligare förstärker Solna som ett attraktivt besöksmål i Stockholmsregionen.

Solna i Stockholmsregionen. Karta från Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen. Kompletterade med tydligare markering av Solna kommun.

Regionala och lokala planeringsförutsättningar

I Stockholms län är det Stockholms läns landsting, som svarar för den regionala planeringen. Landstinget har antagit en Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen, RUFSS 2010, som uttrycker den gemensamma viljan för regionens utveckling fram till 2030 och med utblick mot 2050. Planen uttrycker en vision om att Stockholmsregionen ska vara den mest attraktiva storstadsregionen i Europa och lägger fast målsättningar och strategier för att nå visionen. Regionen ska vara en ledande tillväxtregion med god livsmiljö, som kännetecknas av öppenhet, tillgänglighet, resurseffektivitet, sammanhållning och förnyelseförmåga. Inriktningen är att Stockholmsregionen kommer att växa med 600 000 invånare fram till 2030, vilket ställer stora krav på hela regionen och dess funktioner. Stadsbyggnadsmässigt anger RUFSS 2010 att ett hållbart sätt att planera är att bygga i redan bebyggda områden och i bra kollektivtrafiklägen.

Solna har tagit ett stort ansvar för Stockholmsregionens utveckling. Solna möter Stockholm i Hagastaden, där staden växer ihop med Stockholms innerstad i söder, samtidigt som Hagastaden ansluter till nationalstadsparkens grönstruktur i öster. Stadens gränser till grannkommunen Stockholm förändras fysiskt och suddas ut för att endast kvarstå administrativt. Solna blir i ännu högre grad en del av den centrala stadskärnan. I flera områden såsom Järvastaden, Solna strand och Solna Business Park växer Solna även samman i gemensamma stadsmiljöer med Sundbyberg.

I Solna stads verksamhetsplan och budget, som är stadens viktigaste styrdokument, fastslås vision och målsättningar. Stadens vision är att Solna ska vara en levande och trygg stad, som förenar en hållbar utveckling med en god ekonomisk hushållning för att trygga framtidens välfärd. Utifrån visionen är en av stadens övergripande målsättningar att Solna ska vara en aktiv aktör i den växande Stockholmsregionen, som tar vara på möjligheterna att skapa förutsättningar för nya jobb, tillväxt och välfärd. Med nya stadsutvecklingsområden och kompletterande bebyggelse i den befintliga staden samt fortsatt utbyggnad av kollektivtrafiken, har Solna stora möjligheter att fortsatt medverka till Stockholmsregionens expansion, samtidigt som förutsättningar finns att bevara skyddsvärda naturområden.

Stockholms läns landsting har beslutat att uppdatera RUFSS 2010. Det sker under åren 2015-2018. Solna stad ser positivt på uppdateringen och förutsätter att Solnas översiktsplan kommer att utgöra ett viktigt underlag för en reviderad regionplan.

Mellankommunala och regionala intressen

Solnas centrala läge, en tät stadsstruktur och en sammanhängande infrastruktur gör att det finns ett flertal frågor som är gemensamma för flera kommuner. Etablerade samarbetsformer finns därför med grannkommunerna och övriga kommuner i regionen. Frågorna behandlas under andra avsnitt i översiktsplanen, men följande områden anser Solna vara de viktigaste mellankommunala frågorna:

Infrastruktur

Utbyggnaden och förlängningen av tunnelbanans gula linje och/ eller tvärbanan norrut via Bergshamra, en fortsatt utveckling av Solna station till en regional kollektivtrafikknutpunkt, Huvudstaed i tunnel samt fortsatt satsning på det regionala cykelvägnätet.

Teknisk försörjning

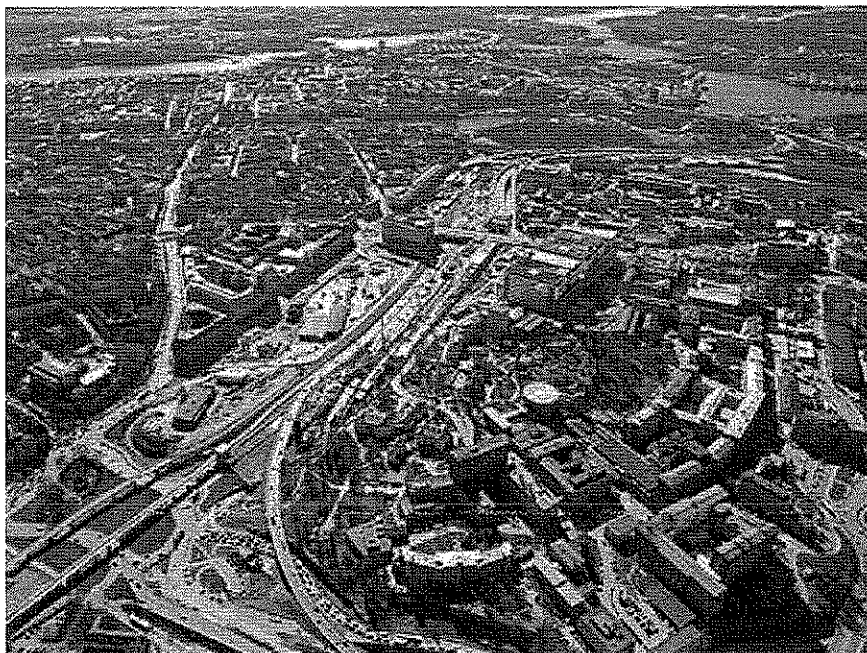
Fjärrvärme, dricksvatten, avloppsvatten, avfallshantering samt räddningstjänst hanteras gemensamt med andra kommuner för hållbara lösningar.

Gröna kilar och vattenområden

Vattenområden och sammanhängande grönområden som Järvakilen och Kungliga nationalstadsparken behöver betraktas utifrån ett regionalt perspektiv. Planering och uppföljning bör samordnas mellan berörda kommuner.

Stadsutveckling

På gränsen mellan Solna, Sundbyberg och Stockholm pågår stadsutveckling i Hagastaden, Nordvästra Kungsholmen, Järvastaden, Solna Business Park och Solna strand samt vid Sundbybergs stationsområde, som på olika sätt påverkar den täta och sammanhängande stadsmiljön.

I Hagastaden byggs Solna och Stockholm ihop.

Lagstiftning och nationella planeringsförutsättningar

Sveriges kommuner har ansvaret för den fysiska planeringen och översiktsplanen är det strategiska planeringsinstrumentet för att visa på en långsiktigt önskad utveckling. På statlig nivå finns nationella mål som behöver beaktas på kommunal nivå. Nedan följer de viktigaste nationella målområdena och regelverken som styr den kommunala översiktliga planeringen.

Plan- och bygglagen

All fysisk planering styrs av plan- och bygglagen (PBL) och varje kommun ansvarar för planeringen inom sina geografiska gränser. I PBL anges bl. a att planläggning ska främja en från allmän synpunkt lämplig utveckling av bebyggelse, grönområden, kommunikationsleder och andra anläggningar. Även en från social synpunkt god livsmiljö, goda levnadsförhållanden i övrigt samt en långsiktigt god hushållning med mark, vatten, energi och råvaror ska främjas. Mark och vatten ska användas för det ändamål som de är bäst lämpade för med hänsyn till deras beskaffenhet och läge.

Det är i översiktsplanen som kommunen ska redovisa sin syn på hur mark och vatten ska användas på lång sikt. Översiktsplanen ska också slå fast riktlinjer som kan ligga till grund för efterföljande beslut på en mer detaljerad nivå genom detaljplaner.

Miljöbalken

Miljöbalken utgör ett samordnat och brett regelverk inom miljöområdet för hållbar utveckling, som syftar till att tillförsäkra nuvarande och kommande generationer en hälsosam och god miljö. Riksdagen har antagit ett antal miljö kvalitetsnormer, som ingår i miljöbalken, och som, enligt PBL, ska beaktas i den kommunala planeringen. I miljöbalken finns grundläggande bestämmelser om hushållning med mark, vatten och fysisk miljö. Miljöbalken reglerar även vissa riksintressen och hur de ska beaktas vid mark- och vattenplanering samt när miljöbedömning och miljökonsekvensbeskrivning ska göras.

Riksdagen har antagit 16 nationella miljö kvalitetsmål. Målen är nationella och ska brytas ned på regional nivå. I Stockholms län ansvarar länsstyrelsen för att bryta ned de nationella målen till regional nivå och i den regionala miljömålsdialogen har 6 av de 16 nationella miljömålen valts ut: ett rikt växt och djurliv, begränsad klimatpåverkan, frisk luft, giftfri miljö, ingen övergödning och god bebyggd miljö. Länsstyrelsen har utarbetat strategier för målområdena som har skickats till länets kommuner på remiss.

För Solnas del är en av de viktigaste frågorna för att medverka till att nå miljömålen att bygga tätare. Länsstyrelsen uttrycker detta på följande sätt: "Genom att undvika en utspridning av bebyggelse ge förutsättningar för att värna naturområden". En förutsättning för att bygga tätare är att samtidigt skapa förut-

sättningar för tillgång till natur för folkhälsa och friluftsliv samt att planera för en utbyggd kollektivtrafik. I den fysiska planeringen är även dagvattenfrågorna viktiga.

Riksintressen

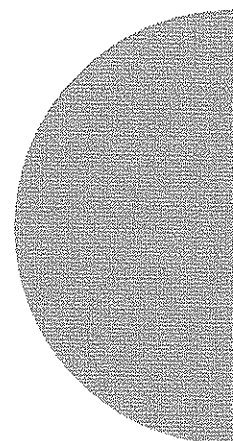
Område av riksintresse ska, enligt lag, skyddas vid exploatering. Områdena ska prioriteras i den fysiska planeringen och det ska tydligt framgå i kommunens översiktsplan hur kommunen hanterar de statliga anspråken. Det mellankommunala perspektivet bör beaktas vid överväganden om riksintressen, då riksintressen ofta sträcker sig över kommungränser. Ett område som har klassats som riksintresse har större betydelse än lokala allmänna intressen och områdets värde och betydelse får inte påtagligt skadas. Riksintressen bedöms ha ett stort intresse även för den kommun de geografiskt finns i. I 3 kap. 4§ PBL framgår att riksintressen, enligt 3 och 4 kap., miljöbalken ska anges särskilt. Solna har gott om värdefulla kultur- och naturområden samt kommunikationsanläggningar som klassas som riksintressen.

Området Ulriksdal-Haga-Brunnsviken-Djurgården är, enligt 4 kap. 7§ miljöbalken, utsett till nationalstadspark och i sin helhet klassat som riksintresse. Områden som är klassade som riksintresse för kulturmiljövården är det omfattande området Ulriksdal/Haga, Karlberg slott med slottspark, Stockholms Norra begravningsplats med dess kapell och kvarter samt Solna sockencentrum med rundkyrka från 1100-talet med kringliggande bebyggelse. I riksintresset för Ulriksdal/Haga ingår områden som Mellanjärva, Ulriksdals och Bergshamra koloniområden samt Tivoli. Ulriksdal/Haga är ingående beskrivet i Fördjupad översiktsplan för Nationalstadsparken, Solnadelen. Även Mälaren med öar och strandområden är i sin helhet klassade som riksintressen, enligt 4 kap. 2§ miljöbalken, på grund av de stora kultur- och naturvärden som finns runt sjön. Mälaren är också i sin helhet klassad som riksintresse för yrkesfisket.

De vägar i Solna som är klassade som riksintresse är E18 och Norrtäljevägen, E4 och E20 med trafikplatser. Även vägreservat för E4-länken klassas som riksintresse. I och med att E18 har fått en ny draging utgår E18 som riksintresse för sträckan mellan Sundbyberg och Järva krog. Järnvägar av riksintresse är Mälarbanan och Ostkustbanan med två kompletterande spår vardera, Roslagsbanan samt Hagalund och Tomtebodas bangårdsområden. Till riksintresset för Mälars- och Ostkustbanan hör även Solna station och Ulriksdals station.

Även Bromma flygplats är av riksintresse för luftfarten. Det innebär att såväl flygplats som höjdbegränsande områden ska skyddas och delar av Solna omfattas av de höjdbegränsande områdena. Den höjdbegränsande ytan kring Bromma flygplats kommer att justeras då den från den 1 januari 2016 har en annan utsträckning.

Genom Solna går ett antal kraftledningsstråk, både i ytläge och i tunnel. Dessa är klassade som riksintressen. Arbete pågår med ytterligare markförläggningar.

Nationalstadspark - med höga natur- och kulturvärden (MB 4:7)

Kulturmiljövård

Mälaren med öar och strandområden (MB 4:2)/ Riksjöksfiske

Järnväg av riksintresse

Bangård av riksintresse

Transformatorstation

Vägreservat E4-länken

Vägar av riksintresse

Riksjöksfiske för luftfarten 1) 59,56 möh (RH2000)

Riksjöksfiske för luftfarten 1) 159,56 möh (RH2000)

Befintlig kraftledning i tunnel

Luftledning ersätts med markkabel

Ny kraftledning i tunnel

1) Hela ytan väster om den röstreckade linjen har höjdbegränsningen 59,56 möh, varefter den höjdbegränsande ytan ökar successivt fram till den blåstreckade linjens nivå på 159,56 möh.

Riksjöksfisket i Solna

Totalförsvaret

I Solna finns inget öppet redovisat riksintresse för totalförsvaret. Det kan dock finnas områden, som av sekretesskäl inte kan redovisas öppet, ofta med koppling till spanings-, kommunikations- och underrättelsesystem. Försvaret påpekar därför att hela landets yta är samrådsområde för objekt som är högre än 20 meter utanför och 45 meter inom samlad bebyggelse.

Nationell och regional infrastrukturplanering

Det övergripande nationella målet är att säkerställa en samhällsekonomiskt effektiv och långsiktig hållbar transportförsörjning för medborgarna och näringslivet. Delmålen är: lättillgängligt transportsystem, hög transportkvalitet, säker trafik, god miljö, positiv regional utveckling och jämställt vägtransportsystem.

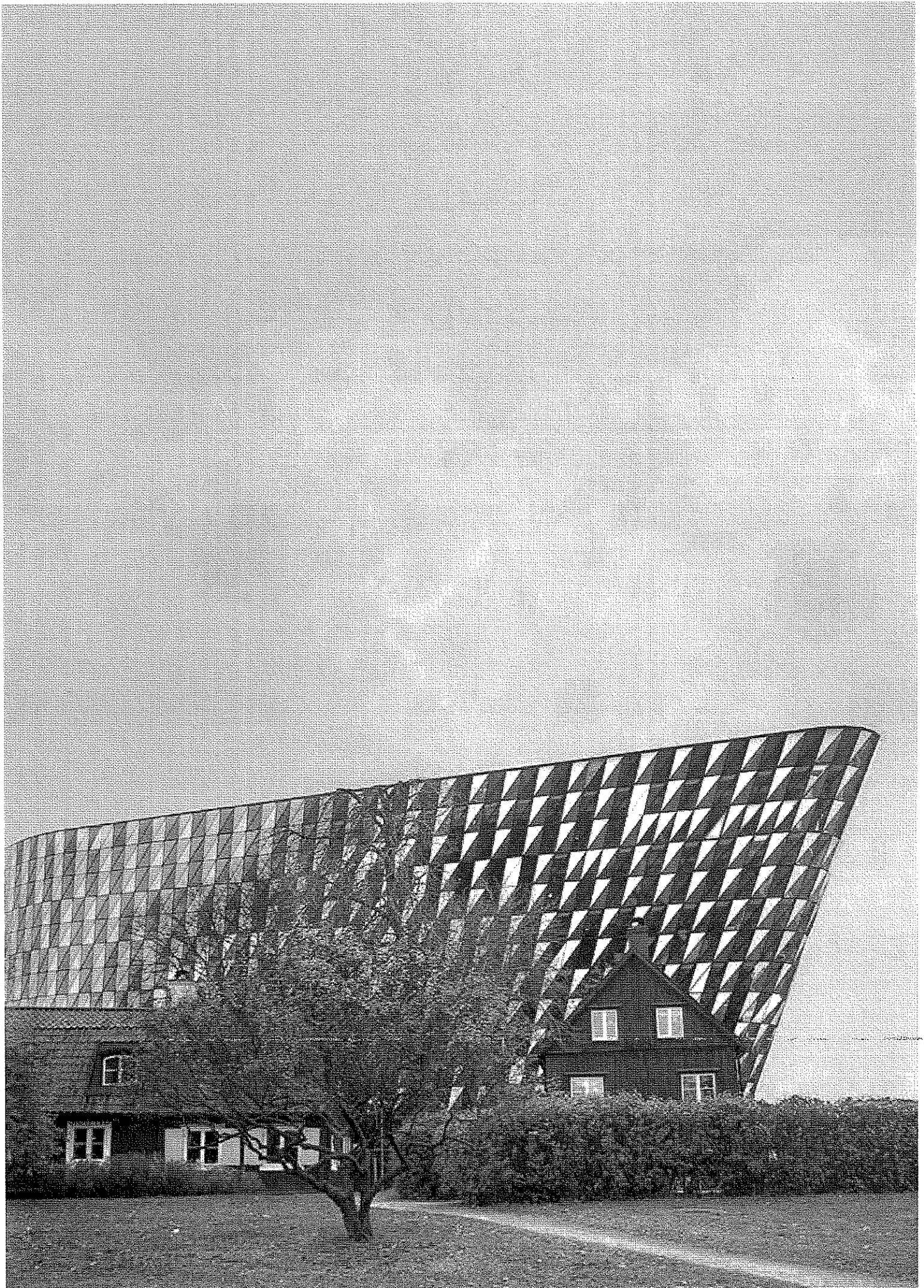
Trafikverket upprättar de nationella planerna för transportsystemet och länsstyrelsen tar beslut om länsplan för den regionala transportinfrastrukturen. Den nationella planen för infrastruktursatsningar 2014-2025 beslutades av riksdagen under våren 2014, liksom länsplanen. På länsnivå har även en regional cykelplan antagits som underlag för regional och lokal planering.

Bebyggelsefritt avstånd vid kommunikationsanläggningar

För att möjliggöra viss utveckling av vägar och järnvägar samt minska risker vid olyckor och överskridanden av riktvärden för exempelvis luftkvalitet eftersträvar Trafikverket ett bebyggelsefritt område mellan järnväg/väg och bebyggelse. Trafikverket anger önskvärda avstånd. Områden som berörs av utökat byggnadsfritt avstånd, enligt 47 § väglagen, beslutas av Länsstyrelsen.

Nationella handlingsplaner och målsättningar

Regeringen har antagit nationella handlingsplaner och målsättningar för olika politikområden. Några exempel är de nationella folkhälsomålen, handlingsplanen för äldrepolitiken och tillgänglighetspolitiken.

Övergripande målsättningar och strategier

Solna stads vision är att Solna ska vara en levande och trygg stad, som förenar en hållbar utveckling med en god ekonomisk hushållning för att trygga framtidens välfärd. I stadsutvecklingen innebär det att Solna ska växa på ett ekonomiskt, miljömässigt och socialt hållbart sätt, där de olika stadsdelarna, med sina olika karaktärer, tillsammans formar en sammanhållen stad. Staden ska ha en levande och trygg stadsmiljö, en tät stadsstruktur med god kollektivtrafik och blandad bebyggelse bestående av bostäder, arbetsplatser och service med närhet till storstad, natur och kultur.

Det ska ske genom följande strategier:

- Solna ska möta efterfrågan på att leva, bo och verka i Solna med ett brett utbud av bostäder, arbetsplatser och service. Staden ska växa hållbart i en takt som staden och solnaborna mäktar med utifrån ett ekonomiskt, miljömässigt och socialt perspektiv. Solna ska utvecklas som en del i den växande Stockholmsregionen och områden som ligger på gränsen till grannkommunerna fortsätter att integreras i gemensamma stadsmiljöer.
- Solna ska vara en sammanhållen och levande stad med en tät stadsstruktur och en bebyggelse som består av en blandning av bostäder, arbetsplatser och service samt som varierar i gestaltning, med respekt för de nuvarande stadsdelarnas unika karaktärsdrag. Barriärer ska byggas bort och stadsdelar ska länkas ihop för att skapa en bättre och mer sammanhållen stad.
- Solna ska ha en hållbar miljö och ett modernt transportsystem genom en fortsatt utbyggnad av kollektivtrafiken. Solna ska verka för en vidare utbyggnad av tunnelbanan/tvärbanan och för en utveckling av kollektivtrafiknoderna i staden. Huvudstaleden ska tunnelförläggas för att minska trafikbelastningen på stadens ytvägnät och planeringen ska samordnas med planeringen av utbyggnaden av Mäljarbanan med en pendeltågsstation i Huvudsta. Ett modernt gång- och cykelvägnät ska utvecklas. Stadens uppvärmning ska ske med energi från miljövänlig fjärrvärme.
- Solna ska tillvarata och utveckla stadens viktiga park-, natur- och kulturmiljöer. Staden ska värna och bevara de värden som finns i nationalstadsparken med Hagaparken, naturreservaten och de mellankommunala grönstråken utmed stränderna. Parker och andra grönytor ska ingå som naturliga delar i stadsmiljön och samspela med stadsmässiga värden. Kulturmiljöer ska beaktas och behandlas med respekt för Solnas historia.

Strategi:

Möta efterfrågan på att leva, bo och verka i Solna

Bostäder

Solna är en av Sveriges snabbast växande städer. Det är positivt att staden uppfattas som attraktiv och att många vill bosätta sig och etablera verksamhet i staden. Solna har tagit ett stort ansvar för försörjningen av nya bostäder och arbetsplatser i Stockholmsregionen och avser även fortsättningsvis att göra det. Staden ska växa hållbart i en takt som staden och solnaborna mäktar med utifrån ett ekonomiskt, miljömässigt och socialt perspektiv. Tillväxten skapar förutsättningar för bättre närservice, kollektivtrafik, en tryggare miljö och bidrar därmed till att göra Solna mer attraktivt och mer levande för solnaborna.

Nya bostäder byggs.

Det finns generellt sett en stor efterfrågan på nya bostäder i hela Stockholmsregionen. Det gäller inte minst i Solna, som med sitt geografiska läge uppfattas som en attraktiv stad att leva och bo i. Staden planerar för att årligen bygga i genomsnitt 800 nya lägenheter/bostäder för att möta den stora efterfrågan. Av de nya bostäderna planeras det största antalet i Hagastaden, Järvastaden, Nya Ulriksdal och södra Huvudsta. Nybyggnationen av bostäder medför att Solnas befolkning kommer att växa från drygt 74 000 invånare 2015 till drygt 100 000 invånare år 2030.

Det behövs en mångfald av bostäder avseende boendeform, upplåtelseform,

storlek och utförande. Solna har, med den begränsade yta som finns tillgänglig för bebyggelse, små möjligheter att tillfredställa behovet av småhus. I allt väsentligt domineras bostadsbeståndet av flerbostadshus och staden har arbetat aktivt för att få till stånd marknära småhus i form av stadsradhus, vilket byggs i stadsdelarna Järvastaden och Nya Ulriksdal. Solna domineras även av smålägenheter och det finns därför framförallt ett behov av att skapa förutsättningar för större lägenheter för att kunna tillgodose växande barnfamiljers behov. Det ska vara möjligt att göra boendekarriär genom hela livet i Solna. Det finns också ett behov av lägenheter för ungdomar, som idag kan ha svårt att hitta sitt första boende. Det byggs redan idag mycket smålägenheter i Solna, men det behövs också insatser inom det befintliga bostadsbeståndet för att öka rörligheten på bostadsmarknaden för att tillgodose ungdomarnas behov. Översiktsplanens intentioner kring bostadsbyggande konkretiseras i stadens Riktlinjer för bostadsförsörjning.

Det finns ett behov av specialbostäder dels på regional nivå, dels på lokal nivå. På regional nivå behövs fler studentbostäder, elevhem och forskarbostäder. Lokalt finns framförallt behov av fler LSS-bostäder och sociala lägenheter samt av lägenheter för att möjliggöra flyktingmottagande. Därutöver finns viss efterfrågan på kategoriboenden, såsom exempelvis trygghetsboenden, som erbjuder mer service i form av gemensamhetslokaler och personal och därmed ger en större trygghet än ett vanligt boende för äldre.

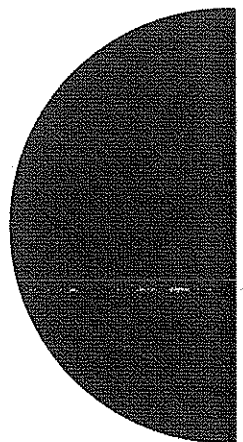
Det är viktigt att olika upplåtelseformer kan erbjudas solnaborna. Staden ställer sig positiv till byggande av nya hyresrätter och är beredd att uppmuntra olika former av hyresrätter.

Näringsliv

Solna är Sveriges mest företagstata kommun med 8 000 företag. Staden har under många år haft ett av de bästa företagsklimaten i landet till följd av bl. a stadens strategiska läge, goda kommunikationer och ett välutvecklat samarbete med de lokala företagen. Det har resulterat i att Solna har lika många arbetsplatser som invånare, vilket är unikt i landet. Solna har många stora företag, men många arbetsplatser finns i små och medelstora företag. Inriktningen är att behålla positionen som en av Sveriges bästa företagskommuner. Solna ska fortsatt skapa goda förutsättningar för företag att etablera sig och växa i staden genom att erbjuda attraktiva etablerings- och expansionsmöjligheter samt god service.

Näringslivet i Solna domineras av kunskaps- och tjänsteintensiva verksamheter och det finns en stor efterfrågan på etablering i Solna från företag inom dessa sektorer. Det gäller exempelvis inom den kunskapsintensiva Life Sciencesektorn med Solnas närhet till Karolinska Institutet och Karolinska Universitetssjukhuset. På samma sätt har utvecklingen av Arenastaden med Friends Arena och Mall of Scandinavia skapat en god grund för utveckling av besöksnäringen och övrig tjänstesektor. Inriktningen är att fortsätta att planera för etablering av kunskaps- och tjänsteintensiva verksamheter i staden. Goda förutsättningar finns i hela staden, särskilt i Nya Ulriksdal, Solna Business Park, Solna strand och i delar av Huvudsta.

Det kunskapsintensiva näringslivet i Solna understöds av närheten till Karo-

linska Institutet, Karolinska universitetssjukhuset, Kungliga Tekniska Högskolan och Stockholms Universitet. Inriktningen är även fortsättningsvis att skapa förutsättningar för de akademiska verksamheterna att samverka, utvecklas och växa. I direkt anslutning till akademierna skapas förutsättningar för små innovativa företag att växa fram.

Näringslivsutveckling är även en viktig förutsättning för att kunna skapa en levande stad. Tillsammans med bostäder skapar etablering av arbetsplatser, som ger nya arbetstillfällen, ett kundunderlag till butiker och restauranger dagtid. Det är exempelvis önskvärt med etablering av arbetsplatser av denna anledning i Hagalund, Bergshamra, Bagartorp och Huvudsta.

Etablering av arbetsplatser kan också vara en förutsättning för att möjliggöra bostadsbebyggelse i vissa områden, som annars skulle omöjliggöras till följd av buller och luftföroreningar. Exempel på sådana områden där det tillämpas är Frösunda och Nya Ulriksdal, som ligger mellan europaväg och järnväg.

Strategi

- Planera för en nybyggnation av cirka 800 nya lägenheter per år.
- Planera för en mångfald av bostäder avseende lägenhetsstorlek, boende- och upplåtelseformer och särskilt beakta:
 - möjligheterna för barnfamiljer att bo kvar i Solna genom att del av nybyggnationen ska bestå av större lägenheter.
 - behovet av att bygga nya hyresrätter i olika former.
 - nybyggnation av lägenheter för sociala ändamål.
- Förtäta med bostäder, arbetsplatser och service i hela staden för att få en levande stad under större delen av dygnets timmar.
- Skapa goda förutsättningar för ett bra företagsklimat och för företag att etablera sig och växa i staden.

Strategi:

En sammanhållen och levande stad

Solna består av ett antal olika stadsdelar med egna karaktärsdrag, som i viss utsträckning är bristfälligt integrerade med angränsade stadsdelar. Staden genomkorsas av flera stora europavägar och järnvägssystem, som skapar fysiska barriärer inom staden. Sammantaget försvårar dessa förutsättningar för solnaborna att röra sig inom staden och kan ge en känsla av att de olika delarna inte hänger ihop i en helhet.

Ambitionen i planeringen är att försöka minska barriärer, skapa nya kopplingar och länka ihop de olika stadsdelarna i Solna för att skapa en bättre och mer sammanhållen stad. Det gäller inte minst stadsdelen Bergshamra som behöver kopplas ihop med centrala Solna på ett bättre sätt. Särskilt viktigt är utvecklade och förstärkta kommunikationer samt ny sammanhängande bebyggelse i strategiska lägen och viktiga stråk. Utveckling av mötesplatser inom och mellan

stadsdelar är också centralt för binda ihop staden.

Solna kännetecknas i hög grad av en funktionsuppdelning. Bostäder, arbetsplatser och till viss del service bildar egna bebyggelsegrupper, som sammanbinds av trafikleder. Funktionsuppdelningen försvårar tillsammans med en begränsad täthet i vissa delar av bebyggelsen möjligheten att skapa ett livskraftigt stadsliv. Det riskerar också att leda till en ökad otrygghet och ett onödigt resande.

Utgångspunkten är att planeringen ska ske utifrån de olika stadsdelarnas egna

Hagalund.

karaktärsdrag, förutsättningar och behov. Generellt gäller att skapa förutsättningar för ett effektivt markutnyttjande, som ger bästa möjliga hushållning med naturens resurser. Planeringen ska även skapa förutsättningar för att utnyttja goda kollektivtrafiklägen och därmed minska bilberoendet.

Inriktningen är att skapa en tät stadsstruktur med en varierad bebyggelse, som består av en blandning av bostäder, arbetsplatser och olika typer av service, kultur och upplevelser. Det skapar i sin tur tryggare stadsmiljöer då människor är närvarande under stora delar av dygnet. Ambitionen är att skapa förutsättningar för ett tillgängligt serviceutbud i hela staden. Genom kompletteringsbebyggelse och insatser för att öka attraktiviteten ska förutsättningar skapas för att öka kundunderlaget. Det bör exempelvis ske i stadsdelar som Hagalund, Bergshamra, Bagartorp och Huvudsta.

I detta perspektiv är det också viktigt att säkerställa att planeringen för stadsutvecklingen samordas med planeringen för utbyggnaden av olika typer av samhällsservice. Tillgång till olika typer samhällsservice såsom förskola, skola, omsorg om äldre och funktionshindrade samt kultur-, idrotts- och fritidsaktiviteter är centralt för solnaborna i vardagen.

Det offentliga rummet - gator, torg, parker och grönområden - får stor

betydelse för hur stadsmiljön i sin helhet uppfattas och nyttjas som mötesplats. Utformning och gestaltning av det offentliga rummet ska ske med omsorg och uppmuntra till möten mellan människor. Stadsmiljön ska vara trygg och tillgänglig för alla och särskilt ta hänsyn till funktionshindrades behov. Även skötsel och underhåll av stadsmiljön är en viktig faktor för solnabornas upplevelse av det offentliga rummet och ska därför prioriteras.

Strategier:

- Bygga bort barriärer, skapa nya kopplingar och länka ihop de olika stadsdelarna i Solna för att skapa en bättre och mer sammanhållen stad.
- Skapa förutsättningar för ett effektivt markutnyttjande och dra nytta av goda kollektivtrafiklägen.
- Skapa förutsättningar för en tät stadsstruktur med en blandning av bostäder, arbetsplatser och service.
- Skapa förutsättningar för ett serviceutbud i hela staden genom att skapa förutsättningar för en ökning av kundunderlaget genom kompletteringsbebyggelse.
- Samordna planeringen för stadsutvecklingen med planeringen för utbyggnaden av samhällsservicen.
- Utforma det offentliga rummet med omsorg och med hänsyn till allas trygghet och tillgänglighet samt med inriktningen att uppmuntra till möten mellan människor.
- Vårda stadsmiljön genom att prioritera skötsel och underhåll.

Strategi:

En hållbar miljö och ett modernt transportsystem

Kommunikationer och trafik

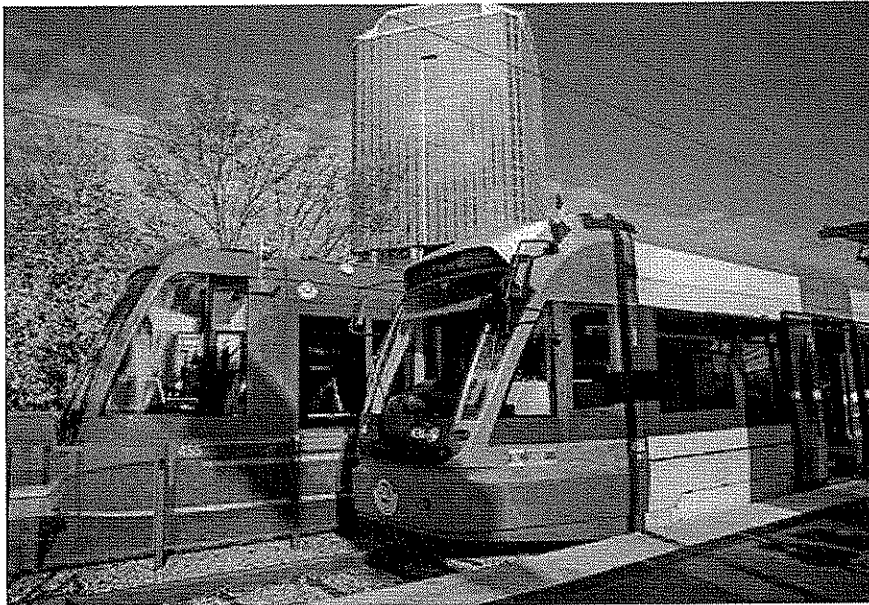
Trafiken, och inte minst genomfartstrafiken, är Solnas största miljöutmaning. Vägnätet i staden skapar förutsättningar för hög tillgänglighet, men medför också negativa effekter. Biltrafiken ger upphov till buller, förorening av luft och vatten, samtidigt som den skapar barriärer och medför trafiksäkerhetsproblem. Den stora andelen genomfartstrafik medför också framkomlighetsproblem för den lokala trafiken och kollektivtrafiken.

För att möta utmaningen krävs nya trafiklösningar och en fortsatt utbyggnad av kollektivtrafiken. Regionalt byggs Förbifart Stockholm och lokalt behöver Huvudstaleden läggas i tunnel för att minska stora delar av den genomfartstrafik som har målpunkter utanför Solna. Därmed minskas trafikbelastningen i Huvudsta och centrala Solna. Vägnätet i Solna ska i övrigt erbjuda god tillgänglighet och hög trafiksäkerhet men inriktningen är att onödigt stora vägar ska omvandlas till stadsgator med god framkomlighet för solnaborna och nyttotrafiken. Kvarvarande europavägar, som passerar genom staden, kan behöva nya avfarter, buller-

dämpande åtgärder och överdäckningar.

När det gäller kollektivtrafiken har Solna i grunden en god tillgänglighet med tillgång till tunnelbana, pendeltåg, tvärbana och ett stort antal busslinjer. Det beror till stor del på Solnas inriktning att skapa täta stadsstrukturer med blandning av nya bostäder och arbetsplatser. Det har skapat förutsättningar för den utbyggnad av tunnelbanan från Odenplan via Hagastaden till Arenastaden, som nu sker. Staden ser en förlängning av tunnelbanan och/eller tvärbanan till Bergshamra via Nya Ulriksdal och vidare som en naturlig fortsättning på utbyggnaden av den spårbundna kollektivtrafiken. Staden ser även en utbyggnad av en ny station i Hagalunds arbetsplatsområde som betydelsefull.

Det är också viktigt att utveckla de kollektivtrafiknoder som finns i Solna.

Tvärbanan mellan Solna Business Park och Solna centrum.

Den främsta av dessa är Solna station, med närhet till Arenastaden, Hagalund och Frösunda, som redan är en knutpunkt för kollektivtrafik i form av tvärbana, pendeltåg, bussar och till det kommer tunnelbanan år 2022. En annan betydelsefull kollektivtrafiknod för Solna är Sundbybergs station med närhet till Solna Business Park, Solna strand, Råsunda och Skytteholm. Även Bergshamra kommer att utvecklas till en kollektivtrafiknod när den spårbundna kollektivtrafiken har byggts ut mot nordost.

I ett större regionalt perspektiv finns utbyggnaden av Mäljarbanan och Ostkustbanan med stationer i eller i nära anslutning till Solna. Det är viktigt att planeringen av dessa nationella infrastrukturprojekt, som får stor betydelse för Solnas stadsmiljö, samordnas med annan planering för att undvika att ytterligare barriäreffekter uppstår i staden. Vid planeringen av Mäljarbanan genom Huvudsta är det särskilt viktigt att beakta möjligheten att bygga en Huvudstaled i tunnel och möjliggöra en pendeltågstation i Huvudsta. Båda projekten får stor betydelse

för stadsmiljö och utveckling i Huvudsta. I ett modernt trafiksystem ingår gång- och cykelvägnätet som viktiga trafikslag. Inriktningen för planeringen är att det ska vara möjligt att nå hela staden genom att gå eller cykla. Särskild vikt ska läggas vid att säkerställa tillgången till bra gång- och cykelstråk, inte minst till kollektivtrafiknoder. I anslutning till dessa är det även viktigt att hitta lösningar för cykelparkeringar. Den kommande cykelplanen lyfter fram regionala cykelstråk och lokala huvudcykelstråk som är särskilt viktiga för framkomlighet och tillgänglighet inom Solna och till andra delar av regionen.

I arbetet med att skapa ett modernt trafiksystem är också andra insatser för att hitta effektivare former för resande viktiga. Staden är positiv till lösningar såsom bilpooler, låncyklar och andra insatser för att minska behovet av biltransporter, liksom till Mobility Management.

Klimat- och energieffektiva lösningar

Det ökade värmebehovet som utbyggnaden i Solna medför uppvägs av energibesparingar i det befintliga fastighetsbeståndet och av en hög energieffektivitet i det tillkommande beståndet. Staden ska understödja denna positiva utveckling.

Staden äger två tredjedelar av fjärrvärmeföretaget Norrenergi, som är certifierat som "bra miljöval" av Naturskyddsföreningen, vilket innebär att det uppfyller höga miljökrav. Norrenergi förutsätts fullfölja de intentioner som ägarna fastställt i syfte för att garantera miljövänliga och säkra värmeleveranser, samt fjärrkyla för miljövänlig komfort- och processkyla för såväl befintlig som planerad nybebyggelse. Planeringen bör möjliggöra att den höga andelen byggnader som är anslutna till fjärrvärme, 90 procent, ska kunna bibehållas i nyproduktion.

Staden ska även ha en fortsatt öppenhet för alternativa energikällor som solceller, vindkraft och geotermi med många småskaliga lösningar inom befintlig och ny bebyggelse. Väl fungerande system för el, värme, gas, vatten och avlopp, samt tillgång till IT-infrastruktur ska säkerställas i planeringen.

Inom fordonssektorn pågår en omfördelning från bensindrivna fordon till hybridbilar och/eller rena elfordon. Det är viktigt att staden i planeringsarbetet skapar förutsättningar för laddning av elfordon. Samtidigt kan planeringen inriktas på att utveckla områden som har använts för bensinstationsändamål, särskilt i de fall marken är möjlig att använda för bostadsbebyggelse.

Mälaren är en reglerad sjö som på lång sikt riskerar att översvämmas till följd av klimatförändringar. Länsstyrelsen har, med utgångspunkt från EU:s översvämningsdirektiv, fastställt rekommendationer för att klara 100-årsnivån med ett förändrat klimat. De föreslagna rekommendationerna ligger till grund för Solnas planering, vilket innebär att staden vid nybyggnation i aktuellt område kan komma att kräva särskilda åtgärder. Staden ska även i sin planering av omhändertagandet av dagvatten ta hänsyn till förutsättningar av ett förändrat klimat.

Goda boendemiljöer och miljövänligt byggande

Vid planering av bostäder är inriktningen att skapa goda boendemiljöer som erbjuder möjligheter för solnaborna att leva miljövänligt. Det ska vara nära till

parker och andra grönområden, som ger förutsättningar för en god och hälsosam miljö. Människor ska kunna sova ostört om natten genom att bullerkraven uppfylls. Etablering av arbetsplatser och andra åtgärder ska även fortsättningsvis användas för att minska buller och andra typer av störningar som kan uppstå i en storstadsmiljö.

Inriktningen är också att byggnationen ska ske så resurseffektivt som möjligt. Det har under många år uppförts miljövänliga byggnader – gröna byggnader – i Solna och flera exploatörer har förärats med externa utmärkelser för sina projekt. Stadens ambition är att denna utveckling ska fortsätta. Vid planering av byggnation är stadens ambition att byggnaderna ska uppfylla kriterierna för något vedertaget miljöklassningssystem gällande materialval, energiförbrukning, teknik för avfallshantering och omhändertagande av dagvatten.

Avfall

Staden ska fortsätta arbeta för att minimera mängden avfall, genom återanvändning och återvinning, samt miljöriktigt omhändertagande av avfall. Omhändertagandet av avfall ska i första hand ske fastighetsnära och vid planering av nya områden bör effektiv teknik, som exempelvis sopsug, tillämpas av exploatörerna. Miljöstationer och källsorteringsplatser för vardagsavfall ska förläggas till lättillgängliga platser, samtidigt som stadsmiljön ska beaktas.

Strategier:

- Verka och planera för en fortsatt utbyggnad av kollektivtrafiken med inriktningen att utveckla Solna station, Solna centrum och Bergshamra som kollektivtrafiknoder.
- Verka och planera för att tunnelbana och/eller tvärbana ska kunna förlängas till Bergshamra och vidare.
- Verka och planera för en Huvudsta led i tunnel för att minska trafikbelastningen genom Huvudsta och centrala Solna.
- Samordna planeringen för Mälardalens utbyggnad genom Huvudsta med planeringen för en Huvudsta led i tunnel.
- Planera för ett modernt gång- och cykelvägnät med inriktningen att det ska vara möjligt att nå hela staden genom att gå eller cykla.
- Verka för energibesparingar i befintliga fastighetsbestånd och en hög energieffektivitet i tillkommande bestånd.
- Planera för att möjliggöra att den höga anslutningsgraden till miljövänlig fjärrvärme ska kunna bibehållas.
- Planera för att säkerställa väl fungerande system för el, värme, gas, vatten och avlopp, samt tillgång till IT-infrastruktur i staden.
- Följa länsstyrelsens rekommendationer om lägsta grundläggningsnivå längs Mälarens stränder, med förhöjda krav på särskilda åtgärder vid byggnation.

Strategi:

Tillvarata och utveckla Solnas park-, natur- och kulturmiljöer

Solna har unika natur- och kulturmiljöer. Naturmiljöer som Igelbäckens naturreservat och delar av nationalstadsparken sträcker sig genom Solnas norra och östra delar. Naturreservatet och nationalstadsparken ingår i en av de regionala grönkilarna, Järvakilen. Genom Solna löper även två mellankommunala grönstråk, dels ett mellan Stockholm och Sundbyberg via Karlberg och utmed Huvudsta strand, dels ett mellan Solna och Sundbyberg från Råstasjön via Golfängarna till Lötsjön. Det finns också ett stort antal grönområden med varierande attraktivitet och värden, från anlagda parker till impedimentytor i trafikmiljöer.

Närmare hälften av Solnas yta utgörs av natur, park, vatten och andra gröna miljöer. När staden växer kommer även vissa gröna ytor att behöva tas i anspråk. När det sker ska i första hand hänsyn tas till behovet av de regionala spridningskorridorerna och de mellankommunala gröna sambanden, som framgår ovan.

Kompensationsåtgärder såsom gröna tak, gatuplanteringar och gröna stadsrum ska övervägas. Inriktningen är att kvalitet ska prioriteras före kvantitet. Den gröna ytans attraktivitet beror i större utsträckning på dess innehåll, utformning, geometrisk form, tillgänglighet och relation till andra grönområden än på dess storlek.

Det ska vara nära till parker och grönområden för solnaborna. Inriktningen är att grönytor och parker ska ingå som naturliga delar i planeringen av stadsmiljön, från gården i anslutning till bostaden till parker. Möjligheter till stadsodling ska uppmuntras.

Brunnsviken, Hagaparken.

Gröna ytor fyller en viktig funktion i täta stadsmiljöer och bidrar till ekosystemtjänster bland annat genom bättre lokalklimat, luftrening, hjälp till att uppnå en hållbar dagvattenhantering och god vattenkvalitet i vattendragen samt för att skapa gröna samband och spridningskorridorer.

Solna omges till stor del av vatten. Stränderna vid Edsviken, Brunnsviken, Ulvsundasjön, Bällstaviken, Karlbergssjön och Råstasjön är tillgängliga och populära stråk. Strandområdena är en viktig resurs i staden som ska värnas för människans rekreation och för djurlivet. Det gäller exempelvis området utmed Huvudsta strand, Tivoliområdet i Bergshamra liksom området norr om Råstasjön.

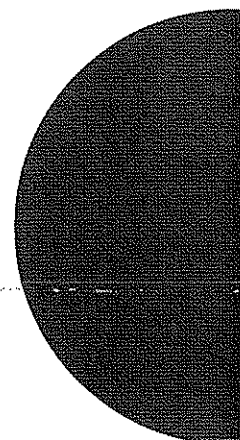
Råstasjön och dess omgivning är ett viktigt och uppskattat natur- och rekreationsområde med ett artrikt fågelliv. Kommunstyrelsen har beslutat att utreda förutsättningarna för att skapa ett naturreservat runt Råstasjön. Avsikten är att bilda ett naturreservat kring Råstasjön. Om Sundbyberg fattar motsvarande beslut, sammanlänkas med området kring Lötsjön i Sundbyberg.

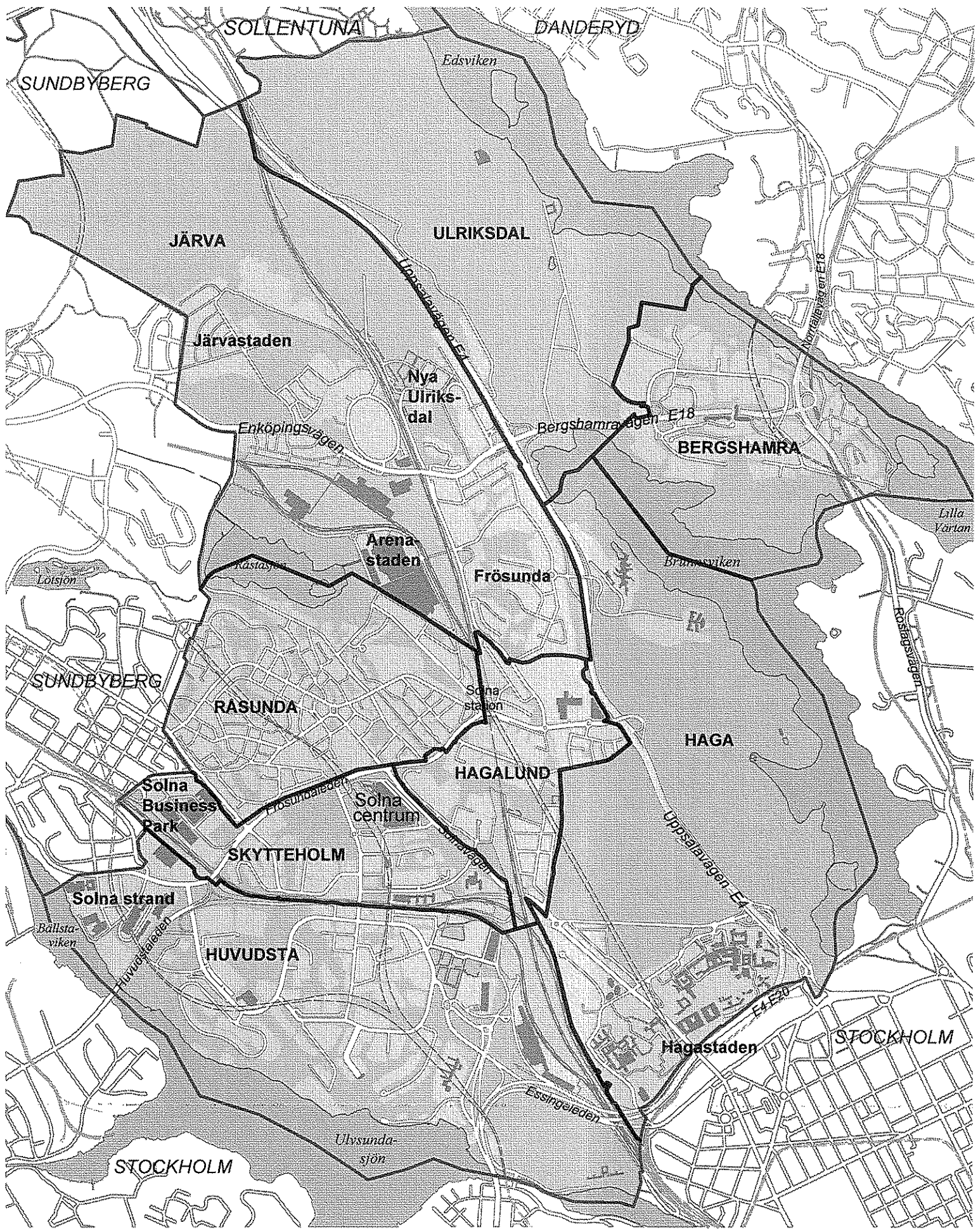
Solnas grönområden och parker är viktiga mötesplatser och målpunkter för rekreation och idrott och bidrar positivt till folkhälsan. I takt med att staden växer kommer behovet av ytor och anläggningar för såväl spontanidrott som organiserad idrott att öka. Det är viktigt att dessa frågor ingår i planeringen och att det säkerställs att befintliga idrottsanläggningar utnyttjas så effektivt som möjligt.

Solna karaktäriseras av en rik och varierad kulturmiljö. Det finns ett antal byggnadsminnen såsom Ulriksdals slott, Hagaparken med dess byggnader, Karlbergs slott och slottspark, Stallmästaregården och Statens bakteriologiska laboratorium. Ulriksdal/Haga och Karlberg med slottspark är även av riksintresse för kulturmiljövården. Det finns också andra särskilt kulturhistoriskt värdefulla byggnader och miljöer såsom stenstaden och villabebyggelsen i Råsunda, Hagalundshuset (Blåkulla), Överjärva gård, Tomtebodaterminalen och Kungshamra. Vid planering ska de olika tidsepokerna och bebyggelsekaraktärerna beaktas och behandlas med respekt för Solnas historia.

Strategier

- Värna och bevara de värden som finns i nationalstadsparken med Hagaparken, naturreservaten och de mellankommunala grönstråken utmed stränderna.
- Planera för en tät stad där parker och andra grönytor ingår som naturliga delar i stadsmiljön i ett samspel med stadsmässiga värden.
- Säkerställa god tillgång till parker och grönområden, som även utgör en viktig del av stadens utbud för idrott och rekreation.
- Beakta och behandla kulturmiljöer med respekt för Solnas historia.
- Bilda ett naturreservat kring Råstasjön.

Mark- och vatten- användning

Geografisk genomgång

Solna stad består av åtta stadsdelar: Bergshamra, Haga, Hagalund, Huvudsta, Järva, Råsunda, Skytteholm och Ulriksdal. Stadsdelarna har historiskt sett varit tydligt avskiljbara i geografi och struktur och har även en stor variation i arkitektonisk utformning. Det stora inslaget av regional och nationell infrastruktur som genomkorsar Solna är barriärer som till viss del gör det svårt att ta sig mellan de olika stadsdelarna.

Under de senaste decennierna har flera större stadsutvecklingsprojekt genomförts i Solna. Dessa har inneburit en utveckling mot en mer sammanhängande stadsstruktur i staden. Projekten överbygger de klassiska stadsdelsgränserna och skapar helt nya områden på mark, som tidigare har varit ianspråktagen för annan användning. I översiktsplanen redovisas ett antal strategiska stadsutvecklingsområden och för flera av områdena finns fördjupade översiktsplaner framtagna. Med kompletterande bebyggelse, förbättrade stråk för gång- och cykeltrafik, utbyggd kollektivtrafik och överdäckning kan barriäreffekterna minska. En utmaning är att bibehålla de olika stadsdelarnas identitet samtidigt som stadsdelar kopplas samman och Solna stärks som sammanhållen stad.

Solna har gräns mot Sundbyberg, Sollentuna, Stockholm och Danderyd genom sammanhängande grön- och vattenområden. Genom samordnad planering knyts kommunerna naturligt samman utan tydliga gränser. Vid Hagastaden byggs Solna ihop med Stockholm och i Järvastaden, Solna Business Park och Solna strand med Sundbyberg. Att fortsätta förtäta och utveckla staden ligger i linje med Solnas tidigare översiktsplaner och även de regionala utvecklingsplanerna. I Stockholmsöverenskommelsen från år 2013, där utbyggnaden av tunnelbanan till Hagastaden och Arenastaden läggs fast, förbinder sig Solna också att bygga 4 500 bostäder i anslutning till den utbyggda infrastrukturen.

I detta kapitel beskrivs Solnas olika stadsdelar och stadsutvecklingsområden utifrån deras geografiska läge:

Norra Solna: Bergshamra, Frösunda och Ritorp, Arenastaden, Järvastaden, Ulriksdal och Nya Ulriksdal

Centrala Solna: Hagalund, Råsunda, Skytteholm, Solna centrum samt Solna strand och Solna Business Park

Södra Solna: Haga, Hagastaden och Huvudsta

Norra Solna

Bergshamra

Bakgrund: Bergshamra härstammar från medeltiden, men startskottet för själva stadsdelen gick i början av 1950-talet, då stjärnhusområdet norr om nuvarande Bergshamravägen uppfördes. Under 1960-talet byggdes studentbostäder på mark som skänktes av kung Gustav VI Adolf, och området kom därför att kallas Kungshamra. Bergshamra fick under 1960-talet förskola, skola, friluftsbad och idrottsplats. Det senaste större bostadsområdet i Bergshamra byggdes i början av 1990-talet.

Nuläge: Sedan 1990-talet har nya tillkommande bostadsprojekt stannat i pla-

Bergshamra bibliotek.

neringsstadiet. Det har medfört att befolkningen i Bergshamra endast har ökat långsamt under 2000-talet och idag bor cirka 8 400 personer i stadsdelen. Det finns ett stort antal studenter i åldern mellan 20-30 år, vilket påverkar medelåldern i stadsdelen. I övrigt har befolkningen blivit allt äldre och de yngre allt färre; en utveckling som går emot det övriga Solna. Det försvårar förutsättningarna för både offentlig och kommersiell service. Stadsdelen upplevs som delad genom den kraftiga barriär som Bergshamravägen utgör. Kungshamra studentbostäder, stjärnhusen i Bergshamra och Alnäs/ Stocksundstorp, Bergshamra by samt Bergshamra koloniområde är kulturhistoriskt sammanhängande miljöer.

För att vända trenden med en svag befolkningstillväxt och bristfälligt underlag för service har staden, i dialog med boende, under 2014 tagit fram en strategi för stadsdelens utveckling som har följts upp med ett påbörjat programarbete.

Framtidsbild: Bergshamra ska vara en grön, livskraftig och promenadvänlig stadsdel mitt i nationalstadsparken. Inriktningen är att skapa förutsättningar för kompletterande bostadsbebyggelse och utveckling av närservicen i området i enlighet med den fördjupade översiktsplanen. Även förbättringar av stadsmiljön och nya stråk mellan norra och södra Bergshamra är viktiga inslag i utvecklingen. Genom överdäckning av Bergshamravägen är ambitionen att binda ihop södra och norra Bergshamra.

Stadens avsikt är att få till stånd en spårförbindelse mellan Bergshamra och Solna station. För att inte utesluta något alternativ har mark reserverats utmed Bergshamravägen för en möjlig förlängning av tvärbanan, samtidigt som planeringsförutsättningar för att förlänga tunnelbanan från Arenastaden via Bergshamra mot nordost anges i översiktsplanen.

Ulriksdal

Bakgrund: Stadsdelen Ulriksdal inbegriper, förutom Ulriksdals slottspark även Ulriksdals begravningsplats och Sörentorp. Stadsdelens kärna utgörs av Ulriksdals slott, vilket uppfördes av fältherren och riksmarskalken greve Jacob De la Gardie på 1600-talet. År 1935 och 1943 förklarades slottet och flera av de kringliggande byggnaderna, däribland Confidencen, uppförd på 1700- och 1800-talet, som byggnadsminne. Sörentorp byggdes huvudsakligen under 1940-talet för Svea Livgarde för att därefter under perioden 1970-2013 vara utbildningslokaler för polishögskolan.

Nuläge: Ulriksdal ingår i Kungliga nationalstadsparken. Bebyggelsen har karaktären av hus i park och ligger inom nationalstadsparken, som är klassad som riksintresse för kulturmiljövården.

Ulriksdals slottspark.

Framtidsbild: Ulriksdal med slottsparken behåller sin karaktär som en av de stora stadsparkerna i Solna och som ett utflyktsmål med natur- och kulturupplevelser. Bebyggelsens karaktär av hus i park och områdets parkmiljö bevaras, men i Sörentorp kommer byggnadernas användningsområde efter polishögskolans flytt att förändras. Bebyggelse och anläggningar ska kunna användas till lämplig verksamhet som anpassas till befintlig bebyggelse och parkmiljö. Viss kompletteringsbebyggelse kan bli aktuell, i enlighet med den fördjupade översiktsplanen.

Den fördjupade översiktsplanen för nationalstadsparken antagen 27 oktober 2008 gäller för Ulriksdal.

Arenastaden

Bakgrund: Arenastaden är ett stadsutvecklingsområde, som ligger i direkt anslutning till Solna station. Området ingick ursprungligen i Stora Frösunda jordbruksegendom. Sedan slutet av 1800-talet har området dominerats av järnvägen och av olika verksamheter kopplade till den. Ostkustbanan passerar på områdets östra sida och norr om området ligger Hagalundsdepån, Sveriges största anläggning för uppställning och underhåll av järnvägsfordon.

Nuläge: Sveriges nya nationalarena för fotboll och andra evenemang, Friends Arena, invigdes år 2012 och kring arenan byggs en helt ny stadsdel med Skandinavians största köpcentrum, Mall of Scandinavia, 100 000 kvadratmeter kontor, hotell och cirka 2000 bostäder. Flera stora huvudkontor har eller kommer att etablera sig i området, t ex TeliaSonera, SEB och Vattenfall.

Framtidsbild: Arenastaden blir en ny levande stadsdel i Solna med en blandning

Arenastaden, en ny levande stadsdel.

av bostäder, arbetsplatser och service. Med Friends Arena och Mall of Scandinavia ska området också utvecklas till ett besöksmål, som även lockar besökare utanför Stockholmsregionen. Det ställer krav på trafik- och kollektivtrafiklösningar, som klarar de stora folkmängder som periodvis rör sig i området och på samspelet med kringliggande stadsdelar. Området har en stadsmässig karaktär med blandad bebyggelse och får bättre kopplingar till Råsunda, Hagalund och Solna centrum.

Arenastaden blir en ny knutpunkt för kollektivtrafiken i Stockholmsregionen med bytesmöjligheter mellan pendeltåg, tvärbana, bussar och kommande tunnelbana. Solna station har även, efter komplettering med två spår och två plattformar, förutsättningar att bli en station för regionaltåg.

I direkt anslutning till området ligger Råstasjön som ska fortsätta att vara ett viktigt grön- och rekreationsområde. Avsikten är att området kring Råstasjön ska bli naturreservat.

En fördjupad översiktsplan för Solna stationsområde antogs den 29 oktober 2007, vilken i huvudsak gäller för den fortsatta utvecklingen.

Frösunda och Ritorp

Bakgrund: Området har sedan början av 1900-talet varit militärt och förblev länge obebyggt. År 1985 köpte Solna marken av staten mellan Stora Frösunda i söder och Ritorp och Enköpingsvägen i norr för att utveckla en ny stadsdel. Efter programarbete och parallella uppdrag antog kommunfullmäktige 1990 en områdesplan som följdes av detaljplaner för området och en ny stadsdel har successivt uppförts under 1990-talets senare del.

Frösunda.

Nuläge: Gustav III:s boulevard är Frösundas centrala och livfulla gatustråk, som förser stadsdelen med torg och service. Vid boulevarden finns bostäder och grönområden på ena sidan och arbetsplatser på den andra. Bebyggelsen mot E4/Uppsalavägen och järnvägen inrymmer kontor som skyddar de bakomliggande bostadskvarteren mot buller. Den blandade bebyggelsen gör att stadsdelen är levande hela dygnet. Idag bor cirka 7 000 personer i Frösunda och Ritorp.

Framtidsbild: Frösunda är nyligen bebyggt och ska i huvudsak bevara sin karaktär. Kompletterande bebyggelse och bättre stråk kan bli aktuellt för att knyta ihop området mot Ritorp och mot Stora Frösunda till Frösundaleden. Västra Frösunda, med Ballongberget, knyts ihop med Arenastaden genom kompletteringsbebyggelse och en bro över Kolonnvägen med koppling till pendeltågsstationens norra uppgång, medan södra Frösunda knyts ihop med Hagalund genom ny bebyggelse och bättre lösningar vid Solna station. I anslutning till Ritorps nuvarande ishallar byggs ytterligare en ishall och en detaljplan finns framtagen för att skapa förutsättningar för en simhall i anslutning till de andra anläggningarna.

Nya Ulriksdal och Järvastaden

Bakgrund: I stadens översiktsplan från 1991 pekades Ulriksdalsfältet ut som ett kommande utbyggnadsområde. Det var ursprungligen ett militärt övningsfält, och från 1900-talets början till 1960-talet låg en galoppbana i området. Sedan den lades ner har fältet varit outnyttjat bortsett från en golfbana. Det i väster angränsande området, Västerjärva, som till och med 1980-talet användes av militären som bland annat övningsområde, pekades samtidigt ut som ett tänkbart utbyggnadsområde.

Foto: PEAB

Stadsradhus i Nya Ulriksdal.

Nuläge: Nya Ulriksdal (fd. Ulriksdalsfältet) är den stadsdel som växer fram norr om Ritorp mellan E4/Uppsalavägen och järnvägen med bra anknytning till Ulriksdals station i väster och Järvas grönområde i norr. Järvastaden (fd. Västerjärva) ligger norr om Bagartorp och Agnesberg och sträcker sig upp mot Järvas grönområde. En fördjupad översiktsplan för Västerjärva och Ulriksdalsfältet antogs av kommunfullmäktige juni 2004 och därefter har flera detaljplaner tagits fram. Ett planprogram för Nya Ulriksdal med delvis justerat innehåll har tagits fram under 2006/2007, som ett underlag för fortsatt detaljplanering.

Framtidsbild: Målsättningen är att områdena ska bli attraktiva stadsdelar med blandad bebyggelse. Järvastaden bebyggs huvudsakligen med bostäder medan Nya Ulriksdal bebyggs med både bostäder och kontorslokaler. Området närmast Ulriksdals pendeltågstation har fått en högre exploateringsgrad för att utnyttja det goda kollektivtrafikläget. Längre bort från stationen har planerats för en mer småskalig bebyggelse och delar av området bedöms även vara lämpligt för marknära bostäder. Närmast E4 och E18 planeras för kontor och arbetsplatsera- bleringar som kan fungera som bullerskydd.

Det finns även goda förutsättningar för att förtäta och utveckla i Bagartorp och Agnesberg. Områdena ligger mitt emellan Nya Ulriksdal och Järvastaden och kommer att bli föremål för kompletteringsbebyggelse och utveckling.

Centrala Solna

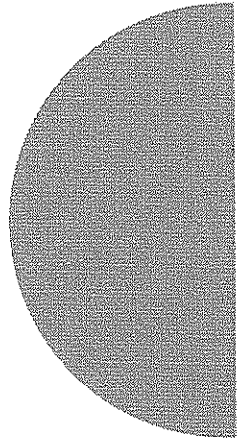
Solna strand och Solna Business Park

Bakgrund: Solna strand och Solna Business Park har vuxit fram ur Vretens och Virebergs industriområden i västra Solna. Det som sedan mitten av 1960-talet har varit renodlade industriområden med gator och bebyggelse anpassade för detta ändamål har successivt utvecklats till två starka och etablerade företagsområden med i huvudsak kontorsanvändning.

Nuläge: Solna Business Park är en etablerad företagspark med totalt cirka 140 000 kvadratmeter kontorsyta. Här finns ett livsmedelskluster med företag som ICA och Coop, men också branscher som IT/telekom och företagstjänster. Det finns även ett stort utbud av caféer, restauranger, handel samt hotell. Solna Business Park har god försörjning med spårbunden kollektivtrafik i form av egen hållplats på tvärbanan och busslinjer genom området. På några hundra meters avstånd nås fjärrtåg, pendeltåg och tunnelbana.

Solna strand har expanderat under senare år och har utvecklats till ett starkt företagsområde med över 10 000 arbetsplatser. Här finns både stora och små företag såsom Beans, Cepheid och Ricoh, samt offentliga verksamheter såsom Skatteverket och Trafikverket. Solna strand har egen tunnelbanestation på blå linjen och Sundbybergs station inom gångavstånd. I Solna strand ligger även Norrenergis värmeproduktionsanläggning.

Båda områdena har nära till Bromma flygplats, flygbussar och fina cykel- och gångvägar längs med Ulvsundasjön till Karlberg och vidare till Stockholm.

Framtidsbild: Arbetsplatsområdena Solna strand och Solna Business Park domineras av arbetsplatser. Deras goda läge gör att staden önskar en fortsatt utveckling av områdena med kompletterande bebyggelse i form av bostäder. En blandad bebyggelse bidrar till en tryggare stadsmiljö och rörelse på gatorna även efter kontorstid. Genom att knyta ihop de tre områdena Solna strand, Solna Business Park och Sundbybergs centrum skapas en mer varierad och levande stadsdel.

Tvärbanan i Solna Business Park.

Hagalund

Bakgrund: På 1960-talet beslutade Solnas kommunfullmäktige att den småskaliga bebyggelsen från förra sekelskiftet som fanns i gamla Hagalund skulle rivas och ersättas av flerfamiljshus. En arkitektgrupp fick uppdraget att skissa på den nya stadsdelen och 1973 var det nya bostadsområdet, bestående av åtta lamellhus om 14 våningar, inflyttningsklart. Husen, som alla är i olika blå nyanser, kom att kallas för Blåkulla. Vid Hagalunds kyrka ansågs de stora blå husen bli för dominerande och där valdes istället att bygga en lägre flerfamiljsbebyggelse (Kyrkbacken). En sträng uppdelning av olika funktioner råder inom Hagalund med bostäder för sig, affärer i ett specialplanerat centrum och matargator, lastgator och parkeringsdäck separerade från fotgängare. Av gamla Hagalund finns några få äldre byggnader kvar som är kulturhistoriskt värdefulla och bl a inrymmer Olle Olsson-museet.

Nuläge: Stadsmiljön i Hagalund är i behov av förnyelse och det saknas bra stråk till Solna station och Solna centrum. Befolkningsutvecklingen i området är oförändrad totalt sett, men de äldre över 65 år bedöms att öka med 20 procent, medan de yngre i skolåldern minskar med 20 procent. Underlaget för närservice behöver förbättras.

Hagalunds arbetsplatsområde ligger inom 10 minuters gångavstånd från Hagastaden och Solna centrum, mellan Stockholms Norra begravningsplats och Ostkustbanan. Området består i huvudsak av kontors- och industribyggnader och här finns närmare 300 företag av olika storlek. Huvudsakliga branscher är tillverkningsföretag, industriföretag, konsultverksamheter och grossistverksamheter.

Efter dialog med boende och verksamma i området har Solna stad under 2014 tagit fram en strategi för att utveckla stadsdelen Hagalund, som har följts upp med ett programarbete.

Framtidsbild: Inriktningen för det framtida arbetet är att skapa förutsättningar för kompletterande bostadsbebyggelse och närservice samt förbättringar av stadsmiljön genom bättre kopplingar till Solna station och Solna centrum. Ambitionen är också att förstärka Hagalunds kulturella prägel, inte minst i det ur kulturmiljösynpunkt intressanta "gamla Hagalund". Den nya tvärbanan till Solna station, kompletteras år 2022 med tunnelbana till Solna station/Arenastaden.

Med det goda läge, som Hagalunds arbetsplatsområde har, önskar staden en utveckling av området. Inriktningen är att skapa en blandad bebyggelse med både bostäder och arbetsplatser. Hänsyn behöver tas till befintlig bebyggelse, verksamheter och störningar från järnvägen.

Ett program ska utarbetas för Hagalund, Hagalunds arbetsplatsområde och vissa delar norr om Frösundaleden vid Solna station. Arbetsplatsområdet ligger även i anslutning till sträckningen av den nya tunnelbanan från Odenplan till Arenastaden och på sträckan kan förberedelser för en eventuell tredje station mellan dessa stationer komma att bli aktuellt.

Hagalund.

Råsunda

Bakgrund: Råsunda var en av flera lantliga förorter som växte upp runt Stockholm kring sekelskiftet 1900. Råsunda skiljde sig genom att bestå av flerbostadshus uppförda för medelklassfamiljer. Husen uppfördes i brytningstiden mellan jugend och nationalromantik, vilket tydligt avspeglas i arkitekturen. De centrala delarna av Råsunda utgörs idag av en samlad, enhetlig och välbevarad tidig 1910-tals miljö av stort kulturhistoriskt värde. På 1940-talet införlivades Råsunda municipalsamhälle i det nybildade Solna stad. Utbyggnaden i Råsunda fortsatte under en tioårsperiod med bland annat Näckrosområdet. I början av 2000-talet byggdes gamla Filmstaden om till ett bostadsområde och en del av de äldre byggnaderna bevarades för arbetsplatser.

Nuläge. År 2012 fick Sverige en ny nationalarena för fotboll och andra evenemang i Arenastaden och på fd. Råsunda fotbollsstadion ska nya kvarter uppföras omfattande 700 nya bostäder och ett kontorshus på 19 000 kvadratmeter. Byggstart för den nya bebyggelsen planeras till 2015-2016. Även i det anslutande kvarteret Charlottenburg tillkommer ny bostadsbebyggelse. Idag bor cirka 17 500 personer i Råsunda.

Råsundavägen.

Framtidsbild: Råsunda ska i huvudsak bevaras till sin karaktär. Vid eventuell kompletterande bebyggelse ska hänsyn tas till den sammanhängande och kulturhistoriskt intressanta miljön i Råsunda. Ambitionen är att förstärka kopplingarna mellan Råsunda, Arenastaden, Solna centrum och Sundbyberg.

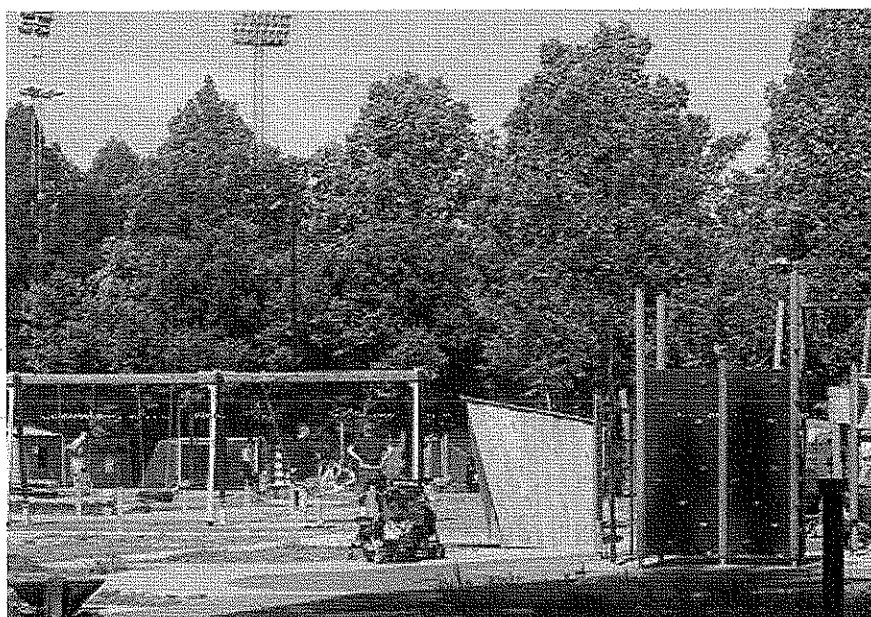
Skytteholm och Solna centrum

Bakgrund: Namnet Skytteholm härleds till den skjutbana som en gång var belägen på det höga berget väster om nuvarande Solna centrum. På slutet av 1950-talet byggdes höga punkthus och lamellhus i söder och park med idrottsanläggning i norr. År 1965 invigdes Solna centrum, där stadens förvaltningar tillsammans med offentlig och kommersiell verksamhet finns samlade. Tio år efter invigningen drogs tunnelbanan till Solna centrum. På 1980-talet bedömdes centrum vara omodernt och centrumanläggningen byggdes in och utbudet av butiker och restauranger breddades.

Nuläge: Solna centrum består i huvudsak av ett inomhuscentrum och av den afärsmiljö som ligger runt Solnaplan och Centralvägen. Området omges av kraftig trafik på Huvudstagatan, Frösundaleden och Solnavägen, vilket medför buller och utsläpp samt skapar barriärer för gående och cyklister. När inomhuscentrumet stänger upphör Solna centrum att vara den naturliga målpunkten. Solnavägen är idag mer av en förortsgata än stadsgata.

Bebyggelsen i Skytteholm består av en mängd olika hustyper som ligger i olika riktningar, vilket i kombination med vägnätet ger en splittrad stadsbild. Idag bor cirka 7 400 personer i Skytteholm. Bebyggelsen från 1950-talet utgör en kulturhistoriskt värdefull miljö.

Framtidsbild: Solna centrum är definierat som ett stadsutvecklingsområde och omfattar utöver delar av Skytteholm även f d Råsunda fotbollsstadion samt den del av Hagalund, som ligger närmast Solnavägen. Solna centrum ska utvecklas till en tydligare stadskärna med hjälp av såväl kompletterande bebyggelse som nya trafiklösningar. Det offentliga stadsrummet ska framhävas tydligare och dagens

Lekparken i Skytteholmsparken.

centrumbebyggelse byggas ihop med omgivande områden för att öka stadsmässighet, tillgänglighet och trygghet. Längs Solnavägen finns möjligheter att komplettera med både bostäder och arbetsplatser och att därmed utveckla Solnavägen till en tät stadsgata. Solna centrum ska uppfattas som stadens naturliga kärna dit staden har lokaliserat sina mest publika administrativa lokaler, och sin viktigaste kulturella byggnad, i form av stadens huvudbibliotek med utställningslokaler.

Skyttesholmsfältet ska fortsätta att vara den centrala stadsparken med ytor för lek, vila, idrott och möten, kompletterad med Skyttesholmsparken i anslutning till Solna centrum.

Södra Solna

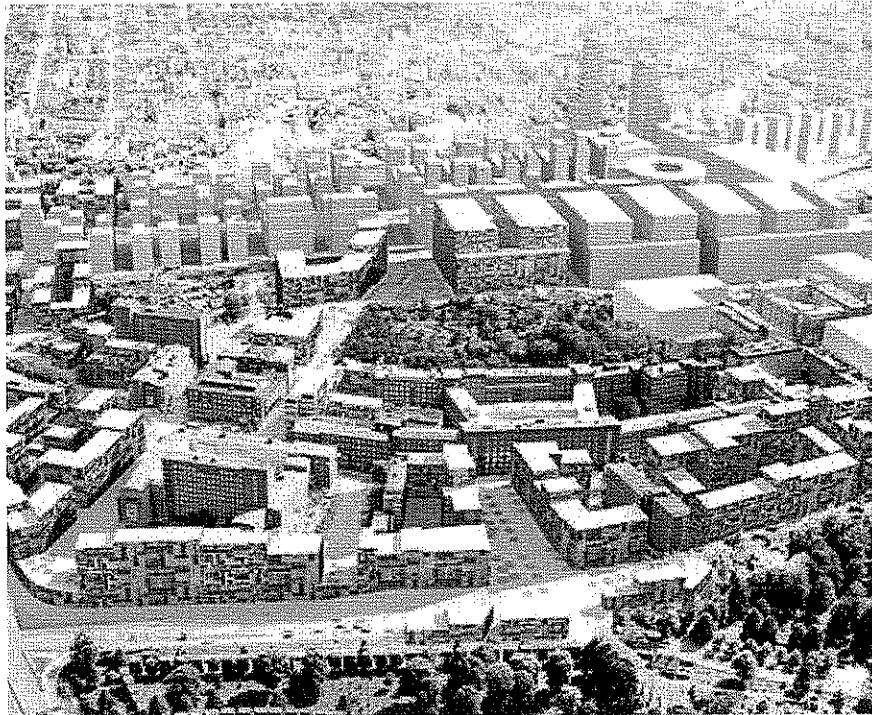
Haga och Hagastaden

Bakgrund: Stadsdelen Haga, som består av Hagastaden, Hagaparken och Stockholms Norra begravningsplats, har en lång och spännande historia. Hagaparken har varit kunglig sedan Gustav den III i slutet av 1700-talet förvärvade flera torp och gårdar och anlade ett romantiskt parklandskap. Norra begravningsplatsen stod klar 1827 för att sedan utvidgas på 1860-1870-talet. Mot slutet av 1800-talet etablerades institutioner i parkmiljö på Karolinska av ideella föreningar och på 1930- och 1940-talen uppfördes byggnader för Karolinska Universitetssjukhuset och Karolinska Institutet. Sedan dess har området successivt förtätats med denna inriktning. Såväl området för Karolinska Institutet som Karolinska Universitetssjukhuset inrymmer kulturhistoriskt intressant bebyggelse och Norra Kyrkogården och Hagaparken ingår i riksintresse för kulturminnesvården.

Nuläge: Hagastaden är ett av Solnas pågående stadsutvecklingsområden. Området ligger på gränsen mellan Solna och Stockholm och städerna tog i juni 2008 gemensamt fram en fördjupad översiktsplan för Karolinska – Norra station, numera med namnet Hagastaden. Inriktningen är att knyta ihop området över kommungränsen och låta Stockholms kvartersstad fortsätta in i Solna. En samordnad planering pågår mellan kommunerna avseende utformning av området kring E4/Uppsalavägen, som berör både Solna och Stockholm.

I Solna omfattar Hagastaden områdena för Karolinska Institutet och Karolinska Universitetssjukhuset. Här uppförs ett nytt universitetssjukhus, Nya Karolinska Solna, som står klart 2016. Karolinska Institutet utvecklas till ett levande campus med ny tätare bebyggelse mot Solnavägen för att i de inre delarna behålla karaktären av campusområde med hus i park. På Stockholms sida genomförs överdäckning av infrastrukturanläggningar och byggnation av nya bostadskvarter för att knyta ihop städerna. En ny tunnelbanestation planeras för Hagastaden på den nya gula tunnelbanelinjen till Arenastaden.

Framtidsbild: Området runt Karolinska Institutet ska vidareutvecklas som levande campus med lokaler för utbildning, forskning och företagande samt forskarbostäder. Efter att Nya Karolinska Solna har färdigställts ska norra delen av det gamla sjukhusområdet utvecklas till en levande stadsdel med drygt 3000 bostäder, arbetsplatser och service. Sjukhusparken blir en del av stadsstrukturen

Vision Norra Hagastaden.

och binder samman det nya sjukhuset med den nya stadsdelen. I förlängningen mot Solna centrum utvecklas Solnavägen till en tät stadsgata med blandad bebyggelse längs gatan.

Hagaparken och Stockholms Norra begravningsplats med dess höga kultur- och naturvärden ska fortsätta att skyddas.

Stadens avsikter för Nationalstadsparken och Hagastaden beskrivs i de fördjupade översiktsplanerna för Nationalstadsparken respektive Karolinska – Norra station.

Huvudsta

Bakgrund: På den mark som tidigare utgjorde de tre forntida byarna Bolstomta, Lundby och Ösby byggdes Karlbergs slott. Huvudbyggnaden uppfördes redan 1630 och är Solnas äldsta slottsbyggnad. En annan historiskt intressant byggnad i området är Huvudsta gård, vilken finns dokumenterad sedan medeltiden. Vid sekelskiftet bildades samhället "Nya Huvudsta" genom avstyckning och försäljning av tomter på mark tillhörande Huvudsta gård och mindre flerfamiljshus byggdes för uthyrning. Husens låga boendestandard var ett starkt argumenten för rivning på 1960-talet för att ge plats åt miljonprogrammets nya moderna hus.

Nuläge: Dagens Huvudsta uppvisar i vissa delar en splittrad stadsbild med över-

stora gaturum och slingrande svårorienterade trafikleder. Här finns också rikligt med naturmark, promenadvägar och rekreationsstråk av god kvalitet såsom Huvudsta strand och Karlbergs slottspark. Bostadshusen byggdes till stora delar under 1950-70-talen och är huvudsakligen utformade som storskaliga skivhus, men en del punkthus förekommer också. Ingentingområdet håller på att växa fram kring f.d SBL:s område med blandad bebyggelse. Service finns i första hand i anslutning till tunnelbanestationerna, men är idag svår att upprätthålla. Kollektivtrafiken är väl utbyggd med två tunnelbanestationer. Stadsdelen belastas av genomfartstrafik från Stockholms västra delar. Huvudsta har idag cirka 16 000 invånare.

Framtidsbild: Huvudsta är till stora delar utpekad som ett av Solnas stadsutvecklingsområden. En större kompletteringsbebyggelse i Huvudsta förutsätter en utbyggnad av Huvudsta i tunnel, vilket finns med som ett utredningsuppdrag i den nationella planen för transportsystemet 2014-2025. En Huvudsta i tunnel finns med i översiktsplanen som vägreservat liksom en möjlig placering av en pendeltågsstation. Vid planeringen av Mäljarbanan genom Huvudsta är det särskilt viktigt att beakta möjligheten till en Huvudsta i tunnel. Båda projekten får stor betydelse för stadsmiljö och utveckling i Huvudsta.

Huvudsta bedöms i övrigt vara väl lämpat att utveckla med viss kompletterande bebyggelse, i första hand nya bostäder, men även arbetsplatser. Med ny bebyggelse förbättras underlaget för service. Möjligheten för ny bebyggelse i

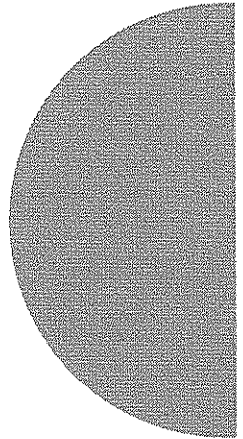

Ingentingområdet i Huvudsta.

Huvudsta bör i första hand studeras i anslutning till stadsdelens tunnelbanestationer.

I en tätare stadsstruktur i Huvudsta kommer gröna ytor av lägre kvalitet att behöva tas i anspråk för bebyggelse. Inriktningen är att ny stadsbebyggelse ska samspela med parker och att överstora gaturum och trafikleder ska omvandlas till stadsgator. Grönstråket längs med Ulvsundasjön och vidare längs med Bällstaviken ska bevaras och utvecklas för att säkerställa natur för rekreation samt ekosystemtjänster. Karlbergs slott med slottspark och Huvudsta gård är kulturhistoriskt intressanta miljöer som ska bevaras.

I områdets östra del från Pampas och mot Ekelund och Västra skogen planeras för att komplettera med ny bebyggelse och minska ner området som tas i anspråk för ramper till E4. En befintlig tunnelbaneuppgång till Västra Skogens tunnelbanestation, från området vid Ekelund, ska öppnas upp.

Mark- och vatten- användning

Befolkning och bostäder

Befolkning

Solna är till ytan Sveriges tredje minsta kommun, cirka 22 kvadratkilometer, och har drygt 74 000 invånare. Från 1970-talet och till mitten av 1980-talet hade Solna en minskande befolkning. Därefter vände utvecklingen och befolkningstillväxten tog fart. Under 1990-talet ökade Solnas befolkning med 10 procent och under perioden 2000-2010 var ökningen 20 procent. Befolkningstillväxten i Solna är sedan år 2000 högre än i Stockholms län som helhet och betydligt högre än i riket. Solnas befolkning har vuxit genom en hög bostadsproduktion, men även genom en förtätning i befintliga lägenheter.

Den största åldersgruppen i Solna är unga vuxna (20 – 44 år) och den överstiger motsvarande nivåer för riket. Strukturen är densamma för kvinnor och män. Andelen i åldersgrupperna medelålders (45 – 64 år) och äldre (65 – 79 år) är i staden betydligt mindre än i riket.

Befolkningsprognosen visar på en fortsatt befolkningsökning. År 2030 bedöms befolkningen uppgå till drygt 100 000 invånare till följd av bostadsbygget. Barn och ungdomar i förskole- och skolålder (0 – 19 år) bedöms öka stadigt fram till 2030 medan den äldre befolkningen till en början minskar något för att senare öka igen.

Utifrån befolkningsstrukturen behövs fler stora lägenheter för att kunna behålla en ökande andel av den stora åldersgruppen unga vuxna när de skaffar familj. Dessutom finns ett behov av fler förskole- och skolplatser för att kunna möta ökningen av framförallt barn och ungdomar i förskole- och skolåldern.

Frösunda.

Solnas befolkning per åldersgrupp, år 2014 jämfört med riket

	Solna, antal	Solna, %	Riket, %
0-5 år	5 949	8 %	7 %
6-19 år	7 486	10 %	15 %
20-44 år	32 889	44 %	33 %
45-64 år	15 918	21 %	25 %
65-79 år	8 502	11 %	15 %
80 år och äldre	3 297	4 %	5 %
Totalt	74 041	100 %	100 %

Bostäder

Bostadsproduktionen i Solna har varierat över tid. Under 1950-1970-talen var byggtakten hög, under 1980-1990-talen gick den ner och ökade sedan igen under 2000-talet. Under perioden 2000-2010 byggdes i genomsnitt cirka 500 lägenheter per år i Solna och därefter har byggtakten ökat ytterligare. Med utgångspunkt i stadens storlek ligger takten på bostadsbyggandet på en hög nivå. Stadens avsikt är att även fortsättningsvis planera för en hög bostadsproduktion med cirka 800 lägenheter per år, vilket även kommer att framgå av Solna stads Riktlinjer för bostadsförsörjning. Totalt finns i Solna idag närmare 40 000 bostäder.

Solna planerar för en bostadsproduktion som i första hand sker i stadsutvecklingsområdena med utgångspunkten att bostäder ska blandas med arbetsplatser och service. Bostadsbebyggelse kan även vara aktuellt i andra områden som i lägen nära kollektivtrafik, på platser som kan förbinda olika områden till en mer sammanhängande och trygg stadsmiljö eller i andra lägen som bedöms vara lämpliga.

Solna har, med den begränsade yta som finns tillgänglig för bebyggelse, små möjligheter att tillfredsställa ett behov av småhus. Av bostäderna finns idag 99 procent i flerbostadshus. Staden har arbetat för att få till stånd marknära småhus i form av stadsradhus, vilket för närvarande byggs i stadsdelarna Järvastaden och Nya Ulriksdal.

Storleksmässigt domineras lägenhetsbeståndet i Solna av smålägenheter. Omkring 75 procent av lägenheterna är mindre än 80 kvadratmeter. Den höga andelen smålägenheter medför, tillsammans med det storstadsnära läget, att Solna har en stor andel enpersonshushåll. Bristen på stora lägenheter gör att det är svårt att göra boendekarriär under hela livet i Solna. För att kunna tillgodose växande barnfamiljers behov finns därför framförallt behov av att skapa förutsättningar för större lägenheter i staden.

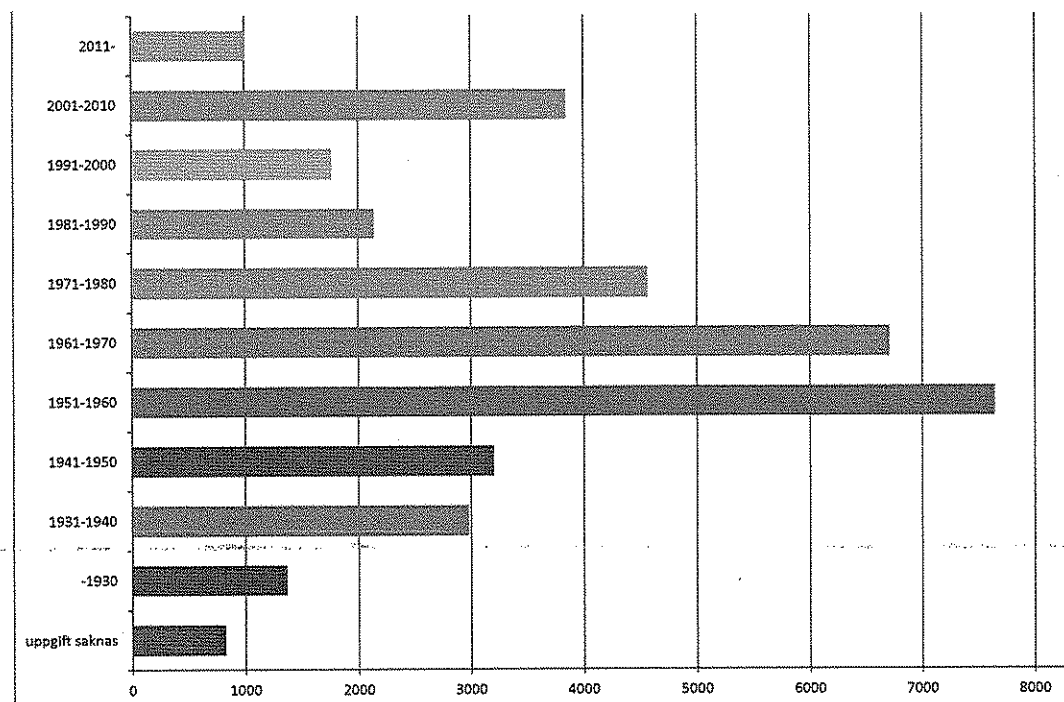
Det finns också ett behov av lägenheter för ungdomar, som kan ha svårt att hitta sitt första boende. De mindre lägenheterna står och har länge stått för en hög andel av nyproduktionen. Det behövs därför även insatser inom det befintliga bostadsbeståndet för att öka rörligheten på bostadsmarknaden för att tillgodose ungdomarnas behov.

Solna har på en kommunövergripande nivå en fördelning av upplåtelseformer med cirka 60 procent bostadsrätter och 40 procent hyresrätter (inklusive studentbostäder). Staden anser att det är viktigt att det byggs såväl hyresrätter som bostadsrätter för att kunna erbjuda solnaborna olika upplåtelseformer. Signalisten är Solna stads allmännyttiga bostadsstiftelse, som tillsammans med dess helägda dotterbolag Solnabostäder äger cirka 3800 lägenheter och cirka 200 lokaler i fastigheter i Solna. Signalisten förvaltar även bostäder och lokaler med utpräglad samhällsnytta, som exempelvis gruppboenden för personer med särskilda behov och förskolor.

I Solna finns cirka 3100 specialbostäder, varav drygt 80 procent är studentbostäder. Därutöver finns särskilt boende i form av LSS-boenden, särskilda boenden för äldre och sociala lägenheter. Solna har tio LSS-boenden och planerar för att bygga cirka ett nytt LSS-boende per år för att kunna möta de förväntade behoven. Vid mitten av 2020-talet bedöms antalet äldre ha ökat, vilket ställer krav på stadens planering av särskilt boende för äldre. Dessutom planerar staden för kategoriboende för äldre, så kallade trygghetsboenden, som erbjuder mer service och en större trygghet än ett vanlig boende för äldre.

Mer information om bostadsbyggande finns under respektive stadsdel/stadsutvecklingsområde samt på kartan till översiktsplanen.

Solnas bostadsbestånd per byggnadsår

Trafik

Transporter och trafik

En stor del av Solnas markyta upptas av infrastruktur och trafikrelaterade verksamheter. Europavägarna E4, E20 och E18 genomkorsar staden, likaså de två järnvägslinjerna Ostkustbanan och Mäljarbanan. Trafikverket har också stora rangerbangårdar i Tomtebodav och Hagalund. Till detta kommer anläggningar för kollektivtrafik samt flera stora kommunala vägar.

Trafikbelastningen är redan hög i Solna. Det beror inte på solnabornas privata bilinnehav, vilket tillsammans med stockholmarnas och sundbybergsbornas innehav är lägst i landet (cirka 0,3 bil per invånare) utan på trafikbelastningen från icke-solnabor. Solna har högst nettoinpendling i riket, till och med högre andel än Stockholm. Det innebär att dagbefolkningen är cirka dubbelt så stor som nattbefolkningen. Under 2013 inpendlade 64 260 personer för att arbeta i Solna, medan 29 280 solnabor pendlade för att arbeta utanför staden. Av solnaborna både bor och arbetar 10 088 inom stadens gränser.

Med de planerade byggprojekten i staden och i den övriga regionen kommer trafikbelastningen att öka. Vägnätet i staden ger goda förutsättningar för hög tillgänglighet, men biltrafiken ger också upphov till buller, förorening av luft och vatten, samtidigt som den skapar barriärer och medför trafiksäkerhets- och framkomlighetsproblem för den lokala trafiken. För att möta utmaningen krävs nya trafiklösningar, trimningar av systemet och en fortsatt utbyggnad av kollektivtrafiken.

Kollektivtrafik

Stockholms läns landsting ansvarar för planering och drift av kollektivtrafiken. Solna stad deltar aktivt i landstingets arbete för att utveckla kollektivtrafiken för dem som bor, arbetar och besöker staden. Tunnelbanan, pendeltågen och tvärbanan är av regionalt intresse, medan Mäljarbanan samt Ostkustbanan med stationer även utgör ett riksintresse. Förutom landstinget är Trafikverket och angränsande kommuner stadens huvudsakliga samarbetspartners inom väg- och järnvägsfrågor.

Solna har kommit långt i sin strävan efter goda kollektivtrafiklösningar. Sedan ÖP2006 antogs har tvärbanan förlängts från Alvik till Solna station, beslut fattats om utbyggnad av tunnelbana till Hagastaden och Arenastaden samt pendeltågstrafiken har knytits ihop så att det är möjligt att nå Arlanda och Uppsala från Solna station. Sammanlagt finns idag två pendeltågsstationer, sex tunnelbanestationer samt tre tvärbanestationer inom staden. Även pendeltågsstationerna vid Sundbyberg och Karlberg, som efter utbyggnad av Citybanan ersätts med en station vid Odenplan, ligger inom gångavstånd för många bostäder och arbetsplatser i Solna. I princip har boende i Solna 400 meter eller kortare till en hållplats och mindre än fem procent har längre än 1000 meter till en spårbunden station för kollektivtrafik.

Med tunnelbane- och pendeltågslinjer, tvärbanor och ett stort antal bussförbindelser finns en bra grund att stå på, men ytterligare utbyggnad av kollektivtrafiken

Gång och cykel

Utformningen av trafik- och gatumiljön har stor betydelse för att skapa en sammanhållen stadsmiljö med goda förutsättningar för gående och cyklister.

Cykelstråk.

Utgångspunkten för planeringen är att gående och cyklister ska ges goda förutsättningar i staden och att konflikter ska undvikas i största möjliga utsträckning.

Cyklingen i Stockholmsregionen har ökat under de senare åren. Många cykelpendlar hela eller delar av vägen till sitt arbete och många passerar Solna på sin väg till arbetet. I Solnas trafiksystem har cykeln idag en relativt begränsad roll. Den nationella resvaneundersökningen visar att andelen som cykelpendlar i Solna ligger på cirka 4-5 procent. Andra undersökningar som har gjorts i vissa områden i staden visar på något högre siffror. Målsättningen i den regionala cykelplanen är att resorna med cykel i regionen ska utgöra 20 procent av alla resor år 2030.

Solna har ett omfattande nät av cykelförbindelser. Det är möjligt att nå de flesta viktiga målpunkterna med cykel antingen på cykelbanor eller på gator med begränsad biltrafik. Solnas ambition är att skapa förutsättningar för ett förbättrat cykelvägnät, som kan medverka till ökad cykeltrafik under hela året. Trafiksäkerheten för cyklister kan öka genom att anlägga attraktiva cykelstråk, som är sammanhängande över kommungränser, och av god standard såväl inom Solna som vidare till angränsande kommuner. Genom Solna passerar Hjulsta-Bergshamrastråket, Täbystråket, Märstastråket, Solnastråket, Huvudstastråket, Sundbybergsstråket och Hagastråket. I Solna stads kommande cykelplan lyfts regionala cykelstråk och lokala huvudcykelstråk fram, som särskilt viktiga för framkomlighet och tillgänglighet.

För att underlätta för pendlare som kombinerar kollektivtrafik med cykling bör viktiga kollektivtrafikknutpunkter kombineras med säkra och lättillgängliga cykelparkeringar. Andra viktiga delar i arbetet att främja cyklingen är en god cykelvägvisning och hög standard på skötsel och underhåll.

Biltrafik

Stockholmsregionen har vuxit kraftigt under en längre tid. Bostäder och arbetsplatser har tillkommit och trafiken har ökat. Under en lång tid gjordes inte några stora investeringar i den regionala transportinfrastrukturen. Bygandet av Södra länken var den första större infrastrukturinvesteringen i regionen sedan Essingeleden byggdes i slutet av 1960-talet. Sedan dess har Norra Länken och E18 byggts och byggnationen av Förbifart Stockholm pågår.

En fortsatt utbyggnad av det regionala vägnätet är väsentlig för att minska den trafik som idag passerar Solna via de lokala länkarna i det funktionellt prioriterade vägnätet. Bland de kommunala vägar, som idag ingår i det primära vägnät som Trafikverket har pekat ut, finns Huvudstaleden. Det vägprojekt som Solna i första hand anser vara nödvändigt är en utbyggnad av Huvudstaleden i tunnel. Den kommer att ge miljöförbättringar på det nuvarande yrvägnätet i Huvudsta och centrala Solna, samtidigt som den ger förutsättningar för ett ökat bostadsbyggande. En Huvudstaled i tunnel innebär även avlastning utanför Solna av andra infartsvägar till Stockholm samt av trafik från gator i Stockholms innerstad.

I övrigt ska vägnätet i Solna erbjuda god tillgänglighet och hög trafiksäkerhet, med inriktningen att onödigt stora vägar ska omvandlas till stadsgator med god framkomlighet för solnaborna och nyttotrafiken. Kvarvarande europavägar, som passerar genom staden, kan behöva nya avfarter, bullerdämpande åtgärder och överdäckningar. På sikt bör E18/Bergshamravägen överdäckas i viss omfattning för att få bort den barriär som vägen idag utgör för stadsdelen. Enköpingsvägen har, genom omläggningen av E18 via Kymlingelänken, blivit ett mellankommunalt intresse för Solna och Sundbyberg. Enköpingsvägen blir därmed kommunal huvudgata, vars utformning behöver samordnas mellan kommunerna.

Bilinhav och biltrafik för med sig behov av parkeringsplatser. En fungerande parkeringslösning bidrar till en god trafikmiljö. Gator och vägar är i första hand till för den rörliga trafiken och all parkering på gatumark är avgiftsbelagd i Solna. Varje fastighet och dess verksamhet ska lösa det parkeringsbehov som fastigheten genererar. Solna stad har antagna parkeringsnormer med parkeringstal för bostäder och arbetsplatser för såväl bil som cykel. Solnas ambition är att med väl fungerande kollektivtrafik, utbyggda cykelvägar och bra gångstråk minska såväl bilinhav som andelen biltransporter i staden för att uppnå mer hållbara transporter.

Järnväg

Den spårbundna järnvägstrafiken som passerar Solna är väsentlig ur ett regionalt och nationellt perspektiv. Mäljarbanan, Ostkustbanan, Hagalunds- och Tomtebodas bangårdsområden samt Solna och Ulriksdals stationer ingår i riksintresset för järnvägen. För Solnas del medför infrastrukturen kraftiga barriäreffekter, som försämrar möjligheterna att skapa en sammanhållen stad. Tunnelbanetrafiken, pendeltågstrafiken, tvärbanan och Mäljarbanan är av regionalt intresse. Utöver angränsande kommuner är Trafikverket och Stockholms läns landsting stadens huvudsakliga samarbetspartners inom väg- och järnvägsfrågor.

Mäljarbanan trafikerar genom Solna av pendeltåg, fjärrtåg, regionaltåg samt viss godstrafik mellan Stockholm och Örebro. Fjärrtågen passerar bland annat Sundbyberg, Bålsta, Enköping och Västerås och är betydelsefulla för resandet i en utvidgad Mälardalsregion. Mäljarbanan är hårt trafikerad och kapacitet och tillförlitlighet behöver ökas genom att olika tågtyper kan separeras från varandra. Mellan Tomteboda och Kallhäll önskar Trafikverket bygga ut Mäljarbanan med två nya spår för att klara den framtida kapaciteten. Vid planeringen av Mäljarbanan genom Huvudsta är det särskilt viktigt att beakta möjligheten till en Huvudstaled i tunnel och en pendeltågstation i Huvudsta. Båda infrastrukturprojekten berör Solna och får direkta konsekvenser för stadens fortsatta utveckling. Solnas översiktsplan inrymmer även ett förslag på nytt stationsläge för Mäljarbanan vid Huvudsta.

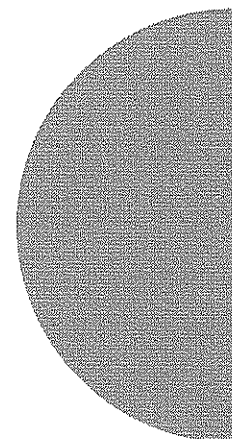
Ostkustbanan trafikerar av pendeltåg, gods- och region-/fjärrtåg samt Arlanda Express. Sträckan genom Solna är en av de mest trafikerade järnvägssträckorna i Sverige, med cirka 530 tåg per vardagsmedeldygn (2013), vilket förväntas öka till 655 tåg till 2030. Trafikverket planerar för en kapacitetsökning mellan Karlberg och Uppsala och riksintresset omfattar därför en komplettering med två spår.

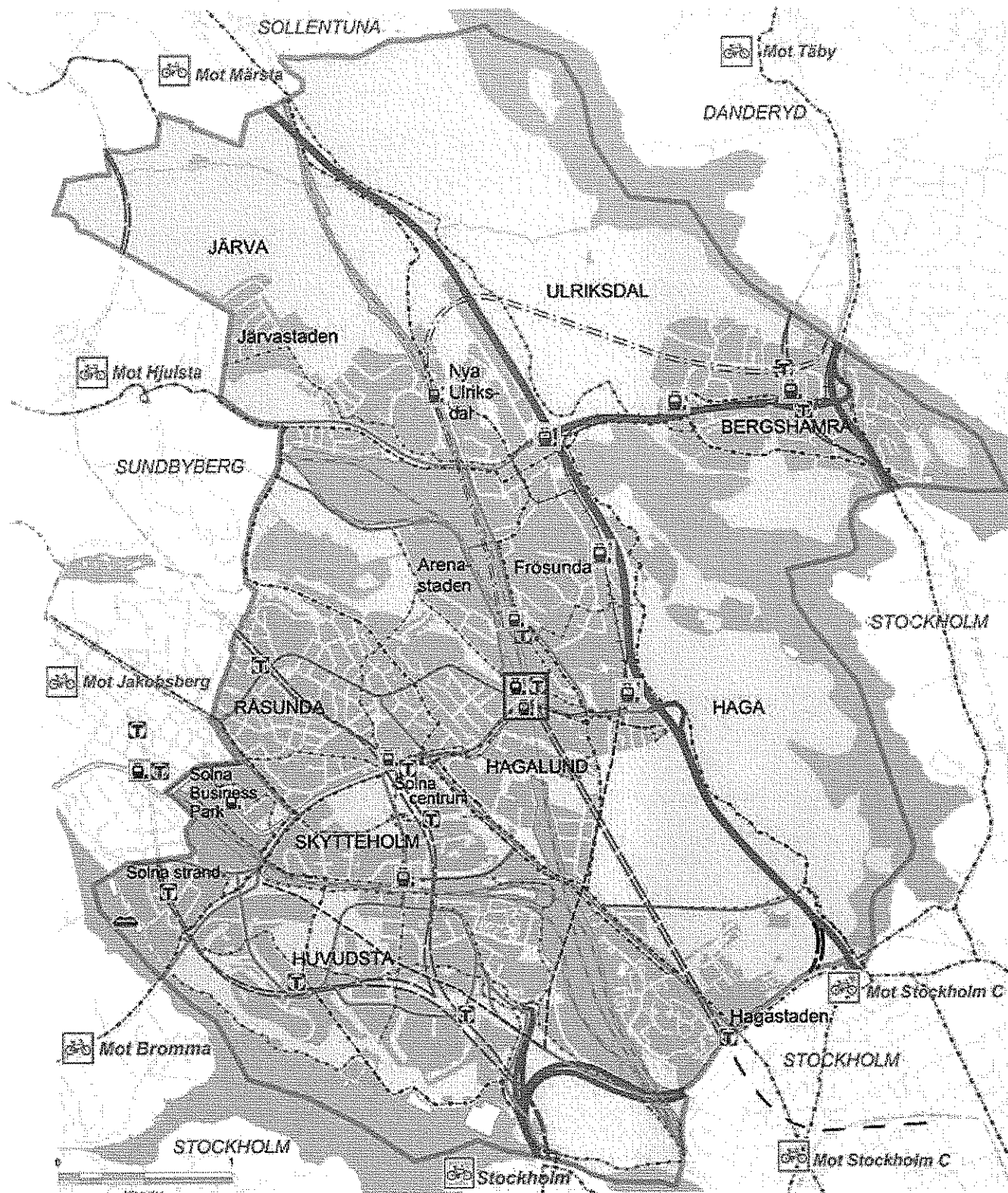
Solna station är idag en kollektivtrafiknod med tvärbana, pendeltåg och bus-sar. Till det kommer tunnelbanan år 2022 och ambitionen är även att komplettera Solna station med regionaltågstrafik i framtiden, vilket förutsätter komplettering med två plattformar och två spår.

Flyg

Närhet och goda förbindelser till Bromma och Arlanda är väsentligt för såväl boende som företagare och besökare. Bromma flygplats är av riksintresse för luftfarten, vilket innebär att såväl flygplatsen som höjdbegränsade områden ska skyddas. För de delar av Solna som ligger i inflygningen mot Bromma ska bestämmelse om högsta totalhöjd föras in på alla berörda detaljplaner. Flygbussarna stannar beroende på sträckning vid Järva krog, Frösunda och i Hagastaden och från Solna station går pendeltåg till Arlanda.

För sjuktransporter finns det på taket vid Karolinska Universitetssjukhuset helikopterplattor i syfte att tillgängliggöra en effektiv och livräddande akutsjukvård vid allvarliga händelser.

<p>— Framtida tvärbana</p> <p>— Framtida tunnelbana, ny alternativ dragning av gula linjen</p> <p> Framtida station spårtrafik
Tvärbana/pendeltåg</p> <p> Framtida regional knutpunkt för spårtrafik</p> <p>— Framtida huvudled i tunnel</p> <p> Angöringsplats för pendelbåtstrafik</p> <p>— Framtida tvärbana i grannkommun</p>	— Regionalt cykelstråk — Huvudstråk för cykel Station för järnväg Tunnelbana, befintlig och planerad Station för pendel/tvärbana — Tunnel tvärbana — Tvärbana — Tunnelbana befintlig och beslutad	— Regional huvudväg — Regional huvudväg i tunnel — Kommunal huvudgata — Tvärbana grannkommun — Tunnelbana grannkommuner Bryggområden Järnvägsområde Bebyggd mark

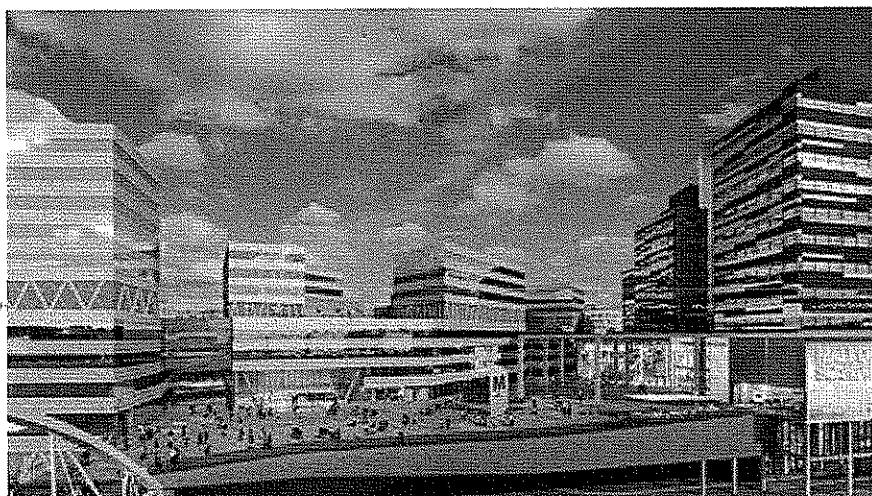
Trafikkarta.

Näringsliv

Solna är Sveriges mest företagstäta kommun med 8 000 företag i olika storlekar och branscher. Det finns en bred bas av allt från småföretag till större företag och huvudkontor för internationella börsbolag och koncerner. Näringslivet domineras av kunskaps- och tjänsteintensiva verksamheter. De mest framträdande sektorerna är IKT, Life Science, finans och försäkring, bygg, livsmedel samt företagstjänster. Exempel på företag som är etablerade i Solna är Vattenfall, Apoteket, JM, PEAB, NCC, Coop, ICA, Biovitrum och Cepheid. Ett antal företag såsom SEB, TeliaSonera, Johnsson & Johnson och Siemens har också aviserat att de kommer att flytta till Solna. Solna är Sveriges arbetsplatstätaste stad med sammantaget drygt 74 000 arbetsplatser.

Solna har också en växande besöksnäring med nyetableringar av hotell, restauranger, handel och andra upplevelser. Det är en följd av att Solna blir allt viktigare i Stockholmsregionens besöksutbud. Friends Arena, Sveriges nya nationalarena för fotboll och andra evenemang, som har ersatt Råsunda Fotbollstadion, lockar årligen ett stort antal besökare från såväl regionen som övriga landet. I direkt anslutning till Friends Arena finns Mall of Scandinavia, Skandinavien största köpcentrum, som också förväntas att årligen locka ett stort antal besökare. Dessutom har Solna unika natur- och kulturvärden i form av Kungliga nationalstadsparken med Haga och Ulriksdals slottsområden.

Staden har under många år haft ett av de bästa företagsklimaten i landet till följd av bland annat stadens strategiska läge, goda kommunikationer och ett välutvecklat samarbete med de lokala företagen. Inriktningen är att behålla positionen som en av Sveriges bästa företagskommuner. Solna ska fortsatt skapa goda förutsättningar för företag att etablera sig och växa i staden genom att erbjuda god service och attraktiva etablerings- och expansionsmöjligheter. Inriktningen är att blanda arbetsplatser med bostäder och service för att skapa en mer levande

Framtidsbild av Arenastaden.

Foto: Alessandro Ripellino Arkitekter

stad under större delen av dygnet. Etablering av arbetsplatser kan också vara en förutsättning för att möjliggöra bostadsbebyggelse i vissa områden, som annars skulle omöjliggöras till följd av exempelvis järnvägs- eller vägtrafikbuller.

Inriktningen är att fortsätta att planera för etablering av kunskaps- och tjänsintensiva verksamheter i staden. Solna har flera områden som är intressanta för näringslivet, både i mer renodlade företagsområden såsom Solna strand och Solna Business Park samt inom de nya stadsutvecklingsområdena: Solna centrum, Huvudsta samt Nya Ulriksdal och Arenastaden. Hagastaden med Karolinska Institutet och Karolinska Universitetssjukhuset lockar också företagsetableringar, inte minst inom Life Science-området.

Grönområden och parker

Grönstruktur

Alla gröna kilar i Stockholmsområdet är av regionalt intresse. I flera fall ingår Solnas naturområden som en del av ett regionalt grönstråk. Järvakilen är ett sådant grönstråk som går genom Solna och sträcker sig från Sigtuna till Kungliga nationalstadsparken i centrala Stockholm. Nationalstadsparken och naturreservaten är skyddade kultur- och naturmiljöer. De obrutna stråken längs med vatten vid Edsviken, Brunnsviken, Råstasjön och längs med Huvudsta strand och Karlbergs slottspark är andra värdefulla grönstråk för solnaborna. Stockholms Norra begravningsplats och Solna kyrkogård bidrar också till grönstrukturen och är sammanhängande kulturhistoriskt värdefulla miljöer. Staden har flera värdefulla naturmiljöer och biotoper, vilka beskrivs mer utförligt i stadens kommande grönplan.

Det finns cirka 790 hektar park- och naturmark i staden och av dessa ägs och/eller förvaltas drygt hälften av Solna stad. En stor del av grönstrukturen är gammal kulturmark som präglas av historisk hävd. De kvaliteter som finns idag, t.ex. inom Nationalstadsparken och Igelbäckens naturreservat ska bibehållas. Cirka 160 hektar utgörs av parkmark. Rätt planering av grönstrukturen gynnar den biologiska mångfalden och möjliggör att solnabor och besökare har nära till ett varierat utbud av aktiviteter och upplevelser i park och natur. När Solna växer är parker och naturområden viktiga för att möta befintliga och nya solnabors behov av naturupplevelser och rekreation.

Parker och naturområden bör vara lätta att nå och erbjuda ett varierat utbud av aktiviteter och upplevelser som bidrar till stadens attraktivitet. För Solna som har flera barriärer i form av stora vägar och järnvägar som behöver överbryggas, är det särskilt viktigt att skapa förutsättningar för att göra grönområdena tillgängliga för så många som möjligt.

Med utgångspunkt från stadens vision och övergripande mål läggs strategier för park- och naturområden fast i den kommande grönplanen (karta sidan 60). Strategierna tar tillvara och utvecklar de förutsättningar som finns för att Solna ska bli en ännu mer upplevelserik park- och naturstad. Grönplanen följer inriktningen i översiktsplanen och utgör ett underlag för fysisk planering, samt som ett planeringsdokument för markområdenas skötsel.

Kungliga nationalstadsparken

Kungliga nationalstadsparken spänner över tre kommuner, från Lidingös Fjäderholmarna via södra och norra Djurgården i Stockholm till Haga, Ulriksdal och Sörentorp i Solna.

Inom Solna omfattar parken cirka en tredjedel av stadens yta. Det unika historiska landskapet med sina obebyggda stränder, parker, slott och gamla ekbestånd är idag Stockholmsregionens mest besökta rekreationsområde.

Nationalstadsparken Ulriksdal-Haga-Brunnsviken-Djurgården utgör idag ett lagligt skyddat historiskt landskap och de i ett nationellt och internationellt perspektiv unika natur- och kulturvärden som finns i området har ett samlat och långsiktigt skydd genom bestämmelser i miljöbalken.

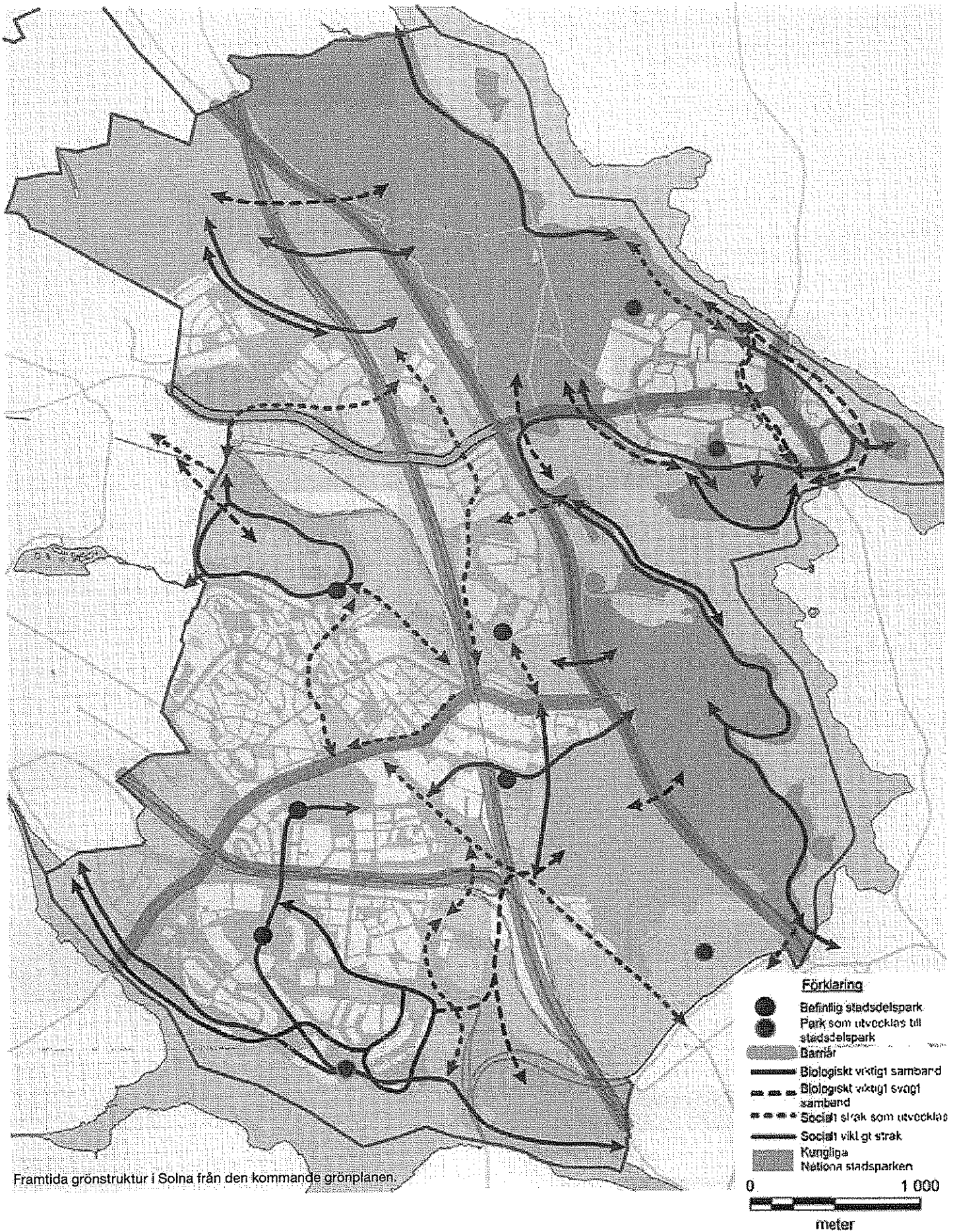
En fördjupad översiktsplan för solnadeln av nationalstadsparken antogs av kommunfullmäktige 2008. Fördjupningen redovisar en gräns för de områden som utgör naturmiljöer och parklandskap, samt för de delar av nationalstadsparken som är mer bebyggda. Riktlinjer ges för användningen av mark- och vattenområden.

Överjärva gård, ett område med högt natur- och kulturmiljövärde.

Två utvecklingsområden föreslås; Polska Udden och överdäckning av Bergshamravägen. Sörentorp, Bergshamra, Stocksundstorp och Frösundaviks kasernområde ges kompletteringsmöjligheter för byggande. Förändringar av bebyggelse, grönytor, annan mark, gator och vägar inom Bergshamra får ske om det anses lämpligt för att åstadkomma en god boendemiljö i stadsdelen. Inom övriga områden tillåts ingen ny bebyggelse annat än i undantagsfall.

En samordning av planeringsåtgärder är, enligt den fördjupade översiktsplanen, även önskvärd kring frågor om exempelvis tvärbanans dragning, utbyggnad av kommunikationer över Älkistan, behov av ytterligare brobyggnader till Danderyd samt områdesavgränsningar.

Framtida grönstruktur i Solna från den kommande grönplanen.

Igelbäckens naturreservat

Igelbäckens naturreservat ligger i norra delen av Solna och i reservatet ingår norra Västerjärva, Överjärva, västra Sörentorp och Igelbäcken genom Ulriksdals slottspark. Området har höga natur- och kulturmiljövärden samt är värdefullt för rekreation och friluftsliv.

Igelbäcken och dess omgivningar binder samman norra delen av Järvafältet med nationalstadsparken och bildar en betydelsefull länk i den regionala grönstrukturen. Området är en av de mest skyddsvärda vattenmiljöerna i Stockholmsregionen och bedöms vara av regionalt intresse.

Ulriksdals naturreservat

Ulriksdals naturreservat bildades i syfte att bevara och vårda en del av den långsträckt Stockholmssåsen med höga biologiska och geologiska värden. Det särpräglade växtsamhället på Kvarnkullen ska ägnas särskild uppmärksamhet. Reservatet hyser höga kulturhistoriska värden och ska vara tillgängligt för friluftslivet på ett sätt som samspelar med naturvärdena.

Naturreservat vid Råstasjön

Kommunstyrelsen har beslutat att utreda förutsättningarna för att skapa ett naturreservat vid Råstasjön. Avsikten är att bilda ett naturreservat kring Råstasjön. Om Sundbyberg fattar motsvarande beslut, sammanlänkas detta med området kring Lötsjön i Sundbyberg. Området med det tänkta naturreservatet fyller en viktig funktion för friluftslivet och har höga naturvärden i anslutning till tätbebyggelse.

Spegeldammen i Järvastaden

Vatten

Solna omges till stora delar av vatten då huvuddelen av kommungränsen är dragen genom vattenområden och 11 procent av kommunens yta består av vattenområden. I söder finns Ulvsundasjön, Bällstaviken och Karlbergssjön, i öster Brunnsviken och i nordost Edsviken. Staden har en insjö, Råstasjön, som inte delas med någon annan kommun. Igelbäcken rinner genom stadens norra delar och mynnar ut i Brunnsviken.

Närheten till vatten är en stor tillgång för stadens invånare. Det är idag möjligt att promenera långa sträckor utmed vattnet i Solna och många uppskattade mötesplatser ligger nära vatten. Utgångspunkten i planeringen är att ta tillvara på närheten till vatten och skapa attraktiva stråk och strandpromenader utmed Solnas vatten.

Mälaren med öar och strandområden är i sin helhet klassat som riksintresse för höga natur- och kulturvärden och för yrkesfisket. Mälaren är som dricksvattentäkt ett mellankommunalt intresse för alla 21 kommuner som har en del av Mälaren inom sina gränser. Flera kommuner har även Mälaren som dricksvattentäkt utan att ha Mälaren inom sina gränser. Det är därför av stor vikt att kommunalförbundet Norrvatten, där dessa kommuner är medlemmar, bevakar och svarar för frågor som anknyter till Mälaren som dricksvattentäkt.

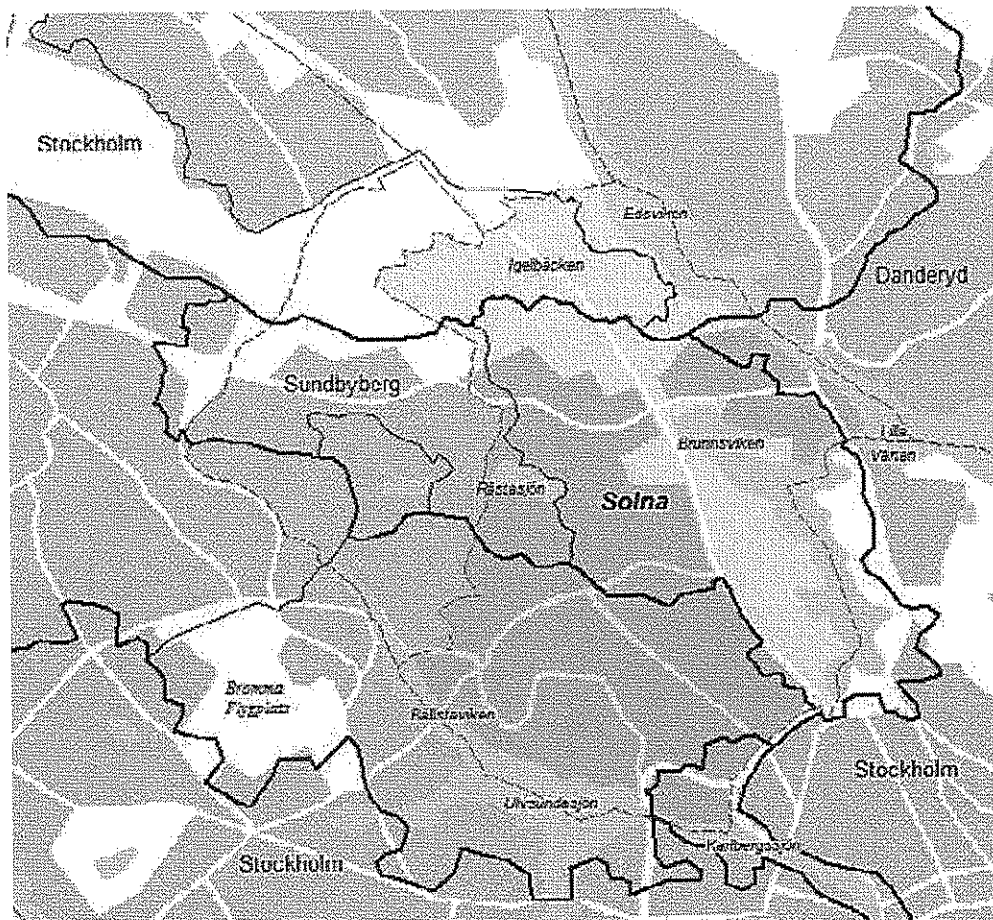
Avrinningsområden

Solna kan delas upp i cirka 40 (del-) avrinningsområden med 60 utlopp till olika recipienter. Dagvatten från Solna, som inte omhändertas på annat sätt, avleds i huvudsak till de sex ytvattenrecipienterna Råstasjön, Brunnsviken, Bällstaviken, Ulvsundasjön, Karlbergssjön och Edsviken. Till Igelbäcken avleds en del dagvatten från bebyggelsen i Sörentorp.

Avrinningsområdena är mellankommunala intressen, där vattenvårdssamarbetet måste samordnas mellan berörda kommuner. Solna, Sundbyberg, Järfälla, Stockholm, Sollentuna och Danderyd delar avrinningsområden med varandra. Mellankommunalt vattenvårdssamarbete bedrivs i Igelbäcksguppen och Vattensamverkan Edsviken samt i samarbetet kring Brunnsviken och dess avrinningsområde. Solna stad är också medlem i Mälarens vattenvårdsförbund och Svealands kustvattensvårdsförbund.

Brunnsviken

Brunnsviken ligger i nationalstadsparken och utgör en del av ett attraktivt natur-, kultur- och rekreationslandskap. Brunnsviken är näringsrik med höga halter av fosfor och måttliga halter av tungmetaller. Solna, Stockholm och Sundbyberg delar på Brunnsvikens tillrinningsområde.

Karta över avrinningsområden

—————	Större avrinningsområde
—————	Mindre avrinningsområde inom större avrinningsområde
- - - - -	Kommungräns

Råstasjön

Råstasjön är en grund lerslättsjö vars tillrinningsområde omfattar södra Rinkeby i Stockholm samt stora delar av Sundbyberg och Solna. Sjön är näringsrik med höga halter av fosfor, måttliga halter av kväve och stora mängder av näringsämnen och tungmetaller i sedimenten. Råstasjön är i sin tur del av Brunnsvikens avrinningsområde.

Råstasjön och dess omgivning är ett viktigt och uppskattat natur- och rekreationsområde med ett artrikt fågelliv. Kommunstyrelsen beslutade i juni 2014 att utreda förutsättningarna för att skapa ett naturreservat runt Råstasjön. Avsikten är att bilda ett naturreservat kring Råstasjön. Solna och Sundbyberg delar på Råstasjöns tillrinningsområde och möjligheterna för ett sammanhängande naturområde med Lötsjön i Sundbyberg är därför av intresse.

Bällstaviken – Ulvsundasjön

Bällstaviken – Ulvsundasjön är en vik i Mälaren och delas av Solna, Stockholm och Sundbyberg. Runt hela vattenområdet finns strandpromenader, hamnar för fritidsbåtar och goda villkor för fritidsfiske. Inom Solna finns också strandnära områden med natur- och kulturvärden. Bällstaviken – Ulvsundasjön är näringsrik med höga halter av fosfor och måttligt till höga halter kväve.

Karlbergssjön

Karlbergssjön och dess tillrinningsområde delas av Solna och Stockholm. Stora delar av tillrinningsområdet utgörs av hårdgjord mark, framför allt i Stockholm. Karlbergssjön är näringsrik och har höga halter av fosfor och kväve. Sedimenten innehåller höga halter av föroreningar, bland annat till följd av tidigare industriverksamheter. I Solna ingår södra delen av Karolinska Institutet samt Karlbergsparken i tillrinningsområdet.

Edsviken

Edsviken delas av Solna, Danderyd och Sollentuna och har stort natur- och rekreationsvärde. Det bräckta vattnet utgör en unik miljö för växter och djur. Via Stocksundet har Edsviken förbindelse med Lilla Värtan. Dagvatten från tätbebyggda områden i Sollentuna, Danderyd, Sundbyberg och Stockholm leds till Edsviken. I Solna utgörs tillrinningsområdet främst av grönområden.

Lilla Värtan

En liten del av den stora saltsjövikens Lilla Värtan finns i Solna, öster om Ålkistan och söder om Stocksundet. Lilla Värtan är näringsrik med höga halter av fosfor och höga halter av kväve. I sedimenten finns höga till mycket höga halter av flera tungmetaller, PAH och PCB. Tillrinningsområdet delas av Stockholm, Danderyd, Lidingö och Solna.

Igelbäcken

Igelbäcken är ett skyddsvärt vattendrag, som rinner från Säbysjön i Järfälla genom Stockholm, Sundbyberg och Solna för att slutligen mynna i Edsviken vid Ulriksdals slott. I Igelbäckens avrinningsområde ingår även Sollentuna kommun. Igelbäcken binder samman norra delen av Järvafältet med nationalstadsparken och är av regionalt intresse. I Igelbäcken respektive vid Igelbäckens mynning i Edsviken lever de i Sverige sällsynta fiskarterna grönlungen och nissöga. Igelbäckens vatten är relativt näringsrikt med måttliga halter av fosfor och kväve. Metallhalterna är låga till måttligt höga. Sommartid är vattenföringen låg.

Vattenanknuten verksamhet

Inom Solna finns en marina och flera bryggor och båtuppläggningsplatser. Nya bryggor bör i första hand tillkomma i anslutning till befintliga och anläggas på ett sätt som ger så liten påverkan som möjligt och inte sker på bekostnad av natur- eller kulturvärden. Nya platser för båtuppläggningsplatser ska prövas restriktivt. Idag finns bryggor och båtplatser vid Huvudsta strand, Solna strand, Haga, Ulriksdal, Stocksundstorp och Bockholmen. Båtuppläggningsplats finns vid Stocksundstorp. Möjligheten att bo på båt, i enlighet med detaljplan, finns vid Pampas Marina. Ett möjligt bryggläge för pendelbåt finns vid Solna strand.

Utmed stränderna finns stora möjligheter till spontanbad. Staden har idag inga offentliga badplatser i kommunal regi utöver de utebassänger, som erbjuds i Huvudsta och Bergshamra.

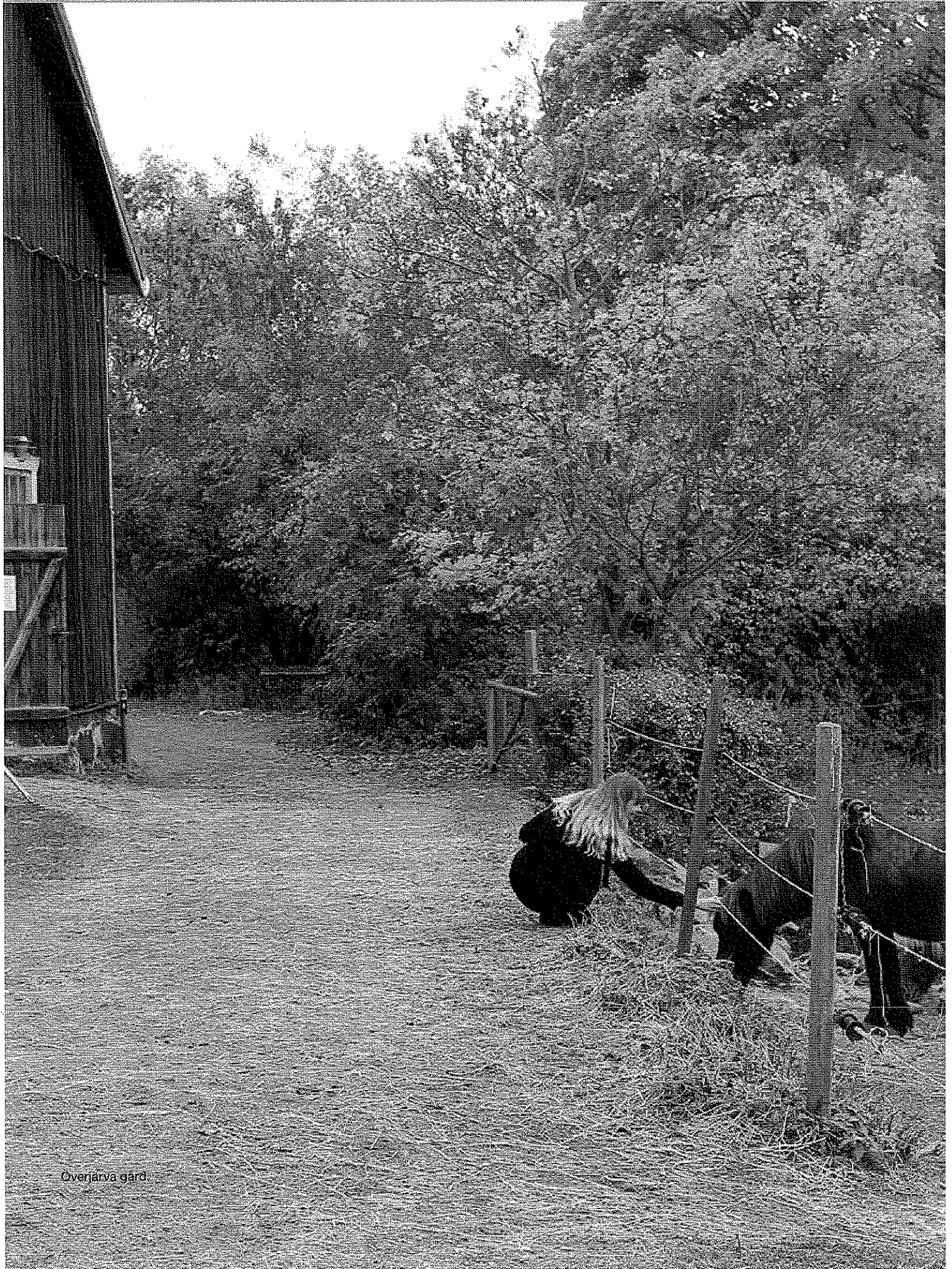
Grundvatten

Grundvattnet utgörs av den underjordiska delen av vattnets kretslopp och finns alltid i markens jordlager och sprickor i berggrunden. Vattennivåerna varierar över tiden och är beroende av nederbörd, avdunstning och avrinning. Solnas största grundvattenmagasin är Stockholmsåsen, som sträcker sig i nord-sydlig riktning i stadens östra delar och delas upp på grundvattenförekomsterna Stockholmsåsen- Haga respektive Stockholmsåsen- Solna. Båda förekomsterna uppfyller kraven för 2015, d v s God kvantitativ status respektive God kemisk grundvattenstatus. (Källa VISS 20151012).

Det finns två vattenskyddsområden i Solna; Ulriksdals vattenskyddsområde med en reservvattentäkt för Norrvatten samt Frösundaviks vattenskyddsområde. Norrvatten har ett stort ansvar för att bevaka frågor kring reservvattentäkten.

Strandskydd

Strandskyddet är till för att dels säkra tillgången till naturstränder för allmänhetens friluftsliv, dels ge goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och vatten. Generellt strandskydd gäller 100 meter ut i vattnet och 100 meter upp på land från strandlinjen. Det omfattar alla stränder utom i en del bebyggda eller detaljplanlagda områden. I Solna finns strandskyddsområden vid Brunnsviken, Edsviken, Råstasjön och Igelbäcken. I Hagaparken och på Tivolihalvön är strandskyddet till vissa delar utökat till 300 meter.

Överjärva gård

Kulturmiljö

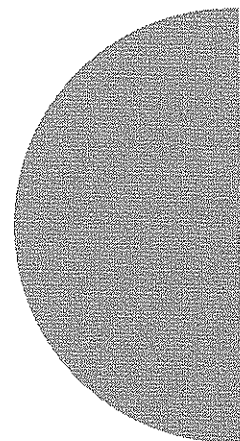
Solna karaktäriseras av en rik och varierad kulturmiljö. Det finns ett stort antal statliga och enskilda byggnadsminnen såsom Ulriksdals slott, Hagaparken, Karlbergs slott och Haga tingshus. Det finns även särskilt kulturhistoriskt värdefulla byggnader och sammanhängande kulturmiljöer såsom Hagalundshusen (Blåkulla), Överjärva gård, Karolinska Institutet, Filmstaden i Råsunda, Tomtebodaterminalen och Kungshamra. Karlbergs slott med slottsparken och nationalstadsparkens sammanhängande kulturmiljöer med tre kungliga slott, trädgårdar, rekreationsområden och bebyggelse är två kulturhistoriskt värdefulla miljöer som skyddas som riksintresse. Det finns även ett antal fornminnen i staden, vilka finns registrerade i Riksantikvarieämbetets digitala system för fornminnesinformation (FMIS).

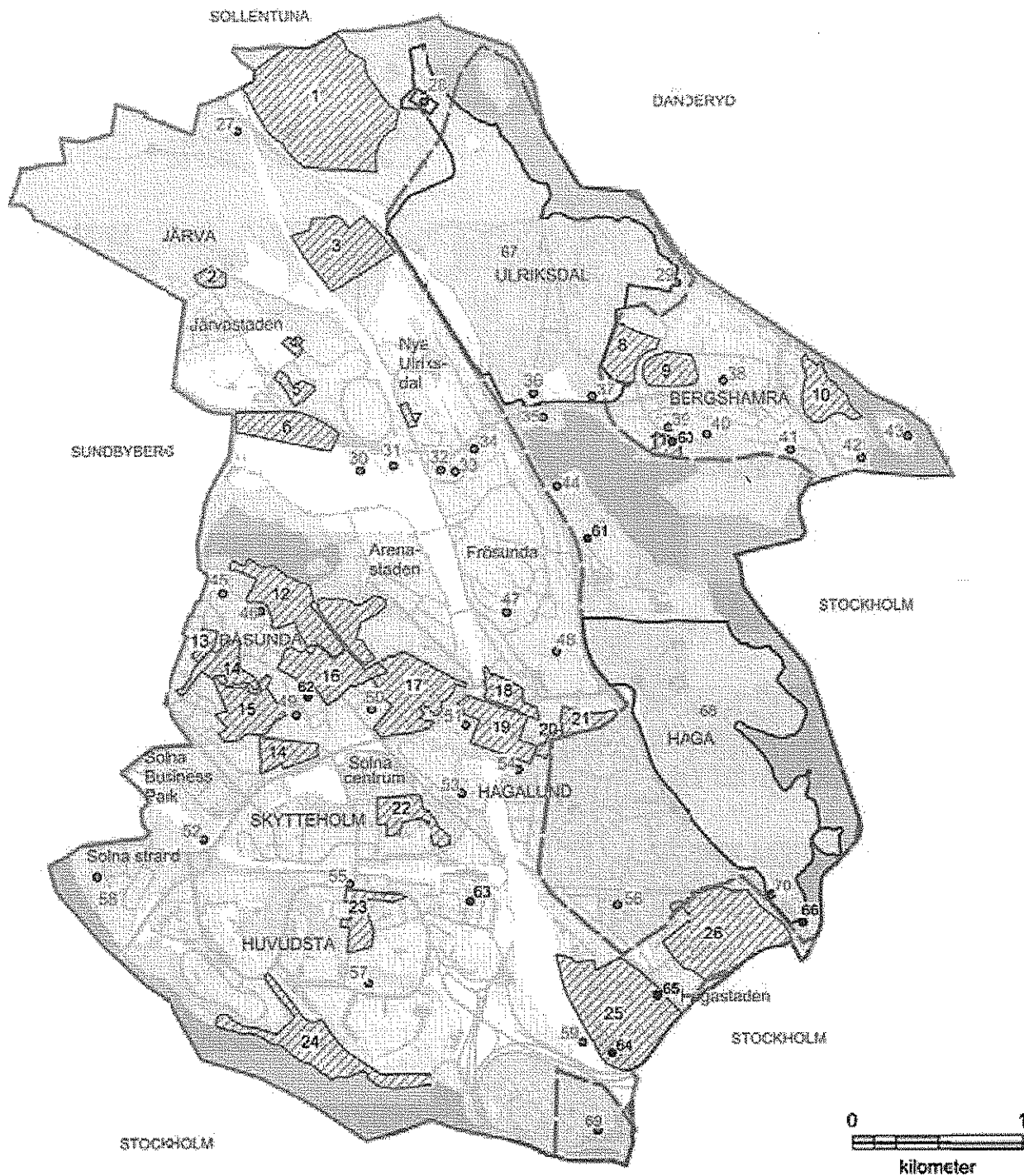
I Solna är förändringstakten snabb och det ställer krav på kulturmiljövården. Förändring och utveckling är positivt, och med det följer ett behov av att göra avvägningar mellan utveckling och bevarande. Vid planering och byggande ska olika tiders avtryck och bebyggelsekaraktärer beaktas och behandlas med respekt för Solnas historia. Kulturmiljölagen skyddar fornlämningar, byggnadsminnen och kyrkliga kulturminnen och även plan- och bygglagen är av central betydelse för kulturmiljövården genom bestämmelserna i 2 kap. 6 och 8 §§ liksom 8 kap.

Kulturmiljövården omfattar inte bara enskilda äldre byggnader, utan i viss mån även sammanhängande miljöer som bedöms vara kulturhistoriskt intressanta. Områden med enskilda byggnader skyddas på olika sätt genom beslut om särskilda bestämmelser i detaljplan, byggnadsminne eller skydd som del av nationalstadspark. När en byggnad eller ett område anses skyddsvärt innebär det inte att det läggs en död hand över området eller byggnaden. Med jämna mellanrum behöver byggnader och miljöer anpassas till nya behov och aktiviteter och det är då viktigt att ta hänsyn till husens ursprungliga karaktär så att historien inte går förlorad och att det nya passar in i miljön. Utveckling ska ske med hänsyn taget till den ursprungliga karaktären och till den unika byggnadens särdrag och sammanhang. Allt eftersom detaljplaner upprättas bör byggnader eller områden som är särskilt värdefulla tas med så att det i planen kan tas ställning till i vilken omfattning de ska skyddas. Antikvarisk kompetens anlitas och vid behov skyddas kulturhistoriska byggnader och miljöer genom plan- och bygglagens möjligheter till skyddsbestämmelser.

Ur särskilt kartlager för kulturmiljöer samt under beskrivningen av respektive stadsdel framgår vilka sammanhängande miljöer som bedöms vara kulturhistoriskt intressanta. Som bakgrundsmaterial för karteringen finns underlag i tidigare gjorda utredningar för bebyggelse från 30-50 tal samt för modernare bebyggelse i underlag som kan nås via Riksantikvarieämbetets Bebyggelseregister (BeBR).

I det övergripande kartlagret Kulturmiljöer framgår, vilka sammanhängande miljöer och byggnader som bedöms vara kulturhistoriskt intressanta, enligt 8 kap. 13 § PBL.

Riksintresse för kulturmiljövård	Kulturhistorisk värdefull byggnad, 27-59	Ställigt byggnadsminne 67-70
Sammanhängande kulturhistoriskt värdefull miljö, 1-26	Enskilt byggnadsminne 60-66	Ställigt byggnadsminne

Kulturmiljöer

Sammanhängande kulturmiljöer

1. Sörentorp
2. Järva skjutbaneboställe
3. Överjärva gård
4. Västerjärva mobiliseringsförråd
5. Västerjärva kasernbyggnader
6. Råsta egna hem
7. Arbetarbostäder vid Ulriksdals station
8. Kungshamra studentbostäder
9. Stjärnhusen i Bergshamra
10. Alnäs och Stocksundstorp
11. Bergshamra by
12. Villabebyggelse i norra Råsunda
13. Filmstaden i Råsunda
14. 1950-talsbebyggelse i Råsunda
15. Råsunda villastad
16. Stenstaden i Råsunda
17. Vasalund
18. 1950-talsbebyggelse vid Förvaltarvägen, kv Fjorden, kv Nordan
19. Hagalundshuset (s k Blåkulla)
20. Gamla Hagalund
21. Brahelund
22. 1950-talsbebyggelse i Skytteholm
23. 1950-talsbebyggelse i Huvudsta
24. Huvudsta gård, slott och allé
25. Karolinska institutets campusområde
26. Karolinska sjukhusområdet

Kulturhistoriskt värdefulla byggnader

27. Dammtorp
28. Sköntorp och Emmylund
29. Lilla Sveden
30. Hagalundsverkstaden/
Gamlavagnhallen
31. Lokstallet och vattentornet
32. Ritorps gård
33. Tornvillan Sofielund
34. Majhill
35. Karlshäll
36. Jakobsdal
37. Våntorp
38. Bergshamra kyrka

39. Bergshamra gård
40. fd Statens centrala frökontrollanstalt
41. Klinten
42. Fredriksberg
43. Bockholmen
44. Linneaholm
45. Råsunda vattentorn
46. Råsunda kyrka
47. Lilla Frösunda herrgård
48. Stora Frösunda gård
49. Råsunda gamla skola
50. Charlottenburg
51. Hagalunds kyrka
52. Lokstallet
53. Kv Rudviken 6
54. Hagalunds vattentorn
55. fd Huvudsta skola
56. Solna kyrka
57. fd Shellhuset i kv Styckjunkaren
58. Rymdbolaget i kv Nöten
59. Tomtebodaterminalen

Enskilda byggnadsminnen

60. Carl Malmstens hus
61. Annelunds herrgård,
Frösundavik
62. Radhus i kv Fyrväpplingen
63. fd Statens bakteriologiska
laboratorium (SBL)
64. Kontorshus i Tomteboda
(s k kontrollkontoret)
65. Gården Stenbrottet
66. Stallmästaregården

Statliga byggnadsminnen

67. Ulriksdals slott med omgivande område
68. Hagaparken och dess byggnader
69. Karlbergs slott och slottspark
70. Haga tingshus

De statliga byggnadsminnena för Ulriksdals slott med omgivande område, Hagaparken och dess byggnader samt Karlbergs slott och slottspark är även riksintressen.

Offentlig service

Förskola, skola och utbildning

Solnaborna har en hög utbildningsnivå. Av stadens befolkning (25-64 år) har 41 procent eftergymnasial utbildning på minst 3 år, vilket är bland de fem högsta i landet. Motsvarande siffror för riket och länet ligger på 24 procent respektive 31 procent.

I Solna finns 16 grundskolor, varav 8 är kommunala.

Solna är väl försett med förskolor och skolor, som ger barn och ungdomar kunskap och erfarenhet, som rustar dem för livet och ger goda möjligheter till fortsatta studier och arbete. Det finns cirka 80 förskolor att välja på med en stor geografisk spridning och fördelning mellan fristående och kommunala verksamheter. På skolsidan finns 16 grundskolor i staden, varav 8 är kommunala. En ny grundskola startar i Järvastaden höstterminen 2017. Av de 5 360 skoleleverna i Solna går 73 procent i kommunala skolor och 27 procent i friskolor. Solna stad driver en kommunal gymnasieskola och utöver den finns fem fristående gymnasieskolor och en fristående gymnasiesärskola. Av eleverna på Solna Gymnasium är 11 procent solnaungdomar och resten kommer från övriga länet och landet.

Vid valet av bostadsort är tillgången till förskola och skola central. Det är därför viktigt att säkerställa att planeringen för stadsutvecklingen samordas med planeringen för utbyggnaden av förskola och skola. Under perioden 2016-2030 bedöms barn och ungdomar i förskole- och skolålder (0-15 år) öka stadigt. Förskolorna kommer i stor omfattning kunna planeras samordnat med bostadsbyggelsen medan nya skolor är att betrakta som större projekt, vilket ställer krav på särskild planering.

För att möta befolkningsökningen finns övergripande planeringsberedskap för att möta behovet av skolor i hela Solna. En ny skola planeras i Järvastaden och det finns flera skolbyggnader i centrala Solna, där skolverksamhet idag inte bedrivs, men som kan återgå till att användas för skolverksamhet när behovet uppstår. I samband med större bebyggelse i Huvudsta behöver skolfrågan beaktas, liksom vid den fortsatta planeringen av Hagastaden.

Även befolkningen i gymnasieåldern i Solna (16-19 år) bedöms öka fram till 2030. Det finns ett stort utbud av gymnasieplatser i Solna och övriga regionen och då eleverna har möjlighet att söka utbildningsplats i hela regionen bedöms det inte behövas någon ny gymnasieskola i Solna.

I Solna finns också gott om högre utbildning. I Solna ligger Karolinska Institutet (KI), som är ett av världens främsta medicinska universitet, Karolinska Universitetssjukhuset Solna (KS), som är regionens största universitetssjukhus och militärhögskolan Karlberg med anor tillbaka till 1700-talet. Utöver högskolorna som ligger i Solna ligger Stockholms Universitet och Kungliga Tekniska Högskolan i Solnas absoluta närhet.

Kultur och fritid

Solna har en etablerad profil som idrottskommun. Ett stort utbud av framgångsrika lag inom fotboll, basket, hockey, handboll, bandy och innebandy i staden bidrar med idrottsliga framgångar och stimulerar barn och ungdom till att vilja idrotta. Solna har även ett brett utbud av idrottsanläggningar såsom idrottsplatser, fotbollsplaner, sport- och ishallar, ridhus och fotbollens nationalarena, Friends Arena.

Solna har också ett rikt utbud av grönområden och parker, som är viktiga för vardagsmotionen och stimulerar till promenader, joggingturer och ett aktivt fri-

Solna har en etablerad profil som idrottskommun.

luftsliv. De innehåller ofta lekparkmiljöer och spontanidrottsytor, som är viktiga för barns lek och rörelser. God tillgång till parker och grönområden blir därmed viktigt för att också säkerställa stadens utbud för idrott och rekreation.

I takt med att staden växer kommer behovet av ytor och anläggningar för såväl organiserad som spontanidrott att öka. Det är viktigt att planeringen för dessa frågor samordnas med stadsutvecklingen. Det planeras för en ytterligare ishäll på Ulriksdals Idrottsplats, en ny simhall, fotbollsplaner och idrottshallar i anslutning till skolor i samband med stadsutvecklingen. Det är också viktigt att säkerställa att befintliga idrottsanläggningar utnyttjas så effektivt som möjligt.

I Solna finns även ett antal kulturinstitutioner. Huvudbiblioteket i Solna centrum och biblioteksfilialen i Bergshamra är viktiga mötesplatser, som lockar ett stort antal besökare. Augustendals 4H-gård och Överjärva gård är andra kulturskatter som fyller såväl en pedagogisk som rekreativ funktion. Det finns också museer såsom Olle Olsson-huset, Sadelmakare Öbergs hus och Solna hembygds-museum i Charlottenburg. Därutöver finns Ulriksdals slott, Orangerimuseum med NM:s skulptursamling, Haga parkmuseum och Gustav III:s paviljong. Biograf finns idag i Filmstaden och i Mall of Scandinavia i Arenastaden. Inriktningen är att förstärka Solnas redan rika kulturliv och ett särskilt fokus ligger på att utveckla Hagalund till ett kulturkluster.

Utöver stadens eget kulturutbud finns, tack vara Solnas centrala läge och utbyggd kollektivtrafik, goda möjligheter att ta del av ett stort utbud i Stockholm såsom de statliga scenerna Dramaten och Kungliga operan samt alla museer.

Solna Kulturskola erbjuder barn och unga möjligheter att medverka i kursverksamhet i musik, dans, teater, bild och skrivande. Eleverna ger flera föreställningar, konserter, utställningar och publika arrangemang som riktar sig även till allmänheten.

Omsorg för äldre och funktionshindrade

Solna stads omsorg ska kännetecknas av hög kvalitet, trygghet, värdighet, valfrihet och självbestämmande. Personer med nedsatta funktioner ska ha möjlighet att leva ett så normalt liv som möjligt. Med hjälp av hemtjänst ges möjlighet för äldre att bo kvar i sin ordinarie bostad så länge som möjligt. För de som tillfälligt behöver mer omfattande hjälp, exempelvis efter en sjukhusvistelse eller för att avlasta en anhörig, erbjuds korttidsboende.

Särskilt boende för äldre är ett vård- och omsorgsboende som erbjuder stöd dygnet runt för personer som inte kan få sitt behov av omvårdnad och säkerhet tillgodosett i det egna hemmet. För att få en lägenhet i särskilt boende sker en prövning av behovet och därefter fattas ett biståndsbeslut för den aktuella personen.

Åldersgruppen äldre än 80 år bedöms vara oförändrad fram till 2020 för att därefter årligen öka något. Åldersgruppen äldre än 90 år, där behovet av omsorg är störst, fortsätter minska till 2025, vilket får konsekvenser för det totala omsorgsbehovet. Det innebär att behovet av platser i särskilt boende minskar de närmaste tio åren och först efter 2025 bedöms behovet öka.

För gruppen över 70 år finns efterfrågan på boenden som är vanliga lägenheter, men som har tillgång till gemensamhetsutrymmen för social gemenskap och

Solna stads omsorg ska kännetecknas av hög kvalitet, trygghet, värdighet, valfrihet och självbestämmande.

trygghet. De gemensamma lokalerna kan vara bemannade eller samordnas med närliggande verksamheter, men boendet omfattas inte av vårdinsatser. Ett sådant kategoriboende, s k trygghetsboende, planeras i Huvudsta och ytterligare trygghetsboenden tillkommer sannolikt under perioden för att möta de äldres behov av boende. Ett lämpligt område för trygghetsboende är Bergshamra.

LSS-boende är en form av boende, som erbjuds personer med funktionshinder. Det rör sig om såväl gruppboenden som enskilda lägenheter. Ofta finns det ett gruppboende och ett antal satellitlägenheter i samma fastighet. Solna planerar boenden integrerat i den nya bebyggelsen och det bedöms finnas behov av att bygga ett nytt gruppboende för LSS årligen.

Övrig omsorg m.m.

Inom ramen för Solna stads övriga verksamhet finns behov av lägenheter för olika ändamål. Inom den sociala verksamheten finns behov av tillfälliga boenden, träningslägenheter och av lägenheter för särskilda grupper, exempelvis ensamkommande barn eller nyanlända flyktingar. Staden säkrar löpande ett eget eller inhyrt lägenhetsinnehav för att täcka behovet.

Teknisk försörjning

Vatten och avlopp

Solna Vatten AB är ett av Solna stad helägt aktiebolag som svarar för stadens vatten- och avloppsverksamhet. Solna Vatten AB äger och förvaltar ledningsnät och pumpstationer.

Vatten

Dricksvattnet köps från kommunalförbundet Norrvatten, som grundades av Solna stad. Råvattnet kommer från Mälaren, Görvälnfjärden, och behandlas i Norrvattens anläggning Görvälnverket. Solna stad är en av 14 kommuner norr om Stockholm som ingår i kommunalförbundet Norrvatten. Norrvatten har även en reservvattentäkt i Ulriksdals vattenskyddsområde.

Dagvatten

Dagvatten är det regn- och smältvatten, som avleds från tak, gator, parkeringar och grönytor. Det är viktigt att dagvatten som leds till sjöar och vattendrag eller återförs till grundvattnet är så rent att det inte orsakar skada på miljöer eller levande organismer. Vid detaljplanering ska dagvattnet i första hand omhändertas inom, eller i direkt anslutning till detaljplaneområdet. Solna har sedan 2002 en dagvattenstrategi, som har följande inriktning:

- Dagvatten ska omhändertas så nära källan som möjligt.
- Grundvattennivåerna ska inte förändras på grund av stadens expansion.
- Dagvatten ska nyttjas som en resurs vid stadens utbyggnad.
- Dagvatten som avleds till recipient eller omhändertas lokalt genom infiltration ska vara så rent att det inte ger negativ påverkan på recipientens vattenkvalitet.

En stor del av föroreningarna i dagvattnet kommer från vägtrafiken. Åtgärder behöver därför i första hand inriktas på att minimera föroreningar från trafiken. Staden ska verka för att dagvatten från de mest trafikerade vägarna genomgår rening före utsläpp till recipient.

Dagvattnet ska ses som en resurs som, om det synliggörs i öppna dagvattensystem, kan skapa lokala mervärden i park- eller bebyggelseområden. Solparken i Råsunda, Fröfjärdsparken i Frösunda och Spegeldammsparken i Järvastaden är exempel på parker i Solna, där dagvattnet har använts på detta sätt i planeringen. Material som kan avge miljöstörande ämnen till dagvattnet ska undvikas.

Spillvatten

Solnas spillvatten avleds till Käppalaverkets tunnelsem och renas i Käppalaverket på Lidingö. Den näring och energi som finns i spillvattnet tas om hand och återförs som slam och biogas. Reningsverket drivs av kommunalförbundet Käppala, där Solna, Danderyd, Lidingö, Nacka, Sigtuna, Sollentuna, Täby, Upplands-Bro, Upplands Väsby, Vallentuna och Värmdö är medlemmar.

Avfallshantering

Solna stad ansvarar för insamlingen av hushållsavfall och därmed jämförligt avfall. Staden arbetar för att minimera mängden avfall, genom återanvändning och återvinning, samt för miljöriktigt omhändertagande av avfall. På tre år har mängden hushållsavfall minskat i Solna med 12 procent, från 276 kg/invånare år 2011 till 244 kg/invånare år 2014.

Omhändertagandet av avfall ska i första hand ske fastighetsnära och vid planering av nya områden bör effektiv teknik, som exempelvis sopsug, tillämpas av exploatörerna.

Det finns sedan 2011 möjligheter för hushåll, storkök och restauranger att sortera matavfall i fastigheter som innehåller kärl. Den insamlade mängden matavfall från hushåll och företag har ökat från 1572 ton 2013 till 1833 ton 2014 och används bland annat för att producera biogas.

Solna stad är delägare i SÖRAB (Söderhalls Renhållningsverk AB), som ansvarar för att ta hand om avfallet som uppstår i ägarkommunerna på ett rationellt och miljöriktigt sätt. Målet är att hantera regionens avfall på ett resurseffektivt och miljöriktigt sätt. SÖRAB driver även återvinningscentraler i ägarkommunerna. Solna och Sundbyberg har sedan länge en gemensam återvinningscentral lokaliserad till Sundbyberg.

Förpacknings- och tidningsinsamlingen AB äger och ansvarar för återvinningsstationer där möjlighet finns att lämna tidningar/papper samt förpackningar av kartong, well, plast, metall och glas. För närvarande finns det återvinningsstationer på 34 ställen i Solna. Återvinningsstationer behöver planeras även i nya

Avfallsbehållare på Solgatan i Solna.

områden. Inriktningen är att göra dem lättillgängliga, samtidigt som det skapas en trevlig stadsmiljö.

Värmeförsörjning

Avfallstrappan.

Norrenergi & Miljö AB ägs av Solna och Sundbyberg och levererar värme och kyla till kunder i Solna, Sundbyberg, Danderyd och delar av Stockholm och Sollentuna. Norrenergi levererar fjärrvärme och fjärrkyla märkt med Naturskyddsföreningens ”Bra miljöval”.

Merparten av fastigheterna i Solna, 99 procent, värms med fjärrvärme, vilket är ett miljövänligt alternativ. De båda ägarkommunerna har beslutat om ägardirektiv som säkrar företagets framtida produktion och utveckling, utan att ställa krav på ny mark/lokalisering av nya anläggningar. Företaget har därmed förutsättningar för att leverera miljövänlig och trygg fjärrvärme och fjärrkyla såväl till befintliga som tillkommande kunder i Solna och Sundbyberg.

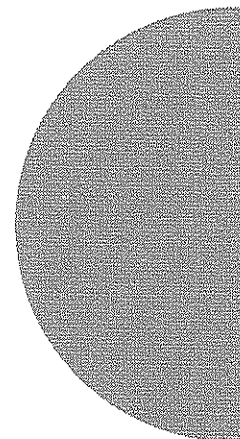
Digitalisering

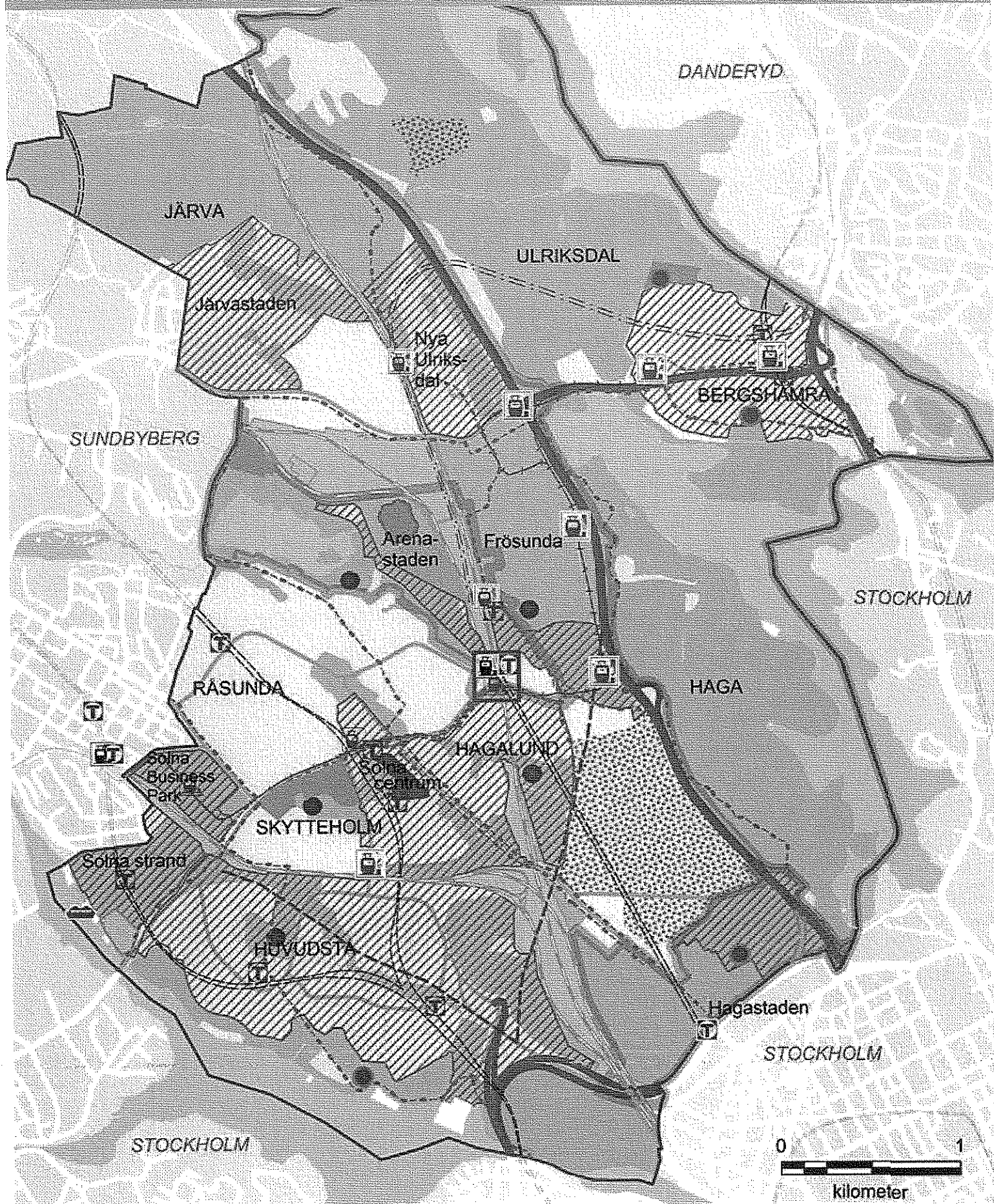
IT-infrastruktur är en central fråga för en hållbar tillväxt, inte minst för att infor-

mationsteknologin kan minska behovet av resande. Tack vare stadens strategiska geografiska läge är många operatörer etablerade och säkerställer god IT-infrastruktur till företagare, solnabor och besökare. Enligt Post- och telestyrelsen är Solna en av kommunerna i landet med bäst täckning av både trådbunden och trådlös access. Genom en tidig dialog med internet-, tjänste- och telekommunikationsoperatörer i planeringsprocessen säkerställer staden att nya och förtätade områden har god tillgång till digital infrastruktur och behovsanpassade tjänster.

Kraftledningar

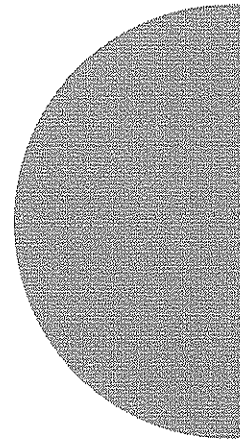
Inom Solna stad har Svenska Kraftnät två 220 kV-ledningar ledningar tillhörande stamnätet för el. Utöver det finns stamnätsledningar som förvaltas av Ellevio. För att säkra elförsörjningen i regionen har Svenska Kraftnät fått i uppdrag av regeringen att, tillsammans med elnätsföretagen Vattenfall och Ellevio, utreda en ny struktur för Stockholmsregionens elnät – Stockholms Ström. Uppdraget berör även Solna. Staden har ambitionen att förlägga regionala kraftledningar i mark. Arbetet har inriktats på att tunnelförlägga luftledningar. Stadens utgångspunkt är att de tunnlar som har byggts och byggs för kraftledningar ska ägas av de huvudmän som äger kraftledningarna. Solna samarbetar med ledningsägaren i planering och projektering. Markområden ska kunna reserveras för transformator/fördelningsstation där det är nödvändigt för försörjningen av den tillkommande bebyggelsen.

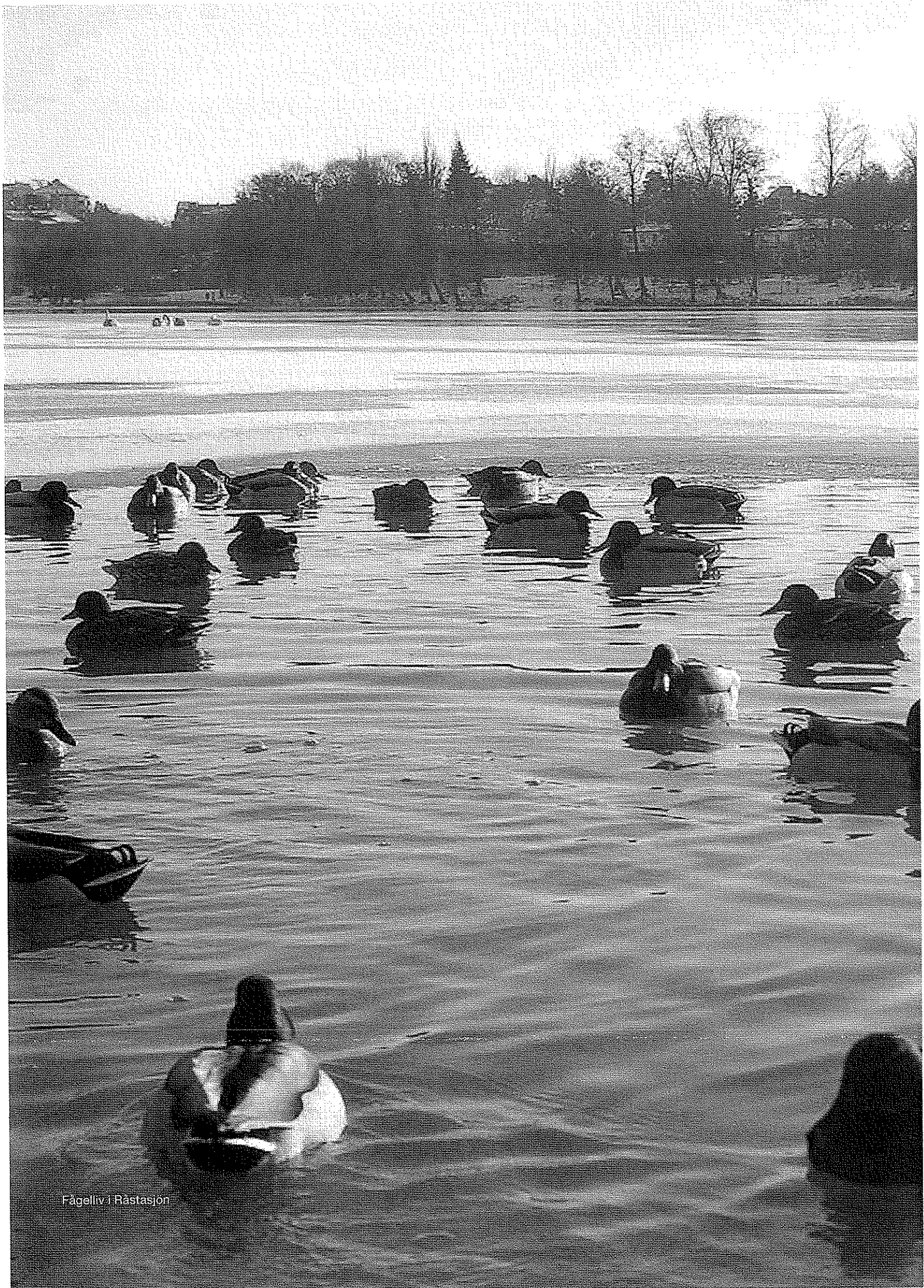

Karta över mark- och vattenanvändning

	Framtida huvudsakligen bostäder		Framtida huvudled i tunnel
	Framtida blandad stadsbebyggelse		Regionala huvudväg
	Framtida stadsdelspark		Regional huvudväg i tunnel
	Stadsdelsparker befintliga		Kommunal huvudgata
	Fördjupad översiktsplan, FÖP-område		Framtida regional knutpunkt för spårtrafik
	Huvudsakligen bostäder		Framtida tunnelbana
	Huvudsakligen arbetsplatser		Framtida tvärbana
	Blandad stadsbebyggelse		Framtida spårtrafikstation
	Huvudsakligen större institutioner		Angöringsplats för pendelbåtstrafik
	Huvudsakligen idrott		Regionalt cykelstråk
	Kommuncentrum		Tvärbanan
	Nationalarenan		Tvärbana i tunnel
	Fjärrvärmeverk		Järnväg
	Bryggområden		Tunnelbana, befintlig och beslutad
	Järnvägsområde		Station för tunnelbana, befintlig och beslutad
	Större begravningsplatser		Station för pendeltåg och tvärbana
Bakgrund			Station för järnväg
	Park- och naturområden		Tvärbana i grannkommun
	Vatten		Tunnelbana i grannkommuner
	Grannkommuner		Kommungräns

Fågelliv i Råstasjön

Risker och miljöfaktorer

Krisberedskap handlar om att vara beredd inför händelser som normalt inte inträffar. Spridning av farliga ämnen och allvarlig smitta, terrorhandlingar, naturhändelser som slår ut samhällsviktig infrastruktur och tekniska kollapser i samhällsviktiga el-, tele- och IT-system, är exempel på hot och risker som samhället måste kunna hantera. Ansvar ligger i första hand hos den som ansvarar för en viss verksamhet i form av företag, offentliga institutioner/myndigheter eller organisationer.

Solna stad har ett geografiskt samordningsansvar vid krishändelser. En struktur för arbetet finns samlat i en stadsövergripande kris- och säkerhetsplan. Även de kommunala nämnderna har Kris- och säkerhetsplaner för sina respektive verksamheter. Staden medverkar också i det förebyggande och löpande regionala säkerhetsarbetet, som samordnas av länsstyrelsen. Därutöver finns en omfattande samverkan med statliga myndigheter, landstinget och andra kommuner i enskilda säkerhetsfrågor, arrangemang eller gemensamma angelägenheter. Även civilsamhället är en viktig samarbetspartner i krissituationer.

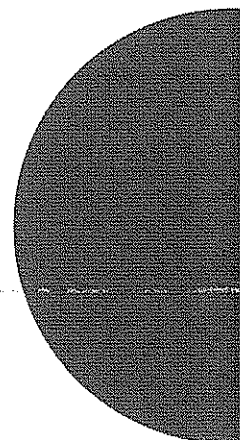
Räddningstjänstens uppgifter och ansvar regleras i Lag (2003:778) om skydd mot olyckor. Lagen syftar till att bereda människors liv och hälsa samt egendom och miljö ett tillfredställande och likvärdigt skydd mot olyckor. Kommunalförbundet Storstockholms brandförsvaret (SSBF) svarar för den kommunala räddningstjänsten inom Solna och 9 andra kommuner (Danderyd, Lidingö, Stockholm, Sundbyberg, Täby, Vallentuna, Vaxholm, Värmdö och Österåker).

Klimatförändring, översvämning och risk för ras och skred

SMHI:s regionala klimatsammanställning för Stockholms län anger att medeltemperaturen mot slutet av 2000-talet kommer att vara 4-6 C varmare än under perioden 1961-1990. Förutom högre medeltemperatur förväntas även värmeböljor bli vanligare och årsnederbörden öka.

Det är stadens målsättning att översvämningar till följd av extrema regn inte ska kunna leda till olägenheter för bebyggelse och infrastruktur. Detta förutsätter att byggnader och anläggningar utformas, bl a genom lämplig höjdsättning, så att dagvatten alltid kan rinna av utan att skada, oavsett regnets intensitet. Staden bevakar denna fråga vid detaljplanering. För att kunna följa upp nederbördssituationen inom staden och för att förbättra kunskapen om kapaciteten i dagvattenssystemet har under senare år installerats ett flertal regnmätare och även nivåmätare, som mäter vattennivån i sjöar och på vissa strategiska punkter i dagvattennätet.

Risken för översvämningar i Mälaren är idag hög enligt Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, eftersom tillrinningen kan vara högre än kapaciteten för att tappa vatten från Mälaren. Fram till dess att en ökad tappningskapacitet eller att förebyggande och beredskapshöjande åtgärder har genomförts kvarstår risken. I slutet av seklet beräknas medelvattennivån också ha ökat i Östersjön och det finns anledning att planera för högre säkerhetsmarginaler vid nybyggnation vid Östersjöns kust. Lägsta rekommenderade grundläggningsni-

vå för bebyggelse längs med Mälarens och Östersjöns stränder är +2,70 meter i höjdsystem RH2000.

I Solna finns få områden med bebyggelse som riskerar att översvämmas vid stigande vattennivåer i Mälaren och Östersjön. Det rör sig om några låglänta områden vid Ulvsundasjön och Brunnsviken. För Mälaren finns rekommendationer från länsstyrelsen för var byggnation kan ske utan att vidta särskilda förebyggande åtgärder med avseende på höga flöden. När ytterligare byggnation planeras i sjönära lägen måste risk för översvämningar och skred beaktas. Särskilda utredningar kan vara aktuella i utsatta lägen för att klargöra att de geotekniska förhållandena och markstabiliteten klarar ett förändrat klimat med bland annat ökad nederbörd och högre temperatur. Geotekniska undersökningar ska genomföras vid planering av byggnader inom aktuella områden och därmed säkerställa att nödvändiga skyddsavstånd införs. Vattentäta byggnadskonstruktioner ska användas när så är påkallat.

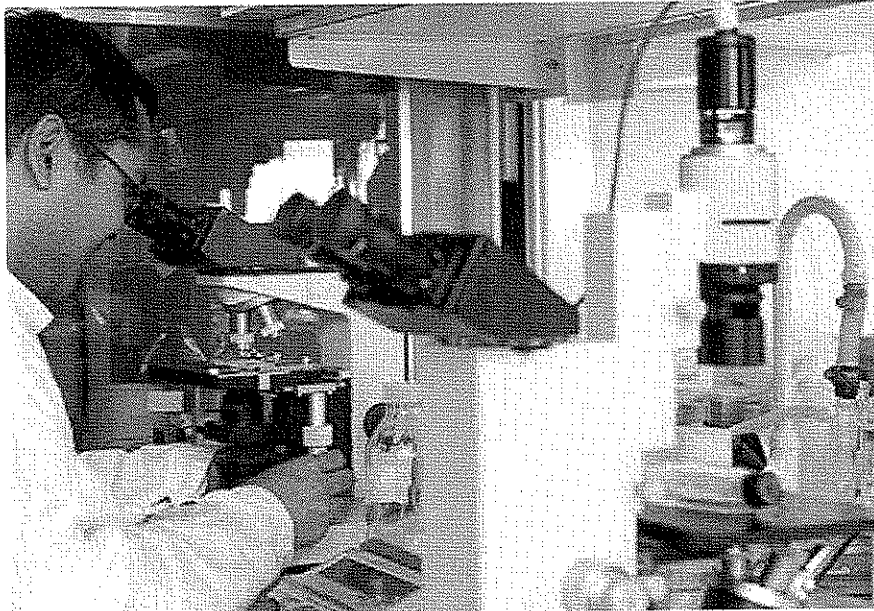
En översiktlig kartläggning av stabilitetsförhållandena i Solna inom bebyggda områden gjordes 1998. I undersökningen inventerades grundförutsättningarna (jordart och marklutning) för skred- och rasrisk. De platser i staden där dessa grundförutsättningar finns är Stocksundstorp, Karlbergs slottsväg, Karlbergs strand och utmed Bällstaviken (Solna strand). Mer detaljerade undersökningar krävs på respektive plats när något avses göras på platsen.

För att bedöma risker och analysera konsekvenserna av klimatförändringarna behöver risk- och sårbarhetsanalyser (RSA) genomföras. Därefter måste åtgärdsförslag arbetas fram för att möta de risker som klimatförändringarna kan komma att medföra för Solna.

Farligt gods och bensinstationer

I Solna är E4 och E18 samt Enköpingsvägen primära vägar för farliga gods-transporter. Sekundära vägar för farliga godstransporter är Frösundaleden och Solnavägen. Solnas avsikt är att begränsa den utsträckning av Solnavägen som är sekundär transportled till avsnittet från Hagastaden till Hagalunds arbetsplatsområde. Diskussioner pågår tillsammans med länsstyrelsen i denna fråga. Såväl Ostkustbanan som Mäljarbanan fungerar som transportleder för farligt gods på järnväg. Ostkustbanan har fler farligt godstransporter än Mäljarbanan men största delen av transporterna med farligt gods sker på europavägarna. De transportleder för farligt gods som passerar Solna ligger ofta nära vattendrag, reservvattentäcker och viktiga grönområden. En olycka kan därför få konsekvenser för dricksvattenreserver och biologisk mångfald.

Ett flertal bensinstationer i staden ligger i nära anslutning till annan bebyggelse och kräver transporter på stadens vägar. Ambitionen är att på sikt lokalisera

Smittskyddsinstitutet är en av Solnas riskfyllda verksamheter.

bensinstationerna i anslutning till de större vägarna och vid stadens infarter för att minimera transporter genom staden. Detta bör även beaktas i samband med ny bebyggelse. I vissa fall finns intresse av att utveckla staden nära de stora transportlederna eller bensinstationer. Det finns inga fastställda skyddsavstånd eller risknivåer, men länsstyrelsen har tagit fram rekommendationer. Enligt rekommendationerna ska riskhantering vara en del av planeringsunderlaget vid planering inom 150 meters avstånd från farligt godsled eller bensinstation. Vid nybebyggelse tas, där så krävs, fram riskanalyser och förslag på olika skyddsåtgärder som visar att marken är lämplig för föreslagna användning. Länsstyrelsens beslut om utökad byggnadsfritt avstånd, enligt 47 § väglagen, beaktas i bygglov och detaljplaner.

Riskfylld verksamhet

I Solna finns ett fåtal verksamheter som kan klassas om riskfyllda och dessa verksamheter är de som pågår vid rangerbangården i Tomtebodan, Karolinska sjukhusets helikopterplatta, Folkhälsomyndigheten, SBL Vaccin AB (lager), Norrenergis Sölnaverk, Euromänt Rail Heltågsverkstad AB i Hagalunds Bangård och Arvid Nordquist. Hänsyn till verksamheterna måste tas vid planering i och i anslutning till berörda områden. Därutöver finns ett antal stora verksamheter och flera objekt med verksamheter som kan vara utsatta för en hotbild.

Förorenad mark

Ett antal markområden i Solna är förorenade. Föroreningarna är främst orsakade av direkta utsläpp till marken från industrier, bensinstationer, deponier och liknande verksamheter. Andra föroreningskällor utgörs av luftföroreningar och markutfyllnader gjorda med förorenade massor. De vanligaste markföroreningarna är olika metaller och organiska miljöföroreningar. Länsstyrelsen har Naturvårdsverkets uppdrag att inventera och riskbedöma förorenade områden.

Solna tillämpar Naturvårdsverkets bedömningsgrunder för markföroreningar. Vid misstanke om markföroreningar sker undersökning av föroreningstyper, mängder och utbredning i mark i ett tidigt planeringsskede. En genomgång av områden med eventuell markförorening har utförts av staden tillsammans med länsstyrelsen och finns i en databas hos länsstyrelsen. Vid överlåtelse bör köpare göra miljöteknisk undersökning för att få vetskap om den övertar ett saneringsansvar. I samband med utbyggnad har avhjälpande åtgärder genomförts i följande områden/projekt: Nya Ulriksdal, Järvastaden, Arenastaden och tvärbanan.

Radon

Radon är en luktfri och osynlig gas som bildas i mark och berggrund. Vid höga halter av radon i inomhusluft kan radon utgöra en hälsorisk. Solnas berggrund har generellt sett något förhöjda nivåer, men radiumhalten varierar i olika delar av staden. Detta innebär att det även inom normalriskområden lokalt kan finnas områden med hög risk för markradon. Risken för höga markradonvärden är störst vid genomsläpplig mark som grus, moränskikt närmast berg och sprickor i berg. Vid höga markradonhalter eller om dessa inte kontrollerats ska fastigheten bebyggas radonsäkert. Hänsyn ska även tas till de fyllnadsmassor som används då dessa i vissa fall kan tillföra radonhaltigt material.

Miljökvalitetsnormer

Miljökvalitetsnormer (MKN) är bindande nationella föreskrifter som regleras i miljöbalken. För närvarande finns miljökvalitetsnormer för bland annat utomhusluft och vattenförekomster. MKN anger vilken kvalitet som mark, vatten och luft ska ha för att den inte ska vara skadlig för människors hälsa eller för miljön. Enligt PBL får planläggning inte medverka till att en miljökvalitetsnorm överskrids. För alla MKN har riksdagen fastställt en tidpunkt då de ska, alternativt bör, vara uppfyllda. Om en MKN bedöms bli svår att klara till den utsatta tidpunkten, ska ett åtgärdsprogram upprättas.

Miljökvalitetsnormer för luft

Miljökvalitetsnormerna för luft uppfylls i Solna med undantag av förhöjda partikelhalter på vissa vägsträckor. Solna ska medverka till att nationellt fastställda rikt- och gränsvärden för luftföroreningsnivåer och utsläpp av luftföroreningar

kommer att uppfyllas. Överskridande av kvävedioxid och PM10 sker på tre typer av vägar:

- Öppna trafikleder, utan någon tät sammanhängande bebyggelse längs med vägen. Normen överskrids vid stora trafikflöden.
- Gator med enkelsidig, sammanhängande, sluten bebyggelse på ena sidan om gatan. Hur mycket trafik gatan klarar utan att normen överskrids är beroende på hushöjd, vägbanebredd och gatubredd samt gatans orientering.
- Gator med dubbelsidig, sammanhängande, sluten bebyggelse på båda sidor om gatan. Trafiktåligheten beror på gatans orientering och gatuummets utformning.

I Solna är det främst de statliga vägarna, i huvudsak E4, där miljökvalitetsnormen överskrids. För att sänka halterna av kvävedioxid och partiklar finns ett beslutat åtgärdsprogram för Stockholms län. Trafikverket har åtagit sig att exempelvis utföra dammbindningsåtgärder och att sänka hastigheterna på exempelvis E4 och E18. Solna arbetar på motsvarande sätt genom att exempelvis sänka hastigheter på det lokala vägnätet och förbättra gatuhållningen. Indirekta åtgärder för att minska partikelhalter är åtgärder för att minska bilresandet såsom goda möjligheter till kollektivtrafik och gång- och cykelförbindelser. Översiktsplanen syftar till att minska trafikens totala miljöbelastning genom att öka de hållbara transporternas andel av resandet. Staden verkar genom planläggning, prövning och tillsyn för att MKN följs upp och partikelhalterna minskar. Vid planering i täta lägen uppmärksammas MKN för luft särskilt.

I samband med antagandet av detaljplanen för Stora Frösunda, som är beläget i närheten av E4 utmed Frösundaledens östligaste del, behandlades frågan om miljökvalitetsnormerna. Detaljplanen överklagades med hänvisning till trafikens miljökonsekvenser. Länsstyrelsen och två domstolsinstanser gav staden rätt i bedömningen att miljökonsekvenserna inte stred mot normerna. Detaljplanen har numera vunnit laga kraft. Förutsättningarna kan användas som vägledning för kommande planering i staden.

Miljökvalitetsnormer för vatten

EU beslutade i oktober 2000 om ett ramdirektiv för vatten, vilket har implementerats i svensk lagstiftning genom miljökvalitetsnormer (MKN) för vatten. Vattenförvaltningen sker avrinningsområdesvis. Vattenmyndigheten har fastställt MKN för samtliga vattenförekomster 2009 och målet är att minst god vattenstatus ska uppnås i alla vattenförekomster senast 2015 med vissa undantag till 2021. Om särskilda skäl föreligger kan undantag som längst utsträckas till 2027. Vattenmyndigheten har fastställt miljökvalitetsnormer för samtliga vattenförekomster. Statusen på de olika vattenförekomsterna sammanfattas i nedanstående tabell.

Vattenförekomst	Ekologisk status	Kemisk status	Kemisk status (exkl kvicksilver)
Bällstaviken Ulvsundasjön Karlbergssjön	Måttlig	Uppnår ej god	Uppnår ej god
Brunnsviken	Otillfredställande	Uppnår ej god	Uppnår ej god
Edsviken	Otillfredställande	Uppnår ej god	Uppnår ej god
Igelbäcken	God	Uppnår ej god	God
Lilla Värtan	Måttlig	Uppnår ej god	Uppnår ej god

Tabell: Statusen på de olika vattenförekomsterna.

För att MKN för vattenförekomsterna ska kunna följas har Vattenmyndigheten beslutat om åtgärdsprogram. Staden har en viktig roll att bedriva tillsyn av verksamheter och förorenade områden samt att ta hänsyn till MKN i den fysiska planeringen. Genom att genomföra de punkter i åtgärdsprogrammet, som är relevanta för Solna stad, minskar utsläppen av förorenade ämnen, vilket på sikt förbättrar vattenkvaliteten. Vid nybyggnation och ombyggnad av befintliga dagvattensystem ska lokalt omhändertagande av dagvatten med bästa möjliga teknik tillämpas i första hand.

Överdäckning

Vid överdäckning av vägar och järnvägar behöver risker särskilt uppmärksammas. Överdäckningar är såväl tekniskt komplicerade som ekonomiskt kostsamma lösningar och behov av omledningsvägar behöver beaktas. Överdäckning av vägar och järnvägar kräver samarbete med Trafikverket, Länsstyrelsen och berörda kommuner.

Buller

Buller är ett problem i stadsmiljöer och EU behandlar omgivningsbuller som ett av de viktigaste miljöproblemen. Studier visar att en längre tids exponering för höga bullernivåer får effekter på hälsan och därmed för samhället. Då Solna genomkorsas av E4, E20 och E18 samt Mälarbanan och Ostkustbanan är infrastrukturåtgärddningar den i särklass största bullerkällan. Bromma flygplats, Karolinska universitetssjukhusets helikopterplattor, vissa större lokala huvudgator och arrangemang på Friends Arena är andra bullerkällor. De tystare miljöerna finns i första hand i nationalstadsparken, naturreservat och i stadsdelsparker.

Plan- och bygglagen och miljöbalken har sedan 2015 samordnats gällande buller och bostäder. Som stöd för bedömningar kring bostäder i bullerutsatt miljö finns förordningar, vägledningar och allmänna råd. Syftet med regelförändringarna är att underlätta för bostadsbyggande. Bland annat har regeringen antagit nya riktvärden för trafikbuller vid bostadsbyggnader. Dessa redovisas i trafikbullerförordningen SFS 2015:216 (tabell sidan 88). Syftet med förordningen är att tydliggöra vilka ljudnivåer som är acceptabla vid bostäder.

Trafikbullernivåer

Källa: Solna stad

Riktvärden för buller utomhus för spårtrafik, vägar och flygplatser vid bostadsbyggnader. I förordningen anges att buller från spårtrafik och vägar inte bör överskrida:	
1.	55 dBA ekvivalent ljudnivå vid en bostadsbyggnads fasad och
2.	50 dBA ekvivalent ljudnivå samt 70 dBA maximal ljudnivå vid en uteplats om en sådan ska anordnas i anslutning till byggnaden
	För en bostad om högst 35 kvadratmeter gäller istället att bullret inte bör överskrida 60 dBA ekvivalent ljudnivå. Om den ljudnivå som anges i första stycket ändå överskrids bör:
3.	Minst hälften av bostadsrummen i en bostad vara vända mot en sida där 55 dBA ekvivalent ljudnivå inte överskrids vid fasaden och
4.	Minst hälften av bostadsrummen vara vända mot en sida där 70 dBA maximal ljudnivå inte överskrids mellan 22:00 och 06:00 vid fasaden.

Tabell: Riktvärden för trafikbuller vid bostadsbyggnader.

För industribuller gäller andra krav. Boverket har tagit fram en vägledning för planläggning och bygglovsprövning av bostäder i områden utsatta för industri- och verksamhetsbuller (Rapport 2015:21 Boverket). Denna har samordnats med Naturvårdsverkets vägledning kring industri och annat verksamhetsbuller (Rapport 6538 april 2015). Solna har möjlighet att villkora bygglov och startbesked med att åtgärder som förebygger olägenheter från omgivningsbuller har vidtagits.

Solna tar hänsyn till de bitvis höga bullernivåerna och genom medveten utformning av bebyggelsen kan ofta stor del av bullerproblematiken lösas. Blandad bebyggelse, där kontorshusen placeras närmast bullrande infrastruktur som skydd för bakomliggande bostäder, är ett sätt att kunna bygga nytt och samtidigt skapa en bättre miljö för människor att vistas i. Beräknade värden för omgivningsbuller ska redovisas i planbeskrivningen till detaljplaner eller i bygglov om det inte kan anses obehövt med hänsyn till bullersituationen.

Flygfoto över E4:an vid Frösunda.

Genomförande

Tvårbanan vid Solna centrum

Genomförande

Solnas markinnehav en resurs för stadens utveckling

Solna stad äger i huvudsak mark inom staden som är allmän platsmark i form av gator, parker och naturmark. Staden ser goda möjligheter att med det befintliga markinnehavet och planmonopolet bidra till regionens bostadsmål samtidigt som den nya bebyggelsen knyter ihop stadens olika delar och tillför underlag för service.

Solna har ambitionen att genom sitt markinnehav ha beredskap för fortsatt bostadsbyggnad och annan verksamhet som behövs för en fungerande stad. Markinnehavet ökar möjligheten att täcka de investeringar i infrastruktur och annat som behövs för att genomföra detaljplanerna. Nya invånare innebär ökat slitage och högre driftkostnader, men även ökade skatteintäkter. Solnas ambition är att exploateringarna ska kunna bära stadens investeringar.

Samarbete i genomförandeskedet

För att fullfölja översiktsplanens intentioner behöver flera parter samarbeta. Det handlar exempelvis om markägare, exploatörer, kringliggande kommuner samt statliga och regionala organ. Staden har en viktig roll i arbetet genom att se till att myndighetsbeslut i form av nya detaljplaner, bygglov etcetera genomförs på ett effektivt sätt och att nödvändiga investeringar i allmän plats sker samordnat med de investeringar som exploatörerna gör på kvartersmark. Även utbyggnaden av samhällsservicen behöver samordnas. Planeringsarbetet sker i dialog med solnaborna, fastighetsägare och andra aktörer för att skapa delaktighet och ett bra resultat.

Översiktsplanen fokuserar på att Solna ska växa på ett ekonomiskt, miljömässigt och socialt hållbart sätt, där de olika stadsdelarna, med sina olika karaktärer, tillsammans formar en sammanhållen stad. Staden ska ha en levande och trygg stadsmiljö med en tät stadsstruktur och en blandad bebyggelse med närhet till storstad, natur och kultur. För att verka i enlighet med översiktsplanens intentioner krävs kommunikation och dialog med boende och verksamma i staden om stadsutvecklingen. De som bor och verkar i staden kan med sina kunskaper och erfarenheter bidra till Solnas utveckling.

Solna måste även ha aktivt stöd från staten, landstinget och andra kommuner för att hitta bra lösningar i stadsutvecklingen. Det gäller inte minst inom infrastruktur- och kollektivtrafikområdena. En Huvudstaled i tunnel och en förlängning av tunnelbanan och/eller tvärbanan till Bergshamra via Nya Ulriksdal och vidare är infrastrukturutbyggnader som är centrala för Solna.

Rullande översiktsplanering och uppföljning

Översiktsplanen är stadens strategiska planeringsdokument. Nya planeringsförutsättningar och intressen gör att översiktsplanen kan behöva ses över kontinuerligt för att behålla sin funktion som ett strategiskt vägledande beslutsunderlag. Det behöver inte innebära att hela översiktsplanen revideras. I stället kan det åstadkommas genom att staden löpande arbetar med fördjupningar och tillägg till översiktsplanen samt genom att hålla planeringsunderlaget uppdaterat. Det kan därför bli aktuellt att göra kompletterande tematiska planer inom olika sakområden. Fördjupningar av geografiska områden kan också bli aktuella när översiktsplanen är antagen.

Hagaparken

Hållbarhetsbedömning – sammanfattning

Hållbarhetsbedömningen har genomförts av Iterio AB på uppdrag av Solna stad. Den beskriver i vilken utsträckning översiktsplanen förväntas medverka till eller motverka en utveckling som är hållbar ur ekologiskt, socialt och ekonomiskt perspektiv. Nedan följer en sammanfattning av hållbarhetsbedömningen. Rapporten i sin helhet finns upptagen som en del av samrådsförslaget.

Enligt 6 kap. 11§ miljöbalken ska en miljöbedömning genomföras för planer som kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Översiktsplanen för Solna omfattas av det kravet. Solna stad har valt att utvidga miljöbedömningen till en hållbarhetsbedömning som följer översiktsplanens tidshorisont 2030 med undantag för de fall där effekter och konsekvenser även kan uppkomma i längre tidsperspektiv. ÖP2006 representerar nollalternativet i hållbarhetsbedömningen. Skillnaderna mellan nu gällande översiktsplan ÖP2006 och den nya ÖP2030 bedöms vara små.

Ur regional hållbarhetssynpunkt är Solna som kommun väl lämpad att fånga upp en del av regionens tillväxt. Solna pekas ut som en strategiskt viktig tillväxtkommun i Stockholmsregionen tack vare goda kollektivtrafikmöjligheter, täthet och effektiva försörjningssystem. En bedömning ur ett globalt och regionalt tillväxtperspektiv är därför att Solnas eftersträvade tillväxt är hållbar. Hållbarhetsbedömningens analyser visar att den framtida markanvändningen ger relativt goda förutsättningar för att merparten av de som lever och verkar i Solna generellt ska kunna leva hälsosamt och hållbart. Att bygga vidare på befintliga strukturer och i huvudsak förtäta i kollektivtrafknära lägen är fördelaktigt, bland annat med avseende på minskad negativ klimatpåverkan samt hushållningen med naturresurser.

ÖP2030 bedöms främja bostadsmarknaden och skapa förutsättningar för lättillgängliga och attraktiva bostäder i funktionsblandade täta områden med närhet till goda kollektivtrafikförbindelser och ett rikt utbud av kultur och mötesplatser. I Solna finns begränsade möjligheter att bygga småhus och ny bebyggelse planeras i första hand som flerfamiljshus. Det finns en risk att utvecklingen med en övervikt på unga vuxna fortsätter, vilket innebär att Solna även fortsättningsvis skulle domineras av en homogen befolkningsgrupp. En bättre demografisk balans bedöms vara mer hållbart. Med anledning av detta anges i ÖP2030 en strategi för att särskilt beakta möjligheterna för barnfamiljer att bo kvar i marknära småhus i form av stadsradhus eller i stora lägenheter. För att skapa attraktiva boenden i täta miljöer är det extra viktigt att också värna och utveckla kvalitativa och lättillgängliga parker och grönytor för bostadsnära rekreation.

Genom sina strategier och riktlinjer skapar ÖP2030 goda förutsättningar för företag att etablera sig och utvecklas. Stora och täta befolknings- och arbetsplatskoncentrationer ger generellt bra förutsättningar för tillväxt. Planen bedöms dock kunna medföra att yrkrävande och störande verksamheter som inte är möjliga att integrera i blandad stadsbebyggelse riskerar att lämna kommunen.

Intentionerna i ÖP2030 bedöms sammantaget påverka folkhälsan i positiv riktning. Det går att utläsa både positiva hälsoeffekter av att bo i en tät stad, men också risker med en alltför tät stadsstruktur gällande miljöförhållanden med lägre solvärden, bullerstörningar och försämrad luftkvalitet. Det är av stor vikt att beakta dessa risker för att säkerställa att invånarna ges hälsosamma boendemiljöer. I den fortsatta planeringen bör strategiskt bra belägna urbana parker och områden för närrecreation, lek och spontanidrott säkerställas.

Inriktningen att bygga bort barriärer, skapa nya kopplingar och länka ihop olika stadsdelar för att skapa en bättre, tätare och mer sammanhållen stad beskrivs i ÖP2030. Planens strategier visar sammantaget på goda förutsättningar för ökad integration. För att lyckas fullt ut behöver konkreta åtgärder för fysisk integration säkras i fortsatt detaljplanering. Kommunen kan, genom översiktsplanen, inte styra vilka upplåtelseformer eller boendeformer som slutligen kommer till stånd, men strävar efter att åstadkomma blandade boende- och upplåtelseformer.

Planens intentioner är att skapa tätare, tryggare och mer sammanhållna stadsdelar. Tät och stadsmässig bebyggelse med goda kollektivtrafikförbindelser kan underlätta vardagen för kommunens invånare men även öka trygghetskänslan inom vissa stadsdelar. Ett ökat utbud av olika typer av offentliga rum och mötesplatser kan påverka den sociala hållbarheten i en positiv riktning. Intentionerna i ÖP2030 om utbyggnad av trygga och säkra platser samt gång- och cykelvägar är positiva, bland annat ur ett barn- och jämställdhetsperspektiv. Små park- och grönytor i den täta strukturen har stor betydelse för lek, vardagsmotion och spontana möten. Det är särskilt viktigt att bevara dessa ytor för invånare i Solnas centrala och täta bebyggelseområden, som har längre till de större rekreativsområdena.

Med en tätare bebyggelse påverkas Solnas kulturmiljöer på olika sätt beroende av hur kulturmiljöerna hanteras i kommande detaljplanering. Planens intentioner är bland annat att bevara och tillgängliggöra Solnas större sammanhängande kulturmiljölandskap samt att planeringen ska beakta och behandla kulturmiljöer med respekt för Solnas historia. Det är viktigt att möjligheter ges för den historiska kontinuiteten och att samspelet med ursprungsmiljön bibehålls och/eller lyfts fram samtidigt som nya framtida kulturmiljöer skapas.

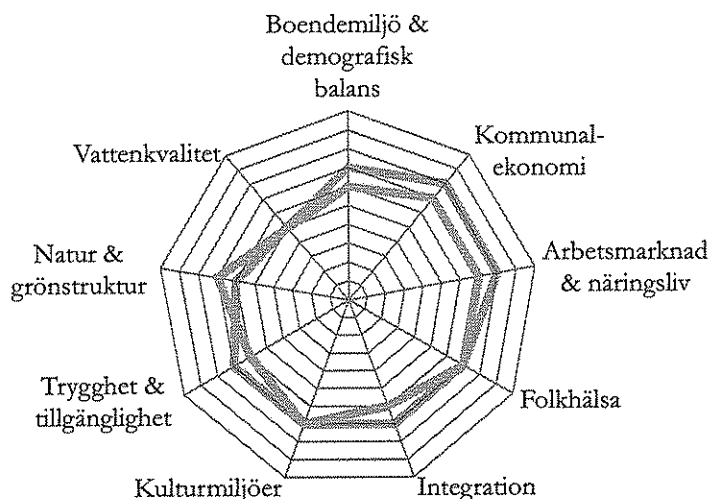
Solna ska, enligt ÖP2030, växa bland annat genom förtätning, vilket skapar förutsättningar för ett effektivt markutnyttjande och att stora sammanhängande grönområden i stort bevaras. Planen syftar också till att binda ihop stadsdelar med kompletterande bebyggelse samt att förtäta i områden i anslutning till större grönområden. Detta bedöms medföra risk för att naturmark tas i anspråk. Det är viktigt att i den fortsatta planeringen studera varje enskilt utbyggnadsprojekt i både lokal och regional skala för att få förståelse för grönområdets betydelse som lokala habitat och länkar i större sammanhang. Annars finns risk att enskilda utbyggnadsområden leder till negativa följder för biologisk mångfald och ekosystem.

Sjöarna inom Solna kommun är idag hårt belastade av föroreningar och näringsämnen. Förtätning med en ökad andel hårdgjorda ytor, ökad befolkning och framtida klimatförändringar riskerar att leda till ytterligare negativ påverkan på Solnas vattenmiljöer. Varje utbyggnadsområde, både inom Solna och i omkringliggande kommuner, leder till ökad avrinning med risk för ökat föroreningsinnehåll. Dagvattenhanteringen behöver studeras vidare i den fortsatta planeringen och vissa åtgärder vidtas för att säkerställa god kemisk och ekologisk vattenstatus. Åtgärderna hanteras både inom ramen för den kommunala planeringen, men bör också hanteras i mellankommunalt vattenvårdssamarbete.

Den täta och blandade struktur med korta transportavstånd som ÖP2030 beskriver medför både positiva och negativa konsekvenser ur ett klimatperspektiv. Sammantaget bedöms planen möjliggöra lägre utsläpp av växthusgaser och lägre energikonsumtion per person genom att det kollektiva resandet samt gång och cykel ges en hög prioritet. En negativ aspekt med täta strukturer är förlust av närnatur och gröna impediment, vilket kan påverka lokalklimatet exempelvis genom ökad översvämningsrisk vid kraftigare regn då naturliga infiltrationsytor riskerar att byggas bort.

ÖP2030 innehåller målkonflikter, vilka måste hanteras i den fortsatta planeringen. Exempel på målkonflikter är intentionen om en tätare bebyggelse som behöver balanseras mot de sociala och ekologiska värden som tätortsnära natur- och parkmarker har. Även intentionen att förtäta inom och mellan stadsdelar behöver balanseras mot behovet att skapa boendemiljöer som skyddar människor från störande buller och luftföroreningar från biltrafik. Ett annat exempel på en målkonflikt, som har identifierats är att tillgång till lokala grönområden och närnatur kan vara viktig ur ett tillgänglighets-, folkhälso- och jämställdhetsperspektiv samtidigt som förtätning kan skapa fördelar ur ett integrations- och trygghetsperspektiv.

Värderos - Jämförelse översiktsplan 2030 och översiktsplan 2006.

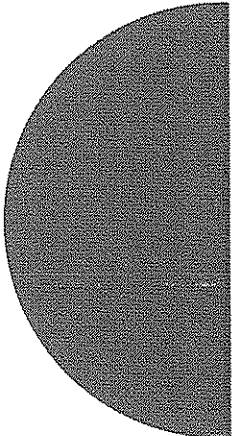
==== Översiktsplan ÖP2030

==== Nollalternativet ÖP2006

I värderosen redovisas och jämförs ÖP2030 och nollalternativet ÖP2006 utifrån deras ekologiska, sociala och ekonomiska konsekvenser. När värdena binds samman skapas en värderos. Ju större yta desto mer hållbart är alternativet.

Sammantaget visar värderosen att ÖP2030 ligger likvärdigt eller bättre än ÖP2006 på merparten av de aspekter som jämförs. Den nya översiktsplanens inriktning med högre täthet och en vilja att knyta de olika stadsdelarna närmare varandra innebär dock en risk att natur och grönstruktur påverkas negativt, vilket behöver beaktas i efterföljande planering.

Ur globalt och regionalt perspektiv bedöms den eftersträvade tillväxten som redovisas i ÖP2030 vara hållbar.

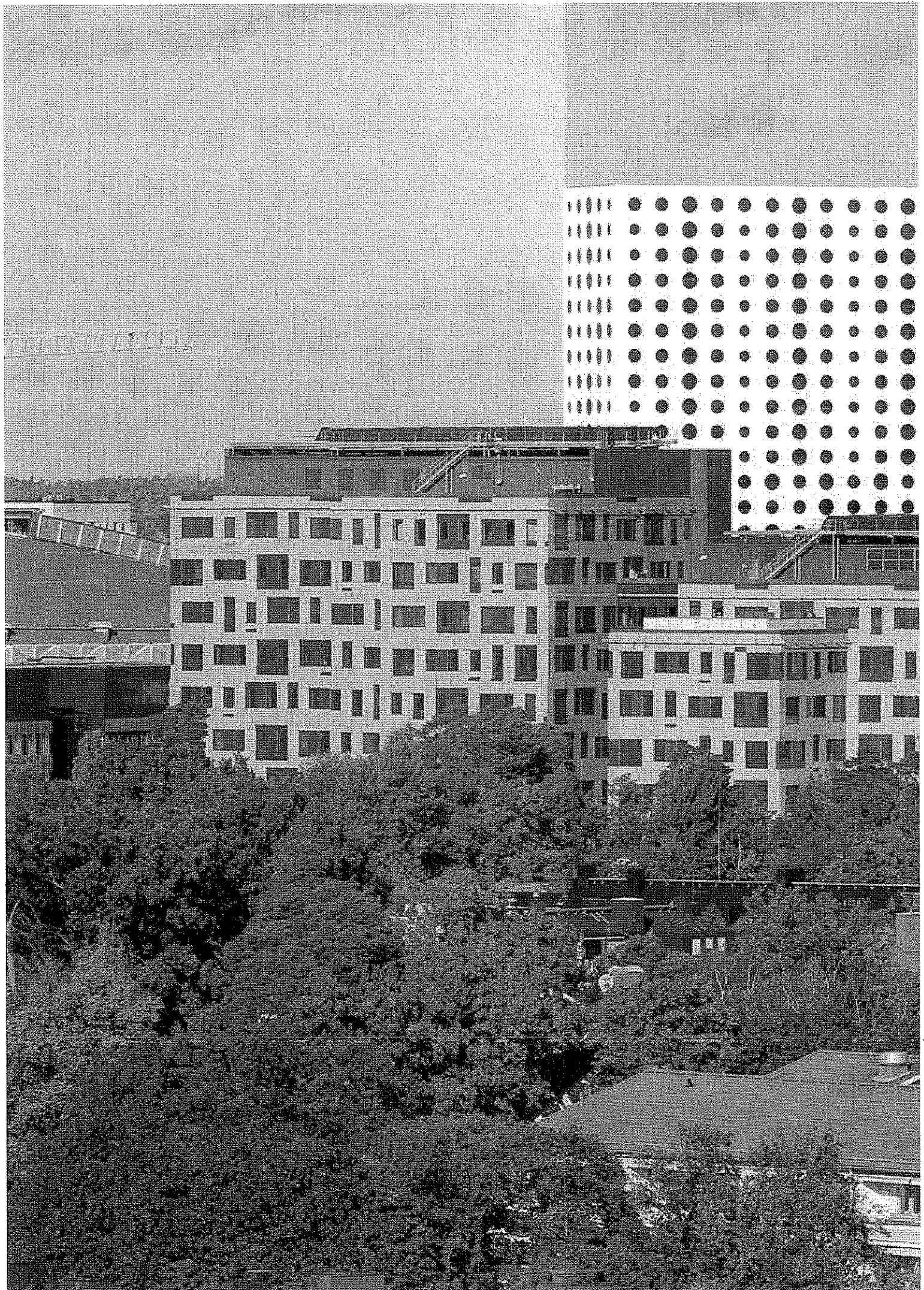
Underlagsmaterial

- Avfallsplan 2020. Sörab 2009
- Boverkets byggregler (2011:6)
- Cykelplan för Solna stad - remissversion 2014
- Dagvattenstrategi för Solna stad. Miljökontoret och Solna vatten 2002
- Fördjupad översiktsplan för Solna stationsområde. Solna stad 2007
- Fördjupad översiktsplan för Västerjärva och Ulriksdalsfältet. Solna stad 2004
- Fördjupad översiktsplan Karolinska Norra station. Fördjupning av två översiktsplaner Stockholm stad, Solna stad 2008
- Fördjupad översiktsplan Nationalstadsparken, Solnadelen. Solna stad 2008
- Förordningen (2004:675) om omgivningsbuller (ett bullerdirektiv i svensk lag)
- Förordning (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader (riktvärden för buller utomhus för spårtrafik, vägar och flygplatser vid bostadsbyggnader)
- Grönplan, Solna stadsbyggnadsnämnd 2014
- Industri- och annat verksamhetsbuller vid planläggning och bygglovsprövning av bostäder - en vägledning (Boverket Rapport 2015:21)
- Kulturmiljölagen
- Nationell trafikplan 2014-2025. Staten 2014
- Parkeringsnorm. Solna stadsbyggnadsförvaltning 2014
- Regional cykelplan för Stockholms län 2014-2030,. Trafikverket, Stockholms läns landsting, Länsstyrelsen i Stockholm 2014
- Rekommendationer för lägsta grundläggningsnivå för ny bebyggelse vid Mälaren Faktablad (Länsstyrelserna Stockholm), Södermanland, Uppsala, Västmanland 2015
- Rekommendationer för lägsta grundläggningsnivå för ny bebyggelse vid Mälaren. Stockholms länsstyrelse mfl 2015
- Riksantikvarieämbetets bebyggelseregister (BeBR)
- Riksantikvarieämbetets digitala system för fornminnesinformation (FMIS)
- Riktlinjer för bostadsförsörjning, Solna stad 2014, remissutgåva

- Riskhantering i detaljplaneprocessen - riskpolicy för markanvändning intill transportleder för farligt gods (Länsstyrelserna Skåne Stockholm Västra Götaland 2006)
- Riskhänsyn vid ny bebyggelse intill vägar och järnvägar med transporter av farligt gods samt bensinstationer (Länsstyrelsen i Stockholm 2000)
- Riskstudie 2013. Storstockholms brandförsvaret 2013
- RUF 2010, Regional utvecklingsplan, Stockholms läns landsting 2010
- Solnas 1930-talsbebyggelse. Solna stad, Stadsarkitektkontoret & Kultur- och fritidsförvaltningen 2004
- Solnas 1940-talsbebyggelse. Solna stad, Stadsarkitektkontoret & Kultur- och fritidsförvaltningen 2004
- Solnas 1950-talsbebyggelse. Solna stad, Kulturminnesvården och stadsarkitektkontoret 2001
- Stockholmsförhandlingen 2013. Staten, Stockholms läns landsting, Stockholms stad, Nacka kommun, Solna stad, Järfälla kommun 2013
- Solna stads verksamhetsplan och budget 2015. Solna stad 2014
- Utvecklingsstrategi Hagalund Solna stadsledningsförvaltning 2014
- Utvecklingsstrategi Bergshamra Solna stadsledningsförvaltning 2014
- Väglagen
- Årsredovisning Solna stad 2014. Solna stad 2015
- Översiktsplan Solna 2006. Solna stad 2006
- Översiktsplaner för Sundbyberg, Sollentuna, Stockholm och Danderyds kommuner

Utöver ovan namngivna underlag har hemsidorna för Boverket, Länsstyrelsen, Riksantikvarieämbetet, Statistiska centralbyrån, Svenska Kraftnät, Trafikverket, Viss och Havs- och vattenmyndigheten med fler bidragit med underlag.

Foton: Casper Hedberg, Yanan Li, Rickard Oxfält och Anna Hansson

Sändlista

Planhandlingar		- fullstora kartor		
		- via mejl	internpost	
beskr	Samrådsredog	länk till karta*	brev	
9	5	7	9	

Remissinstanser

Totalt antal:

Statliga organ

Länsstyrelsen, Planenheten	3	3	3	3
Lantmäterimyndigheten				
Trafikverket	1	1		1
Sjöfartsverket				
Transportstyrelsens luftvårdsavdelning				
Svenska kraftnät				
Försvarmakten				

Regionala organ

Stockholms läns landsting, Landstingsstyrelsen				
Stockholms läns landsting, Tillväxt- och regionplaneförvaltningen				
Stockholms läns landsting, Trafikförvaltningen	1	1		1
Stor-Stockholms Brandförsvarsförbund SSBF				
Fortum Värme				
Norrenergi AB				
Käppalaförbundet				
Norrvatten				
Stokab				
Sörab				
Kommunförbundet i Stockholms län (KSL)				
Telia Sonera				
Colt Telecom AB				
TDC Song				
Vattenfall Eldistribution AB				
Jernhusen AB				
Vasakronan AB				
Akademiska hus				
Stiftelsen Stockholms studenbostäder SSSB				
Unibail-Rodamco				
Fabege AB				
Post Nord AB				
Karolinska Institutet				
Polismyndigheten, region Stockholm				
Polismyndigheten, Lokalpolisområde Solna: Solna och Sundbyberg				

Sändlista

		fullstora kartor	
Planhandlingar		via mejl	internpost
beskr	karta	karta	brev

Kommunala organ

Nämnder, kommittéer och råd tar endast del. Samtliga i KF för personligt utskick elektroniskt (Därutöver är KS gruppledare styrgrupp)

Grannkommuner

Stockholms stad			
Sundbybergs stad			
Danderyds kommun			
Sollentuna kommun			

Övriga för kännedom

Solna Hembygdsförening			
Haga-Brunnsvikens vänner			
Kommittén för Gustavianska parken			
Förbundet för ekoparken			
Fastighetsägareföreningen			
Villaägareföreningen			
Ulriksdals Hembygdsförening			
Naturskyddsföreningen i Solna-Sundbyberg			
Förpacknings- och tidningsinsamlingen			
Hyresgästföreningen i Solna			
Handelskammaren i Solna			
Företagarna i Solna			
Järfälla kommun			
Bromma Flygplats			
Svenska kyrkan, Solna församling			

Sändlista

Planhandlingar		fullstora kartor	internpost
beskr	karta	via mejl	brev

fullmäktigegrupper

Alla KF-ledamöter	Utskick i "paddan"		
Alla KF-ersättare	Utskick i "paddan"		
Alla politiska sekreterare för KF-grupperna	Utskick i "paddan", samt mail till polsek		
Bp - gruppledare i KF	Utskick i "paddan" och mail till gruppledaren		
SD - gruppledare i KF	Utskick i "paddan" och mail till gruppledaren		

Utställning

4 kartor

Solna kontaktcenter - Solna stadshus	1	1	1
Biblioteket i Solna centrum	1	1	1
Biblioteket i Bergshamra	1	1	1
närarkivet	1	1	1